

GOVERNMENT OF INDIA

DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY

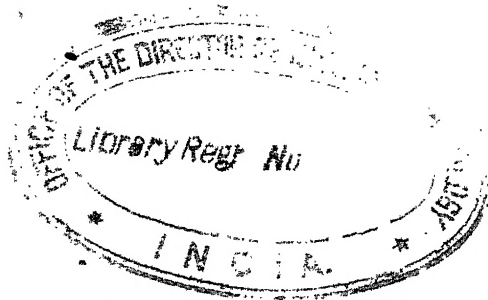
**CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY**

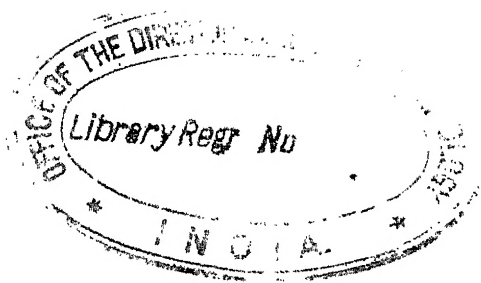
CALL No. 891.53 Sun

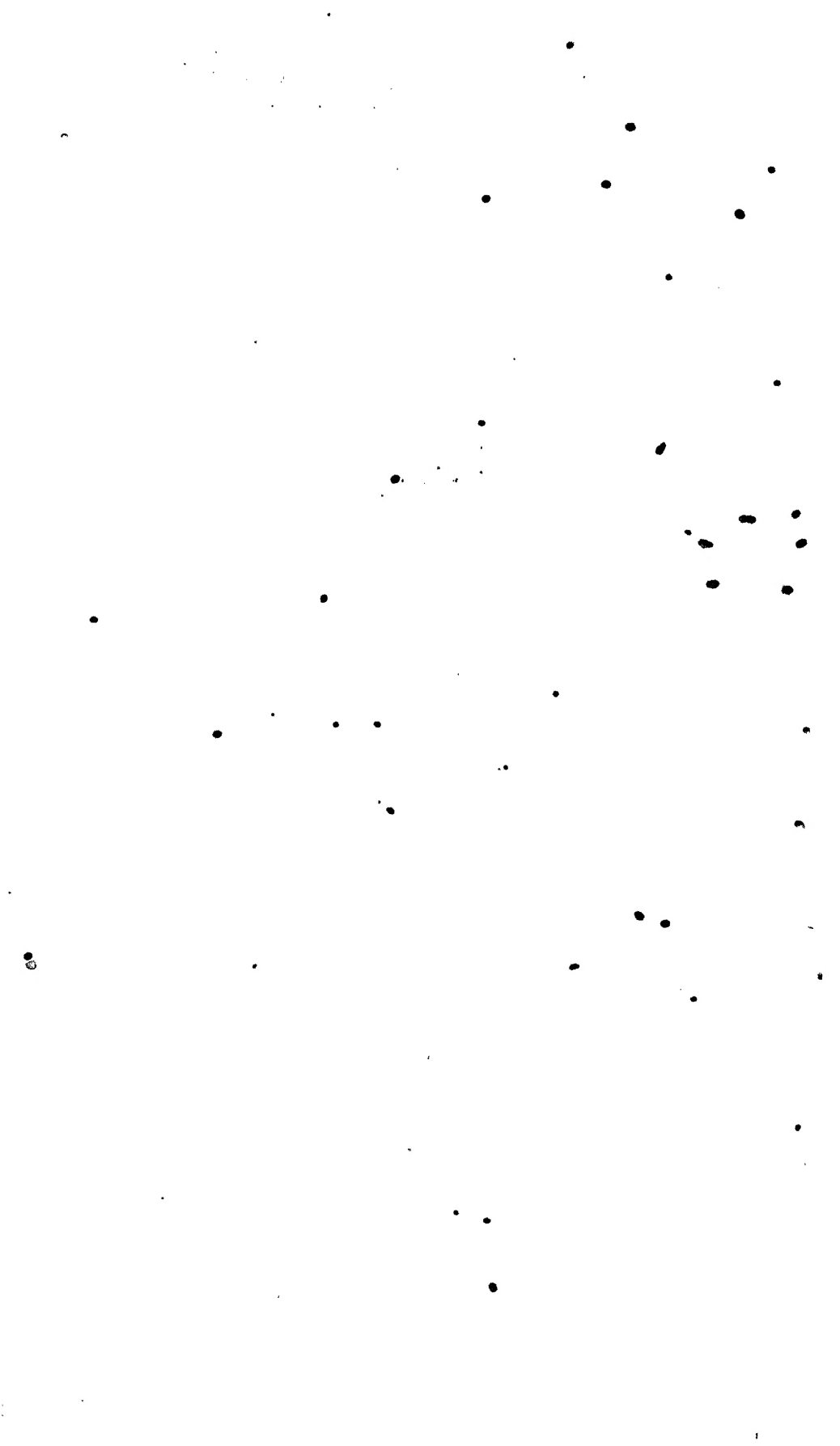
D.G.A. 79.

E 1134
2124

1111
9098

PRESENTED
BY THE TRUSTEES OF THE PARSEE PUNCHAYET
FUNDS & PROPERTIES FROM THE SIR JAMSETJEE
JEJEEBHoy TRANSLATION FUND.

THE
DINKARD.

THE ORIGINAL PÉHLWI TEXT; THE SAME TRANSLITERATED IN
ZEND CHARACTERS; TRANSLATIONS OF THE TEXT IN THE
GUJRATI AND ENGLISH LANGUAGES; A COMMENTARY
AND A GLOSSARY OF SELECT TERMS.

34270

BY

PESHOTUN DUSTOOR BEHRAMJEE SUNJANA.

VOL. IV.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF THE

SIR JAMSEDJI JIJIBHAI TRANSLATION FUND.

891.53

Sum

Bombay:

PRINTED AT THE DUFTUR ASHKARA PRESS

BY RUSTOMJEE NOWROZJEE KHAMBATTA,

87 COMASJEE PATELL STREET, FORT.

IN THE YEAR 1252 OF YEJDAJARD AND 1883 OF CHRIST.

222/16

Ref 295
Sum

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 34176
Date 10.6.58
Cat. No. 891.53

Sun.

દીનકર્દ કેતાબ

તે હ ની

અસલ પેહલવી એબારત, જંદ અક્ષરે ઉચ્ચાર, ગુજરાતી
તથા ઈંગરેજી તરજુમો, શીરેહ, અને અગતબોગ
પેહલવી શીબ્દોની ફરહંગ સાથે.

બ ના વ ના ર,

પેશોતન હસતુર બેહરામજી સંજાણા.

દફતર ચોથું.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ ઇરાંસક્ષેશન ઇંડના આસરા હેઠલ
છપાવી પરગટ કરેજીછે.

મુંબઈ,

દફતર વ્યાશકારા છાપાખાંનાંમાં,
રસતમજી નવરોજજી ખંખાતાએ છાપયુંછે.
કોટ: કાવંશજી પટેલ સીટ, નાં ૮૭.

• સને ૧૨૫૨ યબદબરદી.
ઈસવી સને ૧૮૮૩.

સાંકેલી ઉં

સવાળ અને ચુનાહુનું કામ કરવાને માટે કીટું ધનમાંન સકતીવાલું તથા વગર સકતીવાલું છે ?	૧૮૩
માંણસનાં આગ્ને દુનીઆનાં કામ આવતી દુનીઆનાં એતેકાદ સાથે એકમલતાં હોવાથી, તે આદમી સુધરેલું (ઇઆને સવાળકાર) બનેછે. અને અહેર-મનનાં નાસકારક કલિઅતનાં સંબંધથી, તે ખરાબ થાયછે.	૧૮૪
સધલા સવાળકાર, તેમજ ચુનેહગારો, ભલાં અને ખુરાં મુલની પશ્ચવાલા અને તેને લગતો સંબંધ ધરાવનાર, આગ્ને દુનીઆની શરૂઆતથીછે.	૧૮૭
આદમીની આલાદને લગતી દીનની સકતી વીશે.	૧૮૯
દીનની સાથે સંબંધ ધરાવનારાં અને દીનથી જીવદર્ધ રાખનારાં માણસો કીટીછે ? તે વીશે	૧૯૦
માંણસની અંદર ચહડતે દરજેની અકલને લગતા બે આત્મ ચુણેછે. તેમજ તેની અંદર નીચ દરજેની ઉલટી અકલને લગતા બે દુરચુણેછે, તે વીશે.	૧૯૦
શાશની તથા અંધારાં વીસેનાં આલાસો	૧૯૨
આગ્ને દુનીઆનાં માણસોને અહેરમનને લગતાં કામ કરવાનાં વીચાર કેમ મલેછે ?	૧૯૬
સારી અને નરસી દાંતાઈ વીસે ભલી દીનને લગતો આલાસો..	૧૯૭
આગ્ને દુનીઆને સારી રીતે ચલાવવું, એ પાદશાહોની તરફથીછે.	૧૯૮
અગમચુદ્ધિ, ચહડતો દરજો, પીછાંણસકતી, દાંતાઈ, એતેકાદ, એકીન, તરકસકતી, હોશ, અકલ, વીચાર, વાચા અને કરણી વીસે	૧૯૯
માંણસની દાંતાઈ, ઇચ્છા અને વાચાના એક એકખીજ સાયના સંબંધ વીસે..	૧૯૯
અહેરમનને આગ્ને દુનીઆમાં હાંણી પોહચાડનારો કોણુછે ? અને ધનસાનને હાંણી પોહચાડવાથી હાંણી પાંખેલા કોણુછે ? તે વીસે..	૨૦૨
દીનને લગતું કીટું ધનસાન, ભલાઈ અને ખુરાઈના સંબંધવાલું છે ? અને તેનો તોલ સાથી થાઈ સંકેછે ? તથા સાથી, તેની ભલાઈ અને ખુરાઈ આજખીઈ સંકેછે ?	૨૦૩
આદમીથી અંધરમધનીઉશને જીવું પડવું, કોઈ દીનની મારફતે નથી, પણ એક મજદીઅસની દીનથીછે, તે વીસે	૨૦૪
દુનીઆમાં ભલાં અને ખુરાં કામથી, એકે ખીજની ઉપર ફાવવું છે, તે વીસે..	૨૦૬
કીટું માણસ પોતે પોતાને સાફછે. અને કીટું પોતાને સાફ નથી; તે વીસે..	૨૦૮
આદમીને તેના ધનધાને લગતી પુરતી સહમજ સાથી મલેછે ?	૨૦૮
માંણસોને મજદીઅસની દીનમાં લાવનારો પાદશાહ નેકીનો વધારો કરનાર અને બદીનો ઘટાડો કરનાર છે ..	૨૦૯
ચહડતે દરજેનું કલિઅત, એ માણસને સરવેથી ઉતરે દરજે પોહાચાડનારી, અને તેને પ્રકાશ આપનારી, નીશાંનછે. અને નીચ દરજેનું કલિઅત, એ માણસને નીચ અને અસ પાંખતી હાલતમાં લાવનારી નીશાંનછે, તે વીશે..	૨૧૦
મજદીઅસની દીનને વધારે પ્રકાશ આપનારા તથા તેને જાંખી કરનારા વીચાર વીસે..	૨૧૧
શરીર અને આતમાને લગતાં વધદકપણાંને લગતી આપ્ત..	૨૧૨
માંણસને આવતી દુનીઆનું કામ કરવું ઘટારતછે, તથા નહી કરવાજોગ કામથી તેણે દુર રહેવું સજવારછે, તે વીસે	૨૩૧

કીઉં માંભુસ પોતાને આએ દુનીઆમાં અમરગ હાલતમાં ચલાવેછે ? તથા કીઉં
ધનસાંત સ્પન્તોમધનીઉશ અને અંધમધનીઉશની પાપમાં પોતાને ચલા
વનારેછે ? તે વીસે.....

૨૩૩

શુરીઅને તેની અસલ જગાએથી આએ દુનીઆમાં કેટલી વખત પ્રકાશવુંછે ?
તે વીસે.....

૨૩૪

મજદીઅસની દીનની સહમજ અવસ્તાના તરેણુ ભાગમાં સહમજવેલીછે, તે વીસે.
આએ દુનીઆમાં અંધમધનીઉશની ધાતનો જોર હોવા છતાં, દાદાર પોતાની
પેદાએથને હમેશાં ચાલુ રાખનારછે, તે વીસે.....

૨૩૬

૨૩૮

આદમીએએ દશતુરનાં દશતુરને માં આપવાની, અને સરવેથી વડા એક દશ-
તુરના કેહવાને કચુલ રાખવાની જરૂર વીસે.....

૨૪૦

આદમીએએ પોતાના પ્રમાણીક પાદથાહના હોકમ પરમાણે ચાલવું સંભવારછે,
તે વીસે.....

૨૪૨

મજદીઅસની દીનના (હાંતેમાંત્રિ-દત્તિ-અને ગાથાને લગતા) અવસ્તા એક-
ખીજને લગતી મતલબને જાહેર કરનારાછે, તે વીસે.....

૨૪૨

દુનીઆને લગતા સરવેથી સારા અને સરવેથી ખુરા વખતની નીશાંણી તથા તે
દરએક વખતને લગતી ચેઆર આએપત વીસે.....

૨૪૪

જાંહાંખી બદકારીના ઘણો વધારો હોએ, તાંહાંથી તેનો ઘટારો કરવાનું દીનનું
કરમાંત્રે.....

૨૪૫

આદમીની અંદર યજ્ઞદાંની બલી યાદ હમેશાં કરવાનો જે મારગ, વીચારસકતી-
થીછે, તે વીચારસકતી તેની અંદર અંધ પડવાથી, તે બલી યાદ કરવાને
લગતો સારો ખવાસ આદમીમાં મુતલક રહેતો નથી..

૨૪૬

પચંદ કરવાજોગ સારી કીરીઆવાલાં ધરમી કાંમોછે. અને (તેથી) ઉલટાં,
નરસી કીરીઆવાલાં ખુરાઈ અને જાદુધને લગતાં કાંમોછે. તેનું નીવા-
રેણુ કરવાના ઉપાએ વીસે.....

૨૪૮

આપે, તેનાં ફરજંદ ઉપર, તે ફરજંદની ખૂચગીથી તે, તે મોટું થાએ તાંહાંશુધી,
પોતાનો ચેઆર રાખવો સંભવારછે, તે વીસે.....

૨૪૯

અથો લોકોના (સવાખના) બદલા વીસે, તથા તેઓની (ચુનાહને લગતી) સજા
વીસે, અને પાપીઓની (ચુનાહને લગતી) સજા વીસે, તથા તેઓને મલત
બદલા વીસે, બલી દીનને લગતો ખોલાસો.....

૨૫૦

પેદાના કરનાર દાદારને કોઈ જગાએથી, ઈઆ કોઈ ચીજથી હાંણી પોહચવીછે
કે નહીં ? તે વીસે.....

૨૫૧

જે કોઈ મુલછે, તે ફલથીછે. અને જે ફલછે, તે મુલથીછે. તે વીસે બલી
દીનને લગતો ખોલાસો..

૨૫૨

છુટકારો મેલવવાની ધરજાવાલું કોણુછે ? અને તેનું નામ અવસ્તામાં શું છે ?
તથા છુટકારો મેલવવાની ધરજાવાલું કરનાર કોણુ છે ? અને છુટકારો
મેલવાની ધરજાવાલું કરવાનો શખખ શું છે ? છુટકારો મેલવવાની ધરજા-
વાલું માણસ, તેના દુશ્મનની તરફના તરીકા ઉપર શોક કરવાને માટેનું
કેમ નથી ? અને તેને કોણુથી તથા સાને સાર ફાએદો અને નોકસાંનછે.
તે વીસે.....

૨૫૩

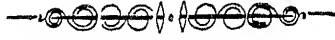

૧૩૫ (આએ ફુનીઆંમાં), જે સકતીવાંન તથા વગર સકતીવાલું ૧
(ઈનસાંનછે), તે વીસે ભક્તી દીનને લગતો ખેલાસો.

જાણુવું કે, જે આદમી (આએ ફુનીઆંમાં) ચહડતે દરજેનું, ઇઆ, ૨
ઉલટા એરાદાવાલું કાંમ કરવાથી, (મીનાઈ જેહાંનમાં સારો અથવા નરસો)
બદલો-મેલવવાને લાએકતું હોએછે; તે (આદમી) સકતીવાલા (સ્પન્તોમઈ-
નીઉશ તથા અંધમઈનીઉશ) ની તરફેનવાલું ગણાએછે. અને જે આદમી
ચહડતે દરજેનું, ઇઆ ઉલટા એરાદાવાલું કાંમ કરવાથી, (સારો અથવા
નરસો બદલો, મેલવવાને લાએકતું નથી; તે (આદમી) સકતીવાલા (સ્પન્તો-
મઈનીઉશ તથા અંધમઈનીઉશ) ની તરફેનવાલું ગણાતું નથી. આએ ૩
સકતીવાલા (સ્પન્તોમઈનીઉશ તથા અંધમઈનીઉશ) ની તરફેનવાલાં જે
(ઈનસાંનો) છે, તેમજ જે ઈનસાંનો તેઓને લગતી સકતી વગરનાંછે,
તેઓની વીગત દીનની રાહે ફતવો આપનારા દસ્તુરોએ, એઆર રીતે
જણાવેલીછે. જેમાંનું એક ઈનસાંન તેછે, કે જે, મીનાઈ ફુનીઆંને ૪
સાફ, તેમજ આએ ફુનીઆંને સાફ, સકતીવાંન હોએ; જેની મતલબ હુશી-
આરીવાલાં તથા અંદામના સઘલા અથયોથી સલામત ઈનસાંન વીસેનીછે.
બીજું ઈનસાંન તેછે, કે જે, મીનાઈ ફુનીઆંને સાફ સકતીવાંન હોએ, પણ ૫
આએ ફુનીઆં (નાં કાંમ) ને માટે અસકત હોએ; જેહુની મતલબ હોશ-
વાલાં, પણ બદનના સઘલા અથયોની સકતીથી અટકેલાં ઈનસાંનનીછે.
તરીજું ઈનસાંન તેછે, કે જે, મીનાઈ ફુનીઆંને લગતી હીલચાલની સકતી ૬
ધરાવતું નહી હોએ, પણ આએ ફુનીઆંને લગતી સકતી ધરાવતું હોએ;
જેની મતલબ હોશ વગરનાં, પણ બદનના સઘલા અથયોની સકતીથી સલા-
મત ઈનસાંનનીછે. આએ ઈનસાંન તેની વાચા સકતી છતાં, કોઈનીબી
તરફેનવાલું (ગણાઈ સકતું) નથી. કેમકે મીનાને લગતી સકતી વગરનું
ઈનસાંન હોશ વગરનું હોએછે, અને તે હોશ વગરનું ઈનસાંન, નથી આએ
ફુનીઆંને લગતી સકતી (ફુઆને સહમન) વાલું, કે નથી તે સકતીને
મેલવવાને લાએકતું. એથું ઈનસાંન તેછે, કે જે, મીનાઈ ફુનીઆંને સાફ ૭
વગર સકતીનું, તેમજ આએ ફુનીઆં (ની હીલચાલ) ને સાફ વગર

કહ્યતનું છે; જેની મતલબ વગર હોશવાલાં તથા અંદામના સઘળા અવય-
યોની હીલચાલથી અપંગ માણસની છે.*

- ૧ ૧૩૪ (માંણસનો) આગ્રે દુનીઆને લગતો આપ (ઈઆને
કાંમો), આવતી દુનીઆના એતેકાદના સંબંધ સાથે
એકમલતાં હોવાથી, આદમી સુધરેલું બનેછે. અને
નાસકારક (અંધરમઈની ઊશની) કહીઅતમા
સંબંધથી, ઈનશાંન ખરાબ થાયછે. તે
વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

- ૨ બાણુનું કે, આગ્રે દુનીઆની આમીનશ, (ઈઆને ભેલસેલ હાલત)
ની અંદર, માણસના સુધારાને લગતાં કાંમોને સારૂ, આવતી દુનીઆને
લગતી સખાવતોછે. અને તે (સખાવત), એકબીજા સાથે, (ઈઆને આગ્રે
તથા આવતી દુનીઆને) સંબંધ ધરાવનારી કહ્યતની સાથે, એકમલતી
હોવાએ બનેલીછે. (એટલે જ જ કાંમથી માણસનાં બદનને, તેમજ તેના
આતમાને સુખ મલે, તેવાં કાંમ સખાવત ઈઆને ધરમને લગતાંછે.)
તે ઉપરથી, નેકી સાથે જીનદગી ગુજારનારા દીનના પેશવા અને અશો
ધરમગુરૂ, આદરબાદ એબને જરથુશતે, † પેલા અગમ બુદ્ધીવાલા શેહ-

* આપણા પાક મજહબનું કર્મોનું એવું છે કે, આગ્રે દુનીઆથી જે ઇન-
શાંન ગુજરી જાયછે, તે ઇનશાંનની એહાદમની આંમદાદને વખતે, તેહને મીનોઈ
જેહાંનમાં આનવદુલની નજદીક, પોતાનાં આગ્રે દુનીઆમાં કરેલાં કાંમો-હુસાબ,
મેહર દાવર અને રશને રાસ્તની હજુરમાં આપવો પડેછે. અને તેમાં નેક કાંમ કર-
નારને એહસ્તનું મકાં મલવાનો અને બદ કાંમ કરનારને દોજખનું મકાં મલવા
વીસેના ડેડાવ થાયછે. પણ આગ્રે ઉપલાં પ્રાકરણમાં જણાવેછે કે, આગ્રે દુની-
આનાં કરતુકનો જવાબ દેનાર ઇનશાંન સહમજ સુક્તી ધરાવનાર ઇનશાંનછે. જે
ઇનશાંનમાં, હોશ અને અકલ નથી. તે ઇનશાંન તેને લગતાં કરતુકનું જવાદાર નથી.
તેમજ તે મીનોઈ જેહાંનમાં સારા મોઢા બદલો મેલવી સુક્તુ નથી.

† આગ્રે ‘આદરબાદ એબને જરથોશત’ નાંમનો દસ્તુર, દસ્તુરાંન દસ્તુર
આદરબાદ મારાપદનો નખીરો થાઈ ગીચેછે, આગ્રે કાબેલ દસ્તુરે આપણા
મજહબને લગતાં ધણાંએક લખાણ કરેઆં હતાં. વંદીદાદની પેહલવી શરૈહ,
શાયસ્ત લાશાયસ્ત, અને ખીજાં પેહલવી પુસ્તકોના લખનારાએ પોતાનાં લખાણની
અંદર આગ્રે દસ્તુરનાં લખાણોમાંથી ધણીએક નોંધ કરીછે. ‘આફરીને પંજી’
માં આગ્રે અશો દસ્તુરનાં રવાંનની યાદ ખીજા બુજોરગ દસ્તુર દાવરોનાં રવાંનની
સાથે કરેઆમાં આવેલીછે.

નશાહુ યજુદગરદ એબને શાહુપુર* ને, દીનને લગતા સકતીવાન વીચારની
 સારી સહુમજ, નીચે પરગટ કરેલા એક નકશના આધારમાં બતલાવી હતી.
 અને સારી તથા તરસી ગેબી સકતીઓનું બલ, એકબીજાથી ખરાબ થવાએ,
 એકથી બીજાને નકામું થવાનું (એટલે સ્પન્તોમઈનીઉશની સકતીની ગાલે-
 બીથી અંબમઈનીઉશની સકતીઓને હાંણી પોહુચવા અને અંબમઈનીઉ-
 શની સકતીઓના કાવવાથી સ્પન્તોમઈનીઉશની સકતીઓને કુર થવા) જણા-
 વીઉં હતું; કારણ કે આએ ફનીઆનું દરએક માંણસ, ગેતી અને મીના, ૩
 (ઈઆને આએ તંથા આવતી) એ બેહુ ફનીઆનાં સંબંધવાલી વસ્તુના
 વસીલાથી, (પોતાની) હયાતીને શુધારવાને માંટેનું જે કાંઈ જણાએલું છે, તે
 સારી અકબને લીધે છે. અને તે બેહુ ફનીઆનાં સંબંધવાલી વસ્તુની ૪
 અશોશ, આએ ફનીઆની અંદર મીનાને લગતા સાથી તરીકે, આતમાનાં
 કાએમ રહેવાથી છે. એમાં ગેતીને લગતી એક વસ્તુ (આદમીની) કાયા છે. ૫
 અને મીનાને લગતી વસ્તુ રવાન છે. અને તેઓના એકબીજા સાથના મેલાપથી,
 આદમી બનેલું છે. બીજા આએ ફનીઆને લગતી (વસ્તુ) દોલત છે, અને ૬
 મીનાઈ ફનીઆને લગતી (વસ્તુ) સવાબ છે. તૂરીજ આએ ફનીઆને લગતી ૭
 (વસ્તુ) આબરૂ છે, અને મીનાઈ ફનીઆને લગતી (વસ્તુ) સારી હીલ
 ચાલ છે. એથી આએ ફનીઆને લગતી (વસ્તુ) હકુમત છે, અને આવતી ૮
 ફનીઆને લગતી વસ્તુ દીન છે. પાંચમી આએ ફનીઆને લગતી ૯
 (વસ્તુ), સારી સખાવત છે. અને આવતી ફનીઆને લગતી (વસ્તુ),
 દાંનાઈ છે. • (માંણસ), રવાંનને લગતી સારી સકતીઓની મારફતે, ૧૦
 આબરૂને લાએકતું થાએ છે. અને સારી હીલચાલની મારફતે, દોલત
 અને ઓત્તમ સવાબવાલું બને છે. (માંણસનું) બદન, સારી સાહુવચેતી- ૧૧
 વાલું રવાનને લીધે છે. અને આતમા (પોતે), તે, એકબીજાના સંબંધને લીધે ૧૨
 (ઈઆને રવાં તરફથી બદનને સાવધ રાખવાના સબબથી), જુઠા દરૂજના
 સંબંધથી કુર રેહી સકે છે. અને તે (આતમા અને બદન), એ દરએકની ૧૩
 સકતીને કમજીર થવાથી, દરએકને સુસ્ત થવું છે; કેમકે આતમાને લગતી
 કોઈબી સકતી નબલી થવાથી, બદનને લગતી દરએક સકતી અટકે છે.
 અને બદનને લગતા કોઈબી ભાગને હાંણી પોહુચવાથી, તેની સાથે સંબંધ
 રાખનારા આતમાને ઈજ થાએ છે. એટલા માંટે (માંણસની) આએ ફની-

* આએ પાદશાહ ઈસવી સને ૩૯૯ માં તખ્ત ઉપર બેઠા હતા,

- આંને લગતી જાતને કીમતી થવું, એ રવાંતની ખીતરાઈને લીધે છે. અને
 ગેબી રવાંતને પવીતરાઈ મેલવવી, એ આએ ફુનીઆંને લગતી કાયાની
 ૧૪ સકતીઓની ખારફતે છે. આએ ફુનીઆંની દોલતને બુજેરગી, આવતી
 ફુનીઆંને લગતા સવાબને, તેની મદદ મલવાથી છે; (કારણ કે), આવતી ફુની-
 આંને લગતા સવાબનું મેલવવું, ઘણું કરીને આએ ફુનીઆંને લગતી
 ૧૫ દોલતથી બની સકે છે. આએ ફુનીઆંને લગતી આબરૂની કીમત,
 આવતી ફુનીઆંને લગતી સારી હીલચાલ (ઈઆને કાંમ) થી છે.
 ૧૬ અને આવતી ફુનીઆંને લગતી સારી હીલચાલ (ઈઆને કાંમ) નો
 વધારો, આએ ફુનીઆંને લગતી આબરૂની કાલજી રાખવાથી છે.
 ૧૭ આએ ફુનીઆંની હકુમતનો સુધારો, લોકોની અંદર મીનોઈ (ઈઆને
 ખોદાઈ) દીનની અસર હોવાથી છે. અને મીનોને લગતી દીનનું (ફુનીઆંમાં)
 ચાલુ રાખવું, એ આએ ફુનીઆંની હકુમતનો સંબંધ લોકોમાં ખુબીથી
 ૨૮ રાખવા સાડું છે. આએ ફુનીઆંને લગતી સારી બખ્શોશ (ઈઆને સારાં
 કાંમ) ને બુજેરગી, મીનોઈ ફુનીઆંને લગતી દાંનાઈનો તેની સાથે સંબંધ
 હોવાને લીધે છે. અને આવતી ફુનીઆંને લગતી દાનાઈ, આએ ફુનીઆંને
 ૧૯ માંડેની ઘણી સારી સખાવત કરવાથી છે. ગેબી રવાંતનાં પાપથી, આએ
 ફુનીઆંની કાયાને સજા થવાથી છે. અને આએ ફુનીઆંની કાયાને ઈજા થવાથી
 ૨૦ ગેબી રવાંતને તેનીથી જુદું પડેવું છે. મીનોને લગતા સવાબનું અટકવું,
 આએ ફુનીઆંની દોલતનાં ફના થવાથી છે. અને આએ ફુનીઆંની દોલ-
 તના સંબંધનું નાલાયકે થવું, એ મીનોને લગતા સવાબ તેનીથી
 ૨૧ દુરબલ થવાએ છે. આએ ફુનીઆંને લગતી આબરૂની હાંણીથી, આવતી
 ફુનીઆંને લગતી સારી હીલચાલનું દુટવું છે. અને મીનોઈ ફુનીઆંને
 લગતી સારી હીલચાલના દુટવાથી, આએ ફુનીઆંની આબરૂનો સંબંધ
 ૨૨ માણસ સાથે રેહેતો નથી. આએ ફુનીઆંની હકુમતની ચહડતી કલાના
 પડી ભાગવાથી, મીનોને લગતી દીનને (ફુનીઆંમાં) ચાલુ રેહવાનો અટકાવ
 થાય છે. અને મીનોને લગતી દીનની નાપાએદારીથી, આએ ફુનીઆંને
 ૨૩ લગતી હકુમતનું કાએમ રેહવું નથી. આએ ફુનીઆંને લગતી સારી
 બખ્શોશ (ઈઆને કાંમ) થી, સારા બદલાનું નહીં મેલવવું, એ મીનોને લગતી
 દાંનાઈ વગરની નબલી બુધ્ધીથી છે. અને (મીનોને લગતી) દાંનાઈની ઈચ્છા
 નહીં રાખવાથી (ઈઆને ખોદાઈ દીનની સહમત વગર) કરેલી, આએ
 ફુનીઆંને લગતી શારી બખ્શોશ (ઈઆને કાંમો), સ્તુતી કરવા ભેગ નથી.

(તિ) નકશ આપ્યેછે.

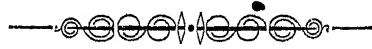
મીનાને લગતાં રવાંનથી, આપ્યે ફુનીઆને લગતું બદનછે.

મીનાને લગતી દાંનાઈથી, આપ્યે ફુનીઆને લગતી બપ્પોશ
(ઈઆને કાંમો) છે.

મીનાને લગતી દીનથી, આપ્યે ફુનીઆને લગતી હકુમતછે.

મીનાને લગતી સારી હીલચાલથી, આપ્યે ફુનીઆને લગતી
આબરૂછે.

મીનાને લગતા સવાબથી, આપ્યે ફુનીઆને લગતી દોલતછે.

૫૪૮ આપ્યે ફુનીઆની શરૂઆતથી, સઘલા સવાબકારો ભલા- ૧
ઈને લગતાં મુલની તરફેનવાલાછે. અને સઘલા
ગુનેહગારો, બુરાઈનાં મુલની પપ્પશવાલા તથા
તેહને લગતો સંબંધ ધરાવનારાછે. તે વીસે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંબુનું કે, સઘલી ભલાઈનું મુલ, અને સઘલી ભલાઈનો સરવેથી ૨
આગેવાંત જે છે, તે પેદાતા કરનાર અહુરમઝદની ભલાઈની ઘણી ઈચ્છા-
વાલો સ્પેનામીનોછે. માટે જે પાદશાહ, ભલાઈની પપ્પશવાલોછે, તે સઘલા
લોકોને બેહુદ કાંચેદો કરનારો તથા આપ્યે ફુનીઆને લગતાં કાંમથી તેઓને
મીનાઈ જેહાંનમાં ચહુંડતે દરબજે પોહચાડનારોછે. અને તે, પોતાથી નોકસાંન-
ને દુર કરનારોછે. સઘલી બદીનું મુલ અને સઘલી બદીનો સરવેથી આગેવાં- ૩
ન, બુરી ઈચ્છાવાલો અંબ્રમઈનીઉશ, જે (ફુનીઆને) ખરાબ કરનારો એહરેમ-
નછે, તે છે. માટે જે પાદશાહ બુરાઈની પપ્પશવાલોછે, તે સઘલા ઈનસાંનાને
આપ્યે ફુનીઆને લગતું, તેમજ આવતી ફુનીઆને લગતું, અતીસ્થ નોક-
સાંન પોહચાડનારોછે. અને તેથી તે, પોતાના કાંચેદાનો અટકાવ કરનારોછે.
માટે, જે ઈનસાંન, આપ્યે ફુનીઆમાં, સારી વલાણુવાલી અકલનાં મુલની ૪
મારફતે, હમેશાં સવાબની સાથે જોડાયેલું રેહુછે; તે જેમ બનેછે તેમ, સારાં
કાંમતની ઈચ્છા રાખેછે. અને તેથી (આપ્યે ફુનીઆમાં) તે સવાબની આપ્યે-
પતવાલી ઈચ્છાવાલુ છે. અને જે ઈનસાંન આપ્યે ફુનીઆમાં, ઉલટી વલાણુ- ૫

* ‘અહુ-વત ગાથા’ ના ખીન્ન, તરીન્ન અને ચોથા શલુકની અંદર આપણા અથો પેગમ્બર જરતોસ્તે, આપણને ધરમની ફેલવણી લેધને, સ્પ-તમધ-નીકિશનાં કાંમોને પસંદ કરવા તથા અંધમધનીકિશનાં કાંમથા કુર રેહવાનું ફરમાન, નીચે લખી જણાવેઆ મુજબ આપેલ છે:—

તમાએ પોતાને ચહડતે દરજ્જે પોંહ્યાડવાની (ધરમને લગતી) કેલવણી લેવી, અને શેશજીવાલા વીચારતી મારફતે જીવું અને દરએક મરદ તથા ચ્યારતે મોહડાં કાંમથી, (આવતી ડુગીઆંમાં) તેઓની જાતને શાશે બદલો મેલે, તેહજી માહીતગારી મેલવીને, તે (કાંમો) ને પસંદ કરવાં; એટલા સાર કે, (સ્પ-તોમઘનીઉશ અને અમ્ બ્રમ-ધનીઉશ) એ બેહુ મીનાઓ વચ્ચે, તેઓના બલા અને જુરા વીચાર વચન અને કાંમને લગતી વાત, (ધમ્માને બદોબસ્ત), ડુગીઆંની શરૂઆતમાં થએલોછે. અને તેજ મુજબ તે બેહુ મીનાઓ, પેહલ્લી પેદાએશની અંદર, (ધમ્માને ગયોમરદની જાતમાં), દાખલ થાએઆ હતા. તેઓમાના એકનું કાંમ, બદકાર (માંણસ)ને બદકારીનો વીચાર આપીને તેજી જીતદગીને ખરાબ કરવાનુંછે. અને ખીજનું કાંમ, અશો (આદમી) ને ભયો વીચાર આપીને, તેહજી જીતદગીને જાલવી રાખવાનુંછે. માટે તમાએ તે બે મીનાઓમાંથી, જે સારી દાંનાધવાણો (સ્પ-તોમઘનીઉશ) છે, તેહને પસંદ કરવો. અને જે જુરી દાંનાધવાણો (અમ્ બ્રમધનીઉશ) છે, તેહને નાપસંદ કરવો.

૧૨૧ આદમીની ઓલાદને લગતી દીનની સકતી વીશે,
લલી દીનને લગતો ઓલાસો.

જાણુ કે, (આએ નેકી અને બદીથી) ભેલસેલ (કુનીઆની) અંદર, ૨
આદમીની ઓલાદ, (નીચે જણાવેલી) સરવેથી આત્મ-મધ્યમ અને ઉતરતી
તરણુ પદવીમાં વેહ્યાએલી છે. અને તેની વીગત આએ પરમાંણુ છે. ૩
(ઓલાદ દીનને લગતી સકતીની અંદર) સરવેથી સરશ છે, તે (દીનને લગતી
સકતીમાં) મધ્યમ તથા સરવેથી ઉતરતી (ઓલાદ) ની અંદર ચહુડતે દર-
જનેલી છે. ૪ (ઓલાદ દીનને લગતી સકતીની અંદર) મધ્યમ છે, તે
(ઓલાદ દીનની સકતીમાં) સરવેથી ઉતરતી છે, તેની ઉપર ચહુડતે દર-
જનેલી છે. (ધરમને લગતી પદવીની અંદર), જે સરવેથી ઉતરતી ઓલાદ ૫
હોએ છે, તે સરવેથી સરસ તથા મધ્યમ (દીનની સકતી ધરાવનારી ઓલાદ)
ની ઉપર ચહુડતે દરજનેલી થાએ છે. અને તેનું કારણ, ઘણુંકરીને લલી
દીન ઉપર તેઓનાં કરતાં વધારે ચુસ્ત રેહવાની તેહની દીનને લગતી
સકતી અને દીનને લગતો શોક છે. એ પરમાંણુ કે જેમ લલી દીનની ૬
ઉપર ચુસ્ત રેહવા સાડ ઉતરતી ઓલાદવાલાઓ મધ્યમ ઓલાદવાલા-
ઓનાં કરતાં વધારે કાલજ રાખતા હોએ, તથા મધ્યમ ઓલાદવાલાઓ
(દીન ઉપર) સરવેથી સરસ એતેકાદ રાખનારાઓનાં કરતાં વધારે કાલજ
રાખતા હોએ, તે પરમાંણુ તેઓ (દીનને લગતી કહ્યતની અંદર) ચહુડતે
દરજનેના, (તેઓમાંના) એકની બીજાનાં કરતાં વધારે કાલજ હોવાથી છે.
અને (દીન ઉપર) સરવેથી સરસ એતેકાદ રાખનારા લોકો જે યજ્ઞોની ૭
મીસાલની જાતવાલા બને છે, તે તેઓની પોતાની કાલજથી છે. એ પરમાંણુ ૮
બુરી દીન ઉપર બેહુદ એતેકાદ રાખવાએ, ચહુડતે દરજનેની ઓલાદવાલાઓ,
પોતાની મરજથી, સરવેથી નીચ ઓલાદનાઓના જેવા અને તેઓની ઉતરતી
પદવીના બને છે. (બુરી દીન ઉપર એતેકાદ રાખનારાઓમાં), જે સરવેથી ૯
નીચ લોકો છે, અને તેઓ જે દેવ દરજની માફકની જાતવાલા બને છે, તે પણ
તેઓના પોતાના બુરા શોકથી છે.

૧ ૧૫૦ (માંણસોના દીનને લગતા) સંબંધ તથા જીદાઈ મીસે,
લલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, (આએ ફનીઆમાં), સંબંધ અને જીદાઈ રાખવા જોગ આદમીઆ ઘણી તરેહનાંછે; તેમાં એક, ખોદાના તાબેદારોનો એકબીજાની સાથે સંબંધ રાખવો, એ ખોદાની તાબેદારીમાં રેહવાના તેઓના (એકમલતા) ખવાસને લીધેછે. અને ખોદાના નહી તાબેદારોની સાથે તે તાબેદારોની
- ૩ જીદાઈ, તેઓની ખોદાની તરફની નાફરમાંનીના ખવાસને લીધેછે. બીજું—ખોદાના તાબેદારોને, (ધઆને મજદીઅસની દીન ધરાવનારાએને), લલી દીનનાઓની સાથે સંબંધ રાખવો, એ લલી દીનને લગતા તેઓના મજ હુબને લીધેછે. અને તેઓને બુરી દીનવાલાઓથી જીકું પડવું, એ તેઓના
- ૪ બુરી દીનને લગતા તરીકાને લીધેછે. તરીજું—લલી દીનવાલાઓને, જે કાંઈ લલા લોકો (ધઆને અથોરનાંનો) શાયે સંબંધછે, તે યજદાંની આરાધના કરવા સાડુ બખ્શોશ આપવાનાં કારણને લીધેછે, અને તેઓને બુરા લોકોથી જીદાઈછે, તે યજદાંની આરાધનાં નહી કરવા માટે તથા તેઓની
- ૫ તરફથી બખ્શોશ નહી કરવાના સબબને લીધેછે. ચોથું—આએ તરણ જાતના મજદીઅસનાંનોમાં, જે સરવેથી ચહડતે દરજજેનાછે, તે યજદાંની આરાધના કરવાના સબબને લીધે, અને યજદાંની દોસ્તી મેલવવાએછે. અને તેઓને દેવોથી જીદાઈ, દેવોની આરાધના તથા તેઓને લગતું કાંમ, તેવાની તરફથી સુતલક નહી થાવાને લીધેછે.

- ૧ ૧૫૧ (માંણસની અંદર), ચહડતે દરજેની અકલને લગતા એ આત્મ મણુછે. તેમજ તેની અંદર નીચ દરજજેની હીલટી અકલને લગતા એ ઘણાજ બુરા દુરમણુછે.
તે વીસે લલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, દીનની અંદર, (ધઆને પાક અવસ્તામાં), જણાવેલુંછે કે, (માંણસની અંદર) ચહડતે દરજજેની અકલને લગતા જે એ આત્મ મણુછે, તે (તેની અશો મરદને લગતી) સખાવત અને મોહુબતછે. અને તે

(ગુણ), ખુદ ખોદાએતાલાને લગતાછે. અને એમાંના દરએક (ગુણ), બીજા (ગુણ) ને લીધે, જલવાઈ સકેછે. (કેમકે), અશો મરદને પેઆર મેલવવા સાડ, તેહને ખાલેસ દીલથી આપવું, એ સખાવતછે. અને લલા મરદને બખ્શોશ કરવાનો ચાહ, એ અશો મરદને લગતી મોહબતછે. જે (બેહુ ગુણો) થી, માંણુ-સને બેહુશતનો સંબંધ થાએછે. તેજ પરમાંણુ (માંણુસની અંદર), નીચ દરજ્જેની ઉલટી અકલને લગતા, બે ઘણાજ ખરાબ દુરગુણોછે, તે (અશો મર-દને લલાં કાંમને સાડ નહીં આપવાની) બખીલી અને (તેને લગતી) દુશમનીછે. વલી આએ બેહુ દુરગુણો, ખુદ દેવને લગતાછે. અને તેમાંના એકને બીજાથી જોય મલેછે. બખીલી તેછે કે, અશો મરદ જેકાંઈ વસ્તુ માંગે, તેની છત પેલાં ધનસાન પાસે હોવા છતાં, તે (આદમી), અશો મર-દની દુશમનીને સાડ, તેહને તે નહીં આપે. અશો મરદને લગતી દુશમની તેછે કે, જે ભલો મરદ (ધ્યાને અશો પુરૂષ), માંણુસની મોહબત મેલવ-વાને લાએકેનાછે, તેહની મોહબત મેલવવાને બદલે, બખીલીની મારફતે, તેની દુશમની કરે.*

* વંદીદાદની ૧૮ મી પરગરદમાં 'સરેશિં અશિ' અને 'દેવી ફૂજ' વચ્ચે થાએલી વાતચીતની અલંકાર ભાષામાં, દાદાર અહુરમજ્દે, અશિ મરદને મજ્દી-અસનાંતોની તરફની બખ્શિશ નહીં થવાથી, તેઓને યુતાહ લાગેછે, અને બખ્શિશ થવાથી, તેઓને યુતાહ કપાએછે, તે વીશિનું જરણુત, આપણુ પેગમખરને આએ પરમાંણે જાહેર કરેલું છે.

[illegible]

તે દેવી દરજે સરૌશ અશીને આપ્ને પરમાંણે જવાપ દીધો કે, યો ખુબસુ-
રત સરૌશ અશી ! મારા તે જવાનોમાનો પેલેલો જવાન તેછે, કે જે પુરુષ, મા-
ંગત્રા છતાં, તેની દોલત અને મતાની અંદરથી થોડો ભાગ, બહા સવાપને સાર,

૧ ૧૫૨ રોશની અને અંધારાં વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, રોશની અને તારીકીથી, આગે દુનીઆને લગતી ગરમી-સરદી-તરાવત અને સુકાસની મેલવણી (ધ્યાને બતાવત) છે. અને બીજી તેઓને લગતી જુદી જુદી પેદાએશ, તેની, (ધ્યાને ઉપલી વસ્તુઓની), મતલબને લગતા અંગશવાલી છે. જેમકે તેથી, (ધ્યાને રોશની અને તારીકીથી), આગે દુનીઆની વસ્તુઓ રોશનીવાલી, અંધારાંવાલી, ગરમીવાલી, સરદીવાલી, તરાવતવાલી અને શુકાસવાલી છે. તેમજ, આગે દુનીઆં, રોશનીને લીધે રોશનીવાલી, અંધારાંને લીધે અંધારાંવાલી, ગરમીને લીધે ગરમીવાલી,
- ૩ તરાવતને લીધે તરાવતવાલી અને સુકાસને લીધે સુકાસવાલી છે. તેથી, (રોશની અને તારીકી), એ ખેડુ એકબીજાના હરીફને, એકબીજાની સાથે રેહવું, તથા (તેઓને સાથે રેહવાથી), આગે દુનીઆંનો દેખાવ એકસરખો દેખાવો, એ નહીં બની સકે હેવું છે. તેમજ, ધણીએક જુદી જુદી રીતોને લીધે, આગે
- ૪ દુનીઆંને એકની હરીફાઈમાં (અને બીજાની તરફેનમાં) રેહી સકવું નથી. વલી (આગે દુનીઆંને), ગરમી તથા તરાવત, રોશનીથી છે. જેમારે આગે દુનીઆં રોશનીવાલી હોએ છે, તેમારે તેહને લગતી દરએક વસ્તુને ખુશબાઈ, પાકી, અને સારો દેખાવ હોએ છે. અને બીજી સારી પેદાએશ, સારી હકુમતવાલી † રેહ છે.
- ૫ તેમજ (આગે દુનીઆંને), સરદી તથા સુકાસ, અંધારાંથી છે. જેમારે આગે દુનીઆં અંધારાંવાલી હોએ છે, તેમારે તેહને લગતી દરએક વસ્તુને બદખોઈ, નજીસી, અને ગુનાહ ભરેલી હીલચાલ હોએ છે. અને બીજી ખુરી પેદાએશને ખુરૂ તેજ તથા ખુરી હકુમત † મલે છે. માંટે આગે ખેડુ (વસ્તુઓ) ની હરીફાઈ,

અથો મરદને નહીં આપે. તે (પુરૂષ), મહને હમેલદાર કરે છે; જેમ બીજા જવાનો પોતાનાં બુનથી માદાઓને હમેલદાર કરે છે તેમ. (ત્યારે) સરેશ અથોએ, લડાઈને સાર ઉઠાવેલા શુરૂને હેડે નાંખીને, (ધ્યાને નરમાસથી), (તે) દરૂને પુછીડું કે, ઓ સુખ વગરના અને ઉલટું કાંમ કરનારા દરૂ ! તે (યુનાહ) ની તોજશ (ધ્યાને નીવારણ), શું છે ?-ત્યારે તે દેવી દરૂને તેહને જવાબ દીધો કે, ઓ ખુબશુરત સરેશ અથો ! તે (યુનાહ) ની તોજશ, એ છે કે, જો તે પુરૂષ, વગર માંગવે તેની દોલત અને મતાની અંદરથી થોડો ભાગ, ભલા સવાબને સાર અથો મરદને આપે; તો જેમ એક ચોપચુ વરૂ, એક બચ્ચાંને (તેની) માએનાં પેટમાંથી બાહર કાઢીને ચીરી નાંખે છે, તેમ તે (પુરૂષ), માહરા હમેલને તોડી પાડે છે.

† રોશનીથી-સારી પેદાએશ, સારી હકુમતવાલી રેહ છે. તેહની મતલબ એ છે કે, સારી ચાલ ચલણવાલા લોકો, સારાં કાંમો, રોશનીનાં બલથી કરી સકે છે. અને

તેઓનાં જીદાં જીદાં મુલવ્વલી ચહડતે દરજેની સકતીઓને આપ્યે (કુની-
આંની અંદર) એકબીજાની ઉપર ગાલેબ થવાથી છે. તેથી (તેઓમાંની) એક
(સકતી) ને બીજાની સાથે રેહી સકવું નથી. (કેમકે, આપ્યે વસ્તુઓમાંની)
એક વસ્તુનું મુલ (સ્પન્તોમઈનીઉશ) છે, તેની મારફતે, આપ્યે કુનીઆંની
અંદર તેણે લડાઈ કરવી, હુદની અંદર રેહવું, અને સારાં કાંમ કરવાં છે.
અને બીજી વસ્તુનું મુલ (અંબ્રમઈનીઉશ) છે, તેની મારફતે, આપ્યે કુનીઆં-
માં, (આદમીએ) પાપની સંધટ કરવી છે. એ ઉપરથી કારણ એવું જણા-
એ છે કે, (આપ્યે એ સકતીઓમાંની) એક સકતી, (માંણસની અંદર), સારા
ઉપાયેવાલી અને કાએદાસરની સકતીઓ, જે યજ્ઞદોને લગતી છે, તેહના સંબંધ
ધને દાખેલ કરનાર છે. અને બીજી સકતી, (માંણસની અંદર), તતપરવરીના
સંબંધને લગતી (જે ઉલટી સકતીઓ છે), તેનો સંબંધ આપનાર છે. આપ્યે
(ઉપલું) લખાણ, દીનનો પેશવા અને નેકીથી જીન્દગી ગુજારનાર, આદરક-
શેખર એખને ફરોખજદે, ‘આઈનીન નામે’ (નામની કેતાબ) માં કરેલું
હવું, તેહને આગલા દીનના પેશવાઓની તરફથી થાએલાં ‘દીનકરદ’ નાં
આપ્યે બાબતને લગતાં લખાણની અંદર દાખેલ કરેઆમાં આવીઈ છે.

ધરમગુરુઓ મધેથી, જે ધરમગુરુના વચનો, અંધારાંને માંટેનક (ઈઆને
દોનખી હીલચાલને લગતા) હોએ, અને જેમાં રોશની, (એટલેજે બેહુશતને
લગતા વીચાર), મુતલક નહી હોએ; તો, તે (વચનો), અંધારાંને લગ-
તા છે. અને જાંહાં, (ઈઆને જે ધરમગુરુઓના વચનોની અંદર),
રોશનીનો પ્રકાશ વધારે હોએ, (એટલેજે જેહના વચનોની અંદર બેહુશ-
તને લગતી સઘલી હીલચાલનું વરણત કરેલું હોએ), ત્યાં રોશનીનું
કાએમ રેહવું, (ઈઆને બેહુશતને લગતા વીચારનું ચાલુ રેહવું), અને
અંધારાંનું અસ પાંમવું, (ઈઆને દોનખી વીચારનું નાબુદ થાવું) છે.
જેમકે, જ્યાં અંધારાંનું પ્રકાશવું હોએચ, ત્યાં કોઈ મીજને રોશનીનું મેલ-
વવું નથી. તેમ (એ ધરમગુરુના દોનખી વીચારથી, બેહુશતને લગતું શુખ
માંણસને મલી સકવાનું નથી.) જ્યાંવેર, (સ્પન્તોમઈનીઉશ અને અંબ્રમઈ-
નીઉશ), એ બેહુની હુસ્તી આપ્યે કુનીઆંનાં આદમીને ચલાવવાનો સંબંધ

ચોરોનો અટકાવ, દુખનું નિવારણ, બદખોમની નાસ અને ખરાબ હવાનું દુર
થવું, એ રોશનીથી થાઈ શકે છે. તેમજ અંધારાંથી બુરી પેદાએશ, બુરી હકુમતવાલી
રેહ છે. તેની મતજબ એ છે કે, બુરી ચાલ અચણવાલા લોકો-ચોરી, લુટકાર અને
બીજાં ગુનાહન કાંમો, અંધારાંનાં બજથી ફરી શકે છે. અને અંધારાંને લાંબી રાગનો
ઉપદેશ, હવામાં ખરાબ અક્ષર અને પેદાએશની અંદર બદખોમની ઉત્પત્તિ થાએ છે.

ધરાવનારી છે, ત્યાંવેર ઉપલા, (રોશની અને અંધારાંને લગતા) સખખનું દેખાવું છે; પાંચ એ બેહુની, (ધંખાને સ્પન્તોમધનીઉશ અને અંધમધનીઉશની), હદ, (આએ કુનીઆંમાં) પુરી થએઆ પછી, કોઈ ચીજની નેસ્તી નથી. આએન કારણને લીધે, (રોશની અને અંધાર), એ બેહુનું, કેઠેખી, એક જગોએ સાથે રેહવું નથી; પાંચ હમેશાં એકને બીજાથી, ઠંકાઈ જવું તથા વગર તેજનું બનવું છે. અને એકને બંધ પડવાથી, બીજાનું ખોલવું થવું છે. (એટલેજ રોશનીના પ્રકાશવાએ, અંધારાંનો નાસ થવો અને રોશનીની ગેર-હાજરીએ, અંધારાંને પ્રકાશવું છે. તેમજ અંધમધનીઉશને લગતી ઉલટા વીચારની સકતીઓ, માંણસની અંદર બંધ પડવાથી, સ્પન્તોમધનીઉશને લગતા નેક વીચારવાલી સકતીઓને, માંણસની અંદર ખોલવાપણાંથી હીલચલ કરવી છે.) જમ ગરમીને લીધે સરદી રેહતી નથી. અને તરાવતને લીધે ખુશ્કી રેહતી નથી. તેમ (સ્પન્તોમધનીઉશને લીધે, માંણસની અંદર, અંધમધનીઉશનું રેહડાંણ થાઈ સકતું નથી). એટલા વાસ્તે, જે એક (ધંખાને અંધમધનીઉશ), બીજાથી, (ધંખાને સ્પન્તોમધનીઉશથી), ઠંકાવા અને વગર તેજનો થાવા જોગ છે, તેહને સાડ તેમ કેહવું વાજબી છે. કેમકે, (કુનીઆંમાં) ગરમીની હસ્તી વગર સરદી હોએ છે. અને સરદીની હસ્તી વગર, ગરમી હોએ છે. અને સુકાસની હસ્તી વગર, તરાવત છે. અને તરાવતની હસ્તી વગર, શુકાસ છે. જે સખખને લીધે, તેઓમાંની કોઈ ચીજ વગર, કોઈનાં કાંમનું સેવટ, પારખી સકાત નહી. વલી કુનીઆંની સઘલી ચીજોની અંદર, એકબીજા સાથની હરીફાઈ તથા એકે બીજાને દાખી નાંખવું છે. તેઆરે (આએ કુનીઆંની) સઘલી વસ્તુઓ, નેસ્તીને માંટેની છે, એમ કેહવાવું જોઈએ.

૮ વલી એ વીસેનો (બીજો ખોલાસો) એ પરમાંણું છે કે, જે નેસ્તીવાલો (અંધમધનીઉશ) છે, તે પેહલવાને, (ધંખાને સ્પન્તોમધનીઉશને), મેલવી સકવાનો નથી. અને તેહની તરફેનવાલો થાઈ સકવાનો નથી. તેઆરે, રોશની, (જે સ્પન્તોમધનીઉશને લગતી વસ્તુ છે), અને તારીફી, (જે અંધમધનીઉશને લગતી વસ્તુ છે), તે એકબીજાને કેમ મેલવી સકે? તથા તે એકબીજાની તરફેનવાલી કેમ થાઈ સકે? જે રોશનીથી, જે તારીફીવાલી વસ્તુ છે, તેને વગર તેજનું થવું નહી હોત. તેમજ જે ગરમીથી, સરદીનો નાસ થવો નહી હોત. તો, એકબીજાથી જુદી વસ્તુઓ, સાથે રેહી સકત. (તેથી) જે (ધરમગુર), રોશની, (ધંખાને સ્પન્તોમધનીઉશ) ની તરફેનવાલો છે, તે (માંણસને) ખોલવી આંખવાલું બનાવનારો છે, અને જે (ધરમગુર), તારીફી, (ધંખાને અંધમધ-

નીઉશ) ની તરફેનવાલોછે, તે (માંણસની) આંખને બંધ કરનારોછે. (એટલેજ ને ધરમગુરુને મળહુબ, આએ કુનીઆમાં રોશનીવાલો, ઇઆને બેહુશતને મારગ બતલાવનારોછે, તે ધરમગુરુ આવતી કુનીઆંતું શુખ મેલવવા સાડ માંણસોની મનસકતીને ખોલવી કરનારોછે. અને ને ધરમગુરુને મળહુબ, અંધારાંવાલો, ઇઆને આએ કુનીઆંમાં, લોકોને દોળખને શેતાંની મારગ બતલાવનારોછે, તે ધરમગુરુ આવતી કુનીઆંતું શુખ મેલવવા સાડ માંણસોની મનસકતીને બંધ કરનારોછે.) એજ સમયને લીધે, (આએ કુનીઆંમાં) ને કોઈ (શખશ), નેસ્તીને લગતું, (ઇઆને પાપી), કાંમ કરનારોછે, તેને (દીનની અંદર) દેવતા સંબંધવાલો કહેલોછે. અને ને શખશ, નેસ્તીને લગતો મુતલક નથી, તેને (સ્પન્તોમધનીઉશની) હુદની અંદર રેહી સંભારો કહેલોછે. માટે જો, (કોઈ ધરમગુરુ), તારીફીને લગતો, (ઇઆને દોળખને મારગ લોકોને બતલાવનારો) હોએ, તો તે, નેસ્તીવાલો, (ઇઆને માંણસોને પાપી બનાવનારો) છે. અને એજ કારણને લીધે, જેટલે દરજજે, ને ધરમગુરુઓ, તારીફીને લગતા (ઇઆને પાપી) હોએછે, તેટલે દરજજે તેઓ, દેવોના સંબંધવાલા, અને તેને લગતો એલકાબ ધારણ કરનારોછે. કેમકે, તેઓની તરફથી, એવાં ભાશાંણો કરેઆમાં આવેલાંછે કે, ગોએઆ તેઓ પોતાની ઉમતને નેસ્તીવાલી, (ઇઆને પાપી), કરવા માંગતા હોએ. માટે તે પાપી ધરમગુરુઓ મુતલક કીરતીને લાએક નથી.* જેઓ મળદીઅશની

* જાણવું કે, આપણા મળદીઅસની જરતોશતી ધરમની અંદર, જે, નીતી-શઆઈ, પરહેજગારી અને પુણેને લગતા તરીકાછે, તેહને સ્પન્તોમધનીઉશ ને લગતા, (ઇઆને બેહુશતું શુખ મેલવવાને લાએકના), કહેલાછે. અને જે, અનીતી, ખોટાઈ, નજીસી અને વાપને લગતા તરીકાછે, તેહને અંધમધનીઉશને લગતા, (ઇઆને દોળખની સજા ભોગવવાને મળેના), કહેલાછે. અને આએ ઉપલા જે તરીકાઓને, જુદાં જુદાં મુલમાંથી નીકલેલા જણાવેલાછે. માટે ‘દીનકરદ’ નું ઉપલું લખાણ કરનારની તરફથી, જે મુજાહેમત કરવામાં આવીછે, તે, જે મળહુબની અંદર મળદીઅસની દીનને લગતાં નીતીનાં ફરમાનો આપેઆમાં આવેલાછે, તેને સાડ નથી; પણ જે ધરમગુરુઓની તરફથી, અનીતીના તરીકાને લગતાં ફરમાનો પોતાની કોમને આપેઆમાં આવેલાંછે, તે વીસેછે. ‘દીનકરદ’ ના કામેલ લખનારે પોતાનાં ઉપલાં લખાણમાં, રાશની અને તારીફી-એ જે બોલો ઉપર જે શરહ કરીછે, તેમાં તેનાં લખાણના સાર એજછે કે, જેમ આએ કુનીઆંમાં સરદી વગર ગરમીની કદર જણાતી નથી. અને ખુશકી વગર તરાવતની કીમત યાઈ શકતી નથી. તેમ અંધારાં વગર રાશનીની ખુબી માંણમથી મહમજ મકતી નથી. માટે આએ કુનીઆંમાં અશો અહુરમજદે આએ બેહુ મકતીવાલી વસ્તુઓને એકેકના હરીફ તરીકે પેદા કરેલછે, તેમજ જે સારી અને ફાએદમંદ વસ્તુઓછે, તેહને પોતાની પસંદ કરેલી સ્પન્તોમધનીઉશને નાંમે યોલખાતી સકતીને લગતી જણાવેલાંછે. અને જે નરસી અને દુરયુણ ચીજોછે, તેહને પોતાની નાંપસંદ કરેલી, અંધમધનીઉશને

દીનવાલાછે, તેઓ, રોશની અને તારીફી, (ધન્યને કીડો ખેડશતને લગતો મારગછે અને કીડો દોળખને લગતો તરીકોછે), તે ખેડુને સારી રીતે સહ-મજ સકેછે. અને પોતાને (સ્પન્તોમધનીઉશની) તરફેનમાં રાખી સકેછે. અને ઉલટાં મુલથી પોતાને સાવધ રાખેછે.

- ૧ ૧૧૪ એબ આપનાર (એહરેમન) ની શરૂઆતથી, તેહને લગતાં શેવટ શુધી, સઘલાં માણસોને, (આએ ફુનીઆમાં), તેના સંબંધનાં કાંમ કરવાનો વીચાર કેમ મલેછે ? તે વીરો ભક્તી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, (આએ ફુનીઆમાં), એબ આપનાર (એહરેમન) ની શરૂઆત થાઈ, તેમ્મારથી તે, (એહરેમન) નું શેવટ આવે ત્યાં શુધીનાં, તેને લગતાં સઘલાં માણસો સાથનાં કાંમના સંબંધનો વીચાર, એક (મજદીઅસની) દીન (જે જરતો-શતને લગતીછે તે) ની અંદર જાહેર કરેલોછે. (તેથી), જે આદમી, (આએ ફુનીઆમાં), તે દીનને લગતા ખોલાસાની મારફતે, (આદમીનાં) રવાનને અહડતે દર-જે પોહ્યાડવાનો આત્મ મારગ દેખાડનારૂંછે, તેહનો વીચાર (આદમીઓ-ના) ઉલટા જેસાઓને મારવાનો, અને નેકીને કહ્યત આપવાનોછે. (ફુનીઆની) શરૂઆતમાં, એબ આપનાર (એહરેમન) ને લગતાં કાંમી કરનારા આદમીઓને, (દીનમાં જણાવેલો) આતમ વીચાર પેહલમાં ફેહનારો, ગયોમરદ હતો. અને આએ એક શખ્સ, (ધન્યને ગયોમરદ), જે ફુનીઆમાં પેહલો પેદા થાએલો હતો, તેનાં વીચારથી, સઘલાં આદમીઓ સારૂ વીચારનારાં, સારૂ ખોલનારાં, અને

નામે ખોલખાતી મક્તીને લગતી, જણાવેલીછે. અને આએ ખેડુ મીનાઈ મક્તીનાં અકરશંખની અંદર માણસ જાતને મેલીને, બેમાંથી કોણુને રસ્તે તેણે આજવું, તેહને સારૂ તે સાહેબે પોતાના મજદીઅસની જરતોશતી ધરમ આએ ફુનીઆમાં મોકલે-ઓછે, કે તે મજહૂબની મુઝમજ મેઝવીને, માણસ અહરમજદની મરજ મુજબ આએ ફુનીઆમાં આવી સકે, અને શેતાની મારગથી તદન દુર રહે; કે જેથી આવતી ફુનીઆમાં શેયનોવાલું ખેડશતનું મશાન તે મેઝવી સકે. અને પોતાને સંકટ અને સજવાનાં અંધારાં દોળખથી છોડવી સકે. એટલા વાસ્તે દરએક ધરમયુરની ફરજ એજછે કે, માણસોને દોળખથી છુટકારો મલે અને તેઓ આતમ ખેડશતનાં મશાનને લાએશનાં થાએ, તે મારગ તેઓને હમેશાં અતલાવે, અને કોઈપણ જાતનું પાપ તેઓ નહી કરી સકે, તે વીરોની હમેશાં તેઓને ચેતવણી આપતા રહે.

સારૂ કરનારું બનેઆં હતાં. અને હાથાં પણ આદમીઓ, સારૂ વીચારેછે, સારૂ બોલેછે, અને શારૂ કરેછે, અને હવે પછે છેલ્લા સુધારાના વખત સુધી, (ઈઆને રીસ્તાબેન વેર), જે કાંઈ આદમીઓની અંદર તેને લગતો વીચાર કરવાની, બોલવાની અને કરવાની આદત ચાલુ રહેશે, તે પણ, તે (ગયોમરદ) ના વીચારને લીધેન રહેશે.† અને તેથી, એબ આપનાર (એહરે-મન) ની તરફથી, જે કાંઈ પાપી કાંમો અને કુખોનો આપ, કુનીઆમાં આપા-એછે, તે ઠાલેઆમાં આવશે. અને કુનીઆમાં અશો અહુરમજ્દની મરજી મુજબનો છેલ્લો સુધારો થશે. અને આએ કુનીઆનાં લોકો એબ આપનાર (એહરેમન) ના યુરા બેરસા વગરનાં બનસે, અને સઘલી લલી પેદાએશ હાથેશાં અમજગ અને અનીતી વગરની રહેશે.

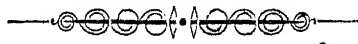
૧૧૧ શારી દાનાઈ, અને માઠી દાનાઈ વીશે, ભલી દીનને ૧
લગતો બોલાસો.

જાંણુવું કે, જાંણુસ શારૂ કાંમ કરનાર તથા નરશું કાંમ કરનાર, (પોતાની) ૨
દાનાઈથીછે. તેમાં, જે (જાંણુસ), સારાં કાંમ કરનારૂછે, તે સારી દાનાઈવા-

† આપણા પાક મજહબનાં ફરમાણુ પરમાણે, આએ કુનીઆમાં, જે આદાની બખ્શેશ અને તેને લગતા વીચારથી જાણુમ પામેણું પેહલું ધનસાંન હતું, તે ગયોમરદ હતો. અને આએ કુનીઆના આદમીની આદાદનો સેત્ર સેત્રો, તેહનીથી ચાલુ થાએલાછે. મટિ જેમ, એક ખાંદાંનની અંદર, તેહના વડીઅમને ખવાસ, તેહને લગતી દાનાઈ, અને હીમ્ત હોએછે; તેમ અહુરમજ્દી રાહ ઉપર ચાલનારાં સંઘનાં જાંણુસોની અંદર, શાચા વીચાર, શાચા વચણુ અને શાચાં કાંમોનો અંકશ હજુર શુધી રહેલાછે અને હવેપછી રહેસે, તે, તેઓના પેહલા પીતા (ગયોમરદ) ની જુનીઆદના સંબંધને લીધેછે. જેમકે આપણી દીનના પેશવા દસ્તુરાંન દસ્તુર આદરબાદ જરતોથતે પોતાનાં જાંણુમાં આએ કુનીઆની વસ્તુઓને રૂપ ભાગ-માં પેહચી નાંખીછે; તેમાં પાંચને બખ્તની સાથે, પાંચને કરણીની સાથે, પાંચને આદતની સાથે, પાંચને જુનીઆદની સાથે અને પાંચને ખાંદાંનની સાથે નીમખત આપેલીછે. જેમાં જીનદગી—ઝોરત—ફરજદ—હકમત અને દોઝતને, બખ્તને લગતી વસ્તુ કેહીછે. અથોરનાંપણું—અરથેશનાંપણું—વાસ્તરીઓશપણું—સવાબ અને ચુતાહને, કરણીને લગતી વસ્તુ કહીછે. ઝોરત સાથે હમખીતર થવું—કાંમ કરવું—આવું—ચીલવું અને શુવું ઈત્યાદી વસ્તુને, આદતને લગતી વસ્તુ કેહીછે. દયા—શરમ—સખાવત અથવા હીમત—મર્યાદા અને ભક્તમણુસાધને, જુનીઆદને લગતી વસ્તુ કેહીછે. અને બદન—દેખાવ—હોશીઆરી—તરફ મકલી અને કહઅતને, ખાંદાંનને લગતી વસ્તુનું નામ આપેલુંછે. એમાના ચોથા વીભાગ વાલી પાંચ વસ્તુનો સંબંધ આપણાં ગયોમરદથી હોવા જોઈએ.

લુંછે. અને તે (ઇનસાંન), સારાં કાંમો કરવા સારૂં પોતાની દાંતાઈને વાપરવાથી, જે સાહેબની સાથે તેનો સંબંધ રાખવો જોઈએ, તે એક (અશો અહુરમઝદ) ની જાતની સાથે પોતાનો સંબંધ રાખી સકેછે. અને જે (આદમી), યુરાં કાંમ કરનારૂંછે, તે યુરી દાંતાઈવાલુંછે. અને તે (ઇનસાંન), યુરાં કાંમો કરવામાં પોતાની દાંતાઈ વાપરવાને લીધે, બીજાના તરીકાવાલું, (ઈઆને અંધમઈનીઉશની ચાલચલંબુવાલું), થાએછે; (કે જે ચાલચલંબુ), ફરેહબુતને લગતીછે. શારી દાંતાઈ, (માંબુસને) ગુનાહથી પાક રાખનારીછે. કેમકે, શારી દાંતાઈ, ઇનસાફની રાહે, (માંબુસને) છુપી રીતે ખલકની ચોરી કરવાથી, અને તેહને ઇજા દેવાથી અટકાવનારી, તેમજ બીજાઓની માલમતાને એવ અપનારની મારફતે, (એટલેજ શેતાની વીચારથી), પોતાની કરવાથી, દુર રાખનારૂંછે. તેમજ તે સારી દાંતાઈવાલો શખ્શ, લોકોની માલમતાને જાહેર રીતે ચોરવાની, અને રાહબંબુપણથી લુટી લેવાની, સાહમણે થનારૂંછે.

૧ ૧૫૦ જે, દુનીઆંનો માલેક (ઈઆને પાદશાહ) છે, તેનીથી,
દુનીઆંને શારી રીતે ચાલવુંછે. તે વીરો ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

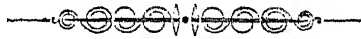
- ૨ જાંબુવું કે, આએ દુનીઆંને સારી રીતે ચલાવવી, એ, પાદશાહની, એક શાસ્ત્ર કાંમ કરવાની અને બીજી નરસુ કાંમ કરવાની બે ઈચ્છાછે, તેમાંની પેહલવી સારી ઈછાની મારફતેછે. કેમકે, પાદશાહની શાસ્ત્ર કાંમ કરવાની ઈચ્છાને લીધે, આદમીઓ (આએ દુનીઆંમાં, પોતાનું) પાલણુ કરી સકેછે. તેમજ પાદશાહની શાસ્ત્ર કાંમ કરવાની ઈચ્છાથી, આદમીઓ, પોતાના આતમાને દોષખથી છુટકારો આપી સકેછે. અને તેથીજ આએ દુનીઆંને સારી રીતે
- ૩ ચલાવવુંછે. પણ જો, પાદશાહની ઈચ્છા, (દુનીઆંનું) યુરૂ કરવાની હોએછે, તો તેથી, આદમીની જાતનો ઘટાડો તથા તેઓના આતમાને નબલાઈ, (એટલે જે તેઓને સાસ્ત્ર કાંમ કરવાની કમસકતી), થાએછે. અને તેથી દુનીઆંનાં લોકોની પાએમાલી થાએછે.

(૧૫૫) અગમ્યુદ્ધિ—અહડતો દરજો—પીછાંણુ સકતી—દાનાઈ— ૧
એતેકાદ—એકીન—તરક સકતી—હોશ—અકલ—
વીચાર—વાચા અને કરણી વીસે, ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, દીનને લગતી સહુમજથી, દરએક વસ્તુના સેવકને પીછાં- ૨
ણુવું, એ અગમ્યુદ્ધિ છે. એક વસ્તુની અંદરથી, ઘણી વસ્તુને બનાવવી, એ ૩
અહડતો દરજો છે. ઘણી સંખ્યાની અંદરથી, વસ્તુને પીછાંણવી, એ ૪
દાંનાઈ છે. દરએક વસ્તુના નફા અને નોકસાંનને સારી રીતે જોલખવું, એ ૫
પીછાંણુ કરવાની સકતી છે. જે વસ્તુથી હયાતીનું મેલવવું છે, અને જે ૬
વસ્તુથી હયાતીનું મેલવવું નથી, તેહને સહુમજવાની મીસલ બતાવનારી
ધંધાણી, એ (માંણુસનો) એતેકાદ અને એકીન છે. (માંણુસની) મતલબને ૭
સહુમજ સકવી, એ તરક સકતી થી છે. હોશ, એ (માંણુસનાં) અંદરની (સઘલી) ૮
સકતીએને જાલવી રાખવા વીસેની કહી છે. (માંણુસની અંદર) અકલ, (દરએક ૯
ચીજને) તપાસી જોવા તથા તેને પસંદ કરવા સાચું છે. (માંણુસની અંદર) ૧૦
વીચાર સકતી, એ પસંદ કરવાજોગ અંદેશાથી, (તેની) સકતીએને (આએ
કુનીઆમાં) ચલાવવા સાચું છે. (માંણુસની અંદર) વાચા સકતી, એ માંણુસની ૧૧
અંદરની છુપી બાબત તથા ગેબી સકતીએને લગતું વરણુન, (બીજાએને)
જાહેર કરવા સાચું છે. અને (માંણુસની અંદર તેની) કરણી-એ (માંણુ- ૧૨
સનાં) બદનના અચ્ચોની મારફતે, તેની સકતીએને, દાંનાઈથી ચલાવવાના
સખખ તરીકે છે.

(૧૫૬) (માંણુસની) દાંનાઈ-ઈરજા-અને વાચાના એકબીજા સાથેના ૧
સંબંધ વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, માંણુસો દરએક ઇચ્છાવાલાં તથા ખોલવાની સકતી ધરા- ૨
વનારાં, દાંનાઈના સખખને લીધે છે. તેમજ ઇચ્છાવાલાં માંણુસો દાંનાઈ- ૩
વાલાં, સઘલી રીતનું ખોલવાની સકતી તેઓમાં હોવાને લીધે છે. અને ૪
ખોલવાની સકતીથી, સઘલાં ઇનસાંને દાંનાઈવાલાં તથા ઇચ્છાની કહ-

- ૫ અત ધરાવનારાં છે. ઇચ્છાવાલાં માંણસો બોલવાની સકતી વગર, દાંનાઈવાલાં
 ૬ માણસ પડતે નહી. તેમજ આદમીએ દાંનાઈ વગર, બોલવાની સકતીએ,
 ૭ ઇચ્છાવાલાં જણાતે નહી. અને વાચાસકતી વગર, માંણસો ઇચ્છા અને
 દાંનાઈવાલાં માણસ પડતે નહી. માટે દાંનાઈ—ઇચ્છા અને બોલવાની સ-
 ૮ કતી, (એ દરએક વસ્તુ), એક બીના સંબંધથી, જાણીતી છે. એટલા વાસ્તે,
 ધર ગુરુઓમાંના જે ધરમગુરુઓ, (પોતાના) પેદા કરનારની ઇચ્છાવાંલા છે,
 તેઓની હયાતીના નાસ, તે પેદાના કરનારની તરફનું અગણેઆણપણું,
 (તેઓની તરફથી) ખતલાવવાએ તથા તે સાહેબને લગતી ખુબી, આલમનાં
 ૯ લોકોને નહી સહમજવવાએ છે. અને તેથી, તે ધરમગુરુઓ ધરમી કેહવાતા
 નથી.* વલી (માંણસની) ચાલચલણને લગતાં જે કાંઈ કાંમે, જણુએલાં છે, તે
 બોલવું અને હીલચાલ કરવી, એ બે તરેહની (વસ્તુની) મારફતે છે. જેમાંનું
 એક (કાંમ) ઇચ્છાને લગતું છે; કે જે આદમીથી છે. અને બીજું (કાંમ)
 જોરસાને લગતું છે, કે જે આતશથી છે. એમાં જે (આદમી) ની ઇચ્છા,
 ધરમ વગરની છે, તે (આદમી) હયાતીને લાએકનું નથી, (એટલેજ આએ
 કુતીઆમાં જનદગી ગુજરવાજોગ નથી). અને જે (આદમી), જો-
 રસાને લગતી હીલચાલની મારફતે, જે કાંઈ કાંમ કરનાર છે, તે તેહની હયા-
 તી શુધી, વગર વીચારવાલું છે. હયાતી ધરાવનારાં ઇનસાંનની હીલચા-
 લનું કાંમ, તેની જનદગી ખતમ થાએઆ પછી નથી; તેમજ આતમાને
 (આએ કુતીઆમાં જણમ લીધા) ની આગમચ, કાંમનું થાઈ સકવું નથી.
 (વલી માંણસની હયાઆતી, આએ કુતીઆમાં) ખતમ થયા પછી, તેહનું કોઈ
 કાંમ, જણાતું નથી; કેમકે, (ઇનસાંનો) કાયા વગર—વગર વીચારનાં, વગર હા-
 ૧૦ સેલવાલાં અને અવગર સેવટનાં છે. જે (માંણસની) જાત, તેહના પેદા કરના-
 રનો આભાર માંણનારી નથી, તે (ઇનસાંન) તેહની, (ઇચ્છાને દાદારની), હકુમતને
 ૧૧ તાએબે રેહનાર અને તેનાં ફરમાન પરમાંણે ચાલનાર નથી. વલી દરએક
 માંણસ, ધરમના જોરસાવાલુ, ધરમને લગતો જોરસો ઉતપત્ત કરનારા ધરમગુરુની

* આએ ઉપલાં ફરમાનની મતલબ આપણે એજ સહમજવી જોઈએ છે કે,
 ધરમની માહિતગારી તથા કેલવણી લીધા વગરના શબ્દો, ધરમના પેશવાનો અથવા
 દસતુરનાં નામનો એલકાબ, ધારણ કરવો વાજબી નથી; કેમકે દીનને લગતા એલ-
 મનાં બલ વગર, તે ધરમગુરુ, તેની ઉમતનાં લોકોને કોઈપણ રીતે ઘટતી રેહનામાઈ
 કરી સકતો નથી. માટે તેવો અગણેઆણુ ધરમગુરુ, પોતાની નાવાકેશી છતાં,
 પોતાના ઝોધાની ફરજને લીધે, જે તેની દીનના લોકોને ઉલટા ફતવાઓ આપેતા,
 તેથી ખરેખર તે ધરમગુરુ પોતાની, તેમજ પોતાની ઉમતનાં લોકોની, હયાતીને
 નાસકારક, (ઇચ્છાને ઇજા ભોગવવાજોગ) બનાવે છે.

કહ્યતથી બૂલેલું હોએછે, અને તેથી તે (ઇનસાંન), પોતાના પેદા કરનાર ખોદા-
તાલાની તરફ ઇમાંન રાખીને રેહી સકેછે. જેના વગર, (ઇઆને મજહૂબ વગર),
પેદાનો કરનાર પેદાએશને માટેનો અને પેદાએશ તેના પેદા કરનારને માટેની, બની
શકતી નથી. જે કોઈ સવાલ કરે કે, જે ઇનસાંન ઇચ્છાની તરફેનવાલું છે, (ઇઆને ૧૨
જેનામાં કુદરતથી ઇચ્છાનો જરો ઉત્પન્ન થાએલોછે), તે (ઇનસાંન), તે (ઇચ્છા
મેલવી) ને સાચું વાળખી ગણાવું જોઈએ, તે છતાં તે, તેવી ચીજને માટે, નાંલાએક
કેમ ગણાએ ? કારણ કે, હાજત વગર, (કોઈ ચીજની) જરૂર પડતી નથી. અને
શોક વગર, (કોઈ ચીજની) હાજત રેહતી નથી. અને હયાતીના હરીફ વગર,
શોક નથી. (તો તેનો) જવાબ એ છે કે, જે કાંઈ વસ્તુ ધરમને રૂએ વાળ-
ખીએ, તે દાંતજ સાથની અને ફુનીઆનાં લોકોની ધાતને દાખી નાંખનારી
તથા તેઓને સકતી મેલવવા જોગ અને પેદાએશની અંદરથી, એબ આપ-
નાર (એહરેમન) નાં જોરને હાંકી કાહડનારી અને તેને ઘટારો કરનારીએ.
અને તેહને લીધે (માંણસ) ચહડતે દરજજની કહવતવાળું, ફતેહમંદ
મોરાદતું અને તેહને લગતી (ઇઆને ધરમનાં ફરમાન પરમાંણેતી)
ઘટતી ઇચ્છાથી, પોતાના પેદા કરનારનો આભાર માંણનારું છે. જે ૧૩
કહ્યું (માંણસની) હાજતનાં કારણને સાચું, એબ આપનારને ખલકની
અંદરથી નહીં દાખી નાંખવામાં આવેતો, તેથી તે (પાપી) નો ઘટારો મુતલક
નહીં થાએ. અને સઘલી સહમજને લગતા લાંએક ઉપાએ છતાં, (ફુનીઆનાં)
લોકોમાંથી, ધાતને ટાલી સકાએ નહીં. (એટલે જે ધરમને લગતાં બંધારણ
વગર, માંણસે તેહની મરજી મુજબની અનીતીને પસંદ કરવાથી, ફુનીઆમાં
ધાતનો વધારો થાએછે). માટે જેમ બને તેમ, એબ આપનારી (શિતાની)
સકતીને, (ફુનીઆમાંથી) ટાલવી અને તેનો ઘટારો કરવો, શબ્દવારછે. વલી
(માંણસની) હયાતીના કુશમન, (અંબમઈનીઉશ) ની ફતેહથી, જોકે (માંણસ)
પોતાને મદદ કરી શકતું નથી; પણ તેથી, તે નેસ્તીવાલા (એહરેમનની તરફ) તું
નોકસાંન, ફુનીઆનાં લોકોને નાલાએક બનાવવા સાચું, તેઓની અંદર નાંખે-
આમાં આવેછે. વાસ્તે, તે (ઈજ્ઞ દેનાર) ને (ફુનીઆમાંથી) હાંકી કાહડવો, એ કાંમ
માંણસને સાચું ધણું ફતેહમંદી ભરેલું છે. માટે જે (ધરમગુરૂ) ઓ, જાંહાંખી પોતા-
ના લોકોમાંથી, તે એબ આપનારાનાં નાસકારક કાંમોનો ઘણો નાસ કરનારાએ,
અને જે લોકો, નોકસાંનકારક ઇચ્છાવાલાએ, તેઓની સાહમણે તે વીશેની
લડત કરનારાએ, તે (ધરમગુરૂ) ઓ, (ફુનીઆમાં) ફતેહમંદ જણાએલાએ.

- ૧ (૧૫૮) (આએ કુનીઆમાં એહરેમનને) હાંણી પોહ્યાડનારો — ઘણી
હાંણી પોહ્યાડનારો અને હાંણી પોહ્યાડવાનું કાંમ કરનારો
કોણછે ? તથા હાંણી પોહ્યાડવાથી હાંણી પાંતેલો
તથા ઘણીજ હાંણી પાંતેલો કોણછે ? તે વીસે
લલી દીનને લગતો ખોલારો.

- ૨ જાંણુવું કે, જે (આદમી) સ્પેનામીનોની સકતી ધરાવનારું છે, તે (એહ-
રેમનને) હાંણી પોહ્યાડનારું છે. અને જે (આદમી) સ્પેનામીનોની ઘણીજ
સકતીવાલું છે, તે (એહરેમનને) ઘણીજ હાંણી પોહ્યાડનારું છે. અને તે ધર્મ-
સાંત, એહરેમનને નોકસાંત કરનારાં કાંમો કરનારું છે. અને તે, (સ્પન્તોમધ-
નીઉશની સકતીથી) સકતીવાલું ધર્મસાંત, પોતાના હરીફ (અંધ્રમધનીઉશ)
ને હાંણી પોહ્યાડનારું, (તેને) મારનારું અને (જમીનની અંદર) છુપો
૩ કરનારું છે. જે (આદમી), સ્પેન્તોમધનીઉશનાં પુરતાં સારાં બલથી, ઘણુંજ
સકતીવાંતછે, તેનીથી, જે હાંણી પોહ્યાડવાળેગ-હાંણીને લગતાં કાંમને મારે-
નો અને હાંણીમાં પોહ્યેલાછે, તે, પાપી બલવાલો અંધ્રમધનીઉશછે. અને
તે અંધ્રમધનીઉશ, જે કાંઈ, (ઉપલી સ્પન્તોમધનીઉશની સકતીવાલાં ધર્મસાંતથી),
ઘણીજ હાંણી પાંમવા જોગછે, તેહનું કારણ, તે, દરએક લલી પેદાએશને હાંણી
પોહ્યાડવાને મારેનાછે, તે છે. અને તે હાંણી પોહ્યાડનાર દરજને, (ધર્મને
અંધ્રમધનીઉશને), જે કોઈ સ્પન્તોમેનીઉશની શકતીમાં સરવેથી ઉતરતી સકતી
ધરાવનારાં માંણસોછે, તેવો પણ હાંણી પોહ્યાડી સકે છે.*

* આએ ઉપલાં લખાંણુ ઉપરથી આપણને ખાલલી રીતે માણુંમ પડેછે કે,
આપણુ મજદીઅમ્સનાંનોએ જેમ અને તેમ, પોતાની અંદર સ્પન્તોમધનીઉશને
લગતા જે સારા ગુણોછે, તેને અંધરી રાખવા. અને તેહનાં બલથી, અંધ્રમધની-
ઉશને લગતા જે દુરગુણોછે, તેમાંનાં એકનેપી, પોતામાં પેવસ થવા નહી; કે
તેથી, સ્પન્તોમધનીઉશની સહિતા આપણાંમાં ચાલુ રહે, તો અંધ્રમધનીઉશની
બદીની અસર, આપણાંમાં પેવસ થાએ નહી. અને તેથી બહુ જેહાંનું જે અર્થ
સુખછે, તે આપણને મળી સકે.

(૧૧૧) દીનને લગતું કીહુ ઈનસાંન, ભલાઈ અને યુરાઈના સંબંધ ૧
વાલુછે ? અને તેહનો તોલ, સાથી થાઈ સકે ? તથા સાથી,
તેની (ભલાઈ અને યુરાઈ), ઝોલખાઈ સકે ? તે
વીરો, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દીનને લગતું કીહુ ઈનસાંન, ભલાઈ અને યુરાઈના ૨
સંબંધવાલુછે ? તેહનો ટોલ અને પીછાંણુ, ઘણી દાંતાઈવાલી એક દીનથી થાઈ
સકેછે. અને તેહના, તરણુ તરીકાછે. તેમાં, એક તરીકો, દીનને લગતા ખ- ૩
વાસનોછે; બીજો તરીકો, દીનને લગતી આદતનોછે. અને તરીકો તરીકો, દીનને
લગતી દાંતાઈનોછે. વલી આએ ઉપર જણાવેલા તરણુ તરીકાને
લગતા ખોલાસો, તેહને લગતાં પ્રાકરણમાં કરેલોછે, તેમાં કેટલાંએક
(આદતી) ને કાએદાસરનાં ગણેલાંછે, અને કેટલાંએકને, કાએદાથી ઉલટાં
ગણેલાંછે. આએ તરણુ તરીકાવાલાં ઈનસાંનો, જેમ નેક કાંમવાલાં, તેમજ
બદ કાંમવાલાંછે. અને તે (નીએ જણાવેલી) આડ તરેહનાંછે.

પેહલુ (તે આદતી), કે જે, ખવાસ-આદત અને દાંતાઈ, એ તર- ૪
ણેની મારફતે સારી દીનવાલું હોએ. બીજું- (તે આદતી), કે જે, ખવાસ ૫
અને આદતની મારફતે સારી દીનવાલું હોએ, પંણુ દાંતાઈની મારફતે યુરી
દીનવાલાના જેવું હોએ. તરીજું (તે આદતી), કે જે, ખવાસ અને દાંતા- ૬
ઈની મારફતે સારી દીનવાલું હોએ, પંણુ આદતની મારફતે યુરી દીનવાલું
હોએ. ચોથું (તે આદતી), કે જે, આદત અને દાંતાઈની મારફતે સારી ૭
દીનવાલું હોએ, પંણુ ખવાસની મારફતે યુરી દીનવાલું હોએ. પાંચમું- ૮
(તે આદતી), કે જે, ખવાસ અને આદતની મારફતે યુરી દીનવાલું હોએ,
પંણુ દાંતાઈની મારફતે સારી દીનવાલું હોએ. છઠું (તે આદતી), કે જે, ૯
ખવાસ અને દાંતાઈની મારફતે યુરી દીનવાલાના જેવું હોએ, પંણુ
આદતની મારફતે સારી દીનવાલું હોએ. સાતમું (તે આદતી), કે જે, ૧૦
આદત અને દાંતાઈની મારફતે યુરી દીનવાલું હોએ, પંણુ પોતાના ખવા-
સની મારફતે સારી દીનવાલું હોએ. આઠમું (તે માંણસ), કે જે, ખવાસ- ૧૧
આદત અને દાંતાઈ, એ તરણેની મારફતે યુરી દીનવાલાં (ઈનસાંન) ના
જેવું હોએ. આએ આડ તરેહનાં ઈનસાંનની અંદર, કીહુ આદતી ૧૨
ભલાઈ અને યુરાઈના સંબંધવાલુછે ? તેહની તપાસ, જે કોઈ પીછાંણુ કર-
નારો ગણીઆંણી પુરૂશ હોએછે, તે તેહને જોવાથી કરી સકેછે.

- ૧ (૧૦૦) યુરાં મુલવાલા (અંધરમઈનીઊશ) ને (માણસથી) જુદું પડવું, એક મજદીઅસની દીનથીછે. નથી દેવની દીનથી- યાહુદીના ધરમથી, કે બીજા કોઈબી આએ ફુનીઆમાં આસમાની ધરમને નાંમે કબુલ રાખેલા 'માંની' ના જેવા ધરમથી. કેમકે, તે સઘલા, હોનરમંદીની ચીજોથી બનેલા ધરમોછે. અને તે, અસલ મુલ વગરના (અંધરમઈનીઊશ)- ના, નીચ વીચારની દીનની ઊપર, ઈમાંન લાવવાને લગતાછે. તે વીશે, બહી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણવું કે, યુરાં મુલવાલા (અંધરમઈનીઊશ)ને, (માણસથી) જુદું પડવું તથા ફર રેહવું, તે એક (મજદીઅસની) દીનથીછે. દેવની દીનથી અને યાહુદીના મજહુબથી, (તેહને ફર થવું) મુતલક નથી. કેમકે, તે (દીન) માં આએ વીચારછે કે, જેઆરે (સ્પન્તોમઈનીઊશથી) બીજે (ઈઆને અંધરમઈનીઊશ), (સ્પન્તોમઈનીઊશના) હરીફ, (અથવા ફુશમન) તરીકેછે, તેઆરે તેહને શું કાંમ યુરાં મુલવાલો અને (માણસના) સંબંધથી ફર રાખવા કેહવો, અને તેને દેવોના સંબંધવાલો ગણવો જોઈએ ? સખબકે, તે બીજે (અંધરમઈનીઊશ), પેહલ્લાનો, (ઈઆને સ્પન્તોમઈનીઊશનો), પેહલ્લ મુદતવેર હરીફ હોએતો, તે, આએ ફુનીઆના સંબંધવાલું એક જોડું હોવાનું કારણ કેહવાવું જોઈએ.
- ૩ વલી બીજા 'માંની' * ને લગતા યુરાં મુલવાલા, આએ ફુનીઆમાં આસ- માંની ધરમને નાંમે કબુલ રાખેલા દરએક ધરમનું આએ મતાછે કે, એક

* માંની—આએ શમ્શ એક ઘણો વખણાએલો ચીતારો હતો. અને તે શને ૨૪૦ ઇસવીમાં જણમેઓ હતો. માંની—યાહુદી, ખ્રીસ્તી—બુદ્ધ—અને જર- તોશતી ધરમને લગતો કેટલોએક અભીઆશ કરીને, પેહલાં ખ્રીસ્તીઓનો પાદરી બનેઓ હતો, અને તે પછી તેણે એક નવો મજહુબ પોતાની તરફથી ઉભો કરીને તેમાં કેટલાએક લોકોને સામેલ કરીઆ હતા. એ પછી તેણે ઇરાનના સાસાંની તખકાના પેહલા પાદશાહ શાહપુર એબને અરદેશેરની દરબારમાં જાઈને પેગમબર તરીકેનો દાવો કીધો હતો. જે ઉપરથી પાદશાહ શાહપુરે પોતાની દરબારમાં તે વખ- તના ઇરાનના વડા દસતુરને ખોલાવીને, તેની સાથે માંનીને તકરાર કરાવી, અને તે જરતોશતીઓના વડા ધરમયુર સાથની તકરારમાં માંની લાજવાબ થએઓ અને તેણે હાર ખાધી, તેથી, તે પાદશાહે, ફરીને બીજા ઠગારોએ તેવું કાંમ કરવાની હીમત નહી કરે, એવી ધારણાથી, એબરત ખેઝાડવા સાર માંનીને કતલ કરાવેઓ હતો. મી૦ રાહીનશન, માંનીનો દાવો પાદશાહ શાહપુર પેહલ્લાના વખતમાં થેડવેછે. પંણ શાહનાં માંનો બનાવનાર શીરદાસી તુસી તેને શાપુર બીજે જોહને શાપુરે 'જુલ અકતાફ' કરીનેબી કેહ્છે, તેહના વખતમાં થેડવેછે. પાદશાહ શાપુરે દસતુરાં દસતુર સાથે

આદમીને જાતે આસમાંથી બની સકવું નહીં કાંચે હોય ? (એટલેજ આચે ફનીઆનું એક માંણસ પોતે જાતે પેગમબરનો દાવો કરવા માંગેતો તે બની સકે હેવું છે). કેમકે, માંણસની અંદર, તે (પેગમબરી) ની કહવતનું જાણવું, તેહની કાયા સેવાએની હયાતીને લગતી વસ્તુથી, (ઇઆને તેના આતમાથી) છે. પંણ (ઉપલા) બેહુ મજહુબોમાંનો દરએક મજહુબ, આચે ફનીઆમાં બનેલો છે, તે આ સમાંની કેમ ગણાઈ સકે ? જ સઘલા હોતરમદીની ચીજોનાં કાંમથી બનેલા ધરમો છે, તે યુરાં મુલવાલા (એહરેમન) ની નીચ વીચારની દીનની તરફ, ઈમાં આપનારા છે. વલી તે ધરમોના વીચાર એવો છે કે, જહારે અંદોઅસ્ત કરવા, મુજબ એહદ વખત શુધી એક (સ્પન્તોમઈનીઉશ) (ફનીઆમાં) રેહનારો હોય, તો બીજા (અમ્મમઈનીઉશ) ને દેવોને લગતો કાંચે ગણવો જોઈએ ? તો (તેના જવાબ એ છે કે), દરએકને સારૂં, એહદ મુદતવેરના, ઘણાંએક જુદા જુદા અંદોઅસ્તો હોવા છતાં, તેઓ એક બીજાના સાથી કેમ ક્રેહવાઈ સકે ? (એટલે જ આપણી દીનનાં ફરમાં મુજબ, સ્પન્તોમઈનીઉશ અને અમ્મમઈનીઉશને લગતી દીન એકબીજાથી તુદન જુદી છે, તેહને સારૂં તેઓને થકી, અશો આહુ-રમજદે જુદા જુદા નીઅમો બાંધેલા છે; તે છતાં ઉપલા મજહુબવાલાઓ તે બેહુ ને એક ક્રેહવા માંગે છે, તે વાત નહીં બની સકે એવી છે.)*

માંની તકરાર કરાવી અને તેમાં તે લાજવાય થએઓ હતા; તે વીસે શીરદોસી પોતાનાં બનાવેલાં શાહનાંમાંમાં, નીચે મુજબ લખી ગીએ છે.

કે چون او مصورنیک در زمین
یکی پر منش مور•مانی بزم
ز دین آوران جهان بر قوم
پیغمبری شاهرا یار خواست
زمانی فراوان سخنها براند
فکاستم از دین او در گمان
مگر خوب گفتار او بگروید
نه پرمایه موبدان موبد است
چوبیدند ترا که کشاید زبان
سخن گفت با او زاندازه بیدش
ز گفتار موبد ز دین کهن

بیامد یکی مور کويا ز چین
بدان چوب دستی رسیده بکام
بصورتکری گفت پیغمبرم
ز چینی نزد شاپور شد بارخواست
سرش تیز شد موبدانرا بخواند
کزین مور چینی چیده زبان
بگروید وزوهم سخن بشنوی
بکفتند کاین مور صورت پرست
ز مانی سخن بشنو اورا بخوان
بفرمود تا موبد آمدش پیش
فرمودند مانی میان سخن

* કેટલાએક બીજા ધરમવાલાઓનું તેઓના ધરમ પરમાંણે એવું મત છે કે, શાર અને માહું કરવાની બેહુ સક્તીઓ માંણસની અંદર પાક બાદાએ-તાલાએ મેલેલી છે, માંટે એ બેહુ સક્તીઓ, એકબીજાના સાથી તરીકે છે. અને એ

૧ (૧૦૧) દુનીઆમાં, ભલાં અને બુરાં કાંમથી, એકે બીજાની ઉપર પ્રાવબુદ્ધે, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, માંણુશોનાં કાંમ, ઘણું કરીને જને લગતો તેઓનો ખવાસ હોય્એ, તેહને લગતાં હોય્એ. અગત કરીને માંણુસોનો ખવાસ, તેઓની જવી દીન હોય્એ, તેહની સાથે જોડાયેલો હોય્એ. અને તેઓને ગુનાહની તરફ ફરવું, એ (ભલી) દીનની બાબત નહીં શાંભલીને (દીનથી ઉલટાં) કાંમો કરવાથી છે. અને એ પરમાંણુનાં માંણુસો, તરંણુ તરેહનાં છે. (તેમાં) એક સાડાં કાંમ કરનારને સખાવત કરનાડાં, અને બુડાં કાંમ કરનારને નહીં બખશેશ કરનાડાં. બીજું-સાડાં કાંમ કરનારને, તેમજ બુડાં કાંમ કરનારને બખશેશ કરનાડાં. તરીજું-બુડાં કાંમ કરનારને બખશેશ કરનાડાં અને સાડાં કાંમ કરનારને નહીં બખશેશ કરનાડાં. જે (આદમી) તેની દીન અને ખવાસથી બુડાં કરનારને સખાવત કરનાડાં છે, અને સાડાં કરનારને સખાવત કરનાડાં નથી; તે (બખશેશના ઉલટાં) ખવાસવાલું ઇનસાંન, દુનીઆમાં માંણુસોની અંદર, દાદારની ભલાઈની કહ્યતની મારફતે, જે અમરગીતું ચાલુ રેહવું છે, તે ભલી વસ્તુનો અટકાવ કરનાડાં, અને બદકારીનો (તેહને) બોધ આપનાડાં છે. જે (આદમી) પોતાનાં ઉપલાં કાંમથી નીચ બનેલું હોય્એ, તે તેના (આયે બુરા) ખવાસની મારફતે, પોતાને દોષખતું કેદી બનાવનાડાં છે, તેમજ તે પોતાને ઘણી હુલાકી પોહચાડનાડાં છે. જે આદમીઓ, ઘણાંજ બુરાં છે, તેઓ દેવોનો ઘણો અતલગનો સંબંધ ધરાવનારાં છે, અને દુનીઆનો ઘણો ઘટાડો કરનારાં છે. અને તેથી ખલકનાં લોકો બુરી નીતી તથા બુરી દીનવાલાં બને છે. જે (માંણુસ), જેમ નેક કાંમ કરનારને, તેમજ બદ કાંમ કરનારને, સખાવત કરવાના ખવાસનું હોય્એ, તે (ઇનસાંન)-તેથી, (ખરી સખાવત

ખેમાંની કોઇખી સફતીથી થાયેલું કાંમ, પાપી નહીં હોવું જોઇએ; માટે 'દીનકર્દ' ના કામિલ લખનારે ઉપલાં મતવાલાઓના ધરમોને, આપણા મજદયસની ધરમથી તદ્દન ઉલટા અને દેવના તરીકાવાલા ગણેઆ છે. કેમકે, જો ઉપલાં મત પરમાંણે, નેકી અને બદીનો આયે દુનીઆમાં ફરક નહીં હોય્એ, મજદીઅસની દીનમાં જે નેકી કરવાનાં ફરમોના આયેઆમાં આવેલાં છે, અને દરએક બદીથી માંણુસને દુર રેહવાની જે ચેતવણી કરી છે, તે નકામી ગણાયે; અને આવતી દુનીઆમાં માંણુસને નેકીનો સુખ સાથનો બદલો, અને બદીનો દુખ સાથનો બદલો મલવા વીસે જણાવેલું જોડું થડ. એટલુંજ નહીં પંણુ, આયે દુનીઆમાં જે અનીતીનાં કાંમ કરનારાઓને ઇનસાફની દરબારથી સજા થવાના કાએદાઓ બંધાયેલાં છે, તે નકામો થાઇ પડે.

કરનારૂં નથી, પણ) ઘણુએકલોકો પાસે પોતાની પુંજ કરાવનારૂં છે. અને તે ફનીઆમાં ઉલટા ખવાસનાં આદમીઓને બદીની આમેશની અંદર તથા તેઓનાં ગુનાહનાં કાંમોને ખાતર, ઘણાં ચાલુ રાખનારૂં છે. તેમજ તે, સારૂં અને માંડુ, (એ બેહુ જાતનું) કાંમ કરનારૂં છે. અને તેથી, એમ અને અનીતીને આદમીની અંદર ફાવવું છે; તથા તેથી, ફનીઆમાં અતીશય વેરાંની, સંકટથી ખલકનો ઘટારો થવો, અને આદમીઓને ઘણું પાપી બનવું છે. અને માંણસોનાં રવાંતને હાંણી પોહ્યાડનારાં પાપથી, તથા બુરા દરજના ઘણા જોલમથી, (માંણસોને) કીરતી બખ્શનારા યજ્ઞોની બખ્શોશનું ઢંકાઈ જવું છે. અને તેથી, ગોયા ફનીઆમાં નજીસી, અપવીતરાઈ, અને ઘણીએક તરેહની હલાકીના દેખાવને, તે (આદમી) જાહેર કરનારૂં થાએ છે; જો અબનેલીધે, તે આદમી, ખલકનું ફુશમન છે.* વલી જો આદમી ૭ નેક લોકોને બખ્શોશ કરનારૂં હોએ, અને બુરા લોકોને નહીં બખ્શોશ કરનારૂં હોએ, તે (આદમી) ફનીઆની અંદર દીનને લગતો ફાએદો કરવાનો અને લોકોમાં અમરગીને લગતી ચાલચલણને ચાલુ રાખવાનો તથા માંણસોના ખવાસને બલાઈની તરફ ફેરવવાનો, અને તેઓની દાંતાઈને, બલાઈના વીચાર, વચન અને કાંમને લગતા ખવાસવાલી દાંતાઈથી, હુમત-હુમ્મ અને હુવરશતને માંટેની બનાવવાનો, શોક રાખનારૂં છે. અને (તે દીનસાંત), સારા ગુણે અને સારા વીચારોની મારફતે, ફનીઆને ચહુડતે દરજ્જેની બનાવનારૂં, આદમીઓનાં રવાંતને (દોખથી) છુટકારો આપનારૂં, અને આદમીઓને ચહુડતે દરજ્જેના ફાએદાની અંદર ચલાવવાથી, (એટલેજ નેકીને લગતા ફાએદાની અંદર જલવી રાખવાથી), તેઓનાં રવાંત અને બદનને, ફનીઆને પેદા કરનારની તરફની બખ્શોશને લાએક કરનારૂં છે. (વલી) ફનીઆમાં (દીનને) હુમેશાં ચાલુ રાખવાથી, તથા ૮ સઘલાં આદમીઓ દીન ઉપર ચુસ્ત રેહવાથી, તેઓ ખાલેસી ભરેલાં અને

* આએ ખાખત ઉપર મજદીઅસનાંનાએ ખુબ ઘેઆંત આપવું જોઈએ; કેમકે, તેઓમાંના ઘણુએકો, ઘટતી સખાવત કેહી છે? અને અણુઘટતી સખાવત કેહી છે? તે ઉપર ઘેઆંત આપતા નથી. પણ ઘણી વેલાએ તેઓ, પોતાના પાક મજહુબને લગતી ઘટતી સખાવતને એક કોરે સુકીને, મતલબ-મરવત અને કોઈ જાતનાં આએ ફનીઆને લગતાં માંને ખાતર સખાવતો કરે છે, તે સખાવત, ખરી સખાવત તરીકે ગણાવાની નથી; પણ એઓને તે સખાવત કરેઆમાં આવે છે, તેઓથી તે સખાવતે થતાં બુરાં. કાંમોના જોખમ, તે સખાવત કરનારાઓને સર રેહ છે. આથી કે, તેઓ જો બુરાં, અને ભલા લોકોને ઇજા દેવાનાં કાંમ કરે છે, તે પેલા સખાવત કરનારના પછસાનાં બલથી છે.

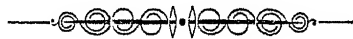
લલાઈવાલાં થાય્છે. અને તેથી કુનીચ્યાં વગર ધત્તની અને હુમેશની નેકી વાલી બનેછે. અને આલમનાં લોકોને તે વીસેની સહુમળ આપનારી જે વસ્તુછે, તે ખાલેસ, લલાઈવાલી, અને સઘલી દાંતાઈનો સીનગાર પાંમેલી મળદીઅસની દીનછે.

- ૧ (૧૦૪) (જે માંણસ) પોતે પોતાને સાઝ્છે, અને (જે માંણસ) પોતે પોતાને સાઝ નથી, તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, જે ધનસાંનનો વીચાર, વચન, અને કાંમ, તેહની માલેકની વલાંતના (ધ્યાને ખોદાયેતાલાની મરજી મુજબના) હોય્છે, અને તેહનાં અનત-કરંણની અંદર, ભલી દીનના સંબંધની મારફતે, સરવેથી બુદ્ધિરગ પેદાના કરનાર અહુરમઝદનો મેલાપ હોય્છે, તે આદમી પોતાને વાસ્તેનુંછે. અને તે ધનસાંન પોતે, તે સાચ્યા તરીકાની મારફતે, રોશનીવાલાં, હુમેશની નેકી સાથનાં, અને પુરતી ખુશીવાલાં, (બુલંદ ખેડેશતનાં) મકાનમાં, પોતાને પોહ્યાડનાઝ્છે. જે આદમીનો વીચાર, વચન, અને કાંમ, ઉલટી અકલ (ધ્યાને યુરા હવસ) ના એરાદાને લીધે, પોતાના માલેક (ની વલાંણ) થી ઉલટાં હોય્છે, તે ધનસાંન ઉલટી અકલના યુરા તરીકાના સંબંધને લીધે, યુરી દીનવાણું, અને અંબ્રમઝનીઉશની પાપી કુશેશથી, હુમેશનાં હલાકીવાલાં અને પુરતાં દુઃખવાલાં, (દોષખનાં) મકાનમાં, બંદીવાંન થવાને લાયકેનુંછે; તે ધનસાંન પોતે પોતાને વાસ્તેનું નથી.

- ૧ (૧૦૫) આદમીને, તેહના ધનધાને લગતાં કાંમની પુરતી સહુમળ મલવા વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, જાણસને, તેહના ધનધાને લગતાં કાંમની પુરતી સહુમળનું મલવું, અને (તેના ઉદીઓગમાં) ઘણુકરીને તેને કાવવું, એ, જ્યારે, તેનામાં, (તે કાંમને લગતો) ઘટતો વીચાર, અને સારી બખ્શેશવાલા (બજાંની તરફ)

ના અંદેશો હોએછે, તેઆરેજ હોએછે. અને તેથી, તેના ધંધાને લગતી સહમજમાં તે ચહડતે દરજજેનું રેહછે. અને તેનાં દરએક કામમાં તે ઉપર આવેછે. અને તેહના વીચારને ખોલ્લો કરનાર તેહનું અન્તકરણછે. જેમ એક કૃતેહમંદ ઇચ્છાવાલું માણસ, તેહની કૃતેહને માંટે, વધારે ખુશી ભરેલું હોએછે; તેમ તે આદમી, હુમેશાં, તેહના બદનની સકતીની અંદર, એક સરખી રીતનું રેહછે. વલી તે આદમીને હોશની મારફતે, અંદેશો કરવાની આદત રાખવાથી, ભલા વીચારની સકતીની મારફતે, તેહનાં કામને લગતી સહમજ મલેછે. તેથી તે (આદમી, તેહનાં કામની અંદર), વધારે મેહનત ભરેલું સંકટ આવવાથી, કંટાલતું નથી. તેમજ વધારે ચહડતે દરજજે સગવડ થવાથી, તે છકધ જતું નથી.

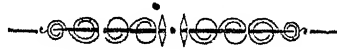
(૧૭૫) જે પાદશાહ હાલના વખતમાં, બીજી કોમના લોકોને ૧
આપણી મજદીઅસની દીનમાં લાવનારોછે, તે (પાદશાહ),
ભલા લોકોના ખવાસનો-લાંબી જંકગીવાલો અને ફુની-
આંની સંકટને અટકાવનારોછે. અને તે ખુરા લોકોને
ચહડતો દરજજો આપનારો નથી. તે વીસે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ભલા (પાદશાહ)એની હકુમત, ધરમનીતિના પાકની ૨
અમોને સુધારનારીછે; સાથીજે ધરમનીતિનો પાકીજગી ભરેલો અને તાજગી
આપનારો નીઅમ, અનીતીવાલાં તથા એબવાલાં ઇનસાનને ધુજવેછે.
માંટે જે (પાદશાહ), ફુનીઆંનાં આદમીએને તાજગી ભરેલાં રાખનારોછે,
તે ગોઆ નાજુક-ખુબીવાલાં અને ખુશખોદાર પાંણીના જોવોછે. જેમ તે
ખુબી આપનારાં પાંણીથી, (માંણસોને) તરાવત અને રાહતનું મેલવવુંછે,
તથા તેઓથી સુકાસનું ફર થવુંછે, અને નાસકારક પાંણીથી, (માંણસોને)
તુરત મરણ પામવુંછે. તેમ ખેલા ભલા પાદશાહોની હકુમતથી, આએ
ફુનીઆંનાં આદમીએને, પાક ખોદાએતાલા અને તેહના મીનો યજદોની
યાદ કરવા સાડ તથા તે ખોદાવંદ અને તેના યજદોની મારફતે પોતાની મોરાદ
મેલવા થકી, પાછું ઉલું થાવુંછે. (એટલેજ જેમ ખુબીવન્તાં પાંણીથી, આ-

દમીઓની જનદગીની હાલતમાં શુધારો થાય્છે, તેમ જલા પાદશાહુથી તેઓની ધરમનીતીના ઉલટનો વધારો થાય્છે); તેમજ તે પાદશાહોનાં પાક મજ-હુબથી, આદમીઓને, તે મજહુબનો સંબંધ મેલવવાનો ઉપાયે, તથા પાક યજ્ઞાંની નેકીને પીછાંણવાનો ઉદ્દેશોગ, થાય્છે.

- ૩ જુરા લોકોની હકુમત, એ અનીતીવાલા અને અબીઅલ (ફરેહુત અને અમ્બી જુત) ની હકુમતછે. તે (હકુમત) થી, નીતીવાલા ગણેઅર્થી પુરૂષનાં ધરમનીતીનાં કલ્પતનું અસ પામવું થાય્છે. વલી તાંહાં શુધીની હદ કે, ફતીઆમાં ફરેહુત અને અમ્બીજુતને લગતાં જ કાંઈ કાંમો જાણીતાંછે, તે કાંમો, આએ ફતીઆમાં કરનારો તે પુરૂષ હોએ, (કે જે આગલ ધરમી પુરૂષ હતો.) અને તે સમયને લીધે, જેવો તે પુરૂષ ફતીઆમાં તેનાં (સારાં) કાંમથી, કીરતી મેલવેલો હતો, તેવો તે કમલાએલો અને હાંણી પાંમેલો થાય્છે. તે (જુરા લોકોની) હકુમત, જાતે ખરાબીને માંટેની હોવાને લીધે, તેનીથી પેલો (જલો) પુરૂષ, તેની કીરતી હલકી થાવાએ, (આએ ફતીઆમાં) પસ્ત દરજ્જોનો થાય્છે. વલી તે જુરી હકુમત ધરાવનારાઓથી, ઘણીએક મેહનત તથા નેકસાંન અને દુઃખ, લોકોને પોહચવાએ, આએ ફતીઆનાં આદમીઓને, પાક ખોદાએતાલાની અને ખીનો યજ્ઞોની પાદમાં પાછું ઉઠવું નથી.

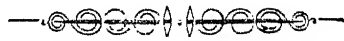
- ૧ (૧૦૦) ચહુડતે દરજેનું કહીઅત, એ માંણસોને, સરવેથી ઊનચે દરજે પોહચાડનારી, અને પ્રકાશ આપનારી, નીશાંનછે.
અને નીચ દરજેનું કહીઅત, એ માંણસોને, નીચ અને અસપાંમતી હાલતમાં લાવનારી, નીશાંનછે.
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, ચહુડતે દરજેની સકતી માંણસોને ઊનચે દરજે પોહચાડનારી તથા પ્રકાશ આપનારી નીશાંન તરીકેછે. અને તેને લગતાં ઇન-
૩ સાંનો તરણુ તરેહનાંછે. તેઓમાં પેહલ્લાં જે ઇનસાંનોછે, તે એછે કે, જેઓ, દીનની ઘણી શહમજ ધરાવનારા પુરૂષની સીખાંમણુ તથા હોકમને માંનનારાં હોએ, અને તે ધરમશુધી દીનને લગતી પુછપરછ કરીને, તથા તેનીથી

સારી વાત સાંભલીને, પોતાને તેહનીથી ઉતરતી પદવીનાં ગણતાં હોય્ને. બીજાં તે આદમીઓછે, કે, જ્યો (પોતાથી) ઉતરતે દરજ્જેના (ધરમના ૪ વીચારવાલા)ઓ ઉપર, પોતે સંપુરણ વીચારથી ચહુડતાં હોય્ને, તે વીચારની અખ્શેશ, પોતાથી ઉતરતી પદવીવાલાઓને કરે, અને ઉતરતે દરજ્જેનાઓને પુબીની અંદર ચહુડતે દરજ્જેના બનાવે. તરીજાં તે આદમીઓછે, કે, જ્યો ૫ પોતાના ચહુડતે દરજ્જેના એરાદાએ, ધરમ પાલનારા ઉતરતે દરજ્જેનાઓની ઉપર, પોતે ચહુડતાં હોય્ને, અને તેઓ પોતાની ચહુડતે દરજ્જેની (દીનની) તાબેદારીના નમનતાઈ ભરેલા વીચારથી, પોતાને, તેઓ કરતાં ઉતરતે દરજ્જેના ગણે.

વલી જે નીચ દરજ્જેની સકતી, માંણસોને હલકે દરજ્જે પોહ્યાડ- ૬ નાંચીછે, તે ઉપર જણાવેલાં, તરણુ તરેહનાં માંણસોની વીગતથી, ઉલટી નીશાંન વાલીછે. જેમાં પેહલાં દીનસાંને તે છે, કે જ્યો, જે શખ્શ દેવની ૭ દીનને લગતું ઘણું ગણેઆંણુ ધરાવતો હોય્ને, તેની નસીહત અને હોકમને માનનારાં હોય્ને, અને તે ધરમગુરૂથી દીનને લગતી પુછપરછ કરીને, તેને લગતાં કાંમનો ઉલટ રાખનારાં હોય્ને. અને પોતાને, તે (ધરમગુરૂ) થી ઉત- ૮ રતી પદવીનાં ગણતાં હોય્ને. બીજાં તે (આદમી) ઓછે, કે જ્યો, પોતા- થી ઉતરતે દરજ્જેના (બુરા વીચારવાલા)ઓને, પોતાની ધીકારવાળેગ ખાસી- અતોની તથા ઈજ્જ દેનારી આદતોની અખ્શેશ કરનારાં હોય્ને, અને પોતાથી ઉતરતે દરજ્જેનાંઓને, બુરાઈની અંદર ચહુડતે દરજ્જેનાં બનાવે. તરીજાં ૯ તે માંણસોછે, કે જ્યો, ખોદાતાલાની નાંકરમાંનીમાં તથા દેવની દીનને શોક રાખવામાં, બીજાઓ કરતાં વધારે હોય્ને, તે છતાં, પોતાના નીચ વીચારથી, લોકોને ઘણી ઈજ્જ દેવામાં, પોતાથી ઉતરતાઓના કરતાં, પોતાને નીચાં ગણે.

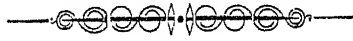

(૧૭૫) મજ્જીયરની દીનને વધારે પ્રકાશ આપનારા તથા ૧
(તેને) વધારે કજલાવનારા વીચાર વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે, જરતોશતીન્કોમના સરવેથી વડા ધરમગુરૂના એખતીઆર ૨ તલે, અશો લોકોએ પોતાની દીનના લોકોને, દીનને લગતી કેલવણી આપ-

વાથી, તથા તે અશો ધરમગુરૂના સખુનો સાંભલીને, સઘલા લોકોએ તેહને તાએમે રેહવાથી, અશો ધરમગુરૂ મજદીઅસની દીનને વધારે પ્રકાશ આપ-
 ૩ નારોછે. મજદીઅસ દીનને વધારે જાંખ પોહ્યાડનારા ‘ફરેહ્યુત’ અને ‘અઈબીયુત’ છે;* આએ લોકો અંધમઈનીઉશને લગતાછે, તેથી તેઓ, ભલી દીનના લોકોને ઘાત કરનારા, તેઓમાં ફુશમની અને મારામારી ઉત્પન્ન કરનારા અને તેઓને પોતાના દશતુરનો ધીકાર કરવાનું સીખવનારાછે.

૧ (૧૦૪) વઈદકને લગતું સુલ—તેને લગતાં ઘટતાં કારણ—તેના વીભાગના તરીકા, કાંમ અને પ્રાએદા વીસે. તથા વઈદકની સહમજ વગરનું હકીમુ, બીમારીને માંડેવુંછે, તે વીસે. કેહવી પ્રકારનો વઈદ તેહનાં કાંમની અંદર ખુબીવન્તો, દાનાઈ ભરેલો અને કીમતીછે? વઈદ તેનાં કામમાં દાનાઈવાલો અને કીમતી, તેહની સારી દીઆનત અને સારી સખાવતથીછે. બદનને લગતા વઈદની પ્રીખ્શા, બદનને લગતી બીમારીને દુર કરવાથીછે અને રવાંનને લગતા વઈદની પ્રીખ્શા, રવાંનને લગતી બીમારી (ઈઆને એખ)ને દુર કરવાથીછે. અને આએ બેહુ તરેહના વઈદો, વગર અજમાવેલા નહી, પણ અજમાવેલા જોઈએ. જે શેહરનાં આદમીઓને પોતાને સાફ વઈદ બનાવવાની જરૂર હોએ, તેઓએ (પેહલ્લાં તે વઈદની) અજમાએશ કરવી, કેમકે, વગર અજમાવેલા વઈદ પાસે વઈદુ કરાવવાથી, તેઓ સળને લાએકનાં થાએછે. જે હકીમને અજમાવેલો હોએ, તેહનેજ (માંણસોએ) હકીમાંના ધંધાને સાફ પસંદ કરવો. જે

* આએ દીનને લગતાં ઉપલાં લખાણમાં, જેઓને ‘ફરેહ્યુત’ તથા ‘અઈબીયુત’ નું નામ આપેઆમાં આવેલુંછે, તેઓને આપણે તે લોકો સહમજવા જોઈએછે કે, જે લોકો, જેમ પોતે અનીતીવાલા એહરેમના મારગ ઉપર ચાલતા હોએ, તે પરમાંણે મજદીઅસની દીનના લોકોને સલાવવાની મતલબથી, તેઓની સુલેહ સંપજનો ખીગાડ કરે, તેઓની અંદર એકખીજમાં અથરાંમણી કરાવે, મજદીઅસની દીનનાં પવીતર ફરમાનોની મતલબને ઉઘી અને ઉલટી સહમજવીને, દીનદારોનાં દીલમાં દીન વીશિનો શક અને વસવસો નાંખે, અને દશતુર માયદોની નીનદા તથા ગીબત કરીને, તેઓને જરેતાશતી કોમના લોકોમાં હલકા પાડે. તથા દીનના દશતુરનો ધીકાર કરવાનું જરેતાશતીઓને સીખવે. આએ કુમારા આશમોગો કોમખી જતના હોએ, પછી શું તેઓ દીનમાં રેહીને પોતાની મતલબને સાફ ઉપલાં કાંમ કરતા હોએ, કે વગર દીને દીન ફુશમનીથી તેમ કરતા હોએ.

વર્ષદ રવાંનને લગતા મરજનું તથા અદનને લગતા મરજનું નીવારણ કરનારો છે, તે ‘અજશક’ (ઈશ્વાને ‘મરજને મારનાર’) નાં નાંમને લાએકનો છે. અને જે અદનના અવ્યયોને સાંધનારો વર્ષદ છે, તે ‘દરવેરતપત’ (ઈશ્વાને અદનના ભાગેલા અવ્યયોને સાંધનાર) નાં નાંમને લાએકનો છે. વર્ષદકપણાંની અંદર, જે રવાંનને લગતો વર્ષદ છે, તે અદનને લગતા વર્ષદથી છે. અને જે અદનને લગતો વર્ષદ છે, તે રવાંનને લગતા વર્ષદથી છે. આએ એક જાતની ખીમારી અને એખને લગતા વર્ષદ, કેહવી પ્રકારે તેઓના ધનધામાં સકતીવાંન થાઈ સકે છે? તે વીસે. તરેહ તરેહની દવા, એ લોકોને કઠિઅત આપનારી વસ્તુ છે. હાડ વર્ષદું, એ અદનના (ભાગેલા) અવ્યયોને શુધારવાને લગતું કાંમ છે. જે હાડ વર્ષદ છે, તે હાડ વર્ષદાંની મારપ્રતે, ગોયા પ્રાએદમંદ કાંમો કરવા સાડ આતમાને લગતી સકતીઓને શુધારનાર તથા તેને લગતી યનાવટને યરોયર રાખનારો છે. અને એ દલીલ ઊપરથી, આદમીઓને તે વર્ષદની ખી જરૂર છે. આતમાને સાડ અદનને શુધારેલું રાખવા સાડ, દવાઈ તેહના પ્રમાણ પરમાણે ખાવી સળવાર છે. તેમજ તે વર્ષદ, સારા શુધારાને સાડ દવાઈ યનાવવાને લગતો અસખાખ રાખવો જોઈએ છે. જેનું કાંમ અદનને લગતા મરજનું નીવારણ કરવાનું છે, તેણે અદનને લગતાં દરદાને સાડ જરવાનું કાંમ કરવું. અને જેનું કાંમ (આતમાને સાડ), આકેખતને લગતા વીચાર દીનની મારપ્રતે આપવાનું છે, તેણે દીનને લગતો ખોલાસો (માંણસોને) કરવો સળવાર છે. તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, મરજનું નીવારણ કરનારું મુલ, (એટલેજ દરદને દુર કરનારો વર્ષદ), એવી પ્રકારની દુરઅંદેશીવાલો હોવો જોઈએ કે, દરએક મરજની ઉપર ફતેહ કેમ મેલવવી? તથા આદમીનાં કુખનું નીવારણ કેમ કરવું? તેહને લગતી ઘણી સારી સહમજ તેહનામાં હોએ. હકીમાંની, (ઈશ્વાને વર્ષદકપણાંની) મતલબ, આએ દુનીઆનાં લોકોને એખ આપનારની ખાપણ

(ધંઆને દરદ તથા દુરગુણ) થી સાચવવાની, તથા તેવોને સલામત રાખવા સાડ, તેઓને લગતી બીમારીનું, ઘટતી રીતના ઉપાએઓથી, નીવારણ કરવાની છે. બીમારીનું નીવારણ કરનારો વધદ, (તેને લગતાં) વધદક શાસ્ત્રથી અણજાણો હોએતો, તે હકીમ હકીમાને લગતાં ગણેઆણ વગર, મરજનું

૩ નીવારણ મુતલક કરી સકવાનો નથી. દીનની અંદર, એક બદનને લગતા મરજેનું નીવારણ કરવાની સહમજ આપેલી છે, અને બીજી આતમાને લગતા મરજનું નીવારણ કરવાની નસીહતો કરેલી છે. (તેમાં) આતમાને લગતા મરજેનું નીવારણ કરવાની નસીહતો, જે બીમારી તથા આપણ, ફુનીઆનાં લોકોમાં એય આપનાર (એહરેમન) ની કહ્યમતથી, (ધંઆને માંણસની અનીતીના બલથી), પોહચેલી હોએ છે, તે (બીમારી તથા આપણ) ને, (એટલેજે પાપને), લોકોમાંથી લલી દીનની કીરીઆની મારફતે દુર કરાઈ તથા ઘટાડી સકાએ છે, તે વીસેની છે. અને બદનને લગતાં દરદોનું નીવારણ કરવાની સહમજે, લલી દીનને લગતી દાંનાઈની મારફતે, આએ ફુનીઆનાં લોકોનાં બદનને એય આપનાર (એહરેમન) ની બીમારીથી દુર

૪ રાખવાની તથા તેઓને થાએલાં દરદનું નીવારણ કરવા વીશેની છે. આએ (આતમા અને બદનને લગતાં) દરએક જાતનાં હકીમાની અંદર, (આતમા તથા બદનને) અમરગ કરવાના અને તેને માંટે ધરમનો બોધ આપવાના, બે જુદા જુદા ભાગ છે. તેમાં મીમોઈ ફુનીઆમાં રવાંનને અમરગ (ધંઆને વગર ઈજાનું) કરવા સાડ, તેહને લગતા મરજનું (એટલેજે પાપનું), નીવારણ કરવું, એ લલી દીનથી છે; અને રવાંનને અમરગ કરનારાં સઘલાં આદમીઓ, તેઓના રવાંનને લગતા મરજનું નીવારણ કરનારાં, તેઓના માલેક તથા પાદશાહ અને જરતોશતી કોમના વડા ધરમજુરની મારફતે, તેઓના ખવાસોને શુધારવાએ છે.

૫ આદમીઓનાં રવાંનનાં દુઃખનું નીવારણ કરવા સાડ, તેઓને (ધરમનો) બોધ આપવો, અને તેઓને કુશમત-કુશઓખત અને કુશવરશત (એટલેજે બુર વીચારવાના-બુર બોલવાના અને બુર કરવા) ના ઝેરાદાથી અટકાવી, તેઓને હુમત-હુખ અને હુવરશત (ધંઆને સાડ વીચારવાના-સાડ બોલવાના અને સાડ કરવા) નો ઉલટ આપવો ઘટારત છે; કે જથી દાહપણવાલા દીનદારલોકો, લલી દીનને લગતી સહમજથી, પોતાનો ખવાસ શુધારવાને વધારે સકતીવાંન થાએ.

આએ ફુનીઆને લગતાં કુખનું નીવારણ કરી, માણસનાં બદનને
અમરગ (ધ્યાને વગર ધ્યાન) કરવું, એ લલી દીનની સહમજ ધરાવનારા
જરતોશતી કોમના દશતુરાંન દશતુરની ધરમને લગતી હકુમતથી તથા પાદશા-
હનાં ખુબી ભરેલાં ફરમાનોથીછે. તેમજ આદમીઓનાં રોગનું નીવારણ
કરવું, તથા જે લોકોનાં શરીરો, વગર વધદે ખરાબ થતાં હોએ, તે ઉપર
ચોકસી રાખીને, તેઓને સંભાલ કરવોખી તેઓથી, (ધ્યાને દશતુરાંન દશ-
તુર તથા પાદશાહની તરફથી) છે. દરએક આદમીનાં બદનને લગતાં દરદનું
નીવારણ, તેને લગતો બાધ આપનારા નેક હકીમોથીછે, કે જેઓ ખાણસોને
તેવોને લગતાં દરએક દરદનનાં નીવારણની સહમજ આપી સકે. વલી આદ-
મીની જાતને લગતાં દરદોનું નીવારણ, જે ચીજથી તેઓને લગતા અથએને
નોકસાંન થાઈઈ હોએ, તેનો સંભાલ કરનારા દરવેસ્ત પદો (ધ્યાને
તે ભાગોને સાડું કરનારા વધદો) થીછે.* બદનને લગતા, તેમજ આત-
માને લગતા, જે ભાગો નોકસાંન પામેલા હોએ, તેઓનાં દરદનું
નીવારણ કરવાને માટે, આએ (નીચે લખી જણાવેલી) વસ્તુઓછે. અને
તે (વસ્તુ) ઓનાં દીનને લગતાં નાંખો, (આએછે). (એક) દરદનું નીવારણ
કરનારી પવીતરાઈ; (ખીજું) દરદનું નીવારણ કરનારો આતશ; (તરીજું)

* આએ ઉપલા લખાણુ ઉપરથી, આપણને એવું સીધ કરવાને બની આવે છે કે, જરતોસ્તી દીનનાં ફરમાન પરમાણે, આપણી હકુમતના વખતમાં, રવાન અને તન, એ બેહુને લગતાં દરદોનું નીવારણુ કરવાનો યોદ્ધો, ધરમની કેલવણી લીધેલા અથોર-નાનાને સવાધીન હોતો; તેથી તેઓ, જેમ ટોલા ઉપર Doctor of Divinity એટલેજે દશતુરિના, તેમજ Doctor of Medicine ધમ્માને શરીરના વધદ તરીકેના, યોદ્ધો ચલાવતા હતા. જે આએ ખીજી પદવી, તે વખતમાં અથોરનાં સેવાએ, વારતરી-આથ બેહદીનને મજલી હતી; તો તે હકીમને ધરમને લગતું પુરતું ગણેઆણુ, અથોર-નાંનની તરફથી મલતું હતું. કેમકે ઉપલાં લખાણમાં આપણે જોઈએ કે, તને લગતા વધદને સાઈ ધરમનાં ગણેઆણુની જરૂર છે. અને જો તે ધરમનું ગણેઆણુ તેઓમાં હોએ, તોજ તેઓ શરીરને લગતા મરજોનું નીવારણુ, આદમીઓ અપ-વીતર નહી થાએ અને ધરમી રેહી સંકે, તેવી સહમજથી કરી સંકે. સાથી જે, જર-તોસ્તી ધરમમાં, નજીસ ચીજો-મુરદાને લગતી વસ્તુઓ અને ખીજી તેવીજ હવાને ખરાબ કરનારી અને મરજો ઉતપન કરનારી અદ્યોધવાલી ચીજોને આલખીને, તેને નહી અડકવાનું તથા તેથી દુર રેહવાનું ફરમાન આવેલું છે, તે સઘલી જાલવણી, ધરમનાં ગણેઆણુ વગર, જરતોસ્તી ડાકટરોથી કવચીત બની સંકે નહી. ઉપલાં લખાણની અંદર, રવાન-અનેતનને લગતા ડાકટરોને **મુશ્ક** **ખા** રેખાંત બજશક, **મુશ્ક** **ખા** તનુ બજશક, અને **જહજહાર** દરવેસ્તપત, એવાં તરણુ નામ આવેલાં છે, તેમાની પેહલ્લી દીનનો દશતુર છે; ખીજો શરીરનો વધદ છે; અને તરીજો હાડવધદ છે.

દરદનું નીવારણ કરનારાં જાડપાંન; (ચોથું) દરદનું નીવારણ કરનારાં વાડ-
કાપનાં હુથીઆરો; (પાંચમું) દરદને બાલી નાખનારો તેજાબ; અને (છઠું)
મરજનું નીવારણ કરનારું અવસ્તાનું પઢાંણુછે.* તેમાં મરજનું નીવારણ
કરનારાં અવસ્તાનાં પઢાંણુને લગતી સહુમજ એછે કે, આએ ફુનીઆમાં
બદનને લગતા બુરા ખવાસના જે કાંઈ જખમો, દરદો અને ઇજાઓ તરેહ-
વાર ઉપાએઓ કરવા છતાં દુર નહી થાઈ સકે, તો બદનની અંદરથી
તેહને લગતી બીમારીને જલદીથી દુર કરવા સાડું, ચહુડતે દરજજોનો ઉપાએ,
અવસ્તાને લગતાં ભણુતર અને તેની કીરીઆએછે. બીજી—દુઃખનું
નીવારણ કરનાર આતશછે, તેની મતલબ એછે કે, આતશની કહિઅત,
કોહાત અને નાસનો ઉપદરવ કરનારી હુવાની બીમારીને અરતરફ કરવાનો
સબબછે; તેથી આતશ ઉપર ફતેહમંદ સુધંધીવાલી જરીબુટીને મેલીને,
તેહની ધુંધ તથા તામેશ બદનને આપવાથી, તેને લગતી ઘણીએક બીમારી
દૂર થાએછે. અને તેથી શરીરને આરામ મેલેછે. તરીજી—જાડપાંન
અથવા જરીબુટીથી જે કાંઈ દુઃખનું નીવારણ કરેવુંછે, તેની મતલબ એછે
કે, જખમ અને ઘર ગુમરાંનો ઉપાએ, વાડકાપનાં હુથીઆરો તથા તેજબથી
થઈ સકેછે; પણ બીજી તરેહની બદનને લગતી બીમારીઓ દવાદાર પીધા-
થી તથા શુંગવાથી અરતરફ કરી સકાએછે. વાડકાપનાં હુથીઆરો
તથા તેજબની દવાઈથી દરદનું નીવારણ કરવાની અંદર, પેહલ્લાં દરદનું
નીવારણ હુથીઆરથી કરવું. અને શેવટે તેજબથી જરદનો ઉપાએ
કરવો સજાવારછે.

૧૦ રવાંનને લગતું હકીમું, (ઈઆને તેના મરજનો ઉપાએ), તરણુ તરીકાથીછે.
(તેમાં એક) ભલી દીનને લગતું પઢાંણુ કરવાથી, (બીજી) ભલી દીન ઉપર ઇમાંન
લાવવાથી, અને (તરીજી) ભલી દીનને લગતાં કામ કરવાથીછે. એમાં ભલી દી-
નને લગતું પદવું અને કામ કરવું, એ બેહુની અંદર (ભલી દીનને લગતાં)
ઈમાંનનું કહિઅત હોવાથી, આદમીનાં રવાંનને લગતાં મરજનું નીવારણ થાઈ

* ‘અશવહેશત’ (ઈઆને અરદીએહશત) યશતના પાક અવસ્તામાં ‘આતશ’
અને તેની સાથે અશ, અશ્વ દાત, અર્ધક કેરેત, અર્ધા, ઉરવર, અને અર્ધક
માંમ, ઇઆને પવીતરાઈ, નીતી, હુથીઆર, જાડપાંણુ, અને અવસ્તાનું ભણુતર,
એ પાંચ વસ્તુઓને મરજનું નીવારણ કરવાનાં સાંધણુ તરીકે જણાવેલીછે. અને
‘અશવહેશત’ ને લગતી “અઈરીઅમન” નામની અશો અહુરમઝદે પેદા કરેલી
કુદરતી મક્તબીને, મરજને તોડવામાં ઉપલી મીજીને મદદ કરનાર તરીકે જણાવેલીછે.

શકેછે. કુનીઆમાં (ખાણુસને) સલાંમતી સાથની હાલતમાં રાખનારા બે લાએક ૧૧
 ધણીઓછે, તેમાં એક આદમીનાં રવાંતને ગુનાહથી અમરગ (ઈઆને વગર
 ઈજતુ) કરનારોછે. અને બીજો, આદમીનાં બદનને બીમારીથી જાલવનારો-
 છે. કુનીઆમાં જે કોઈ, આદમીનાં રવાંતને લગતા ગુનાહનું, અને તેહનાં
 બદનને લગતી બીમારીનું, નીવારણુ કરનારછે, તે હકીમનાં નાંમને લાએકનો-
 છે. અને જે કોઈ, દરએક આદમીને ગુનાહથી અને તેનાં બદનને બીમા-
 રીથી જાલવનારછે, તે, માંણુસોની અંદર, દરએક (ઈનસાંન) ને સલાંમત
 રાખનારા માલેક (ઈઆને ધરમગુર) નાં નાંમને ઈઆગીયછે. આદમીઓની ૧૨
 અંદર જે કોઈ, દરએક માંણુસનાં રવાંતને લગતા ગુનાહનું અને બદનને
 લગતી બીમારીનું કુખ ટાલનારછે, તે દરએક જણુ હકીમનાં નાંમને લાએકના-
 છે. અને વલીએમાં, જે બદનને લગતા હકીમછે, તે બે તરેહનાછે; એક બદનને
 લગતાં હાડને દરૂસ્ત કરવાને માંટેનો, અને બીજો બીમારીથી બદનને સાબજી
 કરવાને માંટેનો. તેજ પરમાંણુ રવાંતને લગતા હકીમબી બે પરકારનાછે,
 એક રવાંતને જાલવનારો અને બીજો તેના ગુનાહનું નીવારણુ કરનારો.
 હકીમનાં અમરગીને લગતું કાંમ, અમરગીવાલીં આદમીઓનાં રવાંત તથા ૧૩
 બદનને બીમારીથી જાલવવાએ તથા તેહનાં કુખનું નીવારણુ કરવાએછે.
 અને તેહને લગતો જે ફાએદોછે, તે, કુનીઆને સલાંમત—પવીતર અને
 સારી સહમજ સાથે રાખવાનોછે. હકીમને લગતું, આપેરશને લગતા ૧૪
 સારા ખવાસનું કાંમ, દરએક માંણુસનાં રવાંતને ગુનાહથી, અને બદનને
 બીમારીથી, સાચવવાનુંછે. અને તેથી, જે ફાએદો થાએછે, તે માંણુસોનાં
 બદનને તતદરૂસ્ત રાખવાનો અને તેઓનાં રવાંતની પવીતરાઈને લગતાં
 કાંમો કરવાનોછે. આએ પરમાંણુના વીચારવાલા, અને અગમબુદ્ધીવાલા ૧૫
 હકીમો, પાદશાહની તરફથી મુકરર થવા જોઈએછે. અને તે બલી દીનની
 સહમજ ધરાવનારા રવાંતને લગતા તથા બદનને લગતા બંધે હકીમો ઉપર,
 રવાંતને લગતો વરો હકીમ, જે જરતોસ્તીઓનો દસ્તુરાંત દસ્તુરછે, તેહનો
 હાકમ ચાલવો જોઈએછે; કે જે વરો દસ્તુર, ખાલેસ ખસલતનો, જાતી
 અકલવાલો, દીનને પુરતી આરાસ્તગી આપનારો, યજ્ઞાંની પાદ કર-
 નારો, અહુરમજદને માંતનારો, આતમાને જોનારો, શુધ અવસ્તા
 પઢનારો, અવસ્તાની માએત્તીની મતલબને સહમજનારો, દીનથી વાકેફ-
 કાર, વગર શકની ચાલચલણુવાલો, મોહુટાં દીલનો, ઉતચા વીચારનો,
 ભલા વીચારવાલાને પીછાંણુનારો, ગોરસા વગરનો, ઉલટા વીચારને ટોડનારો,

લોભને મારનારો, ગુનેહગારોને સજા કરવા સાડું તુરત હોકમ આપનારો, નેકીના બદલા તથા હીંસાને લાચ્છેકના લોકોને ઘટતી બખ્શોશ કરનારો, અને અહુરમઝદના તાબેદારની સવારથ કરનારો હોએ. અને આંખ— મોહકું—જ્યાંત—કાંત અને હોક, એ પાંચ ચીજને પ્રખાંણની અંદર રાખનારો હોએ; તેમાં આંખને નજર લગાડવાથી, મોહકુંને વગર નીચ્છમના ખોરાકથી, જ્યાંતને બેહુકું બોલવાથી, કાંતને અણુઘટતું સાંભલવાથી અને ગરદનને વારેઘડીએ હીલવવાથી (અંદાજમાં રાખે). કે જ્યથી, તે, કેટલીએક એવવાલો નહીં થાએ. અને એહારે પેશાના લોકો, (તેનેથી) ગુનાહની ચાલચલણવાલા નહીં થાઈ સકે. એ ઉપરાંત (તે દશતુર), લોકોને દુવોની ઈજાથી, વગર ઈજાએ રાખનારો, ખલકને (દોષખથી) છુટકારો બતલાવનારો, અને પાદશાહ તથા રઘવ્યત વચ્ચે, સાચો કૃતવો આપનારો હોએ. સાચો દસતુર, સઘલી દોલત તથા પુરતી આચ્છેપતની મારફતે, તેહની દીનને લગતાં રાજતું તેજ તથા તે (દીન) ને લગતી ખતલબને, જલવી સકેછે, અને સઘલાં દીનને લગતાં ફરમાંનો આપી સકેછે, તથા તેને અમલમાં લાવી સકેછે.

- ૧૬ } જે વગર શક્તીવાલાં, શરીરને, (દવાદારને લગતી) ચીજથી શુધારનારો
 ૧૭ } હકીમછે, તે લલી દીનના લોકોને તનદરત રાખનારો ગુરૂછે. વલી જે હકીમ
 ૧૮ } દરએક દેકાણે, સારી તદખીરથી કૃતેહ મેલવનારો, રવાંતને આહુનારો, બારીકીથી મરજની તપાસ કરનારો, ઘણું વાંચનારો, લખાંણની યાદ રાખનારો, અને ઘણી અજમાએશવાલોછે, તે (હકીમ) અસલ (મરજ) જો ઉપાએ કરનારો
 ૧૯ અને બદનને હલાકી આપનારા મરજે ઉપર કૃતેહ મેલવનારોછે. (જે હકીમ), અંદામ (ઈઆંને બદનના ભાગો) ને પીછાંણનારો, તેઓના ફેરફારને જાણનારો, બીમારીના ઉપાએની સહમજ ધરાવનારો, વગર આમેજશની વસ્તુવાલો, (ઈઆંને અપવીતર દવા નહીં કરનારો), જાતે દરદીનો એલાજ કરનારો, તથા તેહના મદદગાર દોરત તરીકેનો, અદેખાઈ વગરનો, શીરીન જ્યાંતથી બોલનારો, તુચકાર વગરનો, સંભાલ કરવાએગ સારા ઉપાએ કરનારો, બીમારીનો શતરૂ, બીમારોનો દોરત, વગર શરમે (દરદીઓની) ચાકરી કરનારો, નીર-દોશ, દરદ વગરનો, (દરદીથી) કોઈબી રીતની મદદને નહીં છુપી રાખનારો, સઘલી કીરતી સાથે દરદીનો સંભાલ કરનારો, કુખનાં નીવારંણના ઉપાએ બતલાવનારો, નેકનાંમીને જાલવનારો, (ઈઆંને કજસ નહીં મેલવનારો), (આએ ફુનીઆંની) વગર આવકે, પણ મીનાઈ ફુનીઆંમાં સારો બદલો મેલવાની ઉમેદથી, દવા કરનારો, અને (દરદીને લગતી) દરએક બનેલી બાબત

તને શાંભલનારો હોય્મે; તે કમિલ હકીમ છે. અને તે (હકીમ) અધરીઅમન*ની અહુડતે દરજ્જેની મદદ તથા મોહુબતના સંબંધને લીધે, જાડપાંણુની દવાની કલ્પિતની મારફતે, મરજનું નીવારણ કરનારો, સારી રીતનો અસરકારક ઉપાયે કરનારો, બીમારીને બરતરફ કરવાને લગતી પરહેજથી આગરી માંણસને રાખનારો, તથા મરજની ખરાબી તથા નાપાકીને ફેરવીને, (બીમારની) જીનદગીને સુખ, સવાદ અને આરામ આપનારો છે.

સ્વાંતને લગતા હકીમની ખુબી તથા મરતબો, સ્વાંતને લગતા મરજનું ૨૦ નીવારણ કરવામાં અરદીબેહશત અમેશાસ્પંદની (ઇઆને અમરગીના અહુડતા દરજ્જાવાલી ઓતમ નેકીની) સાચી તાબેદારીનો આગ્રે ફુનીઆમાં શોક રાખવાથી છે. અને તનને લગતા હકીમની ખુબી તથા મરતબો, ૨૧ તનને લગતા મરજનું નીવારણ કરનાર યજ્ઞોમાં ‘અધરીઅમન’ જે અરદીબેહશત અમેશાસ્પંદની સાથે કાંમ કરનારી ગેબી શકતી છે, તેનો પ્રતાપ મલવાથી છે. વલી, જે સ્વાંતને લગતા મરજનું નીવારણ કરનારો (હકીમ) છે, તેહેનું આદ- ૨૨ મીઓની અંદર જે કાંમ છે, તે પેહલે દરજ્જેનું છે; (કારણ કે) સ્વાંતને લગતો (હકીમ), સઘલાં આદમીઓનો (હકીમ) છે, અને તેનું મુખ્ય કાંમ (આદમીને) બલી દીતને લગતાં કાંમ કરવાની તથા ઉલટાં કાંમથી દુર રેહવાની કેલવણી આપવાને લગતું છે. અને તે અરદીબેહશત અમેશાસ્પંદ (ઇઆને બેહશતને લગતી અમરગ તથા બુજેરગ નેકીવાલી સકંતી) નો પ્રતાપ મેલવવાથી, સ્વાંતને ગુનાહથી જાલવવાનું તથા ભલા શવાબે કરી, (આદમીઓને) અશો બનાવવાનું છે. જે તનને લગતો હકીમ છે, તેનું મુખ્ય કાંમ, દરએક આદમીના ૨૩ આતમાંવાલાં બદનનાં માદદાને લગતું છે, તેથી તેનું કાંમ, બદનના માદદાને પરહેજ તથા ઉપાયેથી સકતી આપવાનું, તથા અધરીઅમનના પ્રતાપથી માણસોનાં શરીરને સલામતીની અંદર જાલવી રાખવાનું; અને તેને બીમારીથી સાહજી કરવાનું છે. સ્વાંતને લગતા ગુનાહનું નીવારણ કરવું, ૨૪ અને તેને કીમતી બનાવવું, એ તનને લગતાં બલથી છે; (કારણ કે), તનની હુયાતીને લીધે, સ્વાંતને લગતા ગુનાહનું સાફ થવું છે. તનને લગતા ૨૫

* અધરીઅમન—આગ્રે નાંમવાલા એક યજ્ઞને અરદીબેહશત અમેશાસ્પંદના સાથી તરીકે અશો અહુરમજ્દ પેદા કરેલો છે, જેને લગતું વરણન વંદીદાદની ૨૨ મી પરગરદમાં આવેલું છે, તેમાં જણાવેલું છે કે ‘અંદ્રમહનીઉશ’ થી ઉત્પત્ત થનારા સઘલા અજરોને તોડવાની એજમતી સકતી અશો અહુરમજ્દે આગ્રે યજ્ઞને ‘માંત્ર સ્પન્ત’ ના સંબંધથી બખ્શેલી છે. માંત્રે સુચાર્ધ અને પરહેજગારીથી હકીમ કરનારા દીનદાર હકીમનો તેહનાં કાંમની અંદર, અશો અહુરમજ્દથી મદદ પામેલા ‘અધરીઅમન’, મદદગાર છે.

- મરજનું નીવારણ કરવું અને તેહને કીમતી બનાવવું, એ રવાનને લગતી કહ્યતથી છે; (કારણ કે,) બદનની તરફથી જે કાંમ થવું છે, તે, ૨૬ રવાનને લગતી સકતીઓનાં બલને લીધે છે. રવાનને લગતું હકીમું, દીન પોતે છે. અને તનને લગતું હકીમું, દીનને લગતી સકતીઓનાં ૨૭ કહ્યત છે. રવાનને લગતો હકીમ ખુબીવંતો, આતમાને લગતી ઉલટી સકતીઓને, તથા તે સકતીઓને લગતા દરેક ગુનાહને, પીછાંણીને, તે ગુના-હથી માંણસને પાછું રાખવાના સબબથી, તથા તેના દરએક ગુનાહનો નાસ કરી, તેને તોડીને, તેના આતમાને સલામતી ભરેલી હાલતમાં પાએદાર કેમ રાખવો ? તેહની સહમજ રાખીને, રવાનને લગતા મરજનું નીવારણ કરવા- ૨૮ થી છે. બદનને લગતો હકીમ ખુબીવંતો, બદનના અથથો (દખ્યાને ભાગો), જે તેઓના જોસ્સાની અંદર ખરાબ થાએલા હોએ તેઓને, જેમ બદનને લગતાં વધકપણથી શુધારવા તથા એકસરખી હાલતમાં બેસતા કરવા જોઈએ, ૨૯ તેમ કરવાથી છે. રવાનને લગતા હકીમની તપાસ, રવાનને લગતા મરજનું નીવારણ કરવા સાથે તેને લગતા સ્વભાવ અને અકલની સકતીની મારફતે, પેહલવી અથોરનાંનોની અંદર; બીજી ઘરધણીઓની અંદર; તરીજ મોહ-લ્લાનાં માલેકોની અંદર; ચોથી ગાંમના માલેકોની અંદર; અને પાંચમી પાદશાહોની અંદર થવી જોઈએ. (અને એ તપાસની અંદર) ઉતરતે દરબજેથી, જેમ જેમ રવાનને લગતાં હકીમોને સાથે, તે લાએક થડે, તે પરમાંણે મરતબાની અંદર તેને વધતાં વધતાં, છેક જરતોશતી કોમના ૩૦ વડા દસ્તુરાંન દસ્તુરના ઓધાને સાથે તેને પસંદ કરે. જે રવાનને લગતો સરવેથી સરસ હકીમ હોએ, તેહની તપાસ આદમીઓથી થવી જોઈએ નહીં; કારણ કે ઉતરતે દરબજેની સકતીવાલાં માંણસની મારફતે, ચહડતે દરબજેની સકતીવાલાં માંણસની તપાસ તથા પસંદગી થાઈ સકતી નથી. ૩૧ બદનને લગતા હકીમની તપાસ, બદનને લગતાં હકીમોને સાથે, પેહલવી દેવપરન,* નાં બીમાર બદન ઉપર થવાથી, તથા તે બીમારનો તે મરજથી છુટ-

* 'દેવપરન' એ ઘણાંજ તકસીરવાર ઇનસાંનને સહમજવું જોઈએ છે, કે જે ઇનસાંન, તેનાં પાપી કરતુકથી હમેશનાં અંદીખાંનાંની સજા તથા ફાસીની સજાને લાએક થડે હોએ. વંદીદાદની સાતમી પરગરદની અંદર બદનને લગતા મર-જનું નીવારણ કરનારા હકીમની પ્રીખ્શા કેમ કરવી ? તે વીસેની જેકર આવેલી છે. તેમાં 'દેવ પ્રત' (ઈઆને પાપી) ઇનસાંનનાં તરણુજાતનાં જુદાં જુદાં દરદની ઉપર દવાઈની અજમાએથ કરવાથી, જે હકીમ તેહનાં દરદનું નીવારણ કરી સકે, તેહને હકીમ તરફે કબુલ રાખવા સાથે આપણા પેદા કરનાર અશે અહુરમજ્દે આપ-ણને ફરમાવેલું છે, અને ઉપલી તપાસમાં તે હકીમ ફતેહમંદ નહીં ઉતરે, તો તેહને હકીમોનાં કામથી રદ કરવાનો હુકમ કરેલો છે.

કારો હોવાથી, તેહને બદલે લગતા આબમુદેહ હકીમ તરીકે ગણવો. જો તે (હકીમ), આદમીઓની અંદર, તનને લગતા મરજનું નીવારણ કરવાનાં કાંમની તપાસમાં, વધારે ચહુડતી કહ્યતવાલો જણાયે તો, તેહને પુરતાં મતથી, આખાં ઇશાંન શેહરનાં લોકોએ તનદરૂસ્તી આપનારા હકીમ તરીકેના ઓધધાને સાડું ચુંટી કાઢાડવો અને મુકરર કરવો વાજબી છે. પણ જો, તેહની તરણ જણ ઉપર તપાસ કરતાં, તેઓ મરણ પામે, તો તે હકીમને, તપાસમાં ફતેહ-મંદ ઉતરેલો ગણવો નહી. અને તેહને હકીમ કરવાની છુટ આપવી નહી. હકીમને તેહનાં કાંમને લગતી ફરજ, આદમીઓને સાહજાં કરવાની છે; ૩૨ તેથી તે હકીમે, યજ્ઞાંની પેદાએશની બીમારીને સાડું પુછપ્રછ કરવા થકી તથા તે બીમારીને પીછાંણવા સાડ, હમેશાં ગાંમડાંઓમાં જવું. અને દરરોજ દરએક દરદીને તંહાં મુકરર વખતે હાજર થવું અને બીજ દાહડે તે બીમારનાં અંદામના બીજ ભાગને, ચહુડતે દરજેની દવા તથા હુથીઆરથી સારી મદદ આપવી. મરજને પીછાંણવા પછી, ચહુડતે દરજેની દવાઈની સાહેતાથી, બીમારનો ઉપાયે કરવા સાડ, તેની બીમારીની સાંમણે (તે બીમારીના) કુશમન તરીકેની તેણે કુશેશ કરવી. અને તે આજરીનાં કુઃખનું નીવારણ એવી રીતે કરવું કે, તેહની કુશેશથી, તે ગાંમની અંદર, કોઈબી દરદીનું કુઃખ, તેહનો એલાજ કરેઆ વગરનું નહી રેહ. આદમીઓએ તેવા હકીમને હમેશાં પોતાનો સાથી કરવો. અને તેહની સારા ખોરાકને લંગતી, ભપકાદાર પોશાકને લગતી, તેજ ચાલના ઘોડાને લગતી, વચ્ચે જગાવાલાં ઉનમાં મકાંનને લગતી, તથા તેહને લગતા પઈસાની અને વલી તે ધરને લગતા અસબાબની, હાજેત (ઈઆને ખુટ) ને, પુરી પાડવી. જો ધરને લગતા હકીમની પાસે ધરની અંદર, ૩૩ મોહલ્લાને લગતા હકીમની પાસે મોહલ્લાની અંદર, ગાંમને લગતા હકીમની પાસે ગાંમની અંદર, અને શેહરને લગતા હકીમની પાસે શેહરની અંદર, જાંહાંબી તેને જોઈતી વસ્તુ અને સવારીનું જાંનવર નહી હોએતો, તે હકીમ તે ઘટતી વસ્તુ તથા હમેશાની સવારી વગર, દરદીઓનો ઉપાયે નહી કરી સકે. માંટે બીમારોને સાડું કરવા સાડ, (સકતીવાનોએ) તે હકીમને તેજ ચાલનો ઘોડો, તથા પુરતી દવાઈ, અને હુથીઆરો, ઘટતે વખતે પોહચાડતા રેહવું. •

તનની અંદરના મરજનું નીવારણ કરવાને માંટેના હકીમ, આએ ૩૪ નીએ જણાવેલી પાંચ તરેહનાં છે. તેમાં એક (હકીમ) સરવેથી ચહુડતો, એક (હકીમ) સરવેથી ઉતરતો, અને તરણ મધ્યમ હાલત વાલા હકીમ છે. એમાં

જે (હકીમ), આદમીઓના મરજનું નીવારણ પુણું હેતુથી, અને તેનેજ લગતી નાંમદારીને સારૂં કરેછે, તે સરવેથી સરસ હકીમછે. જે (હકીમ) આપ્તે કુનીઆના બદલા અને નાંમદારીનાં હેતુથી (હકીમું) કરેછે, તે મધ્યમ દરજ્જાવાલોછે, અને તે મધ્યમ દરજ્જાવાલો હકીમ, સાધારણ હકીમ તરીકેછે. જે પુણુ અને પદસાના હેતુથી (હકીમું કરેછે), તેમાં જે હકીમ, (પદસા કરતાં) પુણુની તરફ વધારે ખાહુશ રાખનારોછે, તે જોકે મધ્યમ ગણા-એછે, તોપણ તે સરવેથી સરસ હકીમની પદવીને વધારે નબદીકનાછે. જે (હકીમો) પદસા અને પુણુના હેતુથી (હકીમું કરનારા) છે, તેઓમાં જે (પુણુનાં કરતાં), પદસાનો વધારે શોક રાખનારછે, તે મધ્યમ દરજ્જાનો હકીમ સરવેથી ઉતરતા દરજ્જાના હકીમની વધારે નબદીકીવાલોછે. એમાં જે આલેસ પુણુને લગતા આવાજને લગતો હકીમછે, તેને સરવેથી એત્મ મરતબાવાલો ગણ્યો, તેની ઉપર વીસવાસ રાખવો અને તેને માંત આપવું. અને જે હકીમ પદસાથી બદલો મેલવાને માંટેનોછે, તેહનો દરજ્જો પુણુના આવાજવાલા હકીમની અંદર મધ્યમછે; કેમકે, તેનું જે કાંઈ પુણુછે, તે (સવચ્છ નથી); પણ (પદસાની) ભેલસેલ સાથનુંછે. અને તેથી તે (હકીમ) આમીજશ ભરેલાં પુણુ-વાલોછે. અને સરવેથી ઉતરતો હકીમ પાપી અને કુખનું નીવારણ કરવામાં ઘાતકી હોએ, તે છે. તેવા હકીમને દીનની અંદર નાંપસંદ કરવા, નહીં

૩૫ માંત કે નહીં બદલો આપવા સારૂં ફરમાવેલુંછે. તનને લગતાં કુખનું નીવા-રણ કરવાનાં કાંમમાં જે આજમુદે હકીમછે, તેને સરવેથી ઉતરતાં ગોસપં-દથી, તે સરવેથી ચહડતાં ગોસપંદનાં સરીરને લગતા મરજનું, તેમજ સરવેથી ઉતરતાં ધનસાંનથી, તે સરવેથી ચહડતે દરજ્જાનાં ધનસાંનનાં બદનનાં દર-દનું, નીવારણ કરવાથી, તેને શું મુજદ આપવું? તે વીસે ચહડતી સંખીઆથી, તે છેક ઉતરતી સંખીઆ શુધીનું વરણન, દીનની અંદર જાહેર કરેલુંછે.*

૩૬ તેમજ તપાસ કીધા વગરના હકીમને, હકીમું કરવાની મનાઈ કરેલીછે. જે વગર અજમાએશવાલો હકીમ આરાંમ કરેતો, તેહને મુજદ આપવા જણા-વેલું નથી; પણ જો તે, (નાં આજમુદે હકીમ) થી, માણસ જખમી થાએતો, તે

* વંદીદાદની સાતમી પરગરદના પાક અવસ્તામાં, અયોરનાંનના મરજનું નીવારણ કરનાર હકીમને, તે અયોરનાંનની તરફની દુઆ કરવા સેવાએ કરસું મુજદ આપવાને ફરમાવેલું નથી; પણ અયોરનાંન સેવાએના ચડતી ઉતરતી પદ-વીનાં લોકોના મરજનું નીવારણ કરવાની કીમત, ચહડતાં ઉતરતાં ગોસપંદ અને આર બરદાર જાંતવરોને લગતી કીમતનું મુજદ તે હકીમને આપવાને ફરમાવેલુંછે; તેમજ ચહડતાં ઉતરતાં ગોસપંદો અને આર બરદાર જાંતવરોના મરજનું નીવા-રણ કરવાનું મુજદ, તેનાં પરમાંણુ પરમાંણિ, હકીમને આપવાને જણાવેલુંછે.

જખમને લગતી સજા કરના તથા તેહનાં બદનની ઉપર સખતી ગુજારવા સાડું દીનમાં જણાવેલું છે. જે તપાસ કરેલો અને ચુટી કાઢેલો દસતુર ૩૭ હોય, તે સવાંનને લગતા મરજનું નીવારણ કરનારો હકીમ છે. અને તેની ઉપર (સરદાર તરીકે), આખી જરતોશતી કોમનો વડો દસતુર છે. જે (તપા- ૩૮ સથી ચુટી કાઢેલો) તનને લગતો હકીમ છે, તેની ઉપર વડો, ધરાંન દેશનો 'દરવેસ્તપત' (ધંખાને સઘલા બલી દીનવાલા લોકોના બદનને લગતા મર- જોનો નીરમલ ઉપાયે કરનારો વડો હકીમ) છે. વધદકનો ધનધો કરનારાઓમાં, ૩૯ અથોરનાંન ટોલાની અંદરથી, જે ડુખનું નીવારણ કરવાને માટેનો હકીમ, (ધંખાને દસતુર) છે, તે ગોયા આતમાને લગતો હકીમ છે. અને વાસ્તરી- ઓશ ટોલાની અંદરથી, જે ડુખનું નીવારણ કરનારો હકીમ છે, તે ગોયા તનને લગતો હકીમ છે. * ડુખનું નીવારણ કરવું, અને તનદૃસ્તી આ- ૪૦ પવી, એ ધારણાની મારફતે જોતાં એક છે; પણ વીચાર કરીને જોતાં, બીમા- રીનાં પ્રમાંણ એ છે. તેમાં હદની ઉપર જવું તથા એબીઅલ થવું, એ આ- તમાની બીમારીનું સુલ છે; અને તેજ તનને લગતી બીમારોનું બી સુલ છે. અને એ બેહુ તરેહની બીમારોનું સુલ, માણસને હદની બાહર લેઈ જવાનું કાંમ કરનારો તથા માણસને એબવાલું બનાવનારો અંધ્રમઈની હશ છે. બીમારી, એ ૪૧ (માણસને) એબીઅલ કરનારા અંધ્રમઈની હશની તરફનો, આતમાને લગતી સકતીઓને ગુનેહગાર બનાવવાની હરીફાઈને લગતો સબબ છે. આતમાને એબીઅલ કરવા સાડું યુરી સહમજ, ઠગાઈ, પવીતરાઈને હાંણી પોહ્યા- ડવી, કાહેલી, મગ્જરી, તીરસકાર, યુરો હવસ, ચુગલી, જતાંકારી અને આલ- સાઈ છે. અને એ વસ્તુઓ, (માણસને) ગુનાહ તથા બદીનો સંબંધ આપનારી છે. બદનને લગતાં તત્વોમાં, જે (ચીજો) બદનની અંદર રોગ ઉતપણ કરવાને માટે- ૪૨ ની છે, તે થંડી—સુકાસ—બદબોઈ—કોહાટ—લુખ—પેચાસ—જઈફી અને ચીનતા છે. અને એ વસ્તુઓ (માણસને) બીમાર તથા મોહતવાલું બના- વવાના સબબ તરીકે છે. જે વસ્તુ, (આદમીઓને) તેઓની ચાલચલણથી ૪૩ બીમારી કરવાને માટેની છે, તે તેઓના આતમાને ઉલટે મારગે લેઈ જનારી લાગણી તથા જોસ્સો છે. જમકે આતમાને લગતો ગોરસો, એ, કેટલાએક સાડું કાંમ કરનારા જોસ્સાઓને હાંણી પોહ્યાડનારી (વસ્તુ) છે. ઇત્યાદી.

* આએ લખાણ ઉપરથી જણાયે છે કે, વાસ્તરીઓશ લોકો જાડપાંનના ગુણોને મારી રીતે પીછાંણવાની સહમજ ધરાવનારા રહે છે, તેથી શરીરનાં દરદોનો એલાજ કરનારા હકીમ તરીકેની કેલવણી, તેઓ સેહલાઈથી લઈ સકતા હતા, એટલા વાસ્તે શરીરના હકીમ તરીકેની પદવી તેઓને મળતી હતી.

બદનને દુરબલ કરનારી ઘણીએક તરેહની બીમારી છે, કે જે અંધમધની ઉ-
 શની તરફથી પેદાએશની શરૂઆતથી ઉત્પન્ન કરેઆમાં આવેલી છે. અને તે
 દરદોને ટાલવા સારૂ, દાદારની તરફથી, 'અધરીઅમન' સકતી ને ફરમાવે-
 આમાં આવેલું છે; અને તે વીસે જેમ મળદીઅસની દીનતી અંદર (ધિઆને
 પાક અવસ્તામાં) જાહેર કરેલું છે, તેમ તે યબદ, ૪૩૩૩ તરેહનાં દરદોને તોડે છે.
 જેમકે તે દરદોનાં નામ (અવસ્તાની અંદર) નીચે મુજબ જણાવેલાં છે.
 અધિર—અધૂર—અધાંમ—ઉધાંમ—દાબુ—તફતુ (તાપ)—સારન—સાર-
 સ્ત્ય—અધધી—અને બીજાં, કે જેઓની ઓલખ જાણુઈતી છે. (આએ)
 ઉપર લખી જણાવેલી વીગતવાલાં દરદો, (આદમીનાં) બદનનાં તત્વોમાં,
 આમેજ થવાની કહ્યત ધરાવનારાં છે. અને તે 'ફશોકેરેત' (ધિઆને સેવટના
 શુધારાના) વખત શુધી, રેહસે. અને તે સઘલાં દરદોનો 'ફશોકેરેત' ના વખત
 ઉપર, નાસ થવા સારૂ તથા તેઓનો અન્ત આવ્વા થકી, (દીનમાં) જાહેર
 ૪૪ કરેલું છે. આએ તતને લગતી બીમારીના જુદા જુદા વીભાગો છે. તેમાં
 દરએક બીમારીની અંદરથી, બીજી તરેહની બીમારીની ઉત્પન્નતી થાએ છે.
 એમાં કેટલાંએક દરદો પારખી સકાએ એવાં છે, અને (તેવાં દરદો) ને
 'પતુશક' ધિઆને બાહેર નીકલી આવેલાં (દરદ) ને નાંમે જણાવેલાં છે; જેવાંકે
 વધારે વરસાદથી નાબુદ થનારાં દરદો—તથા ધર-ધુમડાં, ઈત્યાદી છે. અને
 બીજી (બદનને લગતી બીમારીમાં) કેટલાંએક દરદો, જે માલુમ નહી પડે
 એવાં છે, તેને 'અપતુશક' ધિઆને બાહેર નહી નીકલી આવેલાં દરદોને નાંમે
 જણાવેલાં છે. જેવાંકે—તાપ—તથા અંદરથી લાગતી લાગણીને લગતાં દરદો,
 ૪૫ (જેમકે, નબલો—ફખારો—પેન ઈત્યાદી) છે. એજ મુજબ આતમાને લગતી
 દરએક બીમારીને, બે લાગમાં વેંહુચી નાંખેલી છે. તેમાં એકને, આગલા
 એરાદાવાલા દુરગણુનું નાંમ આપેલું છે, જેમાં લોભ, ગોસ્સો ઈત્યાદી (દુરગુણો)
 છે. અને બીજાને પાછલા એરાદાવાલા દુરગણુનું નાંમ આપેલું છે, અને
 તેમાં દેવવ્રસ્તી (ધિઆને ભુરી હીલચાલ) તથા (શુનાહને લગતાં) છુપેઆં
 કાંમો, ઈત્યાદી દુરગુણોનું નાંમ આપેલું છે. (આએ ઉપર જણાવેલા) બદનને
 લગતા મરજેની દવા, તરેહ તરેહનાં જાડ-પાંણુની જાતથી જણાવેલી છે,
 કે જે બેહુદ જાડપાંણુ જમીન મધેથી ઉગે છે. અને તે દવાઈ ઇનસાન-
 નની સકતીનાં પરમાણુ મુજબ આપવાને ફરમાવેલું છે. આગલનાં કરતાં,
 હમણાં જે કાંઈ, દવાઈની અંદર શુધરેલી અને ઘણી ઉમદા, દવાઈ
 તરીકે મુકરર થાએલી છે, તે 'અરીરકને કાબુરી' નાંમની દવા છે. આએ

દવાઈ, આગલ ઘણીજ જોડણી હતી, પણ હમણા તે દવાઈ, બીજી દવાઈની સાથે મેલવીને આપવાથી, તે, (દરદી) ના ઉપાએ તરીકે થાઈ પડીછે. અને માંજુસ તથા ગોસ્પંદનાં ખાંનાંમાં, જે કાંઈ જોડર પોહચેલું હોએચ, તે આએ દવાથી, તે સઘલું ચહડતે દરજજેનું જોડર, (તેમાંથી) દુર કરેઆમાં આવેછે. વલી એમ કહેછે કે, આજાર અને દરદ તથા તેહને લગતાં બીજાં નવાં નવાં (દરદોના) ઉપદરવનું નીવારંજુ કરવાના તરેહુવાર એલાજ, તથા તનદરસ્તી આપવાની સરવેથી વધારે કહમ્યતવાલી જે કાંઈ વસ્તુઓછે, તે જાડ પાંન તથા શુખડનાં જેવાં લાકડાંનાં જાડથી જુદી રીતે જમીનની અંદરથી ઉગેલાં ‘ગોકરતલ’* નાંમનાં જાડથીછે. અને સઘલી દવાદાર આએ ‘ગોકરતન’

[illegible]

વંદીદાદની બીસમી પરગરદમાં મરજીને દફર કરવાની નેકર આપેલી છે, તેમાં 'ગચ્છોકિરેન' જાડવીસે પાક દાદાર પેગમખર અશો જરેતાથતને આખે રીતે કહી ઉછે કે, 'હું' અહુરમજ્દે, આદમીઓનાં યદનને લગતા મુશ્કા મરજીને દુર કરવા માર, 'ગચ્છોકિરેન' નામનાં એક જાડથી, તનદરેસ્તી આપનારાં સો, હજાર, અને દસ હજારથી વધારે જાડોને (જમાન ઉપર) દરએક ગમ ઉગાડઆંછે.' અને એ વીસેના પાક અવસ્તા આખે છે :—

[illegible]

વધી 'અહુરમઝદ યશત' ના હિંદુ ભાગમાં 'ગઝોકેરેન' જાડને લગતી સંપૂર્ણ સહમજ મેલવીને, તેને આધારે માંણસોને તત્ત્વસ્તી આપનારા 'ઝરેનાખ-ન્વાઝો' નામના ઝેક ંશો મરદનાં પાક ફરોહરની તથા 'ગઝોકેરેન' જાડની, આપણા ંશો પેગમખરે યાદ કીધી હતી, તે અવસ્થાના દાખલો આઝે રીતનેહિ.

၁. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၂. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၃. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၄. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၅. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၆. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၇. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၈. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၉. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။
 ၁၀. ခုနစ်နှစ်အတွင်း အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။

[illegible]

† ‘હોમે શુરેદ’ નું જાડ ‘ઋકરદ’ નામના દરીઆવળી અંદર ઉગેલું છે. ‘બુદ્ધેશને’ નામની પેઠલની કેતાખમાં લખેલ છે કે, “હોમે શુરેદ’ નું જાડ અરદુ-ધમુરનાં પાણીના ચચમાની અંદર છે. અને તે ‘ગચ્ચોકરેન’ જાડની નજીક છે, (ચેરેલેલે ‘ઋકરદ’ દરીઆવળા જે કીનારા ઉપર ‘ગચ્ચોકરેન’ જાડ છે, તે જાડની સાંમણે દરીઆની અંદર ‘હોમે શુરેદ’ નું જાડ છે.) આચ્ચે બેઆબર કરનારા હોમે શુરેદની સલીઆને કુટીને તેના રચ પાત્રથી (આખરશના વખતમાં અશો અહુરમ-જદ) માણસેને અમર કરશે.” ઈજશનેના ૧૦ મા હાળી સેવે, તરણ જાતના હોમની ઈઆદ કરેઆમાં આપેલી છે, તેમાં પેઠલ્લી પાહડ ઉપર ઉગનારા હોમની છે, પીજી હુનીઆમાં લોકોને ચડડતે દરજજેનું શુખ આપનારા હોમ યજ્ઞની છે, અને તરીજી (ઈઆને છેલ્લી) યાદ, આખરશને વખતે મોહતને કુર કરનારા હોમની છે. જેમકે :—

એટલેજે 'પાહડ ઉપર ઊનારા શુનેરી (ઈમાને પીઠા રંગના), હોમની હમે
યાદ કરીએ છઈએ; દુનિયાના લોકોને અહડતે દરજ્જેનું શુખ આપનાર હોમની
હમે યાદ કરીએ છઈએ; અને મોતને દુર કરનાર હોમની હમે યાદ કરીએ છઈએ.'
આએ અવસ્થામાં યાદ કરેલા પૈહલો 'હોમ', જે હોમશલીને ઈશ્વરનેગા-
હમાં અંથારનાના વાપરે છે, તે છે; ખીજો 'હોમ' હામીયજદ છે; અને તરીજો મોતને
દુર કરનારો 'હોમ', તે ઉપર જણાવેલા હોમે શુરૂદ છે.

તીઓની અંદર આત્મેન થએલી ધાતથી છે. જમકે (માંણસની) સહમન સકતી, જે આત્માને લગતી સકતી છે, તેની અંદર, તેના કુશમન તરીકે, ધુરી વકુલ—જનાંકારી—દીનની નાવાકેફીથી થતા ગુનાહ, ઇત્યાદી વસ્તુ છે. અને ઘંતાઈની સકતીથી, જે સારો ખવાસ છે, તેની અંદર જનાંકારી, દીનની ઉપર નહીં ઘેઆન આપવાની આત્માને લગતી કુશમની તથા પવીતરાઈને હાંણી પોહ્યાડનારાં ગુનાહને લગતાં કાંમ અને ઠગાઈ હોએ છે. વલી (માંણસની) બલ સકતી જે આત્માનું કહ્યત છે, તેની અંદર તેહના કુશમન તરીકેની દેવપરસ્તી કરવાનો તથા પવીતરાઈને હાંણી પોહ્યાડવાનો ગુનાહ રેહ છે. વલી પુરતી વીચાર સકતી, જે આત્માનું બલ છે, તેમાં અશોઈને હાંણી પોહ્યાડનારા કુશમન તરીકે, દેવપ્રસતીને લગતો ગુનાહ, મલેલો હોએ છે. તેમજ આત્માને લગતી શભીઅતા સકતીની અંદર, તેના કુશમન તરીકે, (બલી પેદાએશની) ગીબત કરવાનો ઉલટી અકલને લગતો કુરગુણ મલેલો હોએ છે. વલી (આત્માની) જોવાની લાએક સકતીની અંદર, તેના કુશમન તરીકે, ઉલટી અકલને લગતો જનાંકારીનો કુરગુણ મલેલો હોએ છે. તેમજ આત્માની હીલચાલ કરવાની સકતીની અંદર, તેના કુશમન તરીકે, આલસાઈ તથા બદકારીને લગતો કુરગુણ મલેલો રેહ છે. વલી (ઇન-સાંનને) ચુપ રેહવાની સકતીની અંદર, તેના કુશમન તરીકે, બદકારીને લગતું બોલવાનો કુરગુણ તથા આલસાઈને લગતો ગુનાહ મલેલો હોએ છે. માંટે જાંહાંસુધી માંણસ, તેહને લગતા સુધારાવાલી સકતીઓના સારા મેલાપથી, બદીના સંબંધથી પોતાનો સુધારો નહીં કરે, તાંહાંસુધી તે ધાતવાલું રેહ છે. તથા તેહના આત્માની સકતીઓને, તે ધાતથી ઇજા ભોગવવી છે. (માંણસે) ગુમરાહીનો પરદો નાંખનારાઓની ગાફેલીને, પોતાના આત્માથી દુર કરવી, એ આત્માને પવીતરાઈની મારફતે સુધારવાએ, તથા ગુનાહથી દુર રેહીને, સવાબને લગતી કુશેશ કરવાએ, અને અપવીતર થએલા વગર, પવીતર રેહવાએ છે. બદનને લગતાં કાંમનું નીવારણ કરવાની જરૂર, જે ૪૯ થંડી અને શુકાસવાલાં દરદ, એમ આપનાર (અંધમઈનીઉશ) ની ધાત તરીકે છે, તેના ઉપાએ કરવાનાં કારણસર છે. વલી લોહી, એ (માંણસનાં) બદનના સીનગાર તરીકે છે, (માંટે બદનના) જે ભાગની અંદર, તે લોહીને ખલલ પોહ્યે છે, ત્યાં તે બંધાઈ જાએ છે. અને સરદીને લીધે લોહીને લગતી ગરમી થંડી પડી જાએ છે. અને શુકાસને લીધે (લોહીને લગતી) તરાવત શુકાએ છે. તેથી બદનને શીનગાર આપનાર જે લોહી છે, તે

બદનની અંદર તેનો સંભાલ કરવા સારૂ, મુત્તક કઢવ્યતદાર રેહતું નથી. અને તેથી પેદાએશ આએ કુનીઆમાં ચાલુ રેહવાથી તથા ‘શ્શકરેત’

૫૦ (ધ્યાને સેવટના સુધારા) ને લગતો સંબંધ મેલવવાથી, અટકે છે. દાદારના હોકમથી કાંમ કરનારા (ગેબી યજ્ઞો), વગર ધીલે, જે તત્વોની તરફથી, સરદીને લીધે, ગરમીને એકદમ ઢંકાઈ જવાએ, તથા શુકાસથી, તરાવતનો નાસ થવાએ, બદનને નોકસાંત થઈ હોએચ, તે વગર સંકતી વાલાં બદનનાં લોહીને, બદનની અંદર પાછી હુપાતી આપે છે. અને તેથી તત્વો, એકબીજાની સાથે બરોબર રીતે ચાલનારાં તથા (બદનમાં) શુધારો કરનારાં થાએ છે. અને સરદીને લગતી બદીનો અટકાવ થવાથી, બદનને પાછી તરાવત મેલે છે. અને શુકાસને લગતી બદીનો અટકાવ થવાથી, બદનનો પાછો ઉપાએ થાએ છે. એટલેજ બદનને લગતું લોહી તથા કઢવ્યત, જે કાંઈ ખરાબ શંબંધથી, જનદગીને નોકસાંત કરનારૂં થઈ હોએચ, તે બદનને લગતાં મુલને ઉધારનારી સકતીઓની મારફતે, કાએમીવાલું તથા શુધરેલું થાએ છે. (દીનની અંદર) એમ જાહેર કરેલું છે કે, સઘલાં જનદારોનાં બદનની અંદર બીમારી, એમ આપનાર (અંબ્રમઈનીઉશ) ની હરીફાઈ તથા બદકારીથી થાએ છે. અને બદનની અંદર તત્તને લગતી જે ઘાત પાકે છે, તે, તેની અંદર, ખોટારાંવાલી સકતીનું રેહકાંણુ હોવાને લીધે છે. અને બદનને લગતાં લોહીનો શુધારો અને તેહની કઢવ્યત, તેની (અંદરના) જોરસાએથી છે. લોહીનો જોરસો, બદનની અંદરના લાગને, તેમજ બદનના બાહેરના લાગને, તેહને લગતી દવાઈ અને ઉપાએ કરનારા સારા હોકીમથી, તનદરૂસતી આપે છે. અને તેથી એમ આપનાર (એહરેમન) ની ઘાત કરવાની આમીજશ ભરેલી હાલત છતાં, આએ કુનીઆમાં ખલકનું તથા તેહની એલાદનું, ચાલું રેહવું થાએ છે. વલી (દીનમાં) એમ જાહેર કરેલું છે કે, (આએ કુનીઆમાં) એમ આપનાર (અંબ્રમઈનીઉશ) ની ઘાતને લગતી આમીજશની હાલતમાં, માંણસે પોતાને, જેમ તેની જાત સલાંમત રહી

૫૧ સકે, તેવી રીતે, શુધારવું જોઈએ છે. માંણસનાં બદનની તનદરૂસતીને શુધારવા સારૂ, બદનના આકારને બનાવનારાં તત્વો છે. અને ઇનસાંનના આતમાને ક્ષેપે કરવાને માટેની સકતીઓ, ‘અઓ’ ને (ધ્યાને

૫૨ અગમએતી આપનારી ગેબી સકતીને) મલતી છે. બદનને લગતા જોરસાને હાજતમંદ રાખવો, એ તેહને લગતો હરીફ જે લુખ છે, તેથી છે; માટે તે હરીફ તરીકેની, લુખને એસાડી દેવા સારૂ, બદ-

નના જોડાણને, (ખોરાકની) મદદ આપવી; (કિમકે,) હયાતીવાલાં ધનસા-
નની કહ્યતને ચાલું રાખવા સાડ, (તેને લગતું) ખાંણું પીનું છે. ધનસાંન
તેહના પેટમાં ખોરાક બરોબર હોવાથી, તત્વોની મદદને લીધે, કહ્યતદ્વાર ચને
જોડાણવાલું રેહ્યું. વલી જો ખોરાકની ચંદર તરાવત વધારે હોય તો,
ઉનસરોની ચંદર તરાવતવાલું (ધ્યાને આવી) તત્વ, (બીજા તત્વોની ઉપર)
વધારે ગાલેય થાય છે. એટલેજ, જાંહાંશુધી તરાવતવાલું, (ધ્યાને આવી)
તત્વ, નુકસાંનકારક શુકાસને સાડ હોય છે, તાંહાંશુધી, (ધનસાંન) હલાક
થતું નથી. ચને જાંહાંશુધી ગરમીનું તત્વ, નોકસાંનકારક શરદીને સાડ
હોય છે, તાંહાંશુધી, તે (ધનસાંન) થંડું થતું નથી. જો ખોરાકની ચંદર
પવનનું તત્વ, (ધ્યાને બાદી ઉનસર), વધારે હોય છે તો, બીજાં તત્વોની
ઉપર તે પવન ગાલેય થાય છે. ધ્યાને જાંહાંશુધી, તે પવનને લગતું તત્વ,
(ધ્યાને બાદી ઉનસર), નાતવાંતીને સાડ, (એટલે જ કમસકતીને દે કરવા
થકી), હોય છે, તાંહાંશુધી તે, માંણસના દમને બંધ કરતું નથી. જો ખોરાકની
ચંદર ખાક, (ધ્યાને આતશ-બાદ-ચને આબ સેવાયેની પદારથ વધારે)
હોય તો, બીજાં તત્વોની ઉપર તે ખાકી તત્વ, ગાલેય થાય છે. એટલે જ
જાંહાંશુધી ખાકી તત્વ, શુસ્તીથી દમને બંધ કરતું નથી, ચને તેને ખોલો
રાખે છે, તાંહાંશુધી તે, આયે સધલાં તત્વોની ચંદર, કેથેબી કોઈ તત્વ, જો ભુ-
ખના ગલબાથી, કેટલેએક દરજ્જેની નાસકારક અસુખાકારીવાલું હોય, તો
તેહનો શુધારો કરે છે. આદમીની જીનદગીનો જ શુધારો રેહ્યું, તે
માફકસરના પરમાણ્વીક ખોરાકથી છે. તેમજ વલી જાંહાં દવાઈ ખોરા-
કનાં પ્રમાણ કરતાં વધારે થાય છે, તો તે દવાની કહ્યતથી માંણસ બેજાંન
થાય છે. કેટલેએક દરજ્જેની દવા થોડી ખાવાથી, (માંણસને) ફાયદો
થાય છે. ચને તેનાં તત્વોને પ્રમાણ પરમાણેની કહ્યત મલે છે. દાદારની
તરફથી (માંણસને, તેની) હયાતીને સાડ મલેલી વસ્તુમાં, ઘણુંકરીને આત-
માને શુધારવા સાડ, દાંનાઈ છે; જેની મારફતે આતમાને લગતી સકતીઓ, તેને
લગતા ગુનાહ ચને અપવીતરાઈનો ઉપાય કરનારી વસ્તુ તરીકે છે. તેમજ
બદનને તનદરૂસ્ત તથા શુધરેલું રાખવા સાડ, દાંનાઈની મારફતે બદનને
લગતાં તત્વો, તેને લગતી બીમારી ચને મોહતનો ઉપાય કરનારી વસ્તુ
તરીકે છે. તે દાંનાઈ વગર, બીજી વસ્તુથી, (આતમા ચને બદનને લગતી)
ધાતનો, નાસ થઈ સકે નહીં. તનને લગતો હકીમ, રવાંનને લગતા હકી- ૫૩
મથી છે. ચને રવાંનને લગતો હકીમ, તનને લગતા હકીમથી છે; કારણ કે

રવાંનને લગતા મરજનું, (ધમ્યાને પાપનું), નીવારણ કરવામાં, ભલી દીન સીખવનારો રવાંનને લગતો હકીમ, જે કાવેછે, તે (માંણસનું) બદન (તનદર-સ્તીતી અંદર) યોગીઅ હોવાને લીધેછે. અને તનને લગતાં દરદનું નીવારણ કરવામાં, જે તનને લગતાં દરદોને સાફ કરવાની કેલવણી લીધેલો હકીમ કાવેછે, તે (માંણસનું) રવાંન ઘટતી, (ધમ્યાને વગર ફીકર ચીનતાવાલી), હાલતમાં હોવાથીછે. આએ બેહુ (તરેહના) હકીમો, તેઓને લગતાં દરદોનું નીવારણ કરવા સાફ, તેઓના ઓધા તથા કાંમની તરતીબને લગતી સહમજને લાએકના, પાઠશાહની તરફથી મુકરર થવા જોઈએછે. એમાં, જે બદનને લગતા મરજનું નીવારણ કરવાનાં મુખ્ય કાંમોછે, તે નીચે જણાવેલી પાંચ તરેહનાંછે. પેહલું—(કાંમ) અસલને (ધમ્યાને બદનને) તથા હયાતીને, (ધમ્યાને આતમા) ને, સુધારવાનુંછે. બીજું—(કાંમ) તત્વોને એકસરખી હાલતમાં ચલાવવાનુંછે. ત્રીજું—(કાંમ) આતમા તથા બદનના અથથો (ધમ્યાને ભાગો) ને, તેહને લગતાં નોકસાંતથી, નવેસરથી સુધારવાનુંછે. ચોથું—(કાંમ) જનમેલાંને ઉધારવાનુંછે. પાંચમું—(કાંમ) ૫૪ અંદાંમના જોરસા તથા ખવાસને કાએદામાં રાખવાનુંછે. હકીમનાં તરીકાની અંદર, બદનનાં ફાપનું નીવારણ કરવાનાં કાંમ, ફુતીઆંની (વસ્તુઓની) ઉતપતતી કરનારાં એઆર ઉનસરોને, (તેને લગતાં) નોકસાંતથી, સાંભાલમાં રાખવાનું તથા બદનનાં તત્વોની અંદરથી, તેહનું સેવટ લાવનારા વધારા અને એબને બાહર કાહડવાનું, અને ધ્રમણીક ઉપાએથી, ૫૫ તેહને સુધારવાનું અને બદનને સલાંમતી ભરેલું રાખવાનુંછે. રવાંનને લગતાં દરદ (ધમ્યાને પાપ) નું, નીવારણ કરવાનું કાંમ, આતમાને લગતી એઆર સકતીઓ* ને, સારાં કાંમ કરવા સાફ એકબીજાની સાથે જોડેલી રાખવાનું, તથા શુનાહને લગતા હરીફથી તેહને જાલવી રાખવાનું, અને માંણસની વીચાર સકતી, વાચા અને કરણીને, યુરા વીચાર, યુરા વચન અને યુરાં કાંમથી પાછી રાખીને, સારા વીચાર, સારા વચણ અને સારાં કાંમની મારફતે, તેની સેવટની હાલતને, (ધમ્યાને આવતી ફુતીઆંને લગતી જનદગીને), આરાસ્તગી આપવાનું, અને રવાંનનો (દોષખથી) છુટકારો કરવાનુંછે.

* રવાંનને લગતી એઆર સકતીઓ—તે જાંમ-આએ-અબો અને ફરોહરને સહમજવાં.

(૧૦૧) (માંણસને) આખ્યે કુનીઆમાં નથી હયાતી (ઈઆને
મીનોઈ કુનીઆ) ને લગતું કાંમ કરવું, તથા નહીં કરવા
જોગ કાંમથી દુર રેહવું, સજાવારછે. તે વીસે
ભક્તી દીનનો ખોલાસો.

જાણવું કે, કીહાં કાંમ (આખ્યે કુનીઆમાં માંણસે) કરવાં, અને કીહાં ૨
નહીં કરવાં, તે વીસે આખ્યે (નીચે જણાવેલા) બે તરીકાછે. તેમાં એક, શહ-
મજને કાંમ કરવાનો તરીકાછે. અને બીજો, વગર શહમજ કાંમ કરવાનો
તરીકાછે. એમાં, જે સહમજને કાંમ કરવાનો તરીકાછે, તેની ચેઆર રીતછે. અને
જે વગર સહમજ કાંમ કરવાનો તરીકાછે, તેની આઠ રીતછે. અને તે દરએ-
કનો ખોલાસો, દીનની રાહે નીચે જણાવેઆ પરમાંછે. જેમકે, (દીનમાં) જાહેર
કરેલુંછે કે; જે (ઈનસાંન), સહમજને સવાબનું કાંમ કરનારૂંછે અને ગુનાહ- ૩
(નાં કાંમ) થી દુર રેહનારૂંછે; તે દીનની રાહે, તેહનાં તે કાંમથી, યજ્ઞોની બરા-
બરની પાક જાતવાલુંછે. (બીજું), જે (ઈનસાંન), સહમજને ગુનાહ (નું કાંમ) ૪
કરનારૂંછે અને સવાબ (નું કાંમ) કરવાથી દુર રેહનારૂંછે; તે દીનની રાહે
દેવના જેવી પાપી જાતવાલુંછે. (તરીજું), જે (માંણસ), સવાબ અને ગુનાહ, ૫
એ બંધે (કાંમ) સહમજને કરનારૂંછે; તે દીનની રાહે, આખ્યે પ્રકારનુંછે
કે, તે સવાબ કરવાએ સારો બદ્દો મેલવનારૂં, અને ગુનાહ કરવાએ સજા
ભોગવનારૂંછે. (ત્રીજું), જે (ઈનસાંન), જાણવા છતાં, નહીં સવાબ, કે નહીં ૬
ગુનાહ, એ બેમાંનું કોઈ કાંમ કરનારૂં નથી, તે વીસે દીનમાં એમ જણા-
વેલુંછે કે, (તે ઈનસાંન) ગુનાહ નહીં કરવાથી, ઈનસાફની રાહે કેદ
વગરનુંછે. અને જે સવાબ તેહની ફરજઆત તરીકેનો હોએ, તે
નહીં કરવાથી, (ઈનસાફની રાહે) તે કેદવાલું, (ઈઆને દોષખની
સજા ભોગવનારૂં) છે. વલ્લી વગર સહમજ કાંમ કરનારાં આદમી- ૭
ઓમાં, જે (ઈનસાંન), વગર સહમજ સારી ચાલચલણના વીચારથી, સવાબનું
કાંમ કરનારૂં, અને ગુનાહ (નાં કાંમ) થી દુર રેહનારૂંછે, તે વીસે દીનની
અંદર એમ જણાવેલુંછે કે, તે (આદમી), ભલાઈના એરાફવાલું છે, તેથી
સવાબ (નું કાંમ) કરવાએ, તે મહડતો દરજે મેલવનારૂંછે. પણ જે (માંણસ),
વગર જોવે, (ઈઆને તપાસ કીધા વગર), સવાબનું કાંમ કરે તથા ગુનાહ
(નાં કાંમ) થી દુર રેહ, તો તેથી, તેહને (આવતી કુનીઆમાં) બુજેરગીનું

- ૮ મલબું નથી.* (બીજી), જે (માંણસ), વગર સહમજે, બુરી ચાલચલંણના વીચાર, સાથે સવાબનું કાંમ કરનારું અને ગુનાહથી દુર રહેનારું હોય, તો તે વીસે દીનની રાહ જણાવેલું છે કે, તે (ઈનસાંન) બુરાઈના
- ૯ એરાદા છતાં, (દોષખની) સજામાંથી છુટકારો મેલવાનારું છે. (તરીજી), દીનને લગતા વીચાર વગર, જે ઈનસાંન બેહુશતનો બદલો મેલવવા સારૂ, સવાબનું કાંમ કરનારું હોય. અને તેહનીથી જે કાંઈ ગુનાહ થયેયો હોય, તેનો ક્ષીકાર કરનારું તથા ફરીને તે ગુનાહનું કાંમ નહીં કરનારું હોય, તો તે વીસે દીનમાં એમ જણાવેલું છે કે, તે (આદમી), સારી ચાલચલંણના વીચારે કરી, ભલાઈના એરાદાવાલું છે, તોપણ તે, ગુનાહ કરવાએ સજા ભોગવનારું છે. અને
- ૧૦ સવાબથી દુર રહેવાએ (દોષખનું) બંદીખાનું ભોગવનારું છે. (ચોથું), જે (ઈનસાંન) વગર સહમજે, બુરી ચાલચલંણના વીચારથી ગુનાહ કરનારું અને સવાબથી દુર રહેનારું છે, તે વીસે દીનમાં એમ જાહેર કરેલું છે કે, તે (આદમી), બુરાઈના એરાદાવાલું છે, તેથી તે ગુનાહ કરવાએ ઘણી સજા ભોગવનારું અને સવાબથી દુર રહેવાએ (દોષખનું) સખત બંદીખાનું
- ૧૧ ભોગવનારું છે. (પાંચમું), જે (ઈનસાંન) વગર સહમજે, સારી ચાલચલંણના વીચારથી, સવાબ અને ગુનાહ, એ બેહુ કરનારું છે. તે વીસે દીનમાં એમ જણાવેલું છે કે, તે ભલાઈના એરાદાવાલું છે; માંટે તે (આદમી), સવાબ કરવાથી બુજેરગી મેલવનારું છે. પંચ જે તે (સવાબ) ની તપાસ નહીં કીધી હોય, તો, તે (દોષખથી) છુટકારો મેલવનારું નથી. અને ગુનાહ કરવાએ
- ૧૨ (દોષખનું) બંદીખાનું છે. (છઠું), જે (ઈનસાંન), વગર સહમજે ઉલટી ચાલચલંણના વીચારે, સવાબ અને ગુનાહ, એ બેહુ (કાંમ) કરનારું હોય, તો તે વીસે દીનનો એવો હાકમ છે કે, તે બદીના એરાદાવાલું (માંણસ) છે. માંટે સવાબનું કાંમ કરવાએ (પોતાના પેદા કરનારનો) આભાર માંનનારું થડતું નથી. અને

* વગર જોવે, સવાબનું કાંમ કરવાની અને ગુનાહથી દુર રહેવાની મતલબ, એ સહમજવી કે, દરએક આદમી પોતાને સારૂ ખીજને ધરમનું કાંમ કરવાનું સોદે, અને તેહને તે કાંમ કરવા સારૂ, પોતાની તરફથી રૂખીઆ આપે, પણ તે કાંમ તેણે કીધું છે કે નહીં ? તે વીસેની તપાસ નહીં કરે, અને જો તે કાંમ નહીં થાઈ હોય, તો, પેલા કરાવનારા ધણીને તેહનો બેહરો મલે નહીં. જેમકે એક દાખલો લખ્યું છે, એક ગાંમમાં જરતોશતીઓની હાલત ઘણી કંગાલ હોય, તેઓની હાલત સુધારવાનું અને તેઓને બખ્શીશ કરવાનું કાંમ, અતરેનો એક જરતોશતી ગરહસ્થ, તાંહાના રહેવાસી એક જરતોશતીને સોદે, અને તેહની જોસ્તજોષ કીધા વગર તે (પદ્ધતિ) આપનારો ગરહસ્થ બેસી રહે, અને પેલો શખ્સ તે કાંમ નહીં કરે તો, તે કરાવનારને સવાબનો બદલો મલતો નથી.

વગર ચોકસીથી તે કાંમ કરવાએ, (દોષખથી) છુટકારો મેલવેઆ વગરનું અને ગુનાહ કરવાએ, સખત બંદીખાનું ભોગવનારૂં છે. (સાતમું) જે (ધનસાંન ૧૩ દીનને લગતી) વગર સહમજ, સારી ચાલચલણના વીચારની મારફતે, (સવાખ અને ગુનાહ) એ બેહુ કાંમથી દુર રેહનારૂં છે, તે વીસે દીનનો એ હોકમછે કે, તે (ધનસાંન) ગુનાહ કરવાથી દુર રેહવાને લીધે બુન્નેરગી ભોગવનારૂં અને સવાખ કરવાથી દુર રેહવાને લીધે (દોષખનાં) કેદખાનાં વગરનું છે. (આઠમું), જે (ધનસાંન), વગર સહમજથી, ઉલટી ચાલચલણના વીચારે, ૧૪ (સવાખ અને ગુનાહ) એ બેહુ કાંમથી દુર રેહનારૂં હોએ, તે વીસે દીનનો એવો હોકમછે કે, તે (માંણસ), ઉલટી ચાલચલણના વીચારને લીધે, બદીના એરાદાવાલું છે; જેથી તે ગુનાહ કરવાથી દુર રેહવા છતાં, (બેહુશતની) બુન્ને-રગી વગરનું અને સવાખથી દુર રેહવાએ (દોષખનું) બંદીવાંન છે.

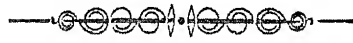

(૧૦૧) જે માંણસો, પોતાને (આએ દુનીઆમાં) અમરગ હાલ- ૧
તમાં, તથા (સ્પન્તોમઈનીઊશ અને અંધરમઈનીઊશનાં)
પંતીઆલાંમાં, અને સઘસો વખત તેઓની તરફેનમાં,
ચક્ષાવેછે. તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

માંણસું કે, જે માંણસ, એખ આપનાર (એહરેમન) ને પોતાની ૨
અંદરથી દુર રાખતારૂં છે, તે પોતાને અમરગીને માટે ચલાવનારૂં છે. અને
તે (ધનસાંન), તેહની દરએક હીલચાલમાં ઉલટી અકલનો ભાગ લીધા વ-
ગર, પુરતી હુશીઆરીવાલી આદતથી (આએ દુનીઆમાં) પોતાને ચલાવના-
રૂં છે. માંણસનાં દરએક કાંમની વલાંણ, (ભલી અને બુરી જેબી ૩
સકતીઓની સાથે), પંતીયાલાંનો સંબંધ ધરાવનારી છે. અને તેનું
કારણ, આગલા દીનના પેશવાઓએ એવું જણાવેલું છે કે, જે (ધન-
સાંન), ભલા મીનો (ધઆને સ્પન્તોમઈનીઊશ) ની મારફતે, પોતાને
(આએ દુનીઆમાં) ચલાવીને, જે આએપત મેલવનારૂં છે, તે (આએ-
પત), પવીતરાઈને માંટેના સવાખની મદદવાલી છે. અને જે આદમી,
બુરા મીનો, (ધઆને અંધરમઈનીઊશ) ના ફરેખથી, પોતાને (આએ દુનીઆમાં)
ચલાવીને, જે આએપત મેલવનારૂં છે, તે (આએપત), અપવીતરાઈને માંટેના

૪ ગુનાહની મારફતે પોતાને બંદીવાન કરવાની છે. • માંટે, દાદારે તેહની હરવેરખ આગહીની મારફતે, સઘલાં આદમીઓને, પેદાએશની શરૂઆતથી, દરજનો ઘટાડો કરવા સાથે (આએ ફુનીઆમાં) ચાલવાની સહમજ આપેલી છે. કેમકે, તે દરજનો ઘટાડો કરવાનાં કાંમથી, (માંણસને) સેવટના મુધારાને માંટે, આખેરશને લગતા છુટકારાનું મેલવવું, અને તતપસીનના વખતમાં શુખ, પુરતાં ખોરેહ અને ચહડતા દરબજામાં જાહેર થવું (ધ્યાને જાણમવું) છે.

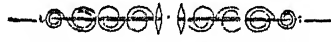
૧ (૧૫) આસમાંનની અંદર સરવેથી ઉતચી જગોએ, કે જ્યાંથી, દાદારે ખોરશેદને, ફુનીઆની શરૂઆતમાં પેદા કરેઓ હુતો, ત્યાંથી તેને કેટલી વખતે પાછું પ્રકાશવું છે? તે વીસે બલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, આસમાંનની અંદર સરવેથી ઉતચી જગોએ, જ્યાંથી, દાદારે ખોરશેદને, ફુનીઆની શરૂઆતમાં પેદા કરેઓ હુતો, ત્યાંથી, તે (ખોરશેદ) ને એઆર મરતખે પ્રકાશવું છે. અને (ખોરશેદને) તેમ (પ્રકાશવા) ની મતલબ, (એઆર મરતખે આએ ફુનીઆનાં લોકોને) દીનની સહમજ આપવા વીસેની છે. દાદારે પરથમ ફુનીઆ પેદા કીધી, તે વખતે ખોરશેદને આસમાંનની અંદર સરવેથી ઉતચી જગોએ ઠંમ, (ધ્યાને હીલચાલ વગરનો), પેદા કરેઓ હુતો. અને (તેઆરપછી તે ખોરશેદને), તે સરવેથી ઉતચી જગોએથી, એઆર તબકે, દરએક તબકાના અરસામાં, તેની શુરજમુખીની અંદર તેને વધતો જતાં, ઘણા કહ્યતદાર દેખાવે, એકે ઉતારેઓ હુતો. અને તેજ હાલતમાં, ખલકનાં લોકોને ફાએદો કરવા સારું, અને ક્ષોકાન્તના વખત શુધી તેહને હમેશાં ચાલુ રેહવા સારું, ચાલતો કીધો છે. તે (ખોરશેદ) ને, ફુનીઆમાં હમેશાં ચાલુ રેહવું, સઘલી ફુનીઆને પેદાના કરનાર દાદારની કહ્યતવાલા એરાદાથી (ધ્યાને અશો અહુરમઝદની મરજ મુજબની વલાંણથી) છે. અને તેને પરથમ પેદા થવાની સરવેથી ઉતચી જગોમાં, (એટલે જ) જ્યાં તેહને (ખોદાએતાલાએ) પરથમ પેદા કરેઓ હુતો, ત્યાં પાછું આવવું, ખલકનાં લોકોને ફાએદો કરનારાં ફરમાં લાવનારા (પેગમબરો) ના વખતને (બતલાવવા) સારું છે. ખોરશેદને ક્ષોકાન્તના વખત શુધીમાં, (તેની અસલ જગોએથી) જોટલી વખત ચાલુ રેહવું તથા જોટલી વખત, (આસમાંનની

અંદરનાં) તેનાં સરવેથી ઉંઘ્યાં મકાંતમાં પાછું જવુંછે, તે તેના પેદા કર-
 નારની કહ્યતના એરાદાથી (ધ્યાને તે સાહેબની મરજીનાં બલથી) છે.
 ખેરશેદનો, એ કહ્યતને લગતો એરાદો, (ધ્યાને ખેરશેદને તેહનાં અસલ ૩
 મકાંતમાં જવું અને ત્યાંથી પાછું ચાલુ થવું), એ અશો જરતોશતની
 મારફતે (ફતીઆમાં) પરસીધ થાએલી મબદીયસની દીનને ફરીને ચાલુ
 થવાં વીસે (ની નીશાંત તરીકે) છે. અને તે (ને લગતો ૪
 પેહલલો એરાદો), હવે પછી જરતોશતનો હજરો [(ધ્યાને
 જરતોશતની મારફતે ચાલુ થાએલી દીનની હદ), પુરી થવાના વખ-
 તને લગતોછે. આએ વખતે, (સુરજને ફરવાની સ્પાટીને) મથાલેથી
 (સુરજને) પાછું ઉપર જવાની એક હદ, કે જે (હદ), પેહલલા અંદરગાહ
 (ધ્યાને તબક્કા) ને નાંમે એલખાએછે, તે (સુરજને) પ્રકાશવાનાં આસ-
 માંતની અંદરનાં પેહલલાં મકાંતમાં, (સુરજને) અટકવુંછે. અને તે તબક્કાની
 અંદર ૧૦ દાહડા અને રાત શુધી તેહને રેહવુંછે. (એ પછી) હોશેદરનો ૫
 હજરો, (ધ્યાને હોશેદરની મારફતે ચાલુ થાએલી દીનની હદ), પુરી થતી
 વખતે, (સુરજને ફરવાની સ્પાટીને) મથાલેથી, (સુરજને) પાછું ઉપર જવાની
 બીજી હદ, કે જે (હદ), બીજા અંદરગાહ, (ધ્યાને તબક્કા) ને નાંમે એજ-
 ખાએછે, તે (સુરજને) પ્રકાશવાના આસમાંતની અંદરનાં બીજાં મકાંતમાં,
 (સુરજને) વધારે કહ્યતવાલા એરાદાથી પાછું આવવુંછે. અને તે તબક્કાની
 અંદર ઘણાં કહ્યત સાથે (સુરજને) ૨૦ દાહડા અને રાત શુધી રેહવુંછે.
 (એ પછી) હોશેદરમાહનો હજરો, (ધ્યાને હોશેદરમાહની મારફતે ચાલુ ૬
 થાએલી દીનની હદ), પુરી થતી વખતે, (સુરજને ફરવાની સ્પાટીને) મથાલેથી,
 (સુરજને) પાછું ઉપર જવાની તરીજી હદ, કે જે (હદ), તરીજા અંદરગાહ
 (ધ્યાને તબક્કા) ને નાંમે એલખાએછે, તે સુરજને પ્રકાશવાનાં આસમાં-
 તની અંદરનાં તરીજાં મકાંતમાં, (સુરજને) ઘણાં વધારે કહ્યતવાલા
 એરાદાથી પાછું આવવુંછે. અને તે તબક્કાની અંદર ઘણાં વધારે કહ્યત
 સાથે (સુરજને) ૩૦ દાહડા અને રાત શુધી રેહવુંછે. (એ પછી) સોસીઓશ ૭
 (ની મારફતે ચાલુ થાએલી દીન) નાં ૫૭ વરસ પુરાં થતી વખતે, (સુરજને
 ફરવાની સ્પાટીને) મથાલેથી, (સુરજને) પાછું ઉપર જવાની ચોથી હદ, કે
 જે (હદ) ચોથા અંદરગાહ, (ધ્યાને તબક્કા) ને નાંમે એલખાએછે, તે સુર-
 જને પ્રકાશવાનાં આસમાંતની અંદરનાં ચોથાં મકાંતમાં, (સુરજને) ઘણાં કહ્ય-
 તવાલા એરાદાથી પાછું આવવું અને તે તબક્કાની અંદર રેહવુંછે,

કે જ્યાં તેહની જાતને, ખલકને કાચેદો પોહ્યાજવા સારૂ પરથમ પેદા કરે-
આમાં આવી હતી. અને શરૂઆતમાં વગર હીલચાલે રાખેઆમાં આવી
હતી. આએ વખતે, કે જે વેલા મુરજ આસખાંતની અંદરના સરવેથી ઉતર્યા
ચોથા તબક્કાની અંદર પ્રકાસે, ત્યારે જે કોઈ એહરેમનને લગતાછે, તેઓને
હાંણી પોહચવી, તનપસીનતું બનવું, અને ખલકને પાછું સવછ થવુંછે.

- ૧ (૧૫) મનદીપસની દીનની ચહડતે દરજ્જેની સહમજ,
(અવસ્તાના) તરંણુ ભાગની અંદર (આપણને) મલવા
વીસે, (મલી દીનને લગતો ખોલાસો).

- ૨ જાંણવું કે, દીનનો જે પેહલો પેશવા (અશો નરતોશત) હતો, તેણે
મનદીપસની દીનને લગતી ચહડતે દરજ્જેની સહમજ, (અવસ્તાના)
તરંણુ ભાગની મારફતે, જેકાંઈ મલી દીનની. અંદર બતલાવેલીછે, તે
એટલા સારૂછે કે, દાત* ની મદદથી, હાત માત્ર અને ગાથા† ને લગતાં
કાંમછે. અને ‘હાત માત્ર’ ની મદદથી, ‘દાત’ અને ગાથાને લગતાં
કાંમછે. તેમજ ‘ગાથા’ ની મદદથી, ‘હાત માત્ર’ અને ‘દાત’ ને લગતાં
કાંમછે. એ વીસેનો સહમજ પડવા જોગ ખોલાસો એછે કે, ‘દાત’ ની અંદર
આએ ફુનીઆંને લગતાં આદમીઓને, આએ ફુનીઆંમાં કેમ ચાલવું, તે
વીસેનું ચહડતે દરજ્જેનું ગણેઆંણુ આપેલુંછે. અને ‘હાતે માત્ર’ અને ‘ગાથા,’
૪ તેના (ધ્યાને દાતના) વસીલા તરીકેછે. ગાથાની અંદર મીનોઈ ફુનીઆં
અને તાંહાંના રેહવાસીઓનાં કાંમને લગતું ચહડતે દરજ્જેનું ગણેઆંણુ
આપેઆમાં આપેલુંછે. અને તેના વસીલા તરીકે ‘હાત માત્ર’ અને ‘દાત’ છે.
૫ ‘હાત માત્ર’ ની અંદર, મીનો અને ગેતી (ધ્યાને આવતી મીનોઈ ફુનીઆં

* દાત—એ, જે અવસ્તાની અંદર આએ ફુનીઆંમાં માંણસે કીહાં કાંમ
કરવાં અને કીહાં કામથી દુર રેહવું, તે વીસેની સહમજ આપેઆમાં આપેલીછે; તે
અવસ્તાના ભાગને કેહછે.

† હાત માત્ર—એ પાક ખોદાએતાલા અને તેના નેક ગુણવાલી સકતી ધરા-
વનારા યજ્ઞ-અમેશાસ્પદાની આરાધણા અને અસ્તુતી કરવાના તથા તેઓની
હજુરમાં નેક દુઆ માંગવાના અવસ્તાનો, જે ભાગછે; તેહને કેહછે.

‡ ગાથા—એ અવસ્તાના જે ગાએણુરૂપી ભાગની અંદર, પાક દાદાર અને
તેહની મીનોઈ ફુનીઆંને લગતાં કામની સહમજ આપેઆમાં આપેલીછે, તેહને કેહછે.

અને આએ ફાંતી ફુતીઆંને ના લોકોના એકબીજા વચ્ચે સંબંધ રાખવા વીસેના વસીલાઓને લગતું ચહુડતે દરજ્જેનું ગણેઆણુ આપેઆમાં આવે-લું છે. અને ‘ગાથા’ અને ‘દાત’ તેના વસીલા તરીકે છે. (એટલેજ દાતને લગતા અવસ્તાની અંદર માંણસને આએ ફુતીઆંમાં નીતી અને પરહેજ-ગારીથી રેહવાની સહમજ આપેલી છે. અને ગાથાના અવસ્તાની અંદર મીનાઈ ફુતીઆને લગતાં કાંમ અને તાંહના રેહવાસીઓને લગતી સહમજ આપેલી છે. તેથી આદમીને જમ આએ ફુતીઆંમાં તેણે શું કાંમ કરવાં, કીહાં કાંમથી દુર રેહવું, એ બાબત જાણવાની જરૂર છે, તેમજ તેને આવતી મીનાઈ ફુતીઆં કેહવી પરકારની છે, અને તેઆં શુખ અને કુખ કેહવી રીતે મહે છે, તે વીચેની સહમજ મેલવવાની અગત છે; કેમકે એ બેહુ જાતની સહમજ મહેઆ વગર માંણસ આએ ફુતીઆંમાં કાએદાસર રેહી સકે નહીં, અને આવતી ફુતીઆંનું શુખ મેલવવાને કયુ લાએક થાએ નહીં. પણ આએ ઉપલી બેહુ જાતની સહમજ મેલવવા છતાં, આએ ફુતીઆંમાં માંણસથી, મીનાયજદોની સાહેતા વગર, એકસરખી રીતે દીનતાં ફરમાન મુજબ, શુધરેલી હાલતથી રેહવાઈ સકાતું નથી. કેમકે, તેહની ઉપર, સ્પન્તો-મઈનીઉશ અને અંબ્રમઈનીઉશને લગતી સારી અને ખાડી ગેબી સકતી-ઓનું એઆંણુ ચાલે છે; તેથી માંણસ અંબ્રમઈનીઉશની ખરાબ વલાંણુ તરફ નહીં એઆએ અને સ્પન્તોમઈનીઉશની તરફેનમાં રેહ તેહને સાડ, તેણે આએ ફુતીઆંમાં ગેબી યજદ અમેશાસ્પંદોની મદદ, દોસ્તી અને તેઓના પ્રતાપ મેળવવા થકી, તેઓની બંદગી અને સ્તુતી કરવી જોઈએ છે. અને તેમ કરવાનાં સાંધણુ તરીકે તેને સાડું માપ્રના અવસ્તા છે. કે જે પઢવાથી, તે માંણસ સાથે, યજદ અમેશાસ્પંદોની મોહબત જોડાએ છે, અને તેઓની મદદથી તે અંબ્રમઈનીઉશની વલાંણુથી દુર રેહી સકે છે.) અને તેમજ અવસ્તાની દરએક બંદગી જોડેઆમાં આવેલી છે.*

* આપણા અવસ્તામાં પેગમબર અશો જરતોશ્તની તરફથી જેબી બંદગી જોડવામાં આવેલી છે, તે દરએક બંદગીની અંદર, ઉપર જણાવેઆ મુજબ ‘દાત’, ‘હાતે માંત્ર’, અને ‘ગાથા’, એ તરણે ભાગના અવસ્તા એકબીજાની વચ્ચે પઢવા સારું મુકરર કરેલા છે. જેમકે દાખલા તરીકે, વંદીદાદની બંદગીની અંદર, ‘હાતે માંત્ર’, ‘ગાથા,’ અને ‘દાત’ એ તરણે ભાગના અવસ્તા એકબીજા વચ્ચે પઢેઆમાં આવે છે. તેમજ એક મરેશબાજની બંદગીની અંદર તપાસીને જોસુંતો, તેમાં પણ ઉપલી તરણે બાબતને લગતા અવસ્તા આવેલા છે. અને એજ પરમાંણે આપણા દરએક અવસ્તાની બંદગી, ઉપલા તરણે જાતના અવસ્તાની મતલબ વગર જોડા-એલી નથી. માટે એવી રીતની પેગમબર જરતોશ્તની મારફતે દીનને લગતાં

- ૧ (૧૧૨) અંધરમઈનીઊશની જે ધાત, સ્પન્તોમઈનીઊશની પેદાએ-
શની ઊપર ગલખો કરવા સાઝું છે, તે ધાતને દુર કરીને, દાદાર
તે(હની પેદાએશ) ને, (આએ ફુનીઆંમાં) ચાલુ રાખનાર છે.
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, અંધરમઈનીઊશે, (તેની) ધાતમાંની દરએક ધાતને, સ્પન્તો-
મઈનીઊસની પેદાએશ ઉપર ગલખો કરવા સાઝું કરેલી છે. તે ધાતનો હમેશાં
૩ સ્પન્તોમઈનીઊશ, તેની પેદાએશથી ઘટાડો કરે છે. અને આએ (નીચે જણાવેલા)
પાંચ તરીકાથી, સ્પન્તોમઈનીઊશ, તે(ની પેદાએશ)ને તે (ધાત)ની ઉપર, (ધ્યાને
૪ તે ધાત હોવા છતાં), ચલાવનાર છે. જેમાંનો પેહલો તરીકો, અંધરમઈનીઊશની
ધાતનો એક રીતનો ધલખો, જે (વસ્તુ)ની ઉપર થએલો હોએ છે, તેહને દુર
કરવાનો છે. એટલા વાસતે કે, અંધરમઈનીઊશનું કાંમ હરીફ તરીકે, ખાલેસ
ગરમીની અંદર, સરદીને પોહચાડવાનું, અને ખાલેસ તરાવતની અંદર,
સુકાસને પેવસ કરવાનું છે. અને તેના એરાદો સરદીની મારફતે ગરમીનો,
અને સુકાસની મારફતે તરાવતનો, અંત લાવવાથી, ભલી જીનદગી ધરાવ-
નારાઓને વગર તેજતા કરવાનો, ખલકને નકામી કરવાનો અને
લોકોને (ફુનીઆંમાં) ચાલુ રેહવાથી અટકાવવાનો છે. સ્પન્તો મઈ-
નીઊશ, ખાલેસ ગરમીની સાંહાંમણે કુશમનીથી પોહચનારી સરદી,
જે તરાવતને હાંણી પોહચાડનારી છે, તેને અટકાવનાર છે. તથા ખાલેસ
તરાવતની સાંહાંમણે પોહચનારો સુકાસ, જે ગરમીને ખરાબ કરનારો છે,
તેના અટકાવનાર છે. જાંહાં, તરાવતની સાથે સરદીનું, અને સુકાસની
સાથે ગરમીનું મલવું થાએચ, તાંહાં (દમનું) બંધ થવું છે. (કેમકે), ગરમીના
કુશમન તરીકેની સરદીને, ગરમીની ઉપર (વધી) જવાથી, (બદનની) અંદર
ગરમી રેહતી નથી; તેથી બદનને મદદ કરનાર તરીકે, તરાવત સાથની ગર-

આદાઈ ગણેઆંણથી જોડાએલી બંદગીને, આપણુ જરતોશતીઓએ ખરી અને
આદાતાલાની પસંદગી ભરેલી બંદગી ગણવી જોઈએ છે. અને જાંણુવું કે, તેજ
બંદગી ખરા એતેકાદથી કરવાએ, દરએક જરતોશતીને સાજું, આવતી ફુનીઆંમાં
નેજાત અને સુખનો મારગ આપેલા થવાનો છે. આક્રી હાલમાં કેટલાએક મહમજની
હદથી બાહર ગએલા જરતોશતીઓ, પોતાને મનગમતાં લખાંણો કરીને, તેને આદા-
એતાલાની અવસ્તામાં જોડાએલી બંદગીની જગોએ, જરતોશતીઓને પહાવવાની
કુશેશ કરે છે, તેમાં તેઓ પોતે ઠગાએ છે. અને તેથી તેઓ, પાક આદાએતાલાના
તકસીરવાર થાએ છે. અને પેગમખર અથો જરતોશતની બદ ફુઆ મેલવે છે.

મીનાં એકસરખાં પ્રમાણવાલી સરદી છે. તેમજ સરદીના કુશમન તરીકેની ૬
 ગરમીને સરદીની ઉપર (વધી) જવાથી, બદનની અંદર સરદી રહેતી નથી;
 તેથી બદનને મદદ કરનાર તરીકે, તેમાં ગરમીની સાથે તરાવતનાં એકસરખાં
 પ્રમાણવાલો સુકાસ છે. અને તેઓનો સંબંધ, (બદનના) સુધારાને માટેનો
 છે. બદનની અંદર ગરમી અને તરાવતનો મેલાપ રહેવાથી, બદનનો
 શુધારો થાય છે; અને તેથી જીવનદગીને ઘણીજ કઠિનતા અને તવાંનાઈ
 મળે છે. અને તેથી અંધમંદની ઉશ, અહુરમજદની પેદાએશનો અટકાવ ૭
 કરવા સાડું, તેહને લગતી વસ્તુની બનાવટ કરવાના એરાદામાં, નીરાસ થાય છે.
 (સ્પન્તોમંદની ઉશનો) બીજો તરીકો, જે કાંઈ પેદાએશની અંદર, દરજ્જાને ૮
 આમીજશ ભરેલાં કાંમો કરવાની રીત છે, તેથી પેદાએશને ભલી ઈચ્છાની
 મદદ કરવાને, અને તેહને ક્રાએદેમંદ બનાવવાનો છે. એ પરમાણુ કે, પેદા-
 એશની અંદર, જે કાંઈ એધમંદની ઉશની સરદી અને સુકાસનો મેલાપ હોય
 છે, તે પેદાએશને સ્પન્તોમંદની ઉશ, તેજ આપનારી ગરમી અને તરાવતના
 મેલાપની ક્રાએદાકારક મદદ કરનારો છે. વલી એ કારણ ઉપરથી દેખઈતું છે ૯
 કે, જેમ હયાતી વાલી જાતનાં અંદરથી, સ્પન્તોમંદની ઉશની ગરમીને, એજ
 અપનાર (એહરેમન) ની તરફની સરદીનો વંધારો થવાથી, નીકલી જવું છે.
 તેજ પરમાણુ ગરમીના સાથી તરીકેની તરાવતને, (એજ આપનાર એહરેમ-
 નની તરફના) સુકાસ (ના વધારા) થી, નીકલી જવું છે. પણ પ્રમાણીક
 કાંમોથી, માંણસ જાતને તેને લગતા ભલા ક્રાએદાનું પાછું મલવું છે. અને
 (સપેનામીનો), દરજ્જાનાં કુરગણી, એજવાલાં અને ઘાતના કાંમથી, દાંતાઈની
 મારફતે, માંણસને ઘણો ક્રાએદો પોહ્યા છે. તરીકે (સપેનામીનાનો) તરીકો, ૧૦
 (માંણસને) આલાએશ ભરેલી હાલતમાં લાવવા સાડું, (આએ ફુનીઆમાં)
 ઘણી ઘાત થવા છતાં, (માંણસની હયાતીને) આણુ રાખવાનો તથા તેહનો સેલ-
 સેલો (આએ ફુનીઆમાં) ચલાવવાનો છે. જે (ઘાત), ખલકનાં લોકો ઉપર
 એકેદમ, એકજગોએ અને એક વખતે પોહ્યે છે; જેમકે (દાખલા તરીકે)
 દેખઈતું છે કે, અંધમંદની ઉશ તેહની જાલેમીને લગતા બુરા લોભને, તેમજ
 બીજી બદીએને, એકની મારફતે, (એટલે જે ઉલટી અકલના વસીલાથી), સઘલા
 સાચુ બોલનારા લોકો ઉપર, સઘલે વખતે, સઘલી જગાઓ અને સઘલાં
 શેહરોમાં નાંખે છે, તેને (સ્પન્તોમંદની ઉશ), તે લોકોથી દુર કરે છે. અને તેઓને
 ક્રાએદામાં રાખીને, સારા દેખાવવાલા બનાવે છે. (સ્પન્તોમંદની ઉશનો) ૧૧
 ચોથો તરીકો, જે કાંઈ ઘાત લોકોને ખરાબ કરવા સાડું દરજ્જા કરે છે, તે

- ધાતને પાછી તે દરૂજની ઉપર ફેરવવાનો છે. જેમ કુશમનોના ગુરૂજથી, તેઓનું, (ધ્યાને કુશમનોનું), માથું ભાંજવામાં આવે છે; તેમ દેવનાં (હથીઆર) દરૂજથી, દેવને માર આવે છે. જેમકે દેવની મરણ મુજબનાં કાંમ કરનાર અક્રરાસીઆબને, દરૂજથી (ધ્યાને તેનાં પાપથી) ઇળ પોહચી ૧૨ હતી. અને તેમજ જેમસ્તાંનથી અકસ્તરોને ઇળ પોહચે છે. તેમજ દાદારના ક્રશોકન્ત કરવાના વખતમાં, અંબ્રમધનીઉશે કરેલા લોભથી, અંબ્રમધનીઉશને પોતાને પાછું ફરવા સાડું, તથા તેહના સઘલા કાંમદારીઓને ગરક નવા, તથા તેઓને હાંણી પોહચવા અને પરેશાંન થવા સાડું, (દીનમાં) નણાવેલું છે.
- ૧૩ (સ્પેતામીનોનો) પાંચમો સરવેથી સરસ તરીકે, દાદારની તરફથી (તેહની પેદાઓશને) સંપુરંણુ સહમજથી ચલાવવાનો, તથા પુરતાં બલૂથી ક્રશોકન્તના વખતમાં દરવંદ (એહરેમન) નાં સઘલાં પાપી કહ્યતને વગર તેજનું કરવાનો અને પાપી સકતીઓનું મુલ (જે અંબ્રમધનીઉશ છે તે)ને, (તેને લગતી) હસ્તી વગર ખરાબ થવાનો તથા પાછો તેને બીજી વખત નહીં શુધરવાનો, લલી દીનની અંદર જાહેર કરેલો છે.

- ૧ (૧૫૩) આદમીઓએ દશતુરાંન દશતુરને માંન આપવાની, અને સરવેથી વડા એક દશતુરના કેહવાને કબુલ રાખવાની જરૂર વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

- ૨ જાંણુવું કે, લલી દીનની સહમજ આપનારા દશતુરાંન દશતુરને આદમીઓએ માંનવો અને તેહને તેઓની દીનનો આસરો આપનારા સરવેથી સરસ હાકમ તરીકે, તેમજ તે દીનની સરવેથી ચહડતે દરજ્જેની ૩ નીશાંન દાખલ ગણવો સજાવાર છે. આદમીઓની અંદર જે મજદીઅસની દીનનો તાબેદાર હોએ, તેણે પોતાનાં મકાંન-મોહલ્લા, ગાંમ, અને શેહરના વડા ધરમશુર તરીકે તેને ગણવો. અને મજદીઅસની દીનના તાબેદારોમાં, જે લલી દીનવાલા અથોરનાંને હોએ, તેઓએ તેને, પોતાના સીનગાર અને ચલકાટ તરીકે સહમજવો. જેઓ અરથેશતાર હોએ, તેઓએ તેને પોતાનાં પેહલવાંની બખતર તરીકે ગણવો. જેઓ વાસૂશોશ (ધ્યાને ખેડુત) હોએ, તેઓએ તેને પોતાની ખેતીનાં પુરતાં શુખ તરીકે માંનવો. અને જેઓ

હુતોખ્શ (ધંઆને સારો વેપાર તથા ઉદ્યોગ કરનારા) હોએ, તેઓએ તેને, પોતાના પેહડવાના પોશાક તરીકે સહમજવો.* અથોરનાંનોની અંદર, જોએ ૪ (ધરમને લગતી) કેળવણી લેનાર અને કેળવણી આપનાર હોએ, તેઓ અથોરનાંનોનાં બદનની આંખડી તરીકે છે. જોએ મોબેદ અને દસતુર તરીકે હોએ, તેઓ અથોરનાંનો હાડ અને બુદ્ધિ તરીકે છે. અથોરનાંનોની અંદર જોએ ઘણીજ ઓતમ ભલાઈવાલા હોએ, તેઓ અથોરનાંનોના દેલ અને મેગર તરીકે છે. અને તેઓમાં જ, ખલકનો સંભાળ લેનારા પાદશાહનાં કરતાં ચહડતે દરજજોનો ફોએ, તે અથોરનાંનોનાં (શરીરનાં) ગદુદ તથા સાંધા તરીકે છે. માંટે તેઓએ, (ધંઆને મજદીઅસનાંનોએ), તે જુદી જુદી પદવી વાલા અથોરનાંનોને ચહડતે દરજજોના ગણુવા. અને પોતાને વાસ્તે દરએક નેકી તથા હલાકી (ધંઆને સુખ તથા દુઃખ) તેઓની મારફતે સહમજવું.

* ઇજ્જતનેના ૧૪ મા હાતા પાક અવસ્તામાં આપણા પેગમબરે નીચે લખી જણાવેલી સેફત અને ગુણવાલા અથોરનાંનોને દસ્તુરાંન દસ્તુર તરીકે પસંદ કરેલોએ.

૧. જોએ. ૨. ફોર્મી. ૩. અજોઅસનાંનોએ. ૪. અજોઅસનાંનોએ. ૫. અજોઅસનાંનોએ. ૬. અજોઅસનાંનોએ. ૭. અજોઅસનાંનોએ. ૮. અજોઅસનાંનોએ. ૯. અજોઅસનાંનોએ. ૧૦. અજોઅસનાંનોએ. ૧૧. અજોઅસનાંનોએ. ૧૨. અજોઅસનાંનોએ. ૧૩. અજોઅસનાંનોએ. ૧૪. અજોઅસનાંનોએ. ૧૫. અજોઅસનાંનોએ. ૧૬. અજોઅસનાંનોએ. ૧૭. અજોઅસનાંનોએ. ૧૮. અજોઅસનાંનોએ. ૧૯. અજોઅસનાંનોએ. ૨૦. અજોઅસનાંનોએ. ૨૧. અજોઅસનાંનોએ. ૨૨. અજોઅસનાંનોએ. ૨૩. અજોઅસનાંનોએ. ૨૪. અજોઅસનાંનોએ. ૨૫. અજોઅસનાંનોએ. ૨૬. અજોઅસનાંનોએ. ૨૭. અજોઅસનાંનોએ. ૨૮. અજોઅસનાંનોએ. ૨૯. અજોઅસનાંનોએ. ૩૦. અજોઅસનાંનોએ. ૩૧. અજોઅસનાંનોએ. ૩૨. અજોઅસનાંનોએ. ૩૩. અજોઅસનાંનોએ. ૩૪. અજોઅસનાંનોએ. ૩૫. અજોઅસનાંનોએ. ૩૬. અજોઅસનાંનોએ. ૩૭. અજોઅસનાંનોએ. ૩૮. અજોઅસનાંનોએ. ૩૯. અજોઅસનાંનોએ. ૪૦. અજોઅસનાંનોએ. ૪૧. અજોઅસનાંનોએ. ૪૨. અજોઅસનાંનોએ. ૪૩. અજોઅસનાંનોએ. ૪૪. અજોઅસનાંનોએ. ૪૫. અજોઅસનાંનોએ. ૪૬. અજોઅસનાંનોએ. ૪૭. અજોઅસનાંનોએ. ૪૮. અજોઅસનાંનોએ. ૪૯. અજોઅસનાંનોએ. ૫૦. અજોઅસનાંનોએ. ૫૧. અજોઅસનાંનોએ. ૫૨. અજોઅસનાંનોએ. ૫૩. અજોઅસનાંનોએ. ૫૪. અજોઅસનાંનોએ. ૫૫. અજોઅસનાંનોએ. ૫૬. અજોઅસનાંનોએ. ૫૭. અજોઅસનાંનોએ. ૫૮. અજોઅસનાંનોએ. ૫૯. અજોઅસનાંનોએ. ૬૦. અજોઅસનાંનોએ. ૬૧. અજોઅસનાંનોએ. ૬૨. અજોઅસનાંનોએ. ૬૩. અજોઅસનાંનોએ. ૬૪. અજોઅસનાંનોએ. ૬૫. અજોઅસનાંનોએ. ૬૬. અજોઅસનાંનોએ. ૬૭. અજોઅસનાંનોએ. ૬૮. અજોઅસનાંનોએ. ૬૯. અજોઅસનાંનોએ. ૭૦. અજોઅસનાંનોએ. ૭૧. અજોઅસનાંનોએ. ૭૨. અજોઅસનાંનોએ. ૭૩. અજોઅસનાંનોએ. ૭૪. અજોઅસનાંનોએ. ૭૫. અજોઅસનાંનોએ. ૭૬. અજોઅસનાંનોએ. ૭૭. અજોઅસનાંનોએ. ૭૮. અજોઅસનાંનોએ. ૭૯. અજોઅસનાંનોએ. ૮૦. અજોઅસનાંનોએ. ૮૧. અજોઅસનાંનોએ. ૮૨. અજોઅસનાંનોએ. ૮૩. અજોઅસનાંનોએ. ૮૪. અજોઅસનાંનોએ. ૮૫. અજોઅસનાંનોએ. ૮૬. અજોઅસનાંનોએ. ૮૭. અજોઅસનાંનોએ. ૮૮. અજોઅસનાંનોએ. ૮૯. અજોઅસનાંનોએ. ૯૦. અજોઅસનાંનોએ. ૯૧. અજોઅસનાંનોએ. ૯૨. અજોઅસનાંનોએ. ૯૩. અજોઅસનાંનોએ. ૯૪. અજોઅસનાંનોએ. ૯૫. અજોઅસનાંનોએ. ૯૬. અજોઅસનાંનોએ. ૯૭. અજોઅસનાંનોએ. ૯૮. અજોઅસનાંનોએ. ૯૯. અજોઅસનાંનોએ. ૧૦૦. અજોઅસનાંનોએ.

‘જે મજદીઅસની દીનને લગતી સરવેથી સરસ સહમજથી અથોરનાંનોને ઘણીજ સારી કેલવણી આપનારોએ, તેને હું અથોરનાંનોનો વડો કેહું. અને જે અમેશારપંદોની ઘણીજ ફાએદા બરેલી દાંનાંઈવાલા (એટલેજે યજદ અમેશારપંદોથી ગેખી બેશારત મેલવનારો), ઘણું આચ્યું બોલનારો, ઘણી મદદ મેલવનારો અને (લોકોને) અતી અંત અકલ આપનારોએ, તેને અથોરનાંનો, અરથેશતાર અને આખાદી કરનારા વાસ્તીઓશની મજદીઅસની દીનને લગતી ઘણી સરસ હીમત તરીકે તથા તેઓને વડા ધરમચુર તરીકે ગણું. અને તેને લગતું માત આપું.’

આએ ઉપલા અવસ્તામાં આપણા અથો પેગમબરે દીનના દસ્તુર તરીકે બે તરેહની સકતીવાલા ગરહરથોને ગણેઆએ; તેમાં એક દીનનો એલમ સીએજા અને તે એલમ ખીજને સીપવનારા શખ્સને અથોરનાંનોમાં વડો ગણેઆએ. અને દીનનો એલમ ઉપરાંત જે દસ્તુરમાં રીઆજતન્કી મદદથી યજદ અમેશારપંદોનો સંબંધ હોએ અને તેથી તેને જે કાંઈ ગેખી બેશારત મળે, તેવા એજમતી દસ્તુરને પેહલાના કરતાં ચહડતે દરજજોનો ગણેલોએ. અને આએ છેલ્લી પદવીવાલા દસ્તુરોમાં, દસ્તુરાંન દસ્તુર આદરબાદ મારાસ્પંદ અને અરદાએવીરાફ સેવાએ ખીજઓ આપણને જણાએજા નથી,

- ૧ (૧૫૬) આદમીઓએ, પાદશાહનાં પ્રમાંણીક ફરમાનોને કબુલ રાખવાં, અને (તે મુજબ) પોતાને (આએ ફુનીઆમાં) ચલાવવાં સજાવાર છે. તે વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, આદમીના આતમાની ઉપર હુકુમત કરનાર તરીકે તેહનું પોતાનું ખાલેસઅન્તકરંણુ છે. અને તેહનાં અન્તકરણની ઉપર હોકમ કરનારી, તેહની નેક અને બદને પીછાંણુનારી અકલ છે. અને એ બેહુની સાથે, (ખાંણુસને) પુરતી રીતે આબાદ રાખનારી ઈચ્છાવાલી અહુર-મજદની દીન છે. (આએ) તરંણુ ચહુડતે દરજ્જેની દરએક (વસ્તુ) ની ઉપર, ખલકનો સંભાળ કરનારા પાદશાહનું ફરમાન, પુરતી મોહો-રાધવાણું છે. માંટે (મજદીઅસનાંઓએ) પોતાનો આતમા, બદન અને આએ ફુનીઆંની દરએક દોલતને, તે (દીનદાર પાદશાહ) ની તાબેદારી તથા હોકમ તલે રાખવી. અને કાળજી રાખીને, પોતાને નીતીની અંદર ચલાવવું. તથા સઘળા લોકોએ દરએક ગુનાહને સાડ, પોતાને કેદની અંદર, (ઈઆને હુદમાં), રાખવું. અને કહ્યત આપનારાં સઘળાં સવાબનાં ઓત્તમ કાંમો કરવાં.

- ૧ (૧૫૭) મજદીઅસની દીનના (હાતેમાંથર-દાત-અને ગાથાને લગતાં) તરણુ તરેહના અવસ્તા, એકબીજાને લગતી મતલબને જાહેર કરનારા છે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

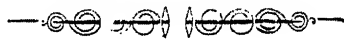
- ૨ જાંણુવું કે, ગાથાના વચનોની સહમજ, હાતમાંથર અને દાત (ના અવસ્તા) થી છે. અને હાતમાંથર અને દાતના અવસ્તાની સહમજ ગાથાના કલાંમોથી છે. અને તેનું કારણ એ છે કે, પાક ખોદાએતાલાની તરફ બુરો વીચાર ધરાવનાર તથા તે સાહેબનાં ફરમાનને તોડનારને સાડ, જેમ હાતમાંથર અને દાત (ના અવસ્તા) માં ઘણાએક હોકમો અને ઘણી-એક ઘટતી સજા જણાવેલી છે; તેનું કારણ ગાથાની બાધણીવાલા અવસ્તાની

અંદર એવી રીતે જણાવેલું છે કે :—તે ભલાઈના માલેક (પાક ખોદાએતાલા), ફુનીઆના જે માલેકો તેહના હોકમને તાએએ રેહનારાછે, અને સઘલા લોકોને તેની (ઈઆને પાક ખોદાએતાલાની) માફક રાખનારાછે, તેઓને, તેમજ જે લોકો તેવા માલેકોના ફરમાંબરદાર અને તાએદારછે તેઓને, તેઓની તેવી ઈચ્છાનો ચહુડતે દરજોનો બદલો બખ્શનારછે. અને જે માલેકો, પાક ખોદાએતાલાની તાએદારીમાં રેહીને ફુનીઆના લોકોની જાતને તથા તેઓની દોલતને, પાક ખોદાએતાલાના હોકમ મુજબ રાખનારાછે, તેઓની નાફરમાંની કરનારા તથા તેઓની તરફ બુરો વીચાર રાખનારાઓને, તેઓનાં તે કાંમથી, (બેહુ) ફુનીઆમાં કોઈબી પરદારનો ઈનસાફ કે કોઈબી ચીજની બખ્શેશ મલવાની નથી; પણ તેના બદલામાં તેઓને (બેહુ) ફુનીઆના લોકોથી દુઃખ ભોગવવું છે. હાતેમાત્ર અને દાત (ના અવસ્તા) નું જાહેર થવું, ગાથાના વચણોને સાંજે. અને ગાથાનાં પ્રમાંણવાલા અવસ્તામાં, આએ મતલબ જણાવેલી છે કે, જે સચાઈથી ચાલનાર (ઈનસાંન) છે તેહને, તયારપછીના વખતમાં, (ઈઆને આવતી ફુનીઆમાં) નોકસાંન પોહચવું નથી. હાતમાંત્ર (ઈઆને પાક દાદારની બંદગી તથા તેની નુરી પેદાએશની સ્તુતી કરવા વીસેના અવસ્તા) ની ઉતપત્તીનો સબબ, (દીનની અંદર) એમ જણાવેલો છે કે, જેમ હુજાર ગાણું લશકર તેના સાચ્યા માલેકની, તેને લગતી સચ્યાઈનાં પ્રમાંણથી મદદ કરેછે, અને તેને નોકસાંનથી બચાવી રાખેછે; અને તેથી તેની જાતને નોકસાંન પોહચવું નથી. તેમ હાતમાંત્ર, સાચ્વી દીનવાલા શખ્સની મદદ કરેછે. અને જેમ (માંણસને) બુરા વીચારવાલા (અંબ્રમૂઈનીઉશ) ની એબવાલા ગુનાહોથી, તેહને લગતી સજા કરવાએ વગર ધાસતીનું બનવું છે. અને તેથી તેને ઈજા થવી

† ‘અહુરમઝ્દ યશત’ ના પાક અવસ્થામાં અશો અહુરમઝ્દે, તેહનાં નાંમની હમેશાં ધર્મ્યાદ કરનાર શખ્સનાં સંઘનાં દુઃખને ટાલવાની આપણા પેગમબરને કબુલાત આપેલી છે, અને તેમાં તેણે જણાવીદીધે છે:—

[illegible]

મીનાઈ કુનીઆને લગતી નેહી અને શુખવાલાછે. અને ઘણાજ યુરા વખ- ૩
તનું વીચારવું, સઘલાં આદમીઓની સજા ભોગવવા ભોગ આલુદગી ભરેલો
યાહુદી ધરમની ખાસીઆતોથીછે. અને તેનું ફલ ખરાબી અને ઘણીજ
બદકારીને લગતા વખતનુંછે. અને તે (ધરમને લગતી) યુરી બુદ્ધિ અને બીજી
એએથી, આએ કુનીઆનાં લોકોની દરએક (આએપત), ખરાબ ચાલચલણ,
યુરાઈ, કંગાલીઆત અને પાપને લગતીછે. અને તેથી (માંજુસોને) મીનાઈ
કુનીઆને લગતું કુખ અને હલાકીછે.

(૧૫૪) જાંહાંબી બદકારીનો ઘણો વધારો હોએ, તાંહાંથી તેનો ૧
વધારો કરવા સાડું (દીનમાં) પ્રરમાવેલુંછે. તે
વીસે, બહી દીનને લગતો ખોલાસો.

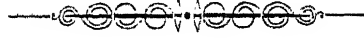
માંજુવું કે, અહુરમઝદની પેદાએશની અંદર, (તે પેદાએશને) ૨
હાંણી પોહ્યાડવા સાડું દરૂજ, (ઈઆને અંધમઈનીઉશ) થી, બહી પેવસ
થાએલીછે. તેથી, દાદાર અહુરમઝદ, પેદાએશની શરૂઆતથી (તેનાં) શેવટશુધી,
પોતાની પેદાએશને, તેને ખરાબ કરનારા દરૂજની ઉપર, ફતેહમંદ કરનારછે.
અને સઘલાઓને બહીથી શુધારનારછે. કારણ કે, તે સાહેબ પોતે, તેની અગમ
બુદ્ધિથી વાકેફછે કે, આખેરને વખતે બહી કહ્યતવાલી પેદાએશથી, દરૂજની
સકતીનો (ઈઆને અંધમઈનીઉશનાં યુરાં બલનો) નાસ થયોછે. પણ દરૂજને
(ઈઆને અંધમઈનીઉશને), તેનો સેવટે નાસ થવાની ખબર, શરૂઆતમાં
તથા વચલા વખતમાં પડવાની નથી. બલકે આખેરના વખતની નજદીકીમાં,
જ્યારે તેની ઘણીએક યુરી સકતીઓનો નાસ કરેઆમાં આવસે, તેયારે
તેને તેનો વખત પુરો થવાની સહમજ પડસે. અને તે વખતે નાંઉમેદીથી તે
કુનીઆમાં પોતાનાં સઘલાં સખત બલથી કુશેશ કરતો જણાસે. (પણ) વખત
પુરો થવા પછી કુશમનોની શઘલી કુશેશ કરેલી ફેકટ છે. કેમકે તે વખત,
એકીનદાર નેક લોકોને, આતશી કહ્યત (ઈઆને યજહી ખોરેહ) ના સંબંધથી,
વધારે ચલકાટવાલી કહ્યતના બનાવવાનોછે. દરૂજના ઘણા યુરાં જોરનો ૩
ઘટાડો થવાના વખત પછી, તેનાં યુરાં બલને જમ શરૂઆતમાં ફોડવું હતું,
અને તેહની સઘલી સકતીઓને જોલમ ગુજારનાર થવું હતું, તેમજ તેને
તેના વચલા વખતમાં જે કાંઈ બધું બલવંત બનવું હતું, તેમ તેને (તે વખ-
તમાં) પાછું બનવું નથી.

- ૧ (૧૧૮) આદમીની અંદર (યજ્ઞદાની) ભક્તી યાદ, હમેશાં કરવાનો જે મારગ વીચાર શકતીથીછે, તે વીચાર શકતી તેની અંદર અંધ પડવાથી, તે ભક્તી યાદ કરવાને લગતો સારો ખયાલ, તેનામાં મુતલક રેહતો નથી. તે વીસે ભક્તી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, આદમીની અંદર હમેશાં સવધ નેકીનો વીચાર હોએછે. ત્યાં જ્યારે હલાકીને લગતો વીચાર પોતાનું મકાંન કરેછે. ત્યારે તે (ઈનસાંન) માં જે કાંઈ હમેશાં ભલી યાદ કરવાનો વીચાર હોએછે તે, તેનામાં મુતલક રેહતો નથી. અને તેથી તે આદમી, હમેશાં નેકી વગરની હલાકીવાળું રેહછે. તેનાં (દીલ) માં ઉલટા વીચારે મકાંન કરવાથી, તેનામાં સારી યાદ કરવાનું મુતલક રેહતું નથી. જે આદમી, તેહને લગતી હલાકી વગરનું અને સઘલી નેકી સાથનુંછે, તે ઓત્તમ બેહસ્તનાં મકાંનવાળુંછે. અને જે આદમી, નેકી વગર, સઘલી હલાકી વાળુંછે, તે સરવેથી ધુરાં દોષખવાળુંછે. આએ બેહુ મકાંન (ઈઆને બેહુશત અને દોષખ) ની વચ્ચે, ગેતી (ઈઆને આપણાં હાલનાં રેહકાંણવાલી કુનીઆ) છે. તેમાં જે ઈનસાંન, અધકાર વીચારવાળું (ઈઆને શેતાંની મારગ ઉપર ચાલનાર) છે, તેનો ૪ ઉતારો તાબેદારીવાલાં (દોષખનાં) મકાંનમાંછે. જે મેહુમાંનનો વીચાર, તેનાં અસલ વીચારની વીગત મુજબ, તે મકાંનમાં જનમ લેવાનો હોએછે, કે જે જગો, વગર શુખની અને ઘણી ઘાતવાલીછે. તો, તાંહાં તે જાએછે. ૫ અને જે મેહુમાંનનો વીચાર, તેનાં અન્તકરંણના વીચારની વીગત મુજબ જામ લેનારાં ફાએદેમંદ કાંમો અથવા બીજા તેવાજ સબબોને લગતો હોએછે. તો, તે (આદમી) વગર ચલકાટ અને ઘણી ઘાતવાલી જગા સેવાનાં, ચલકાટ ભરેલાં બેહસ્તનાં મકાંનમાં જાએછે. કે જે વગર ઘાતનું મકાંન, ઘણું કરીને યજ્ઞદાની હમેશાં યાદ કરવાને લગતુંછે. અને તે વગર ચલકાટવાલાં તથા ઘણી ઘાત સાથનાં (દોષખનું) મકાંન નથી; પણ તેથી ઉલટું તેના અસલ જનમવાલી (યાને પાક ખોદાએતાલાએ જાંહાં પેહુલાં ૬ તેહનાં રૂહને પેદા કરીઉં હુતું તે) જગોછે. જે શખસની વીચાર શકતીમાં દીનને લગતી દાંતાઈનો મારગ હોએચ, અને તે અહુરમજ્દી વીચારવાલો હોએચ, તો તે ચલકાટવાળું અને વગર ઘાતનું મકાંન મેલવનારોછે. વલી

જે શખસનો વીચાર, તેની જનમ ભોમીમાં પોતાને પોહ્યાડવાથી ઉલટો હોય્છે, તો તે શખસ, તેહની જનમભોમીને સાડ ખાંમી ભરેલો હોવાથી, તેહનું મકાંન, વગર સુખવાલી અને ઘણી ઘાતવાલી (દોષખની) જગો વાલુંછે.

(૧૧૧) પસંદ કરવા જોગ સારી કીરીઆવાલાં ધરમી કાંમેછે. ૧

અને તેથી) ઉલટાં, નરસી કીરીઆવાલાં, યુરાઈ અને

જાડુઈને લગતાં કાંમેછે. તેનું નીવારણ કરવાના

• હિયાએ વીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે, પસંદ કરવા જોગ, સારી કીરીઆવાલાં ધરમી કાંમેછે. ૨
અને તેથી ઉલટાં, નરસી કીરીઆવાલાં યુરાઈ અને જાડુઈનાં કાંમેછે. અને તેનું નીવારણ આએ પ્રકારેછે કે, જેકાઈ, દાદાર અહુરમજ્દનાં અને પાદશાહનાં ફરમાનની ઉપર આસ્તવાર રેહીને, ધરમી કાંમ કરનારો હોય્છે, તેનું મકાંન, બદન અને પોશાક, દરએક તરેહની રીમનીથી, દીનનાં ફરમાન પરમાણેનું, (ઈઆને પાક), અને બદખોઈને ઠાંકી નાંખનારી તથા દરૂજને તોડનારી કૃતેહમંદ ખુશખોઈવાલું હોય્છે. અને તે (પાક) મકાંનમાં, યજ્ઞાંની યજ્ઞને કરનારા ભલા લોકો, તેઓનાં નેક દીનને લગતાં, અથોરનાંન-પણાંને લગતાં, ખુબી ભરેલાં મનથી વીચારવાને લગતાં, અને સાચું બોલવાને લગતાં, નાંમદારી ભરેલાં, નેક કાંમે કરવા સાડ, ઘણીએક રોશનીવાલી, પાક અને ખુશખોદાર વસ્તુને લેઈ જાય્છે. ધરમી અને પાક આદમીઓએ, હમેશાં બદીથી દુર રેહવું. તથા તેઓએ દેવના તરીકાને લગતી, યુરી કીરીઆવાલી જાડુઈથી તથા યુરાઈ ભરેલાં કાંમથી, હાંણી પોહ્યાડનારા એહરેમનની સ્તુતી નહીં કરવી. અને ઘણીજ ખેમાલુંમ રીતે પોહ્યનારી રીમની તથા ગંદંગીને, પોતાનાં મકાંન, બદન અને પોશાકથી, દુર રાખવી. (કારણ કે), નસા, (ઈઆને મુરદાંને લગતી વસ્તુ), અને અહુર, (ઈઆને મુરદાંને લગતી પ્રવાઈ તથા શુકી ચૌન) ને પસંદ કરનારાં આદમીથી, યજ્ઞદો દેલગીર અને દેવો ખુશી થાય્છે. દેવની પ્રસ્તેશ કરવાની યુરી

- દીનથી, તથા જીકું બોલવાનાં ઉલટાં મનવાલા વીચારથી, અને ઉલટાં કાંમે કરવાથી, આદમીઓ દેવપ્રસ્તી ઉપર ઇમાંત લાવનારાં અને પોતાનાં કાંમમાં દેવોની નાંમ બ નાંમ યાદ કરનારાં થાય છે. અને તેથી તેઓ, જુરી નાંમદારીવાલાં છે. જાકુઈને સાડ નસા અને બીજી દેવને લગતી સઘલી વસ્તુને
- ૩ પસંદ કરનાર આદમી, જાકુગરોતું સરદાર છે. આએ (બે તરેહનાં આદમીઓ) માંનાં દરએકને પીછાંણુવું, એ અકલને લગતા ઉપાયેથી છે. અને તે, આએ રીતે છે કે, બેમાંથી જે ધરમવાલો, (ઈઆને મનદીઅસની દીનનાં ફરમાંત પરમાંણુ ચાલનારો) શખ્સ છે, તે ગરમ આતશમાં કાંમ કરનારાઓ, (એટલેજ) જેઓ તાવેલાં કાંસાની અંદર ચાલનારા છે, તેઓને લગતી તકરારથી જીદો છે. (કિમકે) તે આતશી વસ્તુથી તેની નબાંનને, અમે તે આતશની ચાહથી તેના પગને, ડાહાગવું નથી. પણ કોઈબી રીતની આતશની સોબશ તેહને નહી લાગવાથી, તે આતશની ચાહ તેને એક નુરવાલી ચીજ તરીકે છે. વલી જે તે (તાવેલી ધાતુની ગરમી), તે આદમીનાં બદનને સજ થવા-ભેગતથા દુઃખ આપવાભેગ લાગે છે, તે તે તેનાં ખોટું બોલવાના છુટકારા તરીકે છે. અને જે લોકો પોતાની નબાંન તથા હીલચાલથી પાકીવાલા છે, તેઓને (તે વેલા) કોઈ પરકારનું કેદખાનું નથી. વલી જે કોઈ જાંણીભેઈને દરૂજ તથા દેવની આરાધના કરનારા છે, તેઓની છાતી, નબાંન અને પગની ઉપર (ખોદાતાલાની તરફની) બેઈમાંનીની નીશાંણુવું દેખાવું છે. અને આએ (સજને લગતા) બંદોબસ્તથી, (એટલેજ તાવેલાં કાંસાની ધાતુમાં ચલાવવાથી), બેહુ તરેહના ધરમી લોકો, (એટલેજ અશો અને દરવંદ), તે ખોદાઈ સફતીનાં કાંમથી, દેખાવમાં સેતારાના જેવા - (ઈઆને ચલકાટ ભરેલા) થાસે. આએ (બે તરેહના લોકોમાં), એકને, (એટલેજ પાપીઓને), તે આતશને લગતી ધરમી ફીરીઆની મારફતે સજ થવી છે, (એટલેજ) તેઓને દજાડનારી હલાકીથી, તેઓના અસલ ગુનાહને બરતરફ કરવો છે.
- ૪ અને બીજા જે સાચું બોલનારા લોકો છે, તેઓને જીકું બોલનારા તથા જીકાં કાંમ કરનારા લોકોની અંદરથી ચુંટી કાહડી, તેઓને ચહુડતો દરબજો આપવો છે. અને ઇજ ભોગવનારા લોકોથી તેઓ છુટા છે, તેનું તેથી નણાવું છે. વલી જેહની હયાતી (આએ ફનીઆમાં) કાએદાસરની હોએ. અને તેણે પોતાની જાનફીને (અપવીતરાઈથી) પુરતી રીતે પરહેજમાં રાખેલી હોએ; તે તેની જાતને આતશની મારફતે બરવાથી અને નકામી થવાથી છુટકારો મેલવવો છે. પણ જેની હયાતી (આએ ફનીઆમાં પાપી કાંમોથી), પરહેજથી રાખેઆમાં

નહી આવેલી હોએતો, તેની જાતને આતશની મારફતે, (એટલેજ તાવેલાં કાંસાની ધાતુથી), નકાંમું (ઈઆને રદ) થવુંછે. અને તેથી, એહરેમને તેને, ધણી ઠગાઈ કરનારો બનાવેઓ હોતો, એવું તેને જણાસે.*

(iv-) આપે, તેનાં પ્રરજંદ ઊપર, તે (પ્રરજંદ) ની અચગીથી તે, ૧
તે જોહડું થાએ તાંહાંશુધી, પેચાર રાખવો સન્નવારછે.
તે વીસે ભક્તી દીનને લગતો ખાલાસો.

જાણવું કે, ભલી દીનનું ફરમાન છે કે, મા બાપે તેઓનાં ફરજદો જ-
 ભ્રમે, તેચ્ચારથી તે, તે ફરજદ ૭ વરસાં ની ઇચ્છા તેથી વધારે ઉમરનું થાચ્છે
 તાંહાંશુધી, તે ઉપર ઘણો પેચ્ચાર રાખવો. ચ્ચને તે હુદની ચ્ચંદર, બે વરસ ઇચ્છા
 તરણુ વરસ શુધી, કુધના ખોરાકથી તે બચ્ચાંને ઉધારવું. ચ્ચને તેની બચ્ચગીથી
 તે, તે સાત વરસની ઉમરે પોંહચ્છે તાંહાંશુધીમાં, તેની જાતથી જે કાંઈ ગુનાહ

* આચ્છે હિપ્પી બાબતને લગતી, તનપસીનતા વખતમાં તાવેલી ધાતુમાં માંદા-સોને ચલાવવાની શાખ્શી, ‘મહુન્વત્’ ગાથાના તરીજ હાની સેવટે આવેલીછે. અને તે આપણા યેગમયજ્ઞે પોતાના વચ્ચણોમાં આચ્છે પરમાંણે જણાવેલીછે : —

[illegible][illegible]

۱. در مورد این موضوع، چه اطلاعاتی دارید؟
 ۲. آیا این موضوع در گذشته نیز رخ داده است؟
 ۳. چه اقداماتی برای حل این مشکل انجام شده است؟
 ۴. آیا این مشکل هنوز ادامه دارد؟
 ۵. چه پیشنهاداتی برای جلوگیری از تکرار این مشکل دارید؟

‘(તનપસીનના વખતમાં), અશી અહુરમજ્દ તે બેહુ તરેહનાં આદમીઓને, (અરેલે નેક તથા બદ લોકોને), તેઓને લગતા એતેકાદની સહમજ આપવા માટે, તાવેલી ધાતુમાં નાંખસે. તે વેલા જેઓ અશી હસે, તેઓ કાએમ રહેસે; (અરેલે તેઓને તે તાવેલી ધાતુની સોજશ લાગસે નહીં). અને જેઓ પાપી હસે, તેઓ તેથી ઇજા પામસે. અને સેવટે તેથી, અશી લોકોને કાએદા થાસે.’

વલી એ વીસેની પીજી જીકર, એજ ‘મહુ-વત ગાથા’ ના ચોથા અંતે પાંચમા હાના પાક અવસ્થામાં પણ આવેલીછે.

† જાણવું કે, આપણી મજદીઅસની જરોતોશતી દીનની અંદર, માયાપ વગરના ઈતીમ અરચ્યાની સાત વરસ સુધી, અને યુગનાં અરચ્યાની છ મહીના સુધી, પરવરશી કરવાની, કોઈખી જરોતોશતીની ફરજ જાણાવેલીછે. અને તેને લગતું ફરમાન અવસ્તામાં નીચે લખી જાણાવેઆ પરમાણે આવેલુંછે.

၀. နေ့စဉ်အသုံးပြုသော အရာဝတ္ထုများ . အစားအသုံး . အသုံးပြုမှု . အသုံးပြုမှု . အသုံးပြုမှု . အသုံးပြုမှု . အသုံးပြုမှု

છ મહીના સુગની પરવરશી કરવી. અને સાત વરસ (આઠમીનાં ઈર્તીમ) બચ્ચાંની પરવરશી કરવી.

થયો હોએ, તેની તેને સજા નહીં કરવી; કારણ કે, (તેટલી ઉમરમાં) ગુનાહ તેહને મુતલક લાગુ પડતો નથી. પણ ત્યાર પછીના સઘલા ગુનાહએનો ઘટાડો, તે ૩ બચ્ચાંની તરફ પેચ્ચાર રાખવા સાથે, તેની કાએનાત મુજબ કરવો. આપે તેનાં બચ્ચાંને ચહુડતે દરજ્જેનું બનાવવા સાડું, તેને તાબેદારીથી રેહવાની ઘટતી ફેલવણી આપવી. અને આપની અંદર જટલી સકતી હોએ, તે મુજબ તેણે તે બચ્ચાંને ઉનએ દરજ્જેનો સંપુરણ એલમ સીખવીને, મોહટી પદવીએ પોહચાડવું. કારણ કે, આપની ફરજ, તે બચ્ચાંને તેના બાલકપણાંમાંથી, તેને ઉતરતે દરજ્જેથી, ચહુડતે દરજ્જેનું બનાવવાનીછે. અને તે ફરજની ફરજ, પોતાના આપની તરફ, તાબેદારી અને નમનતાઈથી રેહીને, આપનો પેચ્ચાર મેલવવાની તથા તેને ખુશ રાખવાનીછે. જ્યારે તે બાલકની અંદર ગેબી વીચાર સકતી જણમ લીએછે, તેચ્ચારે નીચ દેવો, (ઈચ્છાને યુરી બુદ્ધિની તરફ ઉસકેરણી કરનારી ગેબી સકતીઓ), તેહને (આએ ફુતીઆંમાં) ખરાબ થવાની નીચ સલાહ આપેછે. માટે તે આદમીની અંદર યુરા વીચારનો અટકાવ કરવા સાડું તથા તે આદમીને હમેશાં લાંમબી જનદગીવાલા (ઈચ્છાને નીતી તથા નેકીનાં) કાંમ કરવા સાડું, તથા તેની જાતને (ગુનાહથી) પાક રાખવા થકી, જેમ અને તેમ જલદીથી, તેની અંદરથી દરજ્જને (ઈચ્છાને ગુનાહને લગતી સકતીને) હાંકી કાહડવા સાડું, તેને મજદીઅસની દીનને લગતી પુરતી સહમજ આપીને, તેને દીનદાર બનાવવું.

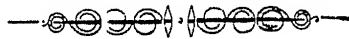

૧ (૧૪૧) અશો લોકોના (સવાબનાં) બદલા વીસે, તથા તેઓની (ગુનાહને લગતી) સજા વીસે, અને પાપીઓની (ગુનાહને લગતી) સજા વીસે, તથા તેઓને મલતા બદલા વીસે. ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, ભલી દીનનાં ફરમાં મુજબ, સવાબને લગતી આએપતને, (સવાબનો) બદલો સહમજવો. અને ગુનાહને લગતાં દુઃખને, (પાપની) સજા ગણવી. મીનાઈ જહાંનમાં દરએક ઈનસાંનને સવાબ કે ગુનાહ કરવાના સવાબનો મુતલક સંબંધ નથી. પણ ત્યાં (જાણસોને) સવાબનો બદલો મલવો ૩ અને ગુનાહની સજા ભોગવવીછે. દરવંદો (ઈચ્છાને પાપીઓને જે સવાબનો) બદલોછે તે, તેઓના ગુનાહની સજા, જે શોકાકંતના

વખત શુધી દોજખ ભોળવવાની છે, તે સજ્જને ફેરવવાથી છે. અને તે ગુનાહની સજ્જને આગમચથી ફેરવવી, એ આપ્તે ફુનીઆમાં તેને વાસ્તેના ઉપાપ્તે તરીકેનાં સવાબનાં કાંમ કરવાથી છે. અશો ૪
લોકોને જે ગુનાહને લગતી સજ્જ છે, તે જે કાંઈ ગુનાહ, આપ્તે ફુનીઆમાં તેઓને લાગુ પડે. હાએચ, તેના ઉપાપ્તે તેઓની તરફથી નહીં થાવાને લગતી છે. અને તે સજ્જનું આગમચથી ફેરવાવું, તેઓના સવાબના બદલાની અંદરથી છે. (એવી તરેહથી કે), તે અશોનાં રવાંને ગુનાહ કરતાં સવાબ કેટલો કરેલો છે ? તેની તપાસમાં, (ગુનાહ બાદ કરતાં), તે પવીતર રેવાથી, તે અશોને આતમ મકાંનમાં જવું છે. અને તેવા અશો લોકોને, સવાબના બદલામાં હુએશનાં બેહશતનું મલવું છે. મજદીઅસની દીનની અંદર જાણવેલું છે કે, બલકનાં લોકો, સવાબના બદલાવાલાં અને ગુનાહની સજ્જને લગતાં દરએક મુલના સમય તરીકે છે. માટે આપ્તે ફુનીઆં (તેઓને સાડ) મીનાઈ ફુનીઆંને માટેની અખ્શેશ મેલવવાનાં મકાંન તરીકે છે. અશો ૫
લોકોના ગુનાહને લગતી સજ્જને ફેરવવી, એ આપ્તે ફુનીઆંમાં તેઓએ પોતાનાં વાંકોનો જાહેર રીતે એકરાર કરવાથી, અને જે ચીજથી તેઓને મીનાઈ ફુનીઆંમાં સવાબનો બદલો મલે, તેને લગતી યાદ રાખવાથી, તથા તેઓને કેટલીએક અખ્શેશ આપ્તે ફુનીઆંમાં નહીં મલે, તે ઉપર રાજ રેહવાથી છે. પાપીઓને (તેઓના) ગુનાહને લગતી સજ્જ, નાંપસંદગી સાથે ૬
ખમવી, એ ગુનાહનાં કાંમનાં નીવારણને સાડ, તેઓમાં મીનાઈ ફુનીઆંને માટેનાં કાંમે કરવાની તથા તે કાંમેને ઉધારવાની સક્તી હોવા છતાં, તેમ નહીં કરવાથી, અને નેકીના બદલાની તથા તેહને લગતો (ખોદાનો) આભાર માંનવાની યાદ નહીં રાખવાથી છે. મીનાને લગતાં મકાંનને ખરાબ કરવું, એ, માંણસની પોતાની ઈચ્છાથી છે.

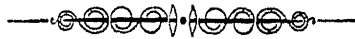
(૧૪૨) દાદારને કોઈ જગોએથી ઈઆ કોઈ ચીજથી હાંણી પોહ- ૧
વવી છે કે નહીં ? તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દાદાર પોતે, દરએક માંણસને ભલી દીન ઉપર એતેકાદ ૨
વાલાં રેહવાની ઈચ્છા રાખનાસે તથા તે (દીન) ને લગતું ફરમાન આપનારો છે. ફારંણ કે, જે ઈનસાંનો, આપ્તે ફુનીઆંમાં, ભલી દીન ઉપર એતેકાદ રાખ-

નારાં હોએતો, તેઓ એમ આપનાર (એહરેમન) નો ઘટાડો કરી સકે. અને જો તેઓ, ભલી દીનનો સંબંધ રાખનારાં નહીં હોએતો, તેઓ (આએ ફુનીઆમાં) વગર ઘાતે, સવધ હાલતમાં અને સઘલાં સુખથી રહી સકે નહીં. જેઓ ભલી દીનને લગતી (બાબદની) શોકથી ખુશ્ખુશ કરનારાં છે, તેઓનાં કરતાં ચહુડતે દરબજેના તે લોકો છે, કે જેઓ ભલી દીનને લગતી સહમન રાખવા સાથે, તે દીન ઉપર સાચ્યા એતેકાદથી રેહનારા હોએ. જે ગુનેહગાર આદમી, એમ આપનારા (એહરેમન) ને લગતાં ઘણાં પાપથી, (ફુનીઆનાં) લોકોની અંદર દુખ અને ઈજા કરનાર હોએ છે, તેનીથી લોકો દાદારનાં હોકમ અને તેની ઈચ્છાથી ઉલટા જાએ છે. અને તેજ સમય છે, પેદા

- ૩ ના કરનાર (દાદાર) ને હાંણી પોહ્યાડવાનો. જે ધરમગુરૂઓ, દાદારને લગતી વસ્તુને કાંઈબી નોકસાંન કરનારા હોએ તો, તેઓનો મનહુબ નેજાતીને લગતો તથા દાદારની મરજી અને ફરમાનને ફુબારનારો છે. જે ગુનેહગાર (આદમી), આએ ફુનીઆમાં કોઈબી ગુનાહનું કાંમ નહીં કરેતો, તે (આવતી ફુનીઆમાં) સવાબના બદલાને તથા ગુનાહની સજાને લાએકનું નથી. પણ જો તે, દાદારનાં ફરમાનને રદ કરવાની ઈચ્છા નહીં ધરાવતો હોએ, બલકે (દાદારની) ઈચ્છા અને ફરમાનને લગતાં કાંમ કરનારો હોએતો, તે પાપી (ધરમવાલો) હોવા છતાં, સવાબના બદલાંવાલો છે. અને ગુનાહની સજાને લાએકનો નથી. જો કોઈ પાપી (ધરમવાલો), દાદારનાં ફરમાનને પોતાની ઈચ્છાથી નહીં રદ કરે તો, તે વીસે દીનમાં ફરમાવેલું છે કે, તે શખ્સ દાદારનાં ફરમાન વીસે તેહની ઈચ્છાની અંદર હુમશરીક છે. કેમકે, જે ધરમ ઠગારાં ઈનસાંનની તરફથી કેહવાએલો હોએ છે, તે ધરમ તરીકે ગણાતો નથી.

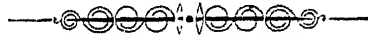

- ૧ (૧૪૪) જે કાંઈ મુલ છે, તે પ્રલથી છે. અને જે પ્રલ છે, તે મુલથી છે. તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોસારો.

- ૨ જાંણુવું કે, જે કાંઈ મુલ છે, તેહની હયાતીનું જાણુવું, (તેનાં) ફલથી છે. અને મુલ, જે પરમાણેનું હોએ છે, તે પરમાણેની સારી ઈમાંનદારીવાલાં તેનાં મુદ્દફલો હોએ છે. અને તેઓ ખવાસની અંદર સારા દેખાવવાલાં તથા નરસા દેખાવવાલાં, ખુશખોઈવાલાં તથા બદખોઈવાલાં, અને ખાવાની અંદર સારી

લેખતવાલાં તથા નરસી લેખતવાલાં, અને કહ્યતની અંદર તનદરૂસ્તી ભરે-
લાં અને ફુલવા દેખાવનાં, તેનાં મુલનાં જવાં હોએછે. જ્યોતની હસ્તી, અંધ- ૩
કાર (અંધમર્દનીઉશ) ને લગતી હોએછે, તેઓ તેના જોવી ખાસીઅતના હો-
એછે. અને તેને લગતું જ કાંઈ ફલછે, તેથી દરએક ચીજની હયાતીને નોકસાંન
થવુંછે. તે ફલનો ખવાસ તેનાં મુલને મલતો હોએછે. અને જ્યોત તે અંધકાર
મુલને લગતાછે, તેઓ આએ ફુનીઆમાં, તે (અંધકાર) ની યુરી બુધ્ધિના
મેલાપને લીધે, યુરી બુધ્ધિવાલાછે. અને (તેની) પાપી હાલતના સંબંધને લીધે,
પાપ કરનારા જણાએલાછે. અને જ્યોત, અહુરમઝદી મુલના સંબંધવાલા,
(ઈઆને સ્પન્તોમર્દનીઉશને લગતા) છે, તેઓ તેને લગતી દાનાઈના સંબં-
ધથી, દાનાઈવાલા, અને તેને લગતાં પુનના સંબંધથી, પુણુ કરનારાછે. તેથી
જ્યોત યાહુદી ધરમવાલાછે, તેઓ ખુદ એક મુલના, (ઈઆને અહુરમઝદના)
સંબંધવાલા, બની સકતા નથી. કારણ કે, દાનાઈ અને યુરી બુધ્ધિ, એ જાતે એક
નથી. તેથી જો જાતે દાનાઈવાલો, યુરી બુધ્ધિવાલો જણાએતો, તે યુરી બુધ્ધિવાલાં
મુલથીછે. કેમકે, યુરી બુધ્ધિવાલો પોતે, તેને માટેનો ગુનાહ કરવાના સમય
તરીકેછે. વાસ્તે ગુનાહતું કાંમ કરનારી જાત, ખાલેસ સ્પન્તોમર્દનીઉશને
લગતી મુતલક નથી; પણ તે ખચીત અંધમર્દનીઉશને લગતી હોવી જોઈએ.

(૧૪૯) છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છાવાલું કોણુછે? અને તેનું નામ ૧
અવસ્તામં શુંછે? તથા છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છાવાલું
કરનાર કોણુછે? અને છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છાવાલું
કરવાનો સમય શુંછે? છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છાવાલું
(માંણસ), તેના દુશમનની તરફના તરીકા ઊપર શોક
કરવાને માટેનું કેમ નથી? અને તેને કોણુથી તથા સાને
સાડૂ પ્રાએદા અને નોકસાંનછે? તથા તેથી ખલકને
શું મોહટો પ્રાએદા થવોછે? તે વીરો ભલ્લી
દીનને લગતો ખોલસો.

માંણસુ કે, (દોજખથી) છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છાવાલું, આએ ફુનીઆ- ૨
ની અંદરનું માંણસછે. અને અવસ્તામાં તેને અહુએ અસ્ત હુમનંદ કરીને
કહેલુંછે. જોનો અરથ તનવાલો મલેક, તથા વીચારવાલો સાહેબ, એવો થાએછે.

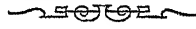
છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છા વાલાં આદમીની હકુમત, (પોતાના) આતમાને માટેની ઈચ્છાની તરફ પોતાને ચલાવવાની તથા તેને લગતું ચહુડતે દરબજેનું કાંમ કરવાની છે. (આદમી સેવાએ), આએ ફુનીઆંની બીજ પેદાએશ, આએ પરમાંણે પોતાની મરજી મુજબનું રાજ કરનારી નથી. જેઆરે યજ્ઞોની અંદરથી આદમીનો એક માલેક છે. ત્યારે તે સાહેબની તરફ, આદમીએ પોતાને કાંએ નહી ચલાવવું જોઈએ ? આદમીએ પોતાને, તે બોદાએતાંલાની તરફ એટલા વાસ્તે ચલાવવું સજવાર છે, કે તે સાહેબથી તેણે આએ ફુનીઆંમાં જણમ લીધો છે. આદમી પોતાની અંદર મીનાયજ્ઞોને રાખવાથી, તે મીનાયજ્ઞોની (સાહેતાને) લીધે, પોતાને આએ ફુની-

૩ આંની કાયાવાણું રાખી સંજે છે. (માંણસને) છુટકારાની ઈચ્છાવાણું કરનાર, પેદાનો કરનાર અહુરમજદ છે. આદમીને વાસ્તેની હકુમત, છુટકારાને માટેની ઈચ્છા રાખવાએ છે. આદમીએ ચહુડતે દરબજેની ઈચ્છાવાલાં, સવાબને પસંદ કરવાએ અને ગુનાહને ના પસંદ કરવાએ છે. દાદારની મતલબ, (આદમીના) છુટકારાની ઈચ્છાને લગતી છે. અન્તકરંણની આંખ, આદમીને જોતું, (ઈઆને સાવધ) રાખનારી છે. અને તેની હકુમતની મારફતે, આદમીએ પોતાને લાએક બતાવવું છે. અને તેની હકુમતથી, (માંણસને) દાદારની તરફની કહ્યતનું મલવું છે. વલી આએ (અન્તકરંણની આંખવાલી) સકતીને લીધે, માંણસ દરજના સઘલાં લશકરને હાંકી કાહુડવાને માટેનું સરવેથી સરસ બલ ધરાવનારું છે. તેમજ તે, અહુરમજદની પેદાએશને હાંની પોહચાડવા સાડું પેહિચનારા દરએક દરજને કજલાવનારું છે. અને તેને, (ઈઆને અન્તકરંણની આંખને), મદદ કરનારી ભલી દીનને લગતી નીતીનો બોધ આપનારી બોદાઈ અકલ છે.

૪ આસ્ને ખેરદ (ઈઆને બોદાઈ અકલ) ના કુશમન તરીકે, ઉલટી અકલ તથા યુરી યુદ્ધિને લગતો બોધ છે. કે જે (ઉલટી અકલ અને યુરી યુદ્ધિનું ગણેઆંણું), અકલને આડે આવનારી અને દરજની યુરી દીનને મદદ કરનારી (વસ્તુ) છે. (માંણસને) સ્પેનામીનોની તરફથી સવાબને (લગતાં કાંમને) પસંદ કરવું, વીચારવું, (તેને વાસ્તેનું) બોલવું અને કરવું છે. અને ગુનાહને નાંપસંદ કરવો, નહી વીચારવો, નહી બોલવો અને નહી કરવો છે. તેની સાંહમણે, (માંણસે) અંધમંદનીહસની તરફથી, ગુનાહનાં કાંમને પસંદ કરવું, તેને માંડેનો વીચાર કરવો, તેને સાડું બોલવું અને તેને વાસ્તેનું કરવું છે. અને સવાબનાં ફાએદા

ભરેલાં કાંમને નાપસંદ કરવું, તેને માટે નહીં વીચારવું, નહીં બોલવું
અને નહીં કરવું છે. ગુનાહનાં કાંમને નાપસંદ કરવાએ, નહીં વીચારવાએ, ૫
નહીં બોલવાએ અને નહીં કરવાએ; તથા સવાબનાં કાંમને પસંદ કરવાએ,
વીચારવાએ, બોલવાએ અને કરવાએ, માંણસ પોતે પોતાને (દોષખની
ઈજ્જતી) છુટકારો આપવાની હુકુમતવાલું છે. તેમજ તે, આએ કુનીઆનાં
બીજા લોકોને, યજ્ઞાંની તરફની કઉચ્ચતની મારફતે, દરજનાં નોકસાંનથી
છુટકારો આપનારું છે. અને ગુનાહને પસંદ કરવાએ, વીચારવાએ, બોલવાએ ૬
અને કરવાએ; તથા સવાબને, નાપસંદ કરવાએ, નહીં વીચારવાએ, નહીં
બોલવાએ, અને નહીં કરવાએ, માંણસ પોતાને પોતાની હુકુમતની મારફતે
(દોષખનું) બંદીવાંત કરનારું છે. અને તેજ પરમાં બીજા લોકોને, તેઓને લગતી
દરજની સકતીની મારફતે, (દોષખનાં) કેદી બનાવનારું છે. ખલકનાં લોકોને ૭
ઘણા ક્રાએદો થવો, તેઓની (દરજથી) છુટકારો મેલવવાની ઈચ્છાથી છે. અને
સઘલાં આદમીઓ પોતાને માટેની હુકુમતવાલાં, દરજની ઈચ્છાનો તથા
ચુરી દીનનો શોક નહીં રાખવાથી છે. દાદારની ભલી દીનને લગતી ઈચ્છાનો
અહુડતે દરજનો શોક રાખવાથી, માંણસ પોતાને શુધારનારું છે. અને ગુના-
હનાં કાંમને નાપસંદ કરવાએ, નહીં વીચારવાએ, નહીં બોલવાએ, અને
નહીં કરવાએ; તથા સવાબનાં કાંમને પસંદ કરવાએ, વીચારવાએ, બોલ-
વાએ અને કરવાએ, (માંણસ તેના) આતમાને દાદારની ઈચ્છા મુજબ સારી
રીતે રાખનારું છે. અને તેથી, ખલકના કુશમત તરીકે ઉભા થાએલા અંધ-
મર્દની ઉશનો ઘટારો થવો છે. અને ખલકના લોકોને અમરગી, ખાલેસી અને
હંમેશનાં મુખને સાડ તેના કુશમત અંધમર્દની ઉશથી દુર રેહવું છે. જે ધરમ- ૮
ગુરૂઓ, ગુનાહનાં કાંમને પસંદ કરવાએ, વીચારવાએ, બોલવાએ અને કર-
વાએ; તથા સવાબનાં કાંમને નાપસંદ કરવાએ, નહીં વીચારવાએ, નહીં
બોલવાએ અને નહીં કરવાએ, માંણસનો (દોષખથી) છુટકારો કર-
વાની અતીઅંત ઈચ્છા રાખનારા છે. તેઓ સેવટે હંમેશના દોષખી
છે. અને દોષખથી તેઓના હરગેજ છુટકારો થવાનો નથી. તેઓના મજ-
હુબ, માંણસને (તેઓના કેહવા મુજબ), (તેઓના) ધરમની ઈચ્છાએ, (પાપથી)
છુટકારો આપવાનો છે; પણ તે (ધરમ) આદમીના ક્રાએદાને માટેનો નથી એટ-
લું નહીં, પણ પાક યજ્ઞને ઘણી ઈજ્જત પોહચાડનારો અને આએ કુની-
આનાં સઘલા લોકોને સેવટની યુરાઈ તથા હલાકી પોહચાડનારો છે. અને
(દોષખથી) છુટકારો આપનારો નથી, પણ તે, તે મજહુબવાલા લોકોને ખરાબ
કરનારો છે. તેને નીતીવાલો નહીં, પણ પાપી ધરમ કેહવો જોઈએ છે.

આએ પુસ્તકને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું ગુજરાતી
શુદ્ધી પત્ર.

સંકે.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૮૩	૮	નરસો... ..	નરસો).
૧૮૪	૨૪	જવાબદાર.. ..	જવાબદાર.
૧૯૨	૧૦		સરદીને લાવે સરદીવાલી.
૧૯૫	૩૩	મકલી... ..	મકાલી.
૨૦૪	૫	ખીના.. ..	ખીખના.
૨૦૦	૬	ધરમગુરુ	ધરમગુરુ.
૨૦૦	૯	૯ મો ફકરોછે તેને બદલે.. ..	૧૦ મી સતરે ૯ મો ફકરો ગણવો.
૨૦૦	૨૨	અવગર.. ..	વગર.
૨૦૧	૬	મેલવા	મેલવવા.
૨૦૨	૧૪	પોહચેલા.. ..	પોહચેણી.
૨૨૧	૨૦	તે.	તેનાં.
૨૨૩	૨૦	કાહેલી	દેવપ્રસ્તી, કાહેલી.
૨૩૦	૧૦	તથા.. ..	તથા.
૨૩૮	૧૬		(ફકરો) ૫.
૨૪૧	૨૫	તેઓને	તેઓના.
૨૪૬	૨૩	સેવાનાં.. ..	સેવાઓનાં.
૨૫૨	૨૬	ખવાસ	રંશ.

THE ENGLISH TRANSLATION,
BY
RATANSHÁH E. KOHIYÁR, B.A., LL. B.
UNIVERSITY OF BOMBAY.

CONTENTS..

	PAGE.
Of men who are strong or weak in doing deeds of righteousness or sin	189
Men become better (righteous) when their doings in this world are in conformity with (their) faith regarding the coming world ; and they receive harm from holding relations with the destructive power of Ahereman... ..	190
From the beginning of the world the righteous and the sinners have respectively been of the side of the Good and the Evil Source	194
Regarding the power of religion over the children of men ...	196
Regarding men who belong to and men who do not belong to the religion	196
Regarding two excellent qualities connected with superior intelligence possessed by man, and two wicked qualities connected with perverse inferior intelligence possessed by him	197
Exposition regarding light and darkness... ..	199
How it is that men of this world have thought of doing the work of Ahereman	203
Exposition in the good religion regarding good and evil intelligence	204
It depends upon kings whether the world walks in the good path or not	205
Regarding foresight, superior rank, discrimination, wisdom, faith, belief, inference, sense, understanding, thought, speech and deed	205
Regarding the mutual connection of wisdom, desire and speech..	206
Who in this world causes harm to Ahereman ? Who is harmed by injuring man ?	208

	PAGE.
Regarding men of the religion who hold relations with good and with evil; how they are to be judged; and how their goodness or wickedness is to be distinguished	209
No other religion save the Mazdiasnian religion severs Anghra Mainius from man	211
Men prevail over one another in the world through good and evil deeds	213
Regarding men who exist for their good and men who do not exist for their good	215
How does a man acquire complete knowledge of his calling? ...	215
The king who brings men into the Mazdiasnian religion augments virtue and diminishes vice	216
Superior strength confers upon men rank and lustre: inferior strength brings them into a low and degenerate condition.	217
Of the thoughts that impart increased lustre and increased darkness to the Mazdiasnian religion	219
Exposition regarding physical and spiritual medicine	220
Regarding the duty of man to do the work relating to the next world and to remain aloof from doing what ought not to be done	242
Regarding the men who in this world make themselves walk in the ways of immortality and remain on the side of Spento Mainius and Anghra Mainius	245
Regarding the number of times the sun will shine upon this world from its original place	246
Of the exposition of the Mazdiasnian religion in the three parts of the Avestá	248
God will always keep up his creation in this world notwithstand- ing the harm-causing power of Anghra Mainius	250
Regarding the duty of men to respect and to obey the High Pontiff	253
Regarding the duty of men to obey a just king	254
The three parts of the Avestá (Hāt Máthra, Dát and Gáthá) make known co-related matters	255

Regarding the signs of the best and worst times of the world and the four outcomes of each	257
Regarding the commandment of the religion to diminish wicked- ness wherever it may be most prevalent	258
Regarding the disappearance in man of the disposition to make good invocations owing to the cessation in him of the faculty on which the practice of invoking God depends ...	259
Religious works of good ceremonial are fit to be approved: opposed to them are works of wickedness and sorcery and evil ceremonial: the means of averting the latter...	260
Regarding the duty of a father to love his children from infancy to adolescence	263
Regarding the rewards of the pious and their punishment for sin, and the punishment of the wicked and their rewards...	264
Whether harm will reach the Dádár from any quarter or from any thing?	265
Roots spring from fruits and fruits spring from roots	267
As to who is possessed of the desire to obtain liberation; his name as given in the Avestá; who it is who gives the desire for liberation; why it is that a desire for libera- tion is given; and why it is that one possessed of the desire for liberation does not like the ways of his enemy, and from whom and why does he derive benefit or harm ..	268

ERRATA AND CORRIGENDA.

Page	190	note † line	1	<i>for Son read son.</i>
"	"	" " "	1	<i>for grand son read grand-son.</i>
"	191	line	2	<i>for Son read son.</i>
"	194	"	2	<i>for beginings read beginning.</i>
"	198	"	4	<i>Put a full point after other.</i>
"	208	"	3	<i>for (that(read (that).</i>
"	215	"	14	<i>Put a comma after (system).</i>
"	227	note *	line 4	<i>for mediu read medium.</i>
"	236	" *	" 3	<i>delete that.</i>
"	265	line 4 from bottom	<i>for</i>	<i>place read quarter.</i>

GLOSSARY.

Page	2	Column	1	line	11	<i>add Of high rank, Superior.</i>
"	7	"		2 lines	12 & 13	<i>delete having been.</i>
"	10	"		1 line	11	<i>for taken read token.</i>
"	15	"		2 line	3 from bottom	<i>for Perod read Period.</i>
"	19	"		2 "	4	<i>for chooses read choose.</i>
"	"	"	"	"	7 from bottom	<i>forinjuring read injuring.</i>

Exposition in the good religion regarding the strong and the weak. (134)

Be it known that, a man is considered to be of the side 2
of (either of) the Powerful Ones (Spento Mainiús and Anghra Mainiús) according as he deserves to be requited for deeds of a superior or of a perverse character. And the man who does not deserve to be requited for either superior or perverse deeds is not considered to be of the side of (either of) the Powerful Ones. Those who are of the side of the 3
Powerful Ones, as also those who are without the strength derived from them, have been described by the Dastúrs, on the authority of the religion, in four ways. Of these one is 4
the man who is strong for the invisible world as well as for this world, that is, a man who is (both) intelligent, and sound in every member of (his) body. Another is the man 5
who is strong as regards the invisible world but who is weak for this world, that is, a man who is intelligent but who is hindered in respect of the vigour of all his bodily members. The third is the man who is without the strength required 6
for actions suited to the invisible world but who is possessed of the strength required for this world, that is, a man who is wanting in intelligence but is sound with the vigour of all his bodily members. Such a man, notwithstanding his power of speech, is not of the side of any one. For, the man who is without the strength of the invisible (world) is lacking in intelligence, and the unintelligent man is possessed neither of the strength (intelligence) of this world nor is he worthy of acquiring that strength. The fourth is the man who is 7
without strength for the invisible world as also for this

world, that is, a man who is wanting in intelligence and in the movements of all his bodily members.*

-
- 1 **Exposition in the good religion regarding (the fact that) the improvement of man depends on the correspondence between the givings (i. e. doings or deeds) of this world and the faith regarding the coming world, and that his deterioration depends upon connection with the destructive Power (Anghra Mainius). (13v)**
-

- 2 Be it known that, for the work of improving man, there are, in the mixed condition of things in this world, the gifts (i.e. generous deeds) connected with the coming world: and they consist in an accordance between them and the mutually related powers (of this and the coming world): (i.e. whatever promotes the physical and spiritual happiness of man, is a work of generosity i.e. of religion) Owing to this (truth) it was that that virtuous high priest and holy teacher, A'darbád the son of Zarthúshť,† was able to expound, in the form of the *Naksh* (text)

* It is said in our holy religion that when a man passes away from this world, he has, on the morning of the fourth day from his decease, to render an account of his doings in this world to Meher the Judge and Rasné the Just, near the Chinwad bridge in the invisible world. And there the order is given for the good man to reside in paradise and the evil-doer is consigned to hell. The above text, however, points out that it is the intelligent man that is held accountable for his deeds. The man who is without sense or intelligence is not held accountable: nor can he obtain the reward for good or evil deeds.

† This Dastúr A'darbád the Son of Zarthúshť was a grand son of the great Dastúr A'darbád Mārāspand and was the author of many works on religious subjects: many extracts are given from his writings in the *Sháyast Láháyast*, the Pehlvi commentary on the *Vandídar*, and in the works of other Pehlvi writers. His spirit is, along with those of other great Dastúrs and religious men, invoked in the *A'friné Panji*,

quoted below, to that far-sighted emperor, Yajdgarð the
 Son of Sháhpúr*, the potent thoughts of religion. And
 (he) pointed out (the fact) that the strength of the good
 and evil powers, being mutually destroyed, was rendered
 useless; for, it is owing to (his) good sense that every 3
 man in this world is known to be an improver of (his)
 existence through the medium of things related to both this
 and the invisible world. And the boon of the things related 4
 to both the worlds depends on the soul remaining steadfast
 in this world as the associate of the invisible world. Among 5
 them, (*i.e.* things related to both the worlds), one thing related
 to this world is the body (of man). And the thing related
 to the invisible world is the soul. And man is formed by
 the union of these with each other. Another (thing) belong- 6
 ing to this world is wealth, and to the invisible world is
 righteousness. A third (thing) belonging to this world is 7
 honour and to the invisible world is good behaviour.
 A fourth (thing) belonging to this world is dominion, and to 8
 the coming world is religion. A fifth (thing) belonging to 9
 this world is well-directed generosity, and to the coming
 world is wisdom. (Man) becomes worthy of honour through 10
 the good powers belonging to the soul. And (he) becomes
 possessed of riches and the highest righteousness through
 good movements (deeds). It is owing to (his) soul that 11
 (a man's) body is well-warned. And the soul (itself) re- 12
 mains aloof from the contact of false Drujs, owing to the
 connection, one with another, (of soul and body). And each 13
 (soul and body) is rendered dull by the weakening of the
 strength of the other; for, when any of the powers of the

* He came to the throne in the year of Christ 399.

soul become enfeebled, every one of the powers of (the) body is brought to a standstill. And when harm is done to any part of the body, injury is caused to its co-related soul. Therefore, it is owing to the purity of the soul that the body pertaining to this world becomes valuable. And the acquisition of purity by the soul is through the powers of the

14 body pertaining to this world. The riches of this world are exalted when they render help to the righteousness of the coming world ; (for), it is generally through the riches of this world that the acquisition of righteousness for the coming

15 world is rendered possible. Honour in this world, acquires (its) value through the good movements (deeds) for the coming world. And the increase of good movements

16 (deeds) for the coming world depends on the solicitude felt for the honours of this world. The improvement of rule in this world depends on the influence exerted on the people by the religion from the invisible world. And the religion from the invisible world is continued (in this world) that rule may be maintained among the people in excellence.

18 The good gifts (deeds) of this world acquire eminence by being connected with the wisdom for the coming world. And the wisdom for the coming world depends on good

19 gifts (deeds) in this world. The body of this world is punished because of the sins of the invisible soul. And the invisible soul is separated from the body, when the body

20 of this world is injured. When the riches of this world are lost, the righteousness for the invisible world is obstructed. And it is when the righteousness for the invisible world is enfeebled by them that the contact of the riches of this

21 world becomes improper. The good movements (deeds) for the coming world are broken up when reputation in this

world is lost. And when the good movements (deeds) for the coming world are broken up the connection of this world's honour with man ceases to exist. When the waxing 22 condition of rule (sovereignty) in this world is destroyed, the continuance in this world of the religion pertaining to the invisible world is prevented. And when the religion which pertains to the invisible world becomes unstable, rule (sovereignty) in this world is rendered unenduring. The non- 23 acquisition of good reward from gifts (deeds) in this world is owing to the unwise (and) enfeebled understanding connected with the invisible world. And the gifts (deeds) of this world made without a desire for (the) wisdom (of the invisible world) are undeserving of praise.

THIS IS THE NAKSH (TEXT.)

This world's body is (exists) because of the soul which belongs to the invisible world.

The gifts (good deeds) of this world are (exist) because of the wisdom belonging to the invisible world.

Sovereignty (rule) in this world is (exists) because of the religion which concerns the invisible world.

Honour (reputation) in this world is (exists) because of the good movements (deeds) concerning the invisible world.

The riches of this world are (exist) because of the righteousness belonging to the invisible world.

- 1 **Exposition in the good religion regarding all the**
righteous being, from the beginings of this world,
of the side of the Source of Good, and all the
sinner's being of the side of the Source
of Evil and holding communion
with him. (۱۳۸)
-

- 2 Be it known that, the source of all good and the head-
most promoter of all good is the Spenámino who is possessed
with an exceeding desire for the goodness of the Creator,
Ahúrmazd. Therefore, the king, who is on the side of good-
ness, causes immense benefit to all the people and raises
them to a high position in the invisible world through the
works of this world. And he puts off harm from himself.
- 3 The source of all evil and the most forward promoter of all
wickedness, Anghra Mainius of the wicked desires, is Ahere-
man, the injurer (of the world). Therefore, the king who is
of the side of wickedness is the doer of exceeding harm to all
mankind both in this world and in the coming world. And
- 4 hence he is the hinderer of benefits to himself. Hence the
man who in this world, through the Source of well-inclined
wisdom, perpetually keeps (himself) connected with righteous-
ness, is, as much as possible, possessed of a desire for good
deeds. And, therefore, he is desirous of the income of
- 5 righteousness. And the man who, in this world, through
the Source of wickedly-inclined evil wisdom, keeps (himself)
always connected with sin, is, as much as possible, a doer
of wicked deeds. And he is possessed of the income-less
- 6 desire (of sin).* (Therefore), if the religion of one religious

* Our holy Prophet, Zarthusht, has, in the second, third and fourth verses
of the Ahúrvat Gáthá, enjoined us in the following terms to obtain a knowledge

teacher, among others, (is such as to) impart wicked wishes and commandments, the religion of that religious teacher is wicked and calculated to cause injury to his community through all wickedness. Hence, the religion which is devoid of the wishes pertaining to life, is a religion which conforms to the wishes of the Unknowing and the Death-causing (Anghra Mainiús). Whoever accepts such a religion as a religion is an approver, through missing the (right) path, of a lifeless religion. It is not right to consider such a religion as a religion.

of our religion and to approve of the work of Spento Mainius and to keep aloof from the work of Anghra Mainius :—

[illegible]

i. e. You should receive (religious) instruction such as may raise you to a higher condition, and should look (at things) through (the instrumentality of) light-bearing thought. And every man and woman should acquire knowledge of great deeds calculated to obtain for them rewards (in the coming world), and should approve (of) them ; for this reason that, at the beginning of the world a conversation (compact) took place between the two Minos (invisibles) (Spento Mainius and Anghra Mainius) about the good and evil thoughts, words and deeds pertaining to them. And in accordance (with the compact) the two Minos entered into (pervaded) the first creation, (i. e. Gayomard). The work of one of them is to suggest wicked thoughts to the wicked and to ruin their life. The work of the other is to suggest good thoughts to the pure and to protect their lives. Therefore, of the two Minos you should prefer the one who is possessed of good wisdom, and should reject the one who is possessed of evil wisdom.

1 **Exposition in the good religion regarding**
 the power of religion among the
 children of men. (139)

2 Be it known that, in (this) mixed (world of good and
 evil) the progeny of man is divided into three ranks,—the
 highest, the middle, and the lowest. And the particulars
 3 thereof are thiswise. The highest is superior to the middle
 4 and the lowest (rank). The middle is superior to the lowest.
 5 The lowest of the children of men become superior to those
 in the highest and middle rank. And the reason generally
 is their firmer faith in the good religion and their greater
 6 liking (for it). It is thiswise that, in proportion as the lowest
 of the progeny of men are more solicitous to remain firm in
 the good religion than the middle (rank) of the progeny of
 men, and as the middle (rank) of the progeny of men are
 more solicitous than the highest believers, in the same pro-
 portion are they superior (in rank to the others), owing to
 the greater solicitude of the one than that of the other.
 7 And it is because of their solicitude that the highest believers
 8 are of a nature like unto that of the Yajads. Similarly, the
 highest of the children of men become, of their own accord,
 like unto the lowest of the children of men and (even)
 inferior to them by reason of excessive faith in the religion
 9 of evil. Those also who are the meanest and who become
 like unto the Dévs and Drujs in their nature, are such, be-
 cause of their wicked desires.

1 **Exposition in the good religion regarding (reli-**
 gious) communion and severance. (140)

2 Be it known that, men fit to hold communion with or to
 remain aloof from are of various kinds: of these, firstly, the

communion between those obedient to God is owing to their
 disposition to remain in obedience to God. And the severance
 between those obedient to God and those disobedient to Him is
 owing to the disobedient disposition (of the latter) towards God.
 Secondly, the communion between those who obey God and the 3
 believers in the good religion is owing to their faith being that
 of the good religion. And their severance from those belonging
 to the evil religion is owing to their (of the latter) ways per-
 taining to the evil religion. Thirdly, those belonging to the 4
 good religion are connected with the good (i. e. the priests or
 Athornáns) because of gifts made for the worship of God ;
 and their separation from the wicked is owing to their (the
 latter) failing to worship God and to make gifts. Fourthly, 5
 of these three kinds of Mazdiasnians, those who are the high-
 est in rank, are such, owing to the worship of God and to the
 acquisition of the friendship of the Yajads. And their sepa-
 ration from the Dévs is owing to their entirely refraining
 from worshipping Dévs and from doing the work pertaining
 to them.

Exposition in the good religion regarding two most excel- 1
 lent qualities connected with superior intelligence
 and two most wicked qualities connected with
 perverse intelligence. (141)

Be it known that, it is mentioned in the religion that the 2
 two most excellent qualities pertaining to intelligence of a
 high order, are, liberality and love. And they pertain to
 God himself. And each of these (two qualities) is fostered
 by the other. (For), to make a gift with a pure heart to a
 holy man in order to secure his love is liberality. And a
 liking for making gifts to good men is love for holy men.
 Through these (qualities) man becomes connected with heaven

3 (paradise). Similarly, there are two most evil vices pertaining to perverse intelligence of a low order, which are miserliness and animosity. Further, these two vices belong to the Devas themselves. And each of them is set off by the other. Miserliness consists in refusing to give a thing to a holy man who asks for it (merely) from animosity to the holy man (and) notwithstanding that the person has the thing in abundance. Animosity for holy men is where there is a good man worthy of securing the love of men, and instead of securing his love, enmity is shown towards him, through (a spirit of) miserliness.*

* In the shape of a dialogue between "Sarosh the holy" and "Devi Druj", contained in the 18th pargard of the Vandidad, Ahurmazd thus announces to our prophet that a Mazdasian is guilty of sin when he refuses to make gifts to holy men and that sin is diminished when such gifts are made :—

[illegible]

i. e. The Devi Druj thus replied to Sarosh the holy : O beautiful Sarosh the holy ! the first of these men of mine is he, who, notwithstanding that he is asked, refuses to give a small portion of his riches and property to a holy man for the sake of good righteousness. This (man) makes me pregnant as other men render women pregnant with their seed. (Then) asked Sarosh the holy of the Druj, lowering the club uplifted for battle : O Druj that art unhappy and a doer of perverse deeds ! what is the atonement for that (sin) ? Then the Devi Druj answered him : O beautiful Sarosh the holy ! the atonement for that (sin) is this, that if the man give, for the sake of good righteousness, without being asked, to a holy man, a small portion of his riches and property he destroys my pregnancy just as a four-footed wolf takes out a child from (its) mother's womb and tears it.

**Exposition in the good religion regarding
light and darkness. (142).**

Be it known that, it is owing to light and darkness, that 2
there is a mixture (formation) in this world of heat, cold, mois-
ture and dryness. And the other related varieties of created
things possess them in the required degree. Thus, it is owing
to them (light and darkness) that the things of this world are
possessed of light, darkness, heat, cold, moisture and dryness.
Similarly, this world is shining because of light, dark because
of darkness, hot because of heat, moist because of moisture,
and dry because of dryness. Therefore, it is impossible for 3
these two rivals (light and darkness) to associate with each
other and for this world to wear a uniform aspect. Simi-
larly, it is not possible, owing to many diverse ways, for this
world to be the rival (antagonist) of the one (and the partisan
of the other). Again heat and moisture are (exist) because of 4
light. When this world is lighted up every thing upon it is
fragrant, pure and good looking. And other (portions of the)
good creation are possessed of good sway* (influence). Similarly,
cold and dryness are owing to darkness. When this world is in 5
darkness every thing upon it is stinking, filthy and of sinful
movement. And (other portions of the) evil creation ac-
quire evil lustre and evil sway* (influence). Therefore, the
antagonism of these two (light and darkness) depends upon
the predominance in this (world), one over another, of the

* The meaning here is that good men are enabled to do good deeds through the power of light ; and that robbery is prevented, pain relieved, bad odours destroyed and vitiated air purified by means of it ; that wicked men are enabled to commit robbery, plunder and other sinful deeds through the power of darkness and that diseases, a vitiated atmosphere and offensive odours are the outcome of darkness.

superior powers in whom they have their different sources. Hence, one (of these powers) cannot associate (coexist) with the other. (For), one of these things (light) has a source (Spento Mainius) through which it fights (its fights), keeps within bounds and performs good deeds in this world. And the other thing (darkness) has a source (Anghra Mainius) through which there is companionship with sin. From this it appears that one of these powers introduces relations with powers, good at adopting remedies and well-regulated, such as belong to the Yajads. And the other power gives (introduces) relations with the (perverse powers) connected with the cherishing of the body. This (the above) was written by the head
 6 of the religion, the virtuous A'darfarobag the son of Farokhjád, in the (book called) A'inin Nameh and has been introduced into what was written on the same subject in the Dinkard composed by the former heads of the religion.

7 If the sayings of any one of the religious teachers are calculated for darkness, and are wholly devoid of light, such (sayings) are connected with darkness. And where (in the sayings of religious teachers) there is much shining of light, there, there is permanence of light and disappearance (setting) of darkness. Just as where darkness shines (prevails) no object can obtain light, so as long as there is the existence of these two (Spento Mainius and Anghra Mainius) holding relations with the conduct of man in this world, so long the above objects (causes) (light and darkness) will appear: but when the limit of both (Spento Mainius and Anghra Mainius) is reached (completed) nothing will perish. For this reason these two are nowhere found in the same place,

but one of them is always covered up or rendered lustreless (deprived of vigour) by the other. And the shutting up of the one is the manifestation of the other. As where heat is, cold cannot remain, and where moisture is, there is no dryness : so (where there is Spento Mainius, there Anghra Mainius cannot remain). Hence, it is just to speak suitably of the one (Anghra Mainius) who is deserving of being covered up and rendered lustreless by the other. For wanting the existence of heat there is cold. And wanting the existence of cold there is heat. And where there is (exists) no dryness there is moisture. And the non-existence of moisture is dryness. For this reason, without (the existence of) any one of these things the end of the action of any one (the other) cannot be made out (distinguished). Further in all the things in the world there is antagonism and a suppression of one by the other. Therefore it must be said (admitted) that all things (in this world) are for destruction.

Again (further explanation) in regard to this matter is 8
 this, that, he who is for destruction (Anghra Mainius) will not be able to obtain the first one (Spento Mainius). And will not be able to be of his side. Then, how is it possible for light and darkness to obtain (secure) each other? or how can they be of the side of each other? If things of darkness were not rendered lustreless (feeble) by light; if, similarly, cold was not destroyed by heat, these things differing from each other could have remained together. Therefore, the religious teacher who is of the side of light makes (man) open-eyed. And the religious teacher who is of the side of darkness shuts up the eyes (of man). For this reason he who does the work of destruction (sin) is spoken of (in the religion) as

connected with Devs. And he who is wholly unconnected with destruction is spoken of as one who can live within (the) bounds (prescribed by Spento Mainius). Therefore, if (a religious teacher) is for darkness, he pertains to destruction. And for this reason in proportion as religious teachers are for darkness they are connected with Devs and hold corresponding designations (titles). For, such speeches (sermons) are made by them as if they intended to render their (followers) perishable (sinful). Therefore these religious teachers are wholly undeserving of glory.* Those who belong to the Mazdāśnian religion are well able to understand both light and darkness. And (they) are able to keep themselves on the side (of Spento Mainius): And keep themselves on their guard against the perverse Source.

* In our Mazdāśnian Zoroastrian religion the ways of virtue, truth, purity and righteousness are called the ways of Spento Mainius: and the ways of vice, untruthfulness, filthiness and sin are called the ways of Anghra Mainius. And these two opposing courses of conduct are declared to have originated in two different sources. The writer of the Dinkard is here controverting, not the moral precepts and commandments contained in the Mazdāśnian religion, but the immoral precepts and commandments promulgated by certain religious teachers. The substance of the above comments by the learned author of the Dinkard on light and darkness is this, that as in this world it is impossible to understand what heat is without knowing its opposite cold, or to appreciate moisture without a knowledge of dryness; so it is impossible for man to understand the excellence of light without knowing what darkness is. Hence, the creation by the holy Ahūrmazd of things having these two opposing powers or virtues. Those things that are good and beneficial He has declared as belonging to His chosen power or principle known by the name of Spento Mainius, and those things that are evil and hurtful as belonging to the power or principle Anghra Mainius of which he disapproves. And having placed man between these two invisible principles each drawing him towards itself, He has, to enable him to make his choice between the two, revealed the Mazdāśnian Zoroastrian religion, that by a knowledge thereof he may be enabled to walk in this world in accordance with His wishes and remain aloof from the ways of Satan, thus obtaining in the next world the shining abode of paradise and freeing himself from the punishment and the darkness of hell. It is, therefore, the duty of every religious teacher to point out to men the path that frees them from hell and makes them fit for paradise, and to warn them against the commission of sin,

Exposition in the good religion as to how, from the
 beginning to the end of the Blemish-giver,
 men acquire thoughts (knowledge)
 regarding work connected
 with him. (۱۴۳) 1

Be it known that, thoughts (considerations) regarding 2
 the work of the Blemish-giver in connection with men, from
 his beginning to his end, are promulgated in the one (Maz-
 diasnian) religion. Therefore the man who, by means of the
 explanations in that religion, points out to the soul (of man)
 the best way for attaining superior position has for his object
 the suppression of perverse passions and the strengthening
 of virtue. In the beginning (of the world) the first person
 to communicate high thoughts to men doing the work per-
 taining to the Blemish-giver was Gayomard. And it was
 through the precepts (thoughts) of this one man who was the
 first (person) created in this world, that all men became
 good-thinking, good-speaking and good-doing. And it is
 owing to his precepts that men even now think (what is)
 good, speak (what is) good and do (what is) good, and will
 continue to be in the habit of thinking, speaking and doing
 the same till the time of the final improvement.* And it
 is by means of them that whatever sinful deeds and miseries

* According to our holy religion the first man whom God in his goodness created with thoughts (attributes) such as He approved was, Gayomard, from whom all the children of men have descended. And, just as the nature, the wisdom and the courage of an ancestor are inherited by his descendants, so whatever true thoughts, true words and true deeds are found in men who walk in the path of Ahurmazd are traceable to the first father of all, Gayomard. It is on the same principle that A'darbād Zartosht, a high priest of our religion, in dividing the things of this world into 25 classes, has connected 5 with luck or fortune, 5 with one's deeds, 5 with one's habits, 5 with one's origin and 5 with one's family characteristics. He assigns life, wife, children, power and riches to fortune: a man's being an Athornan (of the priestly class), an Arthestar (of the warrior class), a Vástariosh (a cultivator) and sin and righteousness depend

are inflicted (given) on the world by the Blemish-giver will be removed (got rid of). And there will be final improvement of the world in consonance with the wishes of the holy Ahurmazd. And the people of this world will become free from the evil passions of the Blemish-giver, and the whole good creation will be for ever immortal and free from vice.

1 **Exposition in the good religion regarding good
and evil intelligence. (144)**

2 Be it known that it is because of wisdom that a man is a doer of good or evil deeds. He who is a doer of good deeds is possessed of good wisdom (intelligence). And he, using his wisdom for the purpose of doing good deeds, is able to keep up his connection with the One Lord with whom connection ought to be maintained. And he who is a doer of evil deeds is possessed of evil wisdom (intelligence). And he, using his wisdom in doing evil deeds, is of the way of the other one (Anghra Mainius) (and) Farehbūt. Good intelligence keeps (a man) pure of sin. For, good intelligence (wisdom) keeps (a man), in accordance with justice, aloof from secretly dispoiling the people and doing them harm, and similarly, keeps (him aloof) from appropriating to himself, through the Blemish-giver, the goods and property of others. In the same way a person of good intelligence (wisdom) opposes the open plunder, and highway robbery of men's goods and property.

upon his deeds : sexual congress, work, eating, walking and sleeping are matters of habit : tenderness of heart, a sense of shame, generosity, courage, truthfulness and goodness are matters that depend upon a man's origin : and, the bodily frame, the appearance, acuteness, the power of reasoning, and strength are things traceable to family characteristics. The five attributes mentioned in the fourth class must have come to us from Gayomard.

Exposition in the good religion regarding him who 1
is the owner (i.e. King) of the world and the
world's walking in the good path
(way) owing to him. (1199)

Be it known that, the moving of the world in the good 2
 path depends upon the first of the two desires (inclinations)
 of Kings,—one, (a desire) to do good deeds and another,
 (a desire) to do evil deeds. For, men are enabled to main-
 tain (themselves) because of the desire of Kings to do good
 deeds. Similarly, it is owing to the desire of Kings to do good
 that men are enabled to redeem their souls from hell. And
 thus is the world made to move in the right manner (path).
 But if the desire of the King be to do evil deeds, then 3
 mankind are diminished and their souls are enfeebled.
 And thus are the people of the world destroyed.

Exposition in the good religion regarding foresight, 1
superiority, power of discrimination, wisdom,
faith, belief, power of inference, sense, un-
derstanding, thought, speech and deed. (1199)

Be it known that, foresight is a knowledge of the final 2
 end of things derived from a knowledge of the religion.
 Superiority consists in making (creating) many things out of 3
 one. To recognise a thing out of a multitude is wisdom. 4
 To know the advantages and disadvantages of every thing is 5
 the power of discrimination. Faith and belief are the analo- 6
 gical indications for understanding the things which obtain
 (secure) life and which do not obtain life. Inference is the 7
 power to understand the object (or aim of things). Sense is 8
 the strength for preserving the internal powers. The under- 9

- 10 standing is for examining and selecting things. Thought
 is (given) for guiding the powers of (man) through approvable
 11 reflection. Speech is (given) for the purpose of making
 known what is hidden (private) in man and for describing
 12 the invisible powers. Deeds are the result of the guidance,
 through the members of the body (and) through wisdom,
 of its powers (of the body.)

1 Exposition in the good religion regarding the mutual
 relations of wisdom, desire
 and speech. (114v)

- 2 Be it known that, it is through wisdom that men
 3 possess all desires and the power of speech. Similarly,
 men with desires are possessed of wisdom because of the
 4 power of expressing (their thoughts) in every way. And
 it is through the power of speech that all men are
 5 possessed of wisdom and of the strength of desires. With-
 out the power of speech, men with desires would not
 6 have appeared possessed of wisdom. Similarly, without
 wisdom, men would not have possessed desires through
 7 the power of speech. And without the power of speech
 men would not have appeared possessed of desires and
 8 wisdom. Hence, wisdom, desires and the power of
 speech become manifest through their mutual connection.
 Consequently, the existence of those among religious tea-
 chers who are for (on the side of) the wishes of the Crea-
 tor, is destroyed because of their manifesting ignorance
 regarding the Creator and because of their failing to explain
 9 to the people of the world the excellencies of the Lord. And
 for this reason such religious teachers are not considered re-

ligious.* Further, what are known to be deeds connected with conduct are (exist) through (the instrumentality) of speech and motion. One of these is connected with desire, which has its source in man. And the other is connected with passion which has its source in fire. He whose desires are without religion (irreligious) is not deserving of life. And he who does (his) work through the movements of the passions, is without thought (thoughtless) throughout his life. There is no work of movement for life-possessing man after the termination of his life : Similarly, previously (to birth) there is no possibility of work for the soul. After (life) is ended, nothing done (by man) is to be seen, for, without bodies, (men) are without thoughts, without objects and without end. The man who is not thankful to his Creator is 10 not obedient to His rule and does not act in accordance with His behests. Again, every man becomes possessed of religious 11 enthusiasm through the power of a religious teacher who excites (creates) religious enthusiasm (passion), and thereby he is enabled to remain, in faith, on the side of his Creator, the Self-Existent. Without it (religion) the Creator cannot be for the creation and the creation for its Creator. Should 12 any one say (question) : man being of the side of the appetites (desires) (*i.e.* appetites springing naturally in him), the (satisfaction of) appetites must be considered just; that being so, how can it (such satisfaction) be considered improper? for, unless a thing is wanted there is no necessity for it; and there is no want (felt) without desire (appetite); and

* The idea here is simply that without religious learning and education it is improper for a man to assume the name of high priest or dastur, as without such learning he is incapable of guiding those who believe with him. A religious teacher who, notwithstanding his ignorance, feels himself called upon in virtue of his office to decide religious questions may well be said to be destroying (*i. e.* injuring) his own soul and the souls of those who believe with him,

- unless there be one antagonistic to life there can be no liking (desire). The answer is: Any thing that is right according to the religion is (a thing that is) wise, (that) suppresses danger to the people of the world and gives them strength, and (that) drives out the power of the Blemish-giver from the creation and reduces it. And in virtue of it (man) becomes possessed of strength of a superior kind, successful in his hopes, and thankful to his Maker through the
13. proper wishes connected with it (the religion). If the Blemish-giver were not forced out (suppressed) from among the people, because of wants (desires), there would be no diminution of him whatever. And danger could not be averted from among the people notwithstanding all proper (and) sensible measures. Hence it is a duty to avert and diminish as much as possible the power of the Blemish-giver. Again, the success of the Enemy of Life, although it does not enable (man) to help himself, yet thereby harm (emanating) from the Destroyer (possessor of death) is thrown into men to render them unworthy. Therefore, to drive him out is, for men, a victorious deed. Hence, those who, at whatever place, largely annihilate from among their people harm-causing works of the Blemish-giver and who do battle against those possessed of injurious desires have always been known to be victorious.

-
1. **Exposition in the good religion regarding him who causes harm (to Ahereman), who causes great harm, and who does the work of causing harm: and (regarding) him who is harmed through injury caused (to him) and who is most harmed. (148)**
-

2. Be it known that, he who is possessed of the power of the Spenámino causes harm (to Ahereman). And he who is

possessed of the power of the Spenámino in the highest degree does the greatest harm (to Ahereman). And that man is the doer of deeds which harm Ahereman. And that strength-possessing man causes harm to his antagonist, smites him and makes him hide himself (in the earth). He who is 3
deserving of being harmed, who is (exists) for the work of harm and who has received harm at the hands of one most strong with the full good strength of Spento Mainius, is Anghra Mainius of sinful strength. And the reason why Anghra Mainius is deserving of the utmost harm is that he is for harming each good created thing. And those men who possess in the smallest degree the strength of Spento Mainius are also capable of causing harm to that harm-causing Drúj (Anghra Mainius.)*

**Exposition in the good religion as to who among 1
men of the religion holds relations with good
and with evil: and how he is to be
weighed: and how he is to
be distinguished. (119)**

Be it known that, it is by means of the one religion of 2
great wisdom that the weighing and ascertainment of the men belonging to the religion who hold relations with good

* It is clear from the above text that we Mazdiasnians should as much as possible have within us the qualities pertaining to Spento Mainius, and should endeavour with their help to prevent any of the evil qualities of Anghra Mainius from finding an entrance within us, that thus we may be enabled to acquire true happiness in both the worlds.

and with evil can be made. And these (men) are of three ways.

- 3 Of these, one way is that pertaining to religious disposition :
 another way is that pertaining to religious habit : and the
 third way is that pertaining to the wisdom of the religion.
 Further explanation regarding these three ways is given
 under the sections relating to them where some (men) are
 considered as acting according to the law and some as acting
 contrary to the law. Men of these three ways, as they
 are doers of good deeds so are they doers of evil deeds.
 And they are of eight kinds.

- 4 The first is he who is of the good religion through these
 5 three,—disposition, habit and wisdom. The second is he
 who is of the good religion through disposition and habit,
 but through wisdom (intelligence) is like unto one who be-
 6 longs to the evil religion. The third is he who is of the
 good religion through disposition and intelligence but is
 7 through habit of evil religion. The fourth is he who is of
 the good religion through habit and intelligence but is
 8 through disposition of evil religion. The fifth is he who is
 of the evil religion through disposition and habit but is of
 9 the good religion through wisdom (intelligence). The sixth
 is he who is like unto one belonging to the evil religion
 through disposition and intelligence, but is through habit of
 10 the good religion. The seventh is he who is of the evil re-
 ligion through habit and intelligence but is through his
 11 disposition of the good religion. The eighth is one who is
 of the evil religion through the three,—disposition, habit and
 12 intelligence. A discerning wise man is able find out by
 examination who among these eight kinds of men holds good
 and who evil relations.

Exposition in the good religion that the severance of him 1
 of the Evil Source (from man) is possible through the
 one Mazdiasnian religion, and not through the religion
 of Devs, of Yahudis (Jews), or through any other religion
 accepted in this world as a heavenly religion, such
 as that of Mani; for, all these religions are founded
 on things done with skill (art) and they are all con-
 nected with faith in the religion of base thoughts, of
 the One not of the Original Source (Anghra Mainius).
 (100)

Be it known that, the severance and remaining aloof 2
 (from man) of him of the Evil Source is by means of the one
 (Mazdiasnian) religion, and is not at all by means of the
 religion of Devs or that of Yahudis (Jews). For, in these
 (religions) it is thought that if the Other (Anghra Mainius)
 is a rival, why should he be called of the Evil Source
 and one to be kept aloof from and one connected with
 Devs? for, if the Other is to be a rival of the First
 (Spento Mainius) for limitless time, that must be said to
 be a reason for their being a pair connected with this
 world. Again, it is the belief in every religion of the Evil 3
 Source pertaining to Māni* (and) accepted in this world
 as divine: why should it not be possible for man to
 become personally divine (heavenly)? For, the manifesta-
 tion in man of that (divine) power is through the living
 thing (principle) other than the body. But each of these
 two religions was fabricated in this world; how can they be

* Māni was a celebrated painter, who was born in A. C. 240. Having studied the Hebrew, the Christian, the Buddhist and the Zartoshṭi religions, he at first became a Christian priest, then founded a new religion of his own and had a few followers. Afterwards he went to the court of Shāhpur, the son of Ardesher the first of the Sassanid Kings of Persia, and claimed to be a prophet.

- 4 considered divine? All those religions which are formed of (founded on) work done with things of art repose faith in the religion, base in thought, of him of the Evil Source. Again, it is said (thought) in those religions: when, according to compact the One (Spento Mainius) is to remain (in the world) for limitless time, why should the other be considered as of the Devs? Then (the answer is): notwithstanding (the existence of) numerous different compacts for limitless time in reference to each, how can they be called the colleagues of each other*?

Sháhpur directed him to hold a disputation with the high priest of Persia; and on his being discomfited in the contest by the high priest of the Zoroastrians, Sháhpur, in order to discourage future impostors, had him beheaded. Mr. Rawlinson places Mání's imposture in the time of Sháhpur I, but Firdosi Tusi, the author of the Sháh Námeḥ places it in the reign of Sháhpur II, known also as Jul aktáf. Firdosi has thus described Mání's disputation with the high priest:—

بیامد یکی مرد کویا ز چین	که چون او مصور نبد در زمین
بدان "چوب دستی رسیده بگام	یکی پر منش مرد مانی بگام
بصور تکروی گفت پیغمبرم	زدین آوران جهان بترجم
ز چین نزد شاپور شد بار خواست	پیغمبری شاهرا یار خواست
سرش تیز شد مویدانرا بخواند	زمانی قراوان سخنها براند
کزین مرد چینم چیره زبان	فتادستم از دین او در گمان
بگوید وزوهم سخن بشنوید	مگر خوب گفتار او بگوید
بگفتند کاین مرد صورت پرست	نه پرمایه مویدان موید است
ز مانی سخن بشنو اورا بخوان	چوبیند ترا که کشاید زبان
بقوموق تا موید آمدش پیش	سخن گفت با او زاندازه پیش
فرموداند مانی میان سخن	ز گفتار موید ز دین کهن

* It is the opinion of men of other religions that good and evil qualities having been placed in man by God they are the complements of each other and that any act which has its origin in either of these qualities cannot be called sinful. The learned author of the Pinkard has declared such religions to be opposed to the Mazdiasnian religion and to be based on the ways of Devs. For, if according to this opinion there were no difference between virtue and vice, the commandments contained in the Mazdiasnian religion about doing virtuous deeds and the warnings given to man to remain aloof from vice would be useless and what is said about the reward of virtue being happiness in the next world and of vice being misery would be untrue. Not only that, but the laws for the punishment of wicked persons enforced in courts of justice would be nugatory.

Exposition in the good religion that in the world 1
one (man) prevails over another through
good and evil deeds. (101)

Be it known that, the deeds of men appertain to that 2
to which their disposition appertains. In especial men's
dispositions are dependent upon their religion. And their
turning towards sin depends upon their doing things
without attending to matters of religion. And such men
are of three kinds. One that makes gifts to those who 3
do good and does not make gifts to those who do evil
deeds. The second that makes gifts to those who do good and 4
those who do evil. The third that makes gifts to those who 5
do evil and does not make gifts to those who do good. He
who, owing to his religion and disposition, makes gifts to
those who do evil and does not make gifts to those who
do good,—a man of this disposition is a hinderer of that
immortality which prevails in this world through the strength
of the goodness of the Dāḍār, and is a giver of advice for
evil. The man who has debased himself by the deeds (men-
tioned) above, has rendered himself a prisoner of hell through
his disposition, and also is a great injurer of himself. Men
who are very wicked hold very intimate relations with Deṽs
and are great diminishers of the world. And thereby the
people of the world become possessed of wicked morals
and of wicked religion. The man who makes gifts to those 6
who do good equally with those who do evil, thereby gets
himself worshipped by many men. And that they may do
their sinful deeds he makes men of perverse disposition in
the world continue very much to walk in contact with sin.
So, he is one who does (both) good and evil deeds. And
thereby vices and immorality prevail in man; and there-

by the world is rendered extremely desolate, people are diminished (in numbers) through hardships and men become very sinful. And, owing to sin that causes harm to the souls of men, and to the heavy oppression of wicked Drujs, the gifts of glory-bestowing Yajads are covered up (disappear). And thereby he, as it were, makes known the manifestation in the world of uncleanness, unholiness and hardships of various kinds ; for which reason, such a man is (considered)

7 an enemy of the people.* Further, the man who makes gifts to good men and gives no gifts to wicked men,—such a man is possessed with a desire to do (secure) to the world the benefits of the religion, and to keep up among the people ways that are (calculated) for immortality, and to turn men's dispositions towards good, and to render their (men's) intelligence fit (calculated) for good thinking, good speaking and good doing through the Wisdom whose nature it is to think, speak and do good. And (such a man), through the instrumentality of good attributes and good thoughts, renders the world superior, redeems the souls of men (from hell), and makes the souls and bodies of men fit for the gifts of the Creator of the world by making them walk in (the

8 path that secures) superior benefits. Men become pure and good through the constant prevalence of religion in the world and through the firm belief of all men in religion. And

* This matter deserves the particular attention of Mazdāsnians ; for, a great many of them seem to ignore the distinction between proper and improper liberality. Very often, they are liberal from interested motives, from a desire to gratify others or for the sake of the honours of this world, to the neglect of those occasions of liberality that are approved in our holy religion. Such liberality will not be accounted true liberality. On the contrary, the persons making such objectionable gifts will be held responsible for all the evil which the objects of their generosity are enabled to do by such gifts. For, it is the money that is bestowed upon them that puts it within their power to do wicked deeds and deeds that harm the good,

thereby the world is rendered free from danger and perpetually good. And the thing that explains these (matters) to the people of the world is the pure, the good Mazdiasni religion, adorned with all wisdom.

Exposition in the good religion regarding (the man) who 1
 is for himself (i. e. lives for his good) and regarding
 (the man) who is not for himself (i. e. does
 not live for his good). (102)

Be it known that, the man whose thoughts, words and 2
 deeds have the tendency of his Master's, and in whose heart
 is, through the instrumentality of the good religion, union
 with the Creator Ahurmazd, the Highest,—that man is for
 himself. And that man conveys himself, by means of that
 true path (system) to the shining mansion of perpetual good-
 ness and complete joy. The man whose thoughts, words and 3
 deeds are, owing to the aims of perverse intelligence,
 opposed to those of his Master's,—that man is, owing to the
 connection with the evil path (system) of perverse intelli-
 gence, of the evil religion, and is, owing to the sinful efforts
 of Anghra Mainius, fitted to be a prisoner in the mansion
 of perpetual hardship and of complete pain. Such a man
 is not for himself.

Exposition in the good religion regarding the 1
 acquirement of complete knowledge by a
 man about the business of his calling. (103)

Be it known that, the acquisition by a man of perfect 2
 knowledge of the work of his profession, and generally his
 success therein, happen only when he is possessed of proper
 thought and of concern for the Possessor of Good Gifts. And

thus he stands (remains) high in the knowledge of his calling. And in every work of his he comes above (others). And the opener of his thoughts is his heart. Just as a man of successful desires is filled with great joy on account of his success, so such a man is always of uniform action (manner) in regard to his bodily powers. Further, such a man, being accustomed to reflect through intelligence, obtains a knowledge of his work (business) through the good-thinking Power. Thus, he does not feel wearied when danger, involving much trouble, comes upon him. Likewise, he does not feel elated when a higher degree of ease is experienced.

-
- 1 Exposition in the good religion that the king, who in the present times brings people of other religions into the Mazdiasnian religion, is one possessed of the disposition of good men, is longlived and a preventer of the world's dangers; and that he does not give high rank to wicked people. (104).
-

- 2 Be it known that, the rule of the good improves the holy ordinances of religion, because the holy and refreshing precepts of religion make immoral and vicious (possessed of blemishes) men tremble. Therefore, he who keeps the people of the world refreshed (healthy and prosperous) is like unto water that is fragrant and of delicate excellence. As by means of excellence-imparting water moisture and ease can be obtained (by men) and dryness removed (driven away) from them, and as injurious water causes immediate death, so by means of the rule of good kings the people of this world will rise up again to invoke (remember) the holy Self-Existent

and his invisible Yajads and to obtain their desires through the Self-Existent and his Yajads. Likewise, owing to the holy religion of such kings men obtain the means of being connected with that religion and make endeavours to know the goodness of the holy Yajad of Yajads.

The rule of wicked people is the rule of the Immoral 3
and the Vicious (one full of blemishes). Thereby the power of the religious system of virtuous intelligent men is destroyed (set). Further, things are carried so far that (a man originally religious) performs in this world deeds known in the world as those of Farehbút and Aibibút. And, owing to this, the man becomes as obscured (darkened) and damaged as he (before) was glorious in the world through (good) deeds. Such rule being itself (calculated) for evil (destruction), owing to it, that good man,—his glory (fame) being lessened,—is reduced to the lowest rank. Further, owing to the many 4
troubles, injuries and hardships caused to the people by wicked rulers there is no resurrection (rising again) for the people in this world for the remembrance of the holy Self-Existent and the invisible Yajads.

Exposition in the good religion regarding superior strength 1
being a characteristic that raises men to the highest
rank and confers lustre, and inferior strength being
a characteristic that brings men into a low
and sinking (setting) condition. (100).

Be it known that, superior strength is like unto a charac- 2
teristic that raises men to a high rank and confers lustre
(upon them). And men in this respect are of three kinds.

- 3 Of these, (the men of) the first (kind) are those who obey the advice and directions of a person highly versed in the religion and who, making inquiries about the religion, of that religious teacher and hearing good words (matter) from him, consider themselves as inferior in rank to him. Men of the
- 4 second (kind) are those who being themselves superior, with consummate thought, to those of inferior rank, impart (make a gift of) those thoughts to those who are inferior to them and raise those who are of inferior rank to superior rank in
- 5 virtue (excellence). Men of the third (kind) are those who, owing to their superior aims, are superior to those of the faithful (believers in the religion) who are inferior, and who, owing to their humility—(the result) of higher obedience (to the religion),—consider themselves inferior to the others.

- 6 Further, the inferior (low) strength which carries men to inferior rank, has characteristics the opposite of those described as belonging to the abovementioned three kinds of
- 7 men. Of these the first (kind of) men are those who obey the advice and directions of a person highly versed in the religion of Devs and who, making enquiries, about religion, of that religious teacher, are zealous in the work relating to
- 8 it, and consider themselves inferior to him. (Men of) the second (kind) are those who impart (make a gift of) their hateful disposition and hurtful propensities to those inferior to them, and who raise those inferior to them to a higher
- 9 degree in vice. Men of the third (kind) are those who being more disobedient to God and more fond of the religion of Devs than others, notwithstanding consider themselves, owing to the meanness of their thoughts, to be inferior in high hurtfulness to those beneath them.

Exposition in the good religion regarding thoughts 1
 that impart increased lustre and increased
 darkness to the Mazdias-
 nian religion. (194).

Be it known that when, under the authority of the 2
 highest religious teacher of the Zartoshti community, holy
 men impart religious instruction to the people of their reli-
 gion, and when, heeding the words of the holy religious
 teacher, all men remain in obedience to him, the holy
 religious teacher imparts increased lustre to the Mazdiasnian
 religion. Those who impart increased darkness to the 3
 Mazdiasnian religion are the "Farehbút" and Aibibút*:
 these people belong to Anghra Mainius, and therefore,
 they harm people of the good religion, create enmity
 and dissensions among them and teach them to hate their
 own Dastur.

* By 'Farehbút' and 'Aibibút' are to be understood those persons who
 while walking themselves in the wicked path of Ahereman, sow discord and
 dissensions among believers in the Mazdiasnian religion, give rise to doubts and
 questions in the minds of true believers by perverting and misrepresenting the
 precepts of that religion and lower Dasturs and mobeds in the estimation of their
 coreligionists by slandering and traducing them, and teach Zoroastrians to despise
 the Dasturs of their religion. These deceitful Ashmogs, may be of any kind:
 they may act as above for the promotion of their objects while professing the
 Mazdiasnian religion, or, being irreligious, they may be actuated by animosity
 to that religion.

- 1 Exposition in the good religion, regarding the origin of medicine, the appropriate causes thereof, the principles of its divisions, its work and its benefits: regarding medical treatment without a knowledge of medicine resulting in illness: (regarding) the kind of physician who is meritorious, wise, and valuable in relation to his work: (regarding) a physician being wise and valuable in his work owing to right honesty and right liberality: (regarding) the test of the physician of the body consisting in the removal of the ailments of the body, and the test of the physician of the soul consisting in removing the maladies (vices) of the soul: and that the physicians of both these kinds must not be untried but tried men: that the people of a city who find it necessary to have a physician ought (in the first place) to try (him), for, they become worthy of punishment by allowing an untried physician to practice physic: that a tried physician alone should be chosen for the profession of a medical practitioner: that the physician who is an averter of the diseases of the soul and of the body deserves the name of "Bajshak" (i. e. the destroyer of disease) and that the physician who joins (sets) the limbs (parts) of the body deserves the name of "Darvestpaṭ" (i. e. the joiner or setter of broken parts): that in the profession of physicians, the physician of the soul exists because of the physician of the body, and the physician of the body exists because of the physician of the soul: regarding how the physicians of these two kinds of illness and defect

become capable in their professions: that medicines of various kinds are things that give strength to the people: that surgery is the work of improving (broken) parts of the body: that the surgeon is, as it were, through the instrumentality of surgery, the improver of the powers of the soul and the maintainer in proper order of the structures relating to it for the performance of beneficial works, and that, on this ground also, men have need of this physician: that to keep the body in good order for the purposes of the soul it is a duty to take medicines in due proportions: that, similarly, it is incumbent on the physician, to provide himself with materials for the preparation of medicines so as to ensure proper improvement: that he whose business it is to avert bodily ailments ought to remove bodily diseases and he whose business it is to impart, through the religion, thoughts relating to the End ought to expound the religion. (10v).

Be it known that, the source which averts disease (*i. e.* a 2
physician) ought to be possessed of such forethought that he
should have in him a very good knowledge of how to over-
come disease and how to avert human suffering. The object
of medicine is to protect the people of this world from
blemish-giving defects and to ward off by proper remedies
their illness in order to preserve them. If a physician (profes-
sing) to cure (avert) disease, should be ignorant of the science
of medicine, such a physician will, without a knowledge of
medicine, be wholly incapable of curing disease. In the religion 3

there is contained, first, an exposition about the warding off of diseases of the body, and, secondly, advice regarding the prevention of diseases of the soul: The precepts for dispelling diseases of the soul have reference to the removal and diminution from the people, by means of the observances of the good religion, of those illnesses and shortcomings which have reached (into the world) through the power of the Blemish-Giver. And the exposition (explanation) for the warding off of the maladies of the body has reference to the keeping aloof of the bodies of the people of this world from the illnesses of the Blemish-Giver and to the removal of their diseases, by

4 means of the wisdom pertaining to the good religion. In (connection with) each of these systems of medicine there are two distinct sections (divisions) for rendering (the soul and body) immortal and for giving religious instruction in regard to them. The removal of the diseases pertaining to the soul, in order to render it immortal in the invisible world, is effected by means of the good religion: and all men, seeking the immortality of their souls, are enabled to remove the diseases affecting their souls, by improving their dispositions through the instrumentality of their master and king and of the head religious teacher of the community of Zartōst.

5 For the removal of the sufferings of the souls of men it is proper that they should be instructed (in religion), and, while prevented from evil-thinking, evil-speaking and evil-doing, should be encouraged in good-thinking, good-speaking and good-doing; that thereby wise, religious people might, through a knowledge of the good religion, be the more enabled to improve their dispositions.

6 It is through the religious authority of the high priest and the meritorious commands of the king of the Zoroastrian com-

munity that men's bodies are, after being freed from the sufferings of this world, rendered immortal (*i. e.* freed from harm). Similarly, it is owing to them that the diseases of men are averted and those whose bodies are being corrupted for want of (the services of) a physician are looked after and protected. The removal of every disease affecting the human body is owing to good physicians who give the necessary instruction and who are capable of informing men as to (the means of) averting the several maladies connected with them. Again, the removal of the diseases affecting the bodies of men is effected through the Darvestpat (surgeons) whose business it is to look after those things which injure the members (of their bodies).^{*} For the removal of the diseases of those parts of the body as also the soul which have been injured there are these things. And (these are) their religious names:—disease-averting purity; disease-averting fire; disease-removing herbs (vegetation); disease-removing surgical instruments; essences (spirits or tinctures) that burn out disease; and, disease-

* What is written above goes to prove that at the time when our people held sway in their own country the office of curing the ailments both of the soul and the body was, in accordance with the commandments of the Zoroastrian religion, entrusted to Athornáns (priests) versed in the religion, who as they were Doctors of Divinity so were Doctors of Medicine also. And when a person belonging to the Váštariosh and non-priestly class was also allowed to practise in those times as a Doctor of Medicine he always received adequate instruction in religion through the Athornáns, for, we find from the text that religious knowledge is essential to the physician of the body, and that it is only when he possesses a knowledge of the religion that he is enabled to remove the diseases of the body without rendering his patient impure or irreligious. Without a knowledge of the religion it is impossible for a Zoroastrian physician to recognize and to refrain from touching those unclean things mentioned in the Zoroastrian religion, those matters forming part of dead bodies, those evil-smelling things which vitiate the atmosphere and give rise to diseases, which a believer in it may not touch or go near. In the text the physicians of the soul and the body are styled *Robán* *bajshak*, *Tanu bajshak* and *Darvestpat*: the first of these is the priest of the religion, the second the physician of the body and the third the surgeon.

- removing recitations from the Avestá.* Of these, the explanation regarding the recitation of disease-removing Avestá is this that when bodily wounds, diseases and injuries of a malignant nature cannot, in spite of the adoption of various remedies, be removed, then the best remedy for casting away
- 8 bodily illness, is the recitation of the Avestá. Secondly, the meaning of fire being a remover of suffering is this that the power of fire is the cause of the removal of illness arising from putrefaction and noxious gases, so that if conquering fragrant herbs be placed upon fire and the body be fumigated and warmed many ailments arising from this cause are dissipated.
- 9 And thereby relief is obtained by the body. Thirdly, the meaning of pain being removed by vegetables and herbs is this that wounds, boils and tumours are cured by means of surgical instruments and tinctures (essences), and bodily illnesses of other kinds are dispelled by drinking (taking) and inhaling medicines. In removing disease by means of surgical instruments and medicinal essences, it is right that it should first be removed by means of instruments and then treated by means of essences.
- 10 The treatment of the soul is effected in three ways : by recitations from the good religion, by putting faith in the good religion and by doing works relating to the good religion. Of these (three) the strength of faith being infused into the (other) two,—recitations from and performance of the work relating to the good religion,—the diseases relating to the souls

* In the holy Avestá of the Ashvahasht (Ardibehsht) *Yesht*, *Asha*, *Dāta*, *Kereta*, *Urvara*, and *Māthra*, that is, purity, virtue, arms, vegetation, and recitation of the Avestá, have been mentioned as the means, along with *A'tash* (fire), for warding off and removing disease : and the natural power, *Airiaman*, which has been created by the holy *Abúrmazd* in connection with *Ashvahasht*, is spoken of as assisting these in stamping out disease.

of men are enabled to be dispelled. There are two worthy 11
 persons who keep (men) in a state of security in (the) world :
 one of these renders the soul of man imperishable from sin, and
 the other preserves the body of man from disease. Whoever
 in the world is a remover of the sins pertaining to the souls
 of men and of the ailments affecting his body is deserving of the
 name of a physician (doctor). And whoever saves (the souls
 of) men from sin and their bodies from disease, he, among men,
 is deserving of the name of the all-saving master. Every 12
 man who, among men, is a remover of the pain caused by
 the sin of the souls of men and the disease of their bodies is
 worthy of the name of a doctor. And, further, those among
 them who are physicians of the body are of two descriptions,
 one for the restoration of the bones of the body and the other
 for the cure of the body from disease. Similarly, the phy-
 sicians of the soul are of two kinds : One preserves the soul
 and the other frees it from sin. It is in the preservation of 13
 the souls and bodies of immortal men and in the removal of
 their sufferings that the immortal work of physicians consists.
 And the benefits of it consist in the maintenance of the world
 in safety, purity and good discernment. The good work 14
 of physicians connected with the End consists in securing the
 soul of every man from sin and his body from illness. And
 the benefit that results therefrom is that of keeping the bodies
 of men in health and of doing the work of purity of their
 souls. Physicians possessing thought and foresight like 15
 this ought to be appointed by the king. And the physicians,
 both of soul and body, versed in the good religion, should be
 under the control of the high physician of the soul, the priest
 of priests of Zoroastrians, which high priest should be pure of
 disposition, possessed of natural ability, an adorer of the

religion, one who remembers God, believes in Ahurmazd, perceives the soul, recites the true Avestá, understands the meaning of the Avestá, is versed in the religion, is of indubitable conduct, large of heart, high of thought, a discerner of the good of thought, passionless, a destroyer of perverse thought, a suppresser of temptations, giving immediate orders for the punishment of sinners (offenders), making appropriate gifts to those worthy of the reward and portion of virtue, and a supporter of those obedient to Ahurmazd. And he (the high priest) should be one who keeps within bounds (in due proportion) these five things,—the eyes, the mouth, the tongue, the ears and the neck,—the eyes from casting an evil eye, the mouth from irregular food, the tongue from foolish speech, the ears from hearing what is improper and the neck from frequent motion : that thereby he may not be possessed of certain defects (blemishes) : and the men of the four professions may not become of sinful conduct. Further more, he (the high priest) should be one who keeps the people harmless from injury by the Devs, points out to them (the path to) salvation and gives right decisions as between the sovereign and the subject. A true Dastur (high priest) is able, through wealth of all kinds and adequate income, to preserve the lustre and the aims of the religion and to issue all commands pertaining to the religion and to bring them into force.

- 16 { The physician who is the improver (restorer) of the en-
- 17 { feebled body by means of (medicinal) things, is the preceptor
- 18 { (teacher) who keeps the people of the good religion in health.
- 18 { Again, the physician who, in every situation, prevails through
- good expedients, loves the soul, examines diseases with
- minuteness, reads largely, remembers what is written, and

possesses great experience, is a curer of original (disease) and a victor over maladies that give pain to the body. An accomplished physician is one who is acquainted with the members of the body, knows their changes, understands the remedies for illness, is possessed of unadulterated things (*i. e.* drugs that are not unclean), treats patients in person, is a helping friend to them, is without envy, sweet-spoken (speaks with a sweet-tongue), undisdaining, adopts preservative and good remedies, is an enemy of illness, a friend of those who are ill, tends the sick without feeling ashamed, is harmless, free from disease, never keeps back (conceals) any kind of assistance (from the sick), a care-taker of patients with all renown, a pointer-out of remedies for maladies, is careful of (his) good name (as a physician), treats (patients) without (hope of) income (in this world) but in expectation of a good reward in the invisible world, and, listens to every circumstance that has happened (to the patient). And such (a physician) owing to the superior assistance and friendship of "Airiya-man",* averts disease by means of the virtues of medicinal herbs, adopts good, efficacious remedies, keeps (preserves) sick persons by means of illness-dispelling regimen, and, gives happiness, flavour and ease to life by turning away the hurtfulness and the impurity of disease. 19

The excellence and dignity of a physician of the soul depend upon his love (fondness), in this world, for true obedience to Ardibehesht Amesháspand while (endeavouring) 20

* An Yajad of this name has been created by the holy Ahurmazd as the associate of Ardibehesht Amesháspand and an account of him is given in the 22nd pargard of the Vandidad, where it is declared that the holy Ahurmazd has bestowed upon this Yajad, through the medium of "Máthra span", the miraculous power of destroying all diseases originating from Anghra Mainius. Hence, God-assisted "Airiya-man" is a helper in his work of every religious physician who practises his profession with sincerity and purity.

- 21 to ward off diseases of the soul. And the excellence and dignity of a physician of the body depend upon his acquisition of the virtue (efficacy), from among the Yajads who ward off diseases of the body, of "Airiyaman" the invisible power working in conjunction with Arđibehesht Amesháspand.
- 22 Further, the work among men, of him who averts diseases of the soul is of the first rank, (for) he (the physician) of the soul belongs to (*i. e.* is the physician of) all men, and, his principal work is to give instruction in the doing of works pertaining to the good religion and in remaining aloof from deeds of the opposite kind. And it (the work) consists in saving the soul from sin and rendering (man) pure by means of righteousness through the acquisition of the virtue
- 23 (occult efficacy) of Arđibehesht Amesháspand. The chief work of the physician of the body has reference to the stomach of the soul-possessing body of man: hence his work it is to strengthen the stomach of the body of man by regimen and remedies, to preserve the bodies of men in safety through the
- 24 occult efficacy of Airiyaman, and, to cure it of disease. The removal of the sin pertaining to the soul and the rendering it precious depends upon the strength of the body; (for,) it is owing to the existence of the body that there is cleansing
- 25 of the sin of the soul. The removal of the diseases of the body and the rendering it valuable depend upon the strength of the soul; (for,) it is owing to the strength of the powers of the soul that the work of the body is performed. The system of medicine pertaining to the soul is the religion itself. And the system of medicine pertaining to the body constitutes the strength of the powers pertaining
- 26 to the religion. The merit of the physician of the soul consists in (literally, the physician of the soul becomes possessed of merit by) removing the diseases of the soul, by

discovering the perverse powers of the soul and every sin connected with those powers and keeping man back from (the commission of) those sins, and by understanding how to annihilate every sin pertaining to him, break it down and keep his soul in a safe, durable condition. The merit of the physician of the body consists in improving and rendering uniformly fitting, in the manner required by medical science, the bodily members whose humours have become internally vitiated. The trial of a physician of the soul, as to averting diseases of the soul, should be made, in respect of the necessary temper and intellectual vigour, first, among Athornáns (priests), secondly, among householders, thirdly among the heads (owners) of streets, fourthly among the heads (owners) of villages and fifthly among kings. And according as he should be found qualified, (beginning) from the lowest rank, in the art of treating the soul, he should be raised in rank until he is chosen as the high priest of the community of Zartosht. He who is the highest physician of the soul ought not be tried (tested) by men, for, men of inferior abilities are incapable of testing and selecting men of superior abilities. The trial of a physician of the body, as to the art of treating the body, having first been made upon the diseased body of a Devyasna,* and the sufferer having been freed from the disease, he (the physician) should be considered an experienced physician of the body. Should he be found,

* A Devyasna must be understood to be a man guilty of the highest offences and adjudged to be punished with perpetual imprisonment or hanging. The 7th pargard of the Vandidád deals with the examination of a physician professing to cure diseases of the body; and there we are enjoined by the holy Ahurmazd to acknowledge as physicians those persons only who have succeeded in curing a Dev-prast (Dev-worshipper, sinner) of three different kinds of diseases, and to reject those who have failed.

- in the examination for the business of removing diseases of the body from among men, to be possessed of superior abilities (literally, strength) it is proper, he should, on a sufficiency of votes, be selected for and appointed to the post of a health-conferring physician by the entire population of Irán. But if on examining him (trying his skill) upon three persons, they should (all) die, he should not be considered to have successfully passed his examination.
- 32 And he should not be permitted to practice physic. The duty of a physician as regards his profession, (work) is to cure men: hence a physician ought always to visit the villages to make enquiries about the illnesses of God's creation and to (learn to) distinguish diseases. And he should visit every patient every day at a time appointed, and should, on the second day, administer superior medicine to other parts of the body of the patient and help him well with instruments. After diagnosing the disease, he should endeavour, in order to cure the patient, (to fight) against the disease with the help of superior medicines, as if he were its enemy. And he should avert the sufferings of sick persons in such a way that, through his exertions, there should be no person affected with disease in the village whose sufferings have remained without a remedy being applied. Such a physician men should always make their companion. And his wants as regards good food, fine dress, fast horses, a house in a central elevated locality together with the funds and even the furniture required in connection with it, should
- 33 be supplied. If a physician belonging to a house (attached to a family) does not possess in the house, or a physician attached to a street does not possess in the street, or a physician attached to a village does not possess in the

village, or a physician attached to a city does not possess in the city,—if anywhere he does not possess the things required by him and an animal to ride upon, he will be incapable, without the necessary materials and an animal to ride upon always, of applying remedies to sufferers. Therefore, in order to cure the sick, a fast-trotting horse, sufficient medicines and instruments should be supplied to a physician at fitting times.

The physicians for removing the diseases of the body 34 are of the following five kinds:—Of these, one occupies the highest rank, one the lowest rank, and three are of intermediate rank. Of these, those who avert the diseases of men from motives of righteousness and for the sake of the renown that attends only upon them (such motives) are the best physicians. Those who are actuated by the rewards and renown of this world are (physicians) of intermediate rank; and a physician of the intermediate rank is the ordinary physician. Of those who are actuated by (both) righteousness and money, the physician who has a greater love for righteousness (than for money), though he is reckoned as of intermediate rank, yet he approaches nearer to the rank of the highest physician (than the other). Of those who are actuated by (both) money and righteousness, he who loves money more (than righteousness),—that physician of intermediate rank approaches nearer the physician of the lowest rank (than the other). Among these, the physician who looks to the renown of pure righteousness must be considered as the most noble in rank, must be relied upon and honoured. And the physician who looks to be rewarded in money,—his rank as regards physicians whose reward is righteousness is intermediate, for, his

righteousness is (not pure), but mixed. And, therefore, he is possessed of mixed righteousness. And the lowest physician is he who is sinful and cruel in averting diseases. It is enjoined in the religion that such physicians should
 35 be disapproved of and neither honoured nor rewarded. As to what remuneration should be given to the physician experienced in the work of removing the diseases of the body, particulars are given in the religion of the highest to the lowest amount (to be given) for removing the diseases of the bodies of the lowest to the highest Gospad (cows, sheep &c.), and of the bodies of the highest to the lowest men.* Similarly, an untried physician is prohibited from practising phy-
 36 sic. In the event of an untried physician curing (a disease), nothing is mentioned about the remuneration to be paid to him; but if a man is injured (literally, wounded) by him, it is provided (mentioned) in the religion that he (the physician) should be punished for the injury and hardship inflicted
 37 on his person. A Dastur (high priest) who has been tried and chosen is a physician for removing the diseases of the soul. And over him is the head Dastur of the whole Zar-
 38 toshṭi community. The Darvestpat for (the whole of) Irán
 39 is the superior over the physician of the body. Of those who follow the profession of physician, the physician for the removal of suffering who belongs to the Athornán class is, as it were, a physician of the soul. And the physician for the removal of suffering who belongs to the Vástariosh class

* The 7th pargard of the Vandīdād provides no remuneration for curing an Athornán (a priest) other than his blessings. But for the cure of the different ranks of men who are not Athornans payment in Gospands and other beasts of burden of more or less value is provided. For the treatment of Gospands and other beasts of burden also a scale is laid down.

is, as it were, a physician of the body*. Viewed cursorily, removing pain and bestowing health are one (and the same thing), but looked at thoughtfully there are two degrees in illness. As regards these, the going beyond bounds and becoming possessed of blemishes (vices) is the source of the illness of the soul; and the same is also the source of the illness of the body. And the source of illness of both these kinds is Anghra Mainius who does the work of carrying man beyond bounds and renders man possessed of blemishes. Illness is the effect of the rivalry of the blemish-giving Anghra Mainius seeking to render sinful the powers of the soul. To render the soul full of blemishes (vicious) there are evil understanding, deceit, injury to purity, apathy, pride, scorn, evil passions, slander, adultery, and idleness. And these things are the cause of relations with sin and evil. Of the ingredients (principles) of the body, those that originate disease in the body are cold, dryness, stinks, putrescence, hunger, thirst, old age and anxiety. And these things are the causes that render (man) ill and mortal. Those things that cause illness (to men) through their behaviour are the affections and passions that mislead the soul. Thus anger of soul is (a thing) that injures the impulses that do good, and so on. There are many kinds of ailments that enfeeble the body which have been produced by Anghra Mainius ever since the beginning of creation. And God has commanded the power, Airiyaman, to remove these ailments; and, as is mentioned in the Mazdiasni religion, that Yajad cures

* This shows that the members of the Vāstariosh class, being well-acquainted with the properties of herbs, acquired with ease the education necessary for a physician and obtained the rank of a physician of the body.

(breaks) diseases of 4,333 kinds. The names of these diseases are given as follow: *ashir*, *aghur*, *aghrām*, *ughrām*, *dāju*, *tafnu* (fever), *sāran*, *sārsataya*, *aghshi*, and others which are well-known. The above-mentioned diseases have power to mix with the elements of the body. And they will endure till the time of Frashokeret (resurrection). And it is declared (in the religion) that all these diseases will, at the time of Frashokeret, be destroyed and brought

44 to an end. These bodily diseases are divided into different classes. As regards these, every ailment gives rise to ailments of other kinds. Some of these diseases are visible and these are mentioned (known) under the name of Paṭushak, *i.e.* diseases that appear outwardly (literally, come out), such as those diseases that disappear on a heavy fall of rain, and boils and others. And certain other diseases which are invisible are mentioned (known) under the name of Apatushak, *i.e.* diseases that do not appear outwardly, such

45 as fever and diseases pertaining to the inner parts. In the same way the ailments of the soul are divided into two parts. (The ailments) in the first of these (parts) are designated evil attributes (vices) of the previous dispensation (intention, scheme), among which are covetousness, anger &c. The others are designated evil attributes (vices) of the after dispensation, and among them are mentioned worship of Devs and secret (sinful) deeds, and other vices. The medical treatment of diseases of the body is declared to be by means of herbs and plants, which innumerable herbs and plants grow out of the ground. And these medicines, it is enjoined, should be administered in proportion to the strength of men. The medicine which at the present time is considered (fixed) as, among medicines, better and more ex-

cellent than all previous (medicines) is that called *Arirakne káburi*. This medicine was at first highly poisonous, but at present, being administered in conjunction with other medicines, it has come to be a remedy (for disease). And whenever any poison has got into the food of man or gos-pand, all that virulent poison is removed by this medicine. Moreover, it has been said that the various remedies for dispelling diseases and ailments and the new co-related (secondary) affections, and that all the most powerful articles for conferring health are derived from a tree named Gokartan* which grows out of the ground in a manner

* Gokarṣan is the tree mentioned in the 20th pargard of the Van.ṣiṣ. under the name of 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀 Gaokeren. In the Bundesheshne, a Pehlvi work, this tree is given the descriptive name of 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀 𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀 𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀, the tree containing all the seeds that subdue disease. Professors Spiegel, Justi, and West have identified this tree with the Haome Shufē; but looking to the references to it in the Avestā, the Bundesheshne, the Minokherd, the Afrine Panji, and the above text, Gaokeren and Haome Shufē would appear to be two distinct trees. The Gaokeren is mentioned as growing on land forming the margin of the sea, whereas the Haome Shufē grew within the Frākarēd sea. According to the Minokherd the former, which grows on land, is the habitation of the Simurg, and the latter, which grows in the sea, is guarded by a fish named Kar from the ravages of Khrāfastras.

In the 20th paragraph of the *Vandīdād* which treats of the removal of disease the holy Ahurmazd thus speaks to the holy prophet Zarəšōš: I, Ahurmazd, in order to dispel all diseases affecting the bodies of men, have, out of the tree Gao-keren, caused to grow every where more than hundreds, (more than) thousands, (more than) tens of thousands of health-giving trees. The original text of the *Avestā* is as follows:—

[illegible]

Again, towards the latter end of Ahurmazd Yasht our holy prophet has, after full knowledge of the tree Gaokeren, thus invoked the pure Farohar of a holy personage, who confers health on man, named Esmokhváo, and the tree Gaokeren :—

၆. ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊
 ၇. ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊ ချွေးပြည်နယ်၊

different from other trees and from trees like the sandalwood tree.

And all medicines are derived from this tree named Gokartan. Again, it is mentioned (in the religion) that at the time of the final improvement men will be rendered immortal by means of the Haome Shufed, a tree which grows in the sea called Frákard*. Health is of two kinds: of these, one depends upon the acquisition of merit (virtue) through the good qualities of the soul and upon the improvement of the powers of the soul. The second (description of) health refers to the body: it consists in the safe-

-ဒါ့ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ယဉ်ကျေးမှုပြုမူမှု၊ အချင်းအမျိုးမျိုး၊ သာသနာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊
ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး

i.e. "Of the givers of health thousand-fold and ten thousand-fold, we invoke that holy man who bore the name of Ešmukhnváo and who, more than other holy men, made enquiries about, remembered and believed in the miraculous Gaokeren created by Ahuramazdā. We invoke the Gaokeren created by Ahuramazdā." The Bundeheshne thus refers to this tree : "Every year the bird wounds the tree (*i.e.* shakes the seeds from it), and thereby the seeds fall into the waters of the sea, and ʾeštar Yajadī throws the seeds upon the ground with the rain." The Minokherdē says that the seeds which fall (from the tree) are thrown into the waters of the sea by the bird Chāmruš.

* The Haome Shufē grows in the sea Frákard. In the Bundehešne it is said: "the tree Haome Shufē (grows) within a piece of the waters of Arduisur and that it is in the vicinity of the tree Gaokeren. Men will be made immortal (at the time of the End) by being made to drink the juice of the crushed sticks (twigs) of the disease-freeing Haome Shufē." Towards the end of the 10th Hā of the Ijashne three kinds of Haom are praised, (1) Haom that grows upon the mountains, (2) Haom Yajađ, the bestower of superior happiness on mankind, (3) Haom the averter of death at the End, thus :—

[illegible]

i.e. "The golden Haom that grows on the mountains, praise we ; Haom the giver of superior happiness to the people of the world, praise we ; and Haom the averter (remover) of death, praise we".

The Haom mentioned first in the above extract refers to the sticks of Haom used by Athornáns (priests) while reciting the Ijashne, the second Haom is the Yajað of that name and the third or death-averting Haom is that mentioned in the text above under the name of Haome Shufed.

ordering of the members of the body. The necessity for the improvement of the soul arises from the dangers inherent in its powers. Thus, the power of understanding, which is a power of the soul, has (inherent) in it, as its enemy, evil sense, adultery, sins committed through ignorance of the religion and other things. And good disposition, which is the result of the power of wisdom, has in it adultery, the hostility to the soul that consists in not attending to the religion, sinful deeds that cause injury to purity, and, deceit. Again, vigour, wherein (literally, which) is the strength of the soul, has residing in it, as its enemy, the sin of Dev-worship and of doing harm to purity. Further, the power of sufficing thought, wherein (literally, which) is the strength of the soul, has mixed with it, as the enemy that causes harm to purity, the sin of Dev-worship. Similarly, with the power of politeness pertaining to the soul, is mixed, as its enemy, the vice of adultery connected with (arising from) a perverted intellect. Again, with the proper (suitable) power of sight, is mixed, as its enemy the vice of adultery connected with (arising from) a perverse intellect. In the same way, with the power of movement of the soul are mixed, as its enemies, the vices of idleness and ill-doing. Again, with the power of silence are mixed, as its enemies, the vice of speaking about wickedness and the sin of idleness. Hence, so long as man does not improve himself (by breaking away) from contact with evil by means of contact with the improving faculties pertaining to him, so long does he remain in danger. And the powers of his soul suffer injury from that danger. It is by improving the soul by holiness; and, by making endeavours for righteousness, remaining aloof from sin; and by remaining pure without being impure that (man) is enabled to

put off from his soul the dulness (unwariness) of (induced by) those whose business it is to throw (upon others) the
 49 evil of misguidedness. It is necessary to avert the ailments of the body because of the measures to be taken against the diseases of (arising from) cold and dryness which are strokes from the Blemish-Giver. Again, blood is like unto an ornament of the body: in whatever part that blood is injured there it coagulates. And owing to cold the heat of the blood is reduced. And owing to dryness the moisture (of the blood) is dried up. Thereby the blood that embellishes the body does not keep at all strong in the body to preserve it. And hence the creation is prevented from continuing in this world and from forming relations
 50 for Frashkeret (final improvement). Those who work in accordance with the commands of God (*i. e.* the Yajads) give, without delay, renewed life, in the body, to the blood of the enfeebled body which has been injured, through the elements, owing to heat being suddenly covered up (driven out) by cold and moisture being destroyed by dryness. And thereby the elements behave (work) well with each other and work improvement. And the evil of cold being prevented the body again obtains moisture. And the evil of dryness being prevented the body is again remedied. That is to say that the blood and the strength of the body which, owing to some evil connection, have become injurious to life, become, through the instrumentality of the powers that develop the principles of the body, durable and improved. It is declared (in the religion) that illness arises in the bodies of all life-possessing things through the hostility (rivalry) and the wickedness of the Blemish-Giver. And all the physical (bodily) danger (destruction) that

originates in the body, does so because of the residence within it of the Power of Falsehood. And the improvement and the strength of the blood of the body depend upon its vigour (vitality). The vitality of the blood, with (the assistance of) the good physician who administers the medicines and adopts the remedies appropriate to it, confers health upon the inner as well as the outer parts of the body. And thus there is a continuance of the people and of their progeny in the world notwithstanding the state of destructive commingling of the Blemish-Giver. Again, it is declared (in the religion) that man must, in the state of destructive commingling of the Blemish-Giver, improve himself in the way calculated to preserve himself. For

improving the health of the body of man there are the elements which give form to the body. And the powers for benefiting the soul of man are akin to (resemble) Akho (the invisible power that gives foresight). It is owing to their enemy hunger that the bodily functions are in a state of want; hence, to suppress that enemy-like hunger the bodily functions ought to be helped, (for) to continue the strength of life-possessing man there is food and drink. When there is adequate food in the stomach of man he remains, owing to the assistance of the elements, strong and vigorous. Again, if there be much moisture in the food, the element of water prevails (over the other elements). That is to say that so long as there is the watery element for (to neutralise) the injuriousness of dryness, so long (man) feels no harm. And so long as there is the element of heat for (to balance) injurious cold, so long (man) does not become cold. If the element of air preponderate in the food, it overpowers the other elements,

That is to say that so long as the element of air is for weakness (*i. e.* counter-balances and so removes weakness) so long it does not stop the breath of man. If the element of earth preponderate in the food, that earthy element overpowers the other elements. That is to say that so long as the earthy element does not stop the breath through lassitude and keeps it free, so long it, of all the elements, improves (makes better) any of the elements which, owing to an attack of hunger, have anywhere become to any extent injuriously unhealthy. The improvement of life (health) depends upon moderate (and) proportionate food. In the same way, where medicine is (taken) in excess proportionately to food, man is rendered lifeless by the potency of the medicine. Some medicines do good to man when taken in small quantities. And his elements obtain vigour proportionately. Among the things received from God for (the purposes of) life, mostly for the improvement of the soul, is wisdom, whereby the powers of the soul become like unto things that apply remedies to its sins and its impurities. Similarly, to keep the body in health and in right condition there are the elements as things to apply remedies, through wisdom, to its ailments and to death. Except wisdom, no other thing can annihilate the

53 danger (to life and body). It is because there is a physician of the soul that there is a physician of the body. And it is because there is a physician of the body that there is a physician of the soul: for, it is because of the fitness of the body that the teacher of the good religion, the physician of the soul, is successful in dispelling the diseases of the soul: And it is because of the suitableness of the soul that the physician learned in curing diseases of the body

succeeds in dispelling diseases of the body. Physicians (of) both (these descriptions), qualified by their abilities for their posts and the due ordering of their work, ought to be appointed by the king for dispelling the diseases pertaining to them. As regards this, the chief things to be done in removing diseases of the body are of the five kinds mentioned below: First, the setting right of the original (*i. e.* the body) and of existence* (*i. e.* the soul): Secondly, making the elements work harmoniously: Thirdly, to set right again parts of the body and the soul that have been injured: Fourthly, bringing up those that have been born: Fifthly, keeping the bodily passions and disposition in regulation (order). In the practice of physic, the work of dispelling the diseases of the body consists in protecting from harm the four elements out of which the world has been created, and in taking out from the elements of the body increments and defects calculated to put an end to it, and in improving and preserving it by proper remedies. The work of dispelling the diseases of the soul consists in keeping united, one with another, for the doing of good deeds, the four powers (faculties) of the soul,* in preserving the soul from the Sinful Enemy, and keeping back the thoughts, the speech and the deeds of men from evil-thinking, evil-speaking and evil-doing, in giving splendour to their final condition and saving souls from hell by means of good thoughts, good words and good deeds.

* The four powers or faculties are, Ján, Boe, Akho and Farohar.

- 1 Exposition in the good religion regarding the duty
 (of man) to do in this world the work relating
 to the new life (in the invisible world) and
 to keep aloof from work that
 ought not to be done. (128).
-

- 2 Be it known that, there are two ways (distinctions) as
 regards what works (deeds) are to be done and what not to
 be done. Of these, one is the way of doing deeds
 with knowledge (of the religion), and the other is
 the way of doing things without knowledge. As regards
 these there are four modes of the way of doing things
 with knowledge; and there are eight modes of the
 way of doing things without knowledge. And the exposi-
 tion of each of them, according to the religion, is as follows :—
- 3 Thus, it is declared (in the religion) that whoever does
 righteous deeds and remains aloof from sin knowingly, he,
 according to the religion, is, by his deeds, as holy of person
- 4 as the Yajads. (Secondly) whoever knowingly does sinful,
 deeds and remains aloof from doing righteous (deeds), he,
 according to the religion, is as sinful of person as the Devs.
- 5 (Thirdly) whoever knowingly does both righteous and sinful
 deeds, is, according to the religion, (a man) of this description
 that he obtains good reward by doing righteousness and
- 6 suffers punishment by doing sinful deeds. (Fourthly) as
 regards him who notwithstanding that he knows (what is
 right) does, of the two, neither righteous nor sinful deeds, it
 is declared in the religion that, not committing sin, he, in
 the way of justice, is without (free from) imprisonment and

not doing the righteousness which was obligatory, is (deserving) of imprisonment. Again, of those men who act without knowledge he who, without knowledge (but simply) through considerations of good behaviour, does righteous deeds and remains aloof from sin,—regarding such (a man) it is declared in the religion that he, being inclined towards good, will acquire superior station by doing righteous deeds. But he who without seeing (*i.e.* making enquiries) does righteous deeds and remains aloof from sin will not thereby acquire greatness (in the coming world).* (Secondly) regarding him who, without knowledge (and) with (notwithstanding) thoughts of evil behaviour, does righteous deeds and remains aloof from sin, it is declared, in accordance with the religion, that he, notwithstanding thoughts of evil, will be exempted from punishment. (Thirdly) as regards him, who without thoughts pertaining to the religion does righteous deeds to obtain the reward of heaven, and despises whatever sin he may have committed and refrains from again committing the sinful deed, it is declared in the religion that notwithstanding he is inclined towards good through thoughts of good behaviour, still, having committed sin, he will suffer punishment, and having remained aloof from righteousness, he will endure imprisonment. (Fourthly) regarding him, who without

* The meaning here is that if a man entrust to another the performance of some deed of righteousness and furnish him with the necessary funds, but make no enquiries whether the deed has been done or not, and if the deed is not done, the person who wished it to be done would not be entitled to any reward. For instance, if in any particular place the condition of the Zoroastrians residing there be miserable, and if a Zoroastrian residing at Bombay supply one of the inhabitants of the former place with the means of ameliorating the condition of the Zoroastrians there, but take no trouble to enquire whether his charitable intentions have been carried out or not, he will get no reward for his intended charitable act.

- knowledge, (and) with thoughts of evil behaviour commits sin and remains aloof from righteousness, it is declared in the religion that being inclined to evil he, owing to commission of sin, will suffer much punishment, and owing to remaining aloof from righteousness, will endure rigorous imprisonment. (Fifthly) regarding him who without knowledge (and) with thoughts of good behaviour both does righteous deeds and commits sin, it is declared in the religion that, being inclined to good, he will, by doing righteous deeds, obtain greatness (exaltation): but if he should not have made enquiries about it (the righteous deed), he will not obtain liberation (from hell), and, having committed sin, will
- 11 be a prisoner. (Sixthly) as regards him who without knowledge (and) with thoughts of perverse behaviour both does righteous deeds and commits sin, it is ordered in the religion that, being inclined towards evil, he cannot be considered to be thankful (grateful) (to his Creator) by doing righteous deeds; and, doing the deed without enquiry, he is without liberation (from hell), and, committing sin, will suffer rigorous
- 12 imprisonment. (Seventhly) with reference to him who without knowledge (and) with thoughts of good behaviour, remains aloof from both (righteousness and sin), it is ordered in the religion that he, by remaining aloof from sin, will enjoy greatness, and, by remaining aloof from righteousness,
- 13 will be without imprisonment. (Eighthly) with regard to him who without knowledge (and) with thoughts of perverse behaviour remains aloof from both (righteousness and sin), it is ordered in the religion that he, owing to thoughts of perverse behaviour, being inclined to evil, will, notwithstanding his remaining aloof from sin, be without greatness, and owing to remaining aloof from righteousness, will be a prisoner.
- 14

Exposition in the good religion regarding those men who 1
 (in this world) make themselves walk in immortality,
 and under the partnership and all the time on the
 side of (Spento Mainius and Anghra
 Mainius). (109).

Be it known that, the man who keeps the Blemish- 2
 • Giver away from within himself makes himself walk for im-
 mortality. And he, without taking (admitting) any portion
 of perverse intelligence in any of his movements, makes him-
 self walk (guides himself) with fully intelligent habits. The 3
 tendency of each act of man has reference to the partner-
 ship (of the good and evil invisible principles). And
 the reason for that has been stated by the former heads
 of the religion to be that the income obtained by
 a man who guides himself through the good Mino (invisible
 principle) is helpful of the righteousness of purity. And the
 income obtained by a man who guides himself by the be-
 guilements of the evil Mino is calculated for making him
 a prisoner through the sin of impurity. Hence, the Dádár 4
 has, through his omniscience given to all men, from the
 beginning of the creation, knowledge for conducting them-
 selves so as to diminish the Drujs. For, through the work
 of diminution of the Drujs there is the acquisition of final
 liberation for final improvement, and the manifestation
 (i. e. the being born) at the time of the final judgment in
 happiness, full majesty (khoreh), and superior rank.

- 1 Exposition in the good religion as to how often the sun will shine from the highest place in the heavens in which it was created by the Dáďár in the beginning of the world. (190).

- 2 Be it known that, the sun will shine four times from the highest place in the heavens where it was created by the Dáďár in the beginning of the world. And the object in so (shining) is to impart knowledge of the religion. When the Dáďár first created the world he had created the sun, stationary, in the highest part of the heavens. And it was brought down from the highest part by four stages, increasing in its face (disc) and appearing very powerful in each stage. And in that state it has been made to move that it may benefit the people and keep moving always till the time of Frashokant. Its perpetual motion is owing to the powerful design (purpose) of the Dáďár, the creator of the whole world. And its return to the highest place of its first creation, where it was first created, is for (pointing out) the time of those who bring the commands that benefit the people (*i. e.* of the prophets). The continued motion of the sun till the time of Frashokant and the frequency of its returns to the highest place (in the heavens) are owing to the powerful design of its creator.
- 3 This design of power regarding the sun (*i. e.* its return to its original place and its renewed motion thence) has reference to (*i. e.* is a mark of) the renewed promulgation of the Mazďiasnian religion proclaimed through the holy Zartosht.
- 4 And it has reference to the determination hereafter of the millennium of Zartosht (*i. e.* the period for which the religion promulgated by Zartosht will endure). At this time (the

sun) will pause in the first mansion (place, stage) in the heavens from which it shines, being one of the limits in returning upwards from the top which is known by the name of the first *andargáh* (stage). And it will remain in this stage for 10 days and nights. At the end of the millen- 5
 nium of Hoshedar (the sun) will return, with a more powerful design, into the second mansion (place, stage) in the heavens from which it shines, being the second limit in returning upwards from the top which is known by the name of the second *andargáh* (stage). And it will remain in much strength in this stage for 20 days and nights. When the millennium of Hoshedar Máh comes to an end 6
 (the sun) will return, with much more powerful design, into the third mansion in the heavens from which it shines, being the third limit in returning upwards from the top which is known by the name of the third *andargáh* (stage). And it will remain in much more strength in this stage for 30 days and nights. When the 57 years of 7
 Sosiosh come to an end (the sun) will return, with extremely powerful design, and will remain in the fourth mansion in the heavens from which it shines, being the fourth limit in returning upwards from the top which is known by the name of the fourth *andargáh* (stage), where it was first created for conveying benefit to the people: And where it was kept in the beginning without moving. At this time when the sun will be shining in the highest stage in the heavens those who belong to Ahereman will receive harm, the resurrection will take place and the people will be purified.

- 1 (Exposition in the good religion) regarding the superior knowledge of the Mazdiasnian religion to be obtained in the three parts (of the Avestá). (141).

- 2 Be it known that, the superior knowledge of the Mazdiasnian religion given, through the three parts (of the Avestá), in the good religion, by the first head of the religion (Zartosht), is for the purpose (of pointing-out) that the deeds pertaining to Hát Máthra* and Gáthá† (are done) by the help of Dát‡; and that the deeds pertaining to Dát and Gáthá are (done) by the help of Hát Máthra; and similarly, that the deeds pertaining to Hát Máthra and Dát are (done) by the help of Gáthá. The (easily) understood explanation of this matter is this that in Dát is imparted superior knowledge as to how the people of this world ought to conduct themselves in this world. And Hát Máthra and Gáthás are its (of Dát) means (instruments).
- 4 In the Gáthás is imparted superior knowledge regarding the invisible world and the work of its inhabitants. And
- 5 Hát Máthra and Dát are its means. In Hát Máthra is contained superior knowledge regarding the means for maintaining mutual relations between the people of Mino (the invisible world) and of Geṭi (this perishable world). And Gáthá and Dát are its means. And in this manner

* Hát Máthra is that part of the Avestá which contains the scriptures for the worship and praise of the one holy God, and of the Yajads and Amesháspands possessing His attributes.

† Gáthá is that part of the Avestá which in the form of hymns teaches of God and of His invisible world.

‡ Dát is that part of the Avestá which teaches what is to be done in this world and what not to be done.

(upon this plan) has each of the prayers in the Avestá been composed.* [That part of the Avestá which is called *Dāt* explains how man ought, in this world, to live a life of virtue and holiness. The *Gáthás* contain information regarding the work relating to the invisible world and its inhabitants. Hence it is as incumbent upon men to know what they should do and what they should refrain from doing in this world, as to know the nature of the invisible world and how happiness or misery can be secured there: for, without a knowledge of both these descriptions it is impossible for man to regulate his conduct in this world or to render himself worthy of the happiness of the next. But this is not enough. Without the assistance of the invisible *Yajads* man is unable to act uniformly in obedience to the precepts of the religion or to improve in his moral nature; for he is drawn contrary ways by the good and evil influence of the two invisible powers, *Spento Mainius* and *Anghra Mainius*: and, that he may not be drawn towards the evil power, but may remain on the side of the good power, it is necessary that he should by prayers and praises secure the assistance, the friendship and the influence of the invisible *Yajads* and *Ameshás-*

* In all the prayers composed by our prophet *Zaršosht*, *Dāt*, *Hát Máthra* and *Gáthá* have been introduced for recitation one with another. Thus, in the *Vandídad*, *Hát Máthra*, *Gáthá*, and *Dāt* have to be recited one after the other, and if the *Saroshbáj* be carefully examined Avestá of all these three kinds will be found therein. In the same way, it will be found that all our prayers have portions which answer to Avestá of these three descriptions. Prayers like these composed by the prophet *Zaršosht* with his divine knowledge of the religion ought to be considered by all *Zaršoshtis* as true and as approved of by God. And let it be borne in mind that it is only by saying these prayers in sincere faith that the road to happiness and salvation in the coming world will become open; and that those *Zaršoshtis*, who have broken all bounds and who are at present endeavouring to substitute for the prayers composed in the Avestá others composed by themselves, are deceiving themselves, offending their God, and securing the imprecations of the holy prophet *Zaršosht*.

pands. And the Máthra Avestá are a means to this end: a recitation of them obtains for man the love of the Yajads and Amesháspands, whose assistance keeps him aloof from the tendencies of Anghra Mainius.]

- 1 Exposition in the good religion that the Dádár will ward off the harm (stroke, blow) of Anghra Mainius which is for (the purpose of) overcoming the creation of Spento Mainius, and will continue it (the creation). (142).
-

- 2 Be it known that, Anghra Mainius has created (made) each of (his) dangers (harms) for the purpose of attacking the creation of Spento Mainius. These dangers Spento
 3 Mainius always lessens (diminishes) from his creation. And in these (following) five ways Spento Mainius makes it (the creation) to prevail (literally, to walk) over the
 4 dangers:—The first of these ways is to remove from a thing a particular kind of attack made upon it by the harm (proceeding) from Anghra Mainius. For, as an enemy, it is the business of Anghra Mainius to introduce cold into pure heat and dryness into pure water (moistness). And his object is, by putting an end to heat by cold and to moistness by dryness, to render lustreless the possessors of good life, to render the world useless and to prevent the
 5 people from continuing (in the world). Spento Mainius is an arrester of the cold which injures moistness (and) which reaches, through hostility, against pure heat. And (he) is an arrester of the dryness which harms heat (and) which reaches against pure moistness. Where cold meets (unites)

with moistness, and heat meets (unites) with dryness,
 there is a stoppage (of respiration). (For) cold, which is
 an enemy of heat, going (prevailing) over heat, no heat
 remains within (the body); hence, cold with a due (uniform)
 proportion of heat and moistness is a helper of the body.
 Similarly, heat, which is an enemy of cold, going (prevail- 6
 ing) over cold, no cold remains within (the body); hence,
 dryness with a due (uniform) proportion of moistness and
 heat is a helper of the body. And their connection is
 (calculated) for the bettering (improvement) of the body.
 Owing to the union within the body of heat and moisture
 the body is improved, and thereby life acquires great
 strength and vigour. And hence Anghra Mainius is dis- 7
 appointed in his intention of fabricating things (calculated)
 to arrest the creation of Ahurmazd. The second way 8
 is to assist the creation with good wishes against the
 practice obtaining in the creation of doing deeds that have
 in them an admixture of Drujs, and to make it profitable.
 Thus Spento Mainius is a helper of the creation, which has
 united within it any of the cold and dryness of Anghra
 Mainius, with the beneficial help of the union of bright-
 ness-giving heat and of moisture. Again it is apparent 9
 from this that as the heat of Spento Mainius is driven out
 from within life-possessing beings by an increase, through
 the Blemish-Giver, of cold, so moisture which is the com-
 panion of heat is driven out by (an increase of) dryness
 (brought about by the Blemish-Giver). But through just
 deeds men acquire again the benefits pertaining to them.
 And (he, Spento Mainius) causes great benefit to man,
 through wisdom, in opposition to (as against) the vicious,
 blemish-possessing and ruinous (harmful) deeds of the

- 10 Drujs. The third way is (that which relates) to the continuance of man and of his progeny (in this world) notwithstanding the great risk of his being brought into a sinful state. These (dangers) fall upon the people of the world at once, in one place and at one time: thus, it is obvious that Anghra Mainius throws evil temptations and other vices pertaining to his tyranny, through (the instrumentality) of the One (*i. e.* of perverse intelligence), upon all speakers of the truth, at all times, in all places and in all cities, (and that Spento Mainius) puts these away from the people, and, keeping them within
- 11 the law, renders them of good aspect. The fourth way (mode of procedure) (of Spento Mainius) is to turn back upon the Drujs the dangers (harm) caused by them for injuring the people. As the heads of enemies are broken with their (own) battle-axes, so are the Devs to be smitten with their (instruments the) Drujs: In like manner as Afrásiáb, the doer of deeds in accordance with the wishes
- 12 of the Devs, was tormented by the Drujs. And similarly are the Kharafastras harmed by the fall of snow. In the same way, it is declared (in the religion) that at the time when the Dádár will perform Frashokant (resurrection), Anghra Mainius will turn back from the ambition to which he yielded and his office-bearers (work-doers) will be
- 13 swallowed up, harmed and saddened. The fifth and best way is that which has been mentioned in the good religion regarding the guidance by the Dádár (of his creation) with consummate knowledge, and, the rendering lustreless, with adequate strength, in the time of the Frashokant, of all the sinful strength of the Darwand (*i. e.* the wicked one), and, the becoming existence-less and ruined of the Source

•

• pontiff and to accept his dicta. (143).

•

[illegible]

who possesses the most profitable wisdom of the Amésháspands (*i. e.* who

and impart (religious) instruction are like unto the skin of the bodies of Athornáns. Those who are Mobeds (priests) and Dasturs (high priests) are like unto the bones and intellect of the Athornáns. Those among Athornáns who are of most excellent goodness are like unto the heart of Athornáns. And he among them who is superior in rank to the people-protecting king is like unto the marrow and joints of Athornáns. Accordingly they (the Mazdiasnians) should treat the Athornáns of different ranks as superior in station. And (they) must understand that every good and evil that happens to them comes through them (the Athornáns).

-
- 1 **Exposition in the good religion regarding the duty
of men to accept (obey) the just commands
of kings and to make themselves act
(in accordance with them). (171).**
-

- 2 Be it known that, the ruler over a man's soul is his own pure conscience (heart). And the ruler over his conscience is his intellect which distinguishes good from evil. And (associated) with both these is the religion of Ahurmazd which keeps (men) completely prosperous. Supreme over each of these

receives inspiration from the Yajads and Amesháspands), who is most truth-speaking, who receives most help and imparts most wisdom, him do I consider as the highest strength (that which gives courage) and the head priest of the Athornán, the Artheshár, and of the prosperity-giving Vástariosh, and honour him accordingly".

It appears from the above Avestá that our holy prophet has reckoned as high priests persons possessed of qualifications of two kinds. Whoever is learned in the doctrines of the religion and teaches those doctrines to others is placed at the head of the Athornáns (priests). But the high priest who, in addition to a knowledge of the doctrines of the religion, holds communion with the Yajads and Amesháspands and receives secret inspiration from them,—such a marvel-working priest is considered as of higher rank than the other. With the exception of Adarbád Márašhpand and Ardáeviráf, no other high priests are known to us as included in the latter class.

three superior (things) are the commands of the people-protecting king. Therefore, (Mazdiasnians) ought to keep their souls, bodies and every (description) of this world's wealth in his service and under his control (order). And (they) must be careful to walk in (the paths of) virtue. And all men ought to keep themselves imprisoned (*i. e.* within bounds) because of every sin; and do all strength-giving, noble, deeds of righteousness.

Exposition in the good religion that the three descriptions, of Avestá of the Mazdiasnian religion make known co-related matters. (190).

Be it kown that, the (proper) understanding of the utterances in the Gáthás is dependent upon Hát Máthra and Dát. And the (proper) understanding of Hát Máthra and Dát depends on the utterances in the Gáthás. And the reason for it is this that there are made known in Hát Máthra and Dát many directions and many suitable punishments for those who entertain evil thoughts regarding the holy Self-Existent and who break the Lord's commandments; and the reason thereof is thus given in the Avestá composed in the form of the Gáthás: The Lord of Goodness is the bestower of superior rewards on those masters of the world who remain in obedience to His commands and who keep all men like unto Him, as also on those who are the servants and subjects of such masters, for their desires (wishes) of this kind. And those who are disobedient to and who entertain evil thoughts regarding those rulers (owners) who, remaining in obedience to the holy Self-Existent, keep the persons of the people of the world and their riches in conformity with the commands

of the holy Self-Existent, they, owing to their deeds, will not obtain justice or gift of any kind in (both) the worlds, but, as a reward (for their deeds) will have to endure hardships at the hands of the people of (both) the worlds. The promulgation of Hát Máthra and of Dát was for the sake of the Gáthás. And in the proportioned (metrical ?) Avestá of the Gáthás it is made known to this effect that whoever walks truthfully (rightly), to him no evil will reach in the time to come. The reason for the origin of Hát Máthra is thus mentioned (in the religion) that, just as an army in thousands helps its truthful master (owner) in proportion to his truthfulness, and preserves him from harm, and thereby no harm reaches his person, so does Hát Máthra help a person of the true religion.* And just as (man) becomes freed from (without) danger, (arising) from

* In the Ahurmazd Yasht the holy Ahurmazd has given a promise to our prophet that He will drive away the afflictions of all those who constantly remember Him. It is there said that :—

[illegible]

i. e. Whoever in the corporeal world, O Spitman Zartosht! will count and recite day and night these names, [*i. e.* of Ahurmazd] to that man, during those days and nights, will the evil thoughts of evil Hesham do no injury. To him will happen no harm from scissiors, sling, arrow, sword, man or stone, for as a thousand men keep guard over one man, so will these my names preserve that man from all the injurious wickedness proceeding from invisible Drujs of perverted intellect, from revenge-bearing Ahereman and from Anghra Mainius”.

sins having the blemishes of Him of Evil Thoughts, owing to the punishment pertaining to them, and thus no harm happens to him, so is there a turning back of the punishment of sinners by the Máthra.* Again, the Gáthás, owing to their containing a knowlege of the invisible (world) are of superior rank to the Máthra which concern the inter-space (that between this world and the invisible world) and the Dát which have reference to (which possess) the wisdom of Geti (this world). Hence, it is apparent that the recitation of the Gáthás in (with) Dát and Hát Máthra and of Hát Máthra and Dát in (with) the Gáthás is for the reason that (man) may be without hardship.

Exposition in the good religion regarding the best 1
and the worst times of the world and the
four products (outcomes) of each. (199)

Be it known that, the consideration in the world of 2
times as best, depends upon the dispositions of all men
being rendered most good through the wisdom of the
servants of the religion. And the fruit of the times, im-
proved and reformed by means of that wisdom, consists
in every virtue, goodness, prosperity and righteousness.
And all these ways have reference to the goodness and 3
happiness of this world as also of the invisible world. And
the consideration of times as the worst is owing to the
punishment-deserving sinful dispositions of all men
derived from the Yáhudi religion. And the fruit of it has
reference to the time of destruction and of the utmost

* According to the precepts of our religion sins of various kinds are wiped out by the penitential recitation of certain appointed prayers.

wickedness. And owing to the evil intelligence and other vices (blemishes) (of that religion) each (income or acquisition) of the men of this world has reference to evil conduct, wickedness, misery, and sin. And thereby there is pain and hardship in the invisible world.

-
- 1 Exposition in the good religion regarding the declaration
 (in the religion) for the diminution of evil in all places
 where it may be prevalent. (147).
-

- 2 Be it known that, evil has been introduced by the Druj (Anghra Mainius) into the creation of Ahurmazd to cause it harm. Hence, from the beginning of the creation to (its) end Dādár Ahurmazd will render his creation victorious over the Druj that causes it harm: and will improve (regenerate) all from evil. For, the Lord is himself aware through his foreknowledge that at the time of the End the power of the Druj will be destroyed by the creation possessed of the good strength. But the Druj will be unaware, in the beginning and the intermediate time, of his destruction at the End. But near the time of the End, when a great many of his evil powers will be destroyed, he will understand that his time will be completed (brought to an end). And at that time he will be seen striving, through despair, with all his hard-set strength. (But) when (their) time is over all the strivings of enemies are in vain. For, that will be the time for believing, virtuous persons to be (endowed), through connection with fiery strength, with
 3 more highly shining strength. After the time for the diminution of the highly wicked strength of the Druj (*i. e.* after such time shall have elapsed), his evil strength will not be again running and all his powers growing oppres-

sive as they did in the beginning, nor will he be as highly powerful as he was in the intermediate time.

Exposition in the good religion regarding the thorough non-remaining (disappearance) in man of the good disposition (habit) to make good invocations (of Yajads) owing to a cessation in him of the faculty of thought on which the practice (path), in man, of constant good remembrance (invocation, of yajads) depends. (198).

Be it known that, there abide in man always thoughts of pure virtue (goodness). When thoughts of (leading to) harm make their residence there, then the thoughts of good remembrances (invocations) which are always in him do not stay in him at all. And thereby the man remains always without goodness (and liable to be) harmed. Perverse thoughts having made an abode in him, good remembrances do not stay in him at all. The man who is without the harm pertaining to him (to which he is liable) and has with him all goodness is one possessed of (destined for) the dwelling-place of high (noble) paradise. And the man who, without goodness, is possessed of all harm, is possessed of (destined for) the worst hell. Between these two abodes is Geti (this world). The man in it (this world) who has thoughts of darkness will have to descend (put-up) into the abode of servitude (hell). If a guest (stranger) is desirous, in accordance with the nature of his original ideas, to take birth in that abode which is without happiness and most harm-causing, he goes there. And the guest whose thoughts have reference to the profitable deeds that take birth in accordance with the nature of the ideas of his conscience and to similar other matters,

goes to a place which is not lustre-less or most harm-causing,—to the shining mansion of paradise; which mansion, free from harm, is mostly (intended) for the constant remembrance of God. And it is not a lustre-less and most harmful abode, but, on the contrary, is the place where he
 6 originally was born. The man in whose thoughts there is the path of the wisdom of the religion and who has (in him) Ahurmazd's thoughts, will secure the shining and harmless abode. Again, the man who has thoughts the reverse of betaking himself to his birth-place, such a person, being defective in regard to his birth-place, will have his abode in the place which is without happiness and full of much harm.

- 1 Exposition in the good religion regarding actions which are fit to be approved, of good ceremonial (and) religious; and opposite actions which are of evil ceremonial, and pertaining to wickedness and sorcery: and (regarding) the means for averting (the consequences of) them (the latter). (199).
-

- 2 Be it known that, religious deeds (works) are fit to be approved and of good ceremonial: and the reverse of them are deeds of evil ceremonial, wickedness and sorcery: and the averting (of the consequences) thereof (*i.e.* of the latter) is in this wise. Whoever, remaining firm on the commandments of Dāčār Ahurmazd and the king, performs deeds enjoined by the religion, his dwelling-place, body, and vestments are, in accordance with the precepts of the religion, free from uncleanness of every kind, and redolent with the victorious fragrance that covers up (destroys) evil smells and smites down (breaks down) the Drujs. And into that dwelling-place, good people performing Yajashne (an offering with

prayers) to God, carry many shining (light-bearing), pure and fragrant things, in order to perform their good deeds, full of renown, relating to the good religion, to Athor-nánship (priesthood), to thinking with a mind filled with excellence, and to speaking the truth. Religious and holy persons should always remain aloof from evil. And they should not praise harm-causing Ahereman with sorcery of evil rites, pertaining to the ways of the Devs, and with wicked deeds. And should keep away from their dwelling-places, bodies, and apparel, uncleanness that reaches up imperceptibly and bad odour. For, the Yajads become sad and the Devs rejoice at men who prefer *nuso* (things pertaining to dead bodies) and *Aher* (fluid and dry matter pertaining to dead bodies). Because of the evil religion for the worship of Devs and the perverse-minded thoughts for speaking untruth and the doing of perverse deeds men put faith in Dev-worship and remember the Devs, name by name, in (during) their actions. And thereby they acquire evil renown. The man who prefers *nuso* and all other things pertaining to Devs for the purposes of sorcery is the chief of sorcerers. The recognition of each of these (two descriptions of men) is (effected) by means of the intellect. And it is done in this way:—Of the two, he who belongs to the religion is unlike what is said of those who are workers in hot (burning) fire, those who walk in molten brass. (For), there is no burning of his tongue with that fiery thing, and of his feet with that fiery pyre. But, feeling not the flames of the fire, the fiery pyre is to him like unto a lustre-giving thing. Again if it (the fiery pyre) is capable of punishing and inflicting pain on the

body of that person, then that serves as his liberation from (the consequences of) speaking untruth. And those persons who, through their tongue and movements, are possessed of purity, for them, there is no imprisonment of any kind. Again those persons who knowingly worship (invoke) Drujs and Devs have marks of their infidelity visible on their breasts, tongues and feet. And owing to this arrangement (for passing through molten metal) people belonging to both these religions (the holy and the unholy) will become, through the working of divine power, like unto stars in appearance. Of these (two descriptions of people) one will be punished by the fiery religious ceremony, their original sin will be dismissed (cast off) by the burning pain. The others, who are persons who speak the truth, will be picked (winnowed) out of the speakers of falsehood and doers of false deeds, and high rank will be bestowed upon them. And thereby will they be known as separated from those who are to suffer pain. Again, he whose life has been in accordance with the law and who has passed his life in sufficient abstinence,—his body (person) will be exempted from burning in fire and becoming useless. But he whose life has not been passed in abstinence, his body (person) will be rendered useless by means of fire. And thereby he will learn that Ahereman had made him a great deceiver.*

* The testimony as to men being compelled to walk through molten metal at the time of the resurrection is contained in the 3rd HÁ of the Ahunvaf Gáthá towards the end ; and is as follows in the words of our prophet :—

[illegible][illegible]

၀. နေရာ. ၁. နေရာ. ၂. နေရာ. ၃. နေရာ. ၄. နေရာ. ၅. နေရာ. ၆. နေရာ. ၇. နေရာ. ၈. နေရာ. ၉. နေရာ. ၁၀. နေရာ.

i. e. "The holy Ahurmazd will (at the time of the resurrection) throw both these kinds of men (the good and the evil) into molten metal in order to make

Exposition in the good religion regarding the duty of a father to love his child from its infancy up to adolescence. (14*).

Be it known that, it is a commandment of the good religion, that parents should love their children very much from the time they are born up to the time when they become 7 years of age or more*. And within these limits the child should for two or three years be reared on a milk diet. And it should not be punished for any sins it may commit from childhood up to seven years of age, for, sin does not (at that age) touch it. But all subsequent sins should, while bearing affection to the child, be checked (diminished) according to its age. In order to make his child of superior rank the father should give him due instruction to live (remain) in obedience. And the father should as far as he is able instruct the child in superior (and) perfect knowledge and raise him to a high station. For, it is the duty of a father to raise the child while young from an inferior to a superior station. And it is the duty of the child to be obedient and respectful to its father and to secure his love and keep him pleased. When the invisible power of thinking takes its birth in the child the

them understand (the nature of) their respective faiths. Then the good will remain permanent (unharmd) and the sinners will suffer pain. And thereby the good will in the end be benefited."

Further references to the same subject are to be met with in the 4th and 5th, Hás of the Ahunvat Gáthá.

* The Mardiasnian Zartoshti religion enjoins it as the duty of every Zartoshti to protect orphans until they are 7 years of age and the pups of dogs until they are 6 months old. The following is the commandment referred to:—

[illegible]

e. For six months the dog should be protected ; and for seven years should (an orphan) child be maintained.

base Devs give it base advice to become evil. Therefore, to check evil thoughts in the man and to enable him always to do long-lived deeds, and to keep his person holy, adequate knowledge of the Mazdāsnian religion should, as early as possible, be imparted to him in order to drive away the Drujs from within him; and he should be made a religious person.

- 1 **Exposition in the good religion regarding the rewards and punishments of the pious and the punishments and rewards of the sinners. (IVI).**
-

- 2 Be it known that, according to the precepts of the good religion the income of righteousness is its reward. And the pains of sin must be considered its punishment. In the invisible world no man has any inducement at all for righteousness or sin. But there reward is obtained for righteousness and punishment is endured for sin. The rewards to be obtained by Darwands (sinful men), will be (so obtained) because of the remission of the punishment for their sins which (punishment) consists in the endurance (of the pains) of hell till the time of the Frashokant. And the changing (remission) of the punishment of sin beforehand depends upon the doing of righteous deeds in this world as a
- 4 remedy for it. The punishment for sin that there is for holy men has reference to the non-adoption of remedial measures by them in respect of the sins attaching to them in this world. And alteration in (remission of) that punishment beforehand issues out of the rewards for their righteousness. In the investigation as to How much more righteousness than sin has the soul of the good man done, (if after deducting

the sin), he remain pure, the good man will go to the good (excellent) place. And good men like these will obtain everlasting paradise as a reward for righteousness. It is declared in the Mazdāsnian religion that the people of the world are the source of every germ (root) of righteousness that is rewarded and of sin that is punished. Hence, this world is a place for acquiring the gifts (blessings) of the invisible world. It is owing to their public acknowledgment in this world of their offences and remembrance of those things which procure them the reward of righteousness in the invisible world and their remaining contented while not receiving several blessings in this world that the punishment for the sins of good men is altered (turned away). That sinners are (obliged) to bear, although unwillingly, the punishment for (their) sins is because, notwithstanding they have the power for the removal of sinful deeds, to do deeds of righteousness, and to make such deeds grow, they do not do so and do not bear in mind the reward of goodness and the thankfulness for it. Damage to the invisible abode is due to man's own desires.

**Exposition in the good religion as to whether
harm will reach the Dādár from any place
or from any thing. (142).**

Be it known that, the Dādár desires every man to have
faith in the good religion and gives commands regarding

it. For, if men, in this world, put faith in the good religion they will be able to diminish the Blemish-Giver. And if they be not connected with the good religion they will not be able to live (in this world), without (being exposed to) danger, in purity and with every happiness. Superior to those who make enquiries regarding religion with pleasure are those persons who, having a knowledge of the good religion, live with sincere faith in it. Men go against the commands of the Dádár and against His wishes through the sinful man who causes pain and harm among men owing to much sin connected with the Blemish-Giver. And that is the very cause of harm reaching to the Creator.

3. The religion of those religious teachers who are doers of any harm to the things belonging to the Dádár is connected with death and drowns the wishes and the commands of the Dádár. The sinful (man) who commits no sinful deed in this world deserves neither the reward of righteousness nor the punishment of sin. But if he should have no desire to annul the commands of the Dádár, (and) on the contrary does deeds connected with the wishes and the commands (of the Dádár), he will obtain the reward for righteousness notwithstanding that he is (of a) sinful (religion). And he is not deserving of the punishment of sin. If a (man of a) sinful (religion) do not annul (set aside) the commands of the Dádár by his own wishes—it is said of him in the religion that that man in his desires is a co-helper in the commands of the Dádár. For, the religion which is said to be (to proceed) from deceitful man is considered to be no religion.

Exposition in the good religion that roots are (proceed) 1
from fruits and fruits from roots. (143).

Be it known that, the manifestation of the existence of 2
 roots is owing to fruits. And according as the root is so
 are its proper fruits possessed of honesty. And they are, in
 their kind, good-looking or ill-looking, good-smelling or
 evil-smelling, in eating of good taste or bad taste, in vigour
 healthful or feeble of aspect according as are their roots.
 They whose lives pertain to Darkness (Anghra Mainius) 3
 have a nature like its (nature). And by the fruit that per-
 tains to it harm is caused to the life of every thing. The
 nature of the fruit resembles that of its root. And those
 who belong to the Dark Root,—these, in this world, owing to
 the union of his evil intelligence, are of evil understand-
 ing; and owing to the connection with (his) sinful state,
 are known as sinners. And those who belong to the root,
 Ahurmazd, these owing to the connection of His wisdom,
 are wise, and owing to the connection of his righteousness,
 are righteous. Hence, those who belong to the Yáhuđi
 religion cannot become possessed of relations with the one
 proper Root (Source). For, wisdom and evil-understanding
 are not one in body (person, nature). Hence, should one
 by nature wise, appear possessed of evil-understanding,
 that is owing to the Root of evil-understanding. For, He
 of the evil understanding is the cause of the sin pertaining
 to him. Hence, the nature (personality) that is a doer of
 sinful deeds does not at all belong to the pure Spento
 Mainius, but it surely must belong to Anghra Mainius.

- 1 Exposition in the good religion as to who is possessed of the desire to obtain liberation; and what his name is (as given) in the Avestá; and who it is who makes (men) possessed of a desire for liberation; and what is the reason for making (men) possessed of a desire for liberation; and why is (a man) possessed of a desire for liberation not inclined to have a liking for the ways of his enemy; and from whom and why are benefit and harm (to come) to him; and what great benefit is to be derived by the people thereby. (174).
-

- 2 Be it known that, that which is possessed of a desire to obtain liberation (from hell) is man in this world. And in the Avestá he is styled *Ahuc ast humanand*, which means "the owner (master) of the body, the lord of thought." It is in the power (within the rule) of man, possessed of a desire for liberation, to guide himself towards the wishes of the soul and to do the superior work relating thereto. No other (portion of the) creation in this world (except man), thus rules as it pleases. When one among the Yajads is the lord (owner) of man, why should not man, walk in the direction of that lord? It is the duty of man to make himself walk in the direction of the Self-Existent because it is through the Lord that he has taken birth in this world. It is by having within himself the invisible Yajads that man is enabled, owing to the invisible Yajads, to keep himself possessed of the body of (for) this world.
- 3 He who makes (man) possessed of the desire for liberation is the creator Ahurmazd. Rule, for man, depends upon having a desire for liberation. Men become possessed of superior desires by approving righteousness and dis-

approving sin. The aim of the Dádár has reference to the desire for liberation. The eye of conscience keeps man seeing. And it is by means of its rule (authority) that man makes himself worthy. And it is by its rule that strength from the Dádár is obtained. Further, it is because of this power (conscience) that man is a holder of the highest strength for driving out the whole army of Drujs. It is also a darkener of every Druj that reaches to cause harm to the creation of Ahurmazd. And as its helper, is divine understanding, which instructs in the morality of the good religion. As the enemies of *A'sne Kherad* 4 (divine understanding), are perverse understanding and the teachings of evil intelligence, which are (things) that come athwart the intellect and help the evil religion of the Drujs. It is through the Spenamino that righteousness is approved, thought, spoken, and done; and sin is disapproved, not thought, not spoken and not done. It is in opposition to Him that man, through Anghra Mainius, approves sinful deeds, thinks about them, speaks about them and acts for them; and disapproves beneficial deeds of righteousness, thinks not, speaks not and acts not for them. It is by disapproving, not thinking, not speaking 5 and not doing deeds of sin; and approving, thinking, speaking and doing deeds of sin that man becomes possessed himself of rule (power) for liberating himself (from hell). In the same way he through the power of Yajdan (God), is a deliverer of other people of this world from the harm done by Drujs. And it is by approving, thinking, 6 speaking and committing sin; and disapproving, not thinking, not speaking, and not doing righteousness that man through his own rule (power) makes himself a prisoner

(in hell): And in the same manner he renders others, through the powers of the Drujs pertaining to them, prisoners

7 (in hell). The accruing of great benefit to the people of the world depends upon their desire to obtain liberation. And

it is owing to having no liking for the wishes of the Drujs and for the evil religion that all men become possessed of

rule (power) for themselves. Man improves himself by having a high liking for the desires pertaining to the good

religion of the Dádár. And it is by disapproving, not thinking, not speaking and not doing deeds of sin; and,

approving, thinking, speaking and doing deeds of righteousness that (man) keeps (his) soul in the proper manner in

accordance with the wishes of the Dádár. And thereby there is a diminution of Anghra Mainius who has risen up

as the enemy of the world; and the people of the world remain aloof from its enemy, Anghra Mainius, for (the sake

8 of) immortality, purity and ever-lasting happiness. Those religious teachers who are excessively desirous of liberating

man by approving, thinking, speaking and doing deeds of sin; and by disapproving, not thinking, not speaking and not

doing deeds of righteousness, will in the end be of hell for ever. And they will on no account be liberated from hell.

Their religion is (alleged to be) for the liberation of man through religious desires, but not only is it not for the bene-

fit of man, but it is calculated to cause much pain to the holy Yajads and to do final evil and harm to all the people

of this world. And not only will it not give deliverance (from hell) but will ruin the people of that religion. It ought

to be called not a moral but a sinful religion.

દીનકર્દ કેતાબનાં ચોથાં દફતરના અગતજોગ લોગતોની શબ્દકોષ.

GLOSSARY OF SELECT TERMS.

—

$\text{עין} = \text{આંખ}$ નાં. આંખ, અશ્વમ.
 Heb. עין the eye. Arb. عين n.
 The eye.

$\text{אברים} = \text{અંગો}$ નાં. અંગે. વં
 તત્વો; અશ્વો. બદનને લગતા ભાગો.
 અવં אברים તાબેદાર; ઉપરથી. n.
 Elements, parts, members,
 limbs.

$\text{אשרים} = \text{અશ્વો}$ નાં.
 અંગે વં દીનના તાબેદારો. દીન ચુસ્તો.
 n. Servants of the religion,
 believers in the religion, the
 faithful.

$\text{אשרים} = \text{અશ્વો}$ વી.
 યાદને લગતું, યાદ કરવા જોગ. ક્રિ. યાદ
 કરવી. અવં אשרים ; ફાં אשרים a.
 Pertaining to the memory,
 worthy of being remembered.
 v. To remember.

$\text{אשרים} = \text{અશ્વો}$ નાં. જાણાસો.
 વીં એલકાબ ધરાવનાર; (જુઓ પીજાં
 દફતરની શબ્દકોષ.) n. Explana-

tion, exposition, meaning. a.
 Holder of a title, man of rank.
 (Vide Glossary to Vol. II.).

$\text{עם} = \text{આમ}$ નાં. વખત, હી-
 ગામ. (અવં עם + עם ફાં עם)
 ૨. લોક, ખલકત. n. Time, season.
 2. The people, the world, man-
 kind.

$\text{עם} = \text{આમ}$ નાં. ખલકત, લોક. જમા-
 અત. (અવં עם ભુ. ક્રિ. હયાતી પા-
 મેલું. ફાં עם) n. The peo-
 ple, the world, mankind.

$\text{אשרים} = \text{અશ્વો}$ વી. ૨૬ યાએલું,
 નકાસું, કામમાં નહીં આવે તેવું. a.
 That rejected, useless, can-
 celled.

$\text{אשרים} = \text{અશ્વો}$ નાં. બદી, બુરાઈ,
 બુરાઈ. (અવં אשרים અથવા אשרים બુરાઈ.)
 n. Wickedness, evil, vice.

$\text{אשרים} = \text{અશ્વો}$ વી. મ-
 કાન મેળવનાર. (અવં אשרים + אשרים)
 ૨.

ઉપરથી ૨૦+૧૪૯ નો સંખ્યેષ આકાર.)
 α. One who obtains a dwelling-place or a mansion.

અપુષ્ટ = અવગુણ ના. નાપાકી.
 (શુષ્કો પેહેલાં દફતરની ફરહંગમાં.) *n.*
 Impurity, uncleanness, that which is unclean. (Vide Glossary to Vol. I.).

પુષ્ટ = પુષ્ટ ના. મથાણું, માથું,
 સોરાણું. વિં અહતે દરજે. (અવં
 નામ) *n.* The top, the head. α.

અવગુણ = અવગુણ ના. અ-
 ઇમાની. (અવં ફાલ to choose.
 ફાલ કરી) *n.* Infidelity, faith-
 lessness.

અવગુણ = અવગુણ ના. અ-
 રજ. *n.* An evil or wicked Druj.

અવગુણ = અવગુણ ના. વી.
 અનિતીવગરનું, નીતીવાન, પ્રમાણીક.
 (૨+૧૨૦) α. Moral, honest,
 conscientious.

અવગુણ = અવગુણ ના. વી. વગર
 શરમે; અકુનમ વગર. વી. શરમ વગરનું,
 અમરવત. ફાલ અવગુણ. *ad.* Shameless-
 ly, heedlessly, without taking
 warning. α. Shameless, un-
 grateful.

અવગુણ = અવગુણ ના. વી.
 વી. નહીં વેચાંનમાં આવે તેવું; સમજાઈ
 શકે નહીં એવું. માલુમ નહીં પડે તેવું.
 (૨+૧૨૦) α. Incomprehensible,
 that cannot be understood, im-
 perceptible.

અવગુણ = અવગુણ ના.
 અવગુણનું સંભવાણું; ફિ. અવગુણનું સં-
 ભવાણું. (૨+૧૨૦) *n.* Improper
 or unworthy hearing. *v.* To
 hear or listen to what is impro-
 per or unworthy.

અવગુણ = અવગુણ ના. હદ,
 તપકો; મક્કાત. *n.* Bound, limit,
 stage, dwelling-place, mansion.

અવગુણ = અવગુણ ના.
 શુરજસુખી, શુરજનો આકાર, શુરિઅરપ.
n. Having the face or figure
 of the sun.

અવગુણ = અવગુણ ના. અ-
 વગુણ-અવગુણ } ગા તથા
 અવગુણ-અવગુણ } વચ્ચતની
 વચેની હદ અથવા અરસો; *n.* Space,
 interval between local points
 or points of time.

અવગુણ = અવગુણ ના. નસીહત.
 ૨. હેકમ; ફરમાન. ૩. સહમન. *n.*
 Advice, admonition. 2. Pre-
 cept, command. 3. Explana-
 tion, elucidation, interpreta-
 tion.

અવગુણ = અવગુણ ના. શરીરના ભાગ, અદના અવગુણ.
 (પેં ૨૦, ફાલ અવગુણ નું સંખ્યેષ આ-
 કાર); *n.* Parts of the body,
 bodily members.

અવગુણ = અવગુણ ના. વી. પ્ર-
 માણે, રીતે. વીં પ્રકારનું, તરેહનું, માફ-
 કનું, જેવું. ના. અળ, કહિઅત. *ad.*
 Accordingly, in the manner,

in the way. *a.* Of kind, of sort, of variety, like, similar, of the same kind. *n.* Strength, power, vigour.

અદ્યત્ત=અદ્યત્ત કિ. વી. વપ્ત પુરે થવાએ, વપ્ત નહી રહેવાએ. *ad.* Time being over, there being no time left.

અમલ=અમલ અથવા અમલ. =અમલ નાં. દોલત, માલમતા. ૨. સકલી. વી. સકલીવાન. ૨. દોલતમંદ. (શુભો દક્તર પેહલું જાણે.) *n.* Wealth, riches, property. 2. ability, capability. *a.* Capable. 2 rich, wealthy—(Vide Glossary, Vol. I. under અમલ).

અધર્મ=અધર્મ-અધર્મ વી. ધર્મ વગરનું; અધર્મી. (આએ એમણે અધર્મ ઉપરથી અરાય થાઇને બનેલા ધાર્મિકામાં આવેછે.) *a.* Without religion, irreligious. (probably a corruption of અધર્મ).

અપ્રાપ્ત=અપ્રાપ્ત વી. બાહર નહી નીકલી આવેલું, બિમાલુમ. *a.* That does not come out, imperceptible.

અપ્રાણ=અપ્રાણ કિ. અરાય થવું, અરાય કરવું; અપ્રાણ. *v.* To do harm, to suffer harm, to deteriorate, to destroy.

અપ્રાણ=અપ્રાણ કિ.
અપ્રાણ=અપ્રાણ કિ.

ગરમીનું શબ્દ રહેલું, આતશનું સરદ થવું અથવા બુજવું. (અવન અવન + અપ્રાણ થકું થાએલું; કાં અપ્રાણ); *v.* The disappearance of heat, the wetting or extinguishment of fire.

અપ્રાણ=અપ્રાણ ના. બુરે તરીકે, બુરે મારગ. *n.* The wicked way or path.

અપ્રાણ=અપ્રાણ વીં નહી કરવાએ. ના. ઉલટું કામ. *a.* Not fit or worthy to be done. *n.* A perverse deed.

અપ્રાણ=અપ્રાણ વીં સંબંધ વગરનું, શુદ્ધિવાલું. (અવન + અપ્રાણ કાં અપ્રાણ). *a.* Being without relation, unconnected, separate.

અપ્રાણ=અપ્રાણ કિ. દુર રહેલું, એલાએકુ રહેલું, વગર સંબંધ રહેલું. *v.* To remain aloof, to be separate, to be unconnected, to keep at a distance.

અપ્રાણ=અપ્રાણ કિ. પવીતરાઈ અથવા સચાઈને હાંણી પોંદ્યાવી. *v.* To cause damage or harm to purity or truth.

માર્ગ=માર્ગ ના. તરિકા, મારગ. *n.*
Way, path, course of conduct.

છૂટકારે=છૂટકારે-લામણ ના. *n.*
છૂટકારે મેળવવાની ઇચ્છાવાળું. *a.*
Possessed of a desire for libera-
tion, wishing to be liberated.

માલુ=માલુ-લામ આતશની *n.*
આદ; આતશની ભડી. (માલુ માલુ ને
બદલે.) *n.* A pyre, a furnace, a
pile of fuel in a state of com-
bustion.

માલુ=માલુ ના. આતશ, અ-
ગ્નિ. *n.* fire, any thing in a
state of combustion.

માલુ=માલુ ના. આતશ. (અ-
ગ્નિ કહેલ આતશ); *n.* fire.

માલુ=માલુ ના. ભુ. કિ. પેદા
થાએલું, જન્મ પામેલું. *v.* That
which is born, that which has
taken birth.

માલુ=માલુ ના. કેળવણી આપ-
નાર, શીખવનાર, ઉસ્તાદ, આલેખ. *n.*
કેળવણી. *n.* A teacher, tutor,
instructor, master.

માલુ=માલુ ના. ઉ-
ત્તર; તત્ત્વ. *n.* Elements, first
principles of things.

માલુ=માલુ ના. *n.*
અવશી, અવશીભાવ, અવશી. *n.*
Impurity, uncleanness.

માલુ=માલુ ના. સહમજ્જિમાવ
નાર, તેજ જાણવાળું. *a.* One who
understands, one possessed of
a keen understanding, clever,
sharp.

માલુ=માલુ ના. કિ. મા-
લુ. ૨. પેદા કરવું. *v.* To bring.
2. To create, to produce.

માલુ=માલુ ના. કિ. મા-
લુ. પ્રતાપ મેળવવો; પ્રતાપી થવું. *V.* To
acquire fame or glory, to be
famous, to become celebrated.

માલુ=માલુ ના. પ્રકાશ,
પ્રતાપ, ગુરુ, આરોહ. *n.* Lustre,
glory, light, majesty, splen-
dour.

માલુ=માલુ ના. અથર્નાન, *n.*
માલુ ના. આથર્નાન, અથર્નાન,
માલુ, ધર્મઆચારી. અથર્નાન ૧૦ અથર્નાન
અથર્નાનો. *n.* An Athornan, a
priest, a clergyman, an ecclis-
iastic. *pl.* Athornans.

માલુ=માલુ ના. *n.*
માલુ, આસુહી, તરત અવશ્યા, સુખી
હાલત. *n.* Happiness, ease, a
state of satisfaction.

માલુ=માલુ ના. *n.*
માલુ, માલુ, માલુ. *n.* Body, person.

માલુ=માલુ ના. કિ. કંટા-

નવું, કંટાળો આવો. *v.* To become
wearied or disgusted.

નપસ=નપસ ના. શોક, આ-
દેશ, ઇચ્છા. *n.* Desire, liking,
wish.

૭-૭

નપસ=નપસ ના. શોક, આ-
દેશ. *a.* Each, every, any.

નપસ=નપસ ના. શોક, આ-
દેશ. *v.* To in-
voke, to remember. (Vide
Glossary, Vol. II.)

નપસ=નપસ ના. કુ-
શલ, હિલચાલ. *n.* Effort, endea-
vour, movement.

નપસ=નપસ ના. ઇલા-
કામ કરનાર. ફતેહમંદ, જે ભરેલું,
જે કાર. *a.* Successful, victorious.

નપસ=નપસ અથવા નપસ
નાં અક્ષર, પ્રદી. ૨. હયાતી, જીવ.
(Heb. נָפֶשׁ to Glow, to burn; נָפֶשׁ
a. fire-hearth; Syr. نَفْس, Arab.
نَفْس, کَر, کیر; *a.* furnace,
hearth). *n.* Intellect, unders-
tanding. 2. Existence, life.

નપસ=નપસ ના. કિ-
લકાઈ કરવી, જાગ્રત કરવો; કલ્પના કરવો.
૨. હાંસી પેાહવાડવી, ઇલા કરવી. *v.*
To fight, to quarrel. 2. To
injure, to hurt.

નપસ=નપસ ના. કુશલ ક-
રવી, હિલચાલ કરવી. *v.* To make

an effort, to attempt, to endea-
vour.

નપસ=નપસ અથવા
નપસ ના. ધરમચર, ધરમને મદદ
કરનાર, ધરમને યારી આપનાર. (અવન
નપસ+નપસ) *n.* A religious
teacher, one who gives help
to the religion.

નપસ=નપસ ના. માલુમ પડવું, જાણવું. (જુઓ દફતર પે-
દેલું નપસ). *v.* To become
known or manifest, to be per-
ceptible. (Vide Glossary, Vol.
I. નપસ).

નપસ=નપસ ના. જાણવું, જાણવું. (જુઓ દફતર પે-
દેલું). *v.* To know, to disting-
uish, to recognize. (Vide Glos-
sary Vol. I.).

નપસ=નપસ ના. આત્માની શક્તિઓ. *n.* The
powers of the soul, the spiritual
powers or faculties.

નપસ }
નપસ } =નપસ વિન તાજગી આપ-
નાર, તરાવતવાળું. *a.* That which
refreshes, that which nourishes.
૨.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નાં વાંક, તક-
સીર, ચુક. (خامی) *n.* Fault,
offence, mistake.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ કિ. વિ. ખુલ્લુ,
નતે. *ad.* Personally, in one's
own person.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નીં નતે
(દરદીને) એલાન કરનાર. *a.* One
who personally attends upon
and applies remedies (to a
patient).

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નીં શારં, કિં વી.
સારી રીતે. (અવં શારં; સં સુ-
કાં خوب) *a.* Good. *ad.* In a
good manner, well.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ કિ. કચ્છ
કરવું, એકશર કરવો. ૨. રાજ રેહવું,

સંતોષ રાખવો. *v.* To promise, to
agree. ૨. To be pleased, to be
contented or satisfied.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ કિં
શુકાવું, શુકાઈ નવું. ૨. અરાખ થવું,
હાંણ પાંખવી, હાંણી પોહાવવી. (અવં
ખુલ્લુ શુકું; કાં خشک) *v.* To
become dry. ૨. To spoil, to get
bad, to be damaged or hurt.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નાં વી-
તું, પીવાની વસ્તુ. (જુઓ દફતર પેહલું
ખુલ્લુ) *n.* A drink, anything
that is drunk. (Vide Glossary
Vol. I. ખુલ્લુ)

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ વી. જોઈવું,
ખપવું, પસંદ પડવું. (અવં ખાહ-
વું; ઉપરથી.) *a.* Requisite, neces-
sary, that which is liked.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ -
ખુલ્લુ વી. કીરતી બખશનાર, ઇન્ત
આપનાર, ફતેહ આપનાર. *a.* The
giver of glory, the bestower of
honour or victory.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નાં કીર-
તી, ઓરેહ. ૨. કહિમત, બલ, જોર. *n.*
Glory, majesty. ૨. Strength,
power, prowess.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ અથવા
ખુલ્લુ એતેકાદ, હમાન. (અવં
ફાં અથવા ખુલ્લુ to choose ઉપરથી.)
n. Faith, belief.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નાં મરતબો, ઓ-
ધધો. ૨. વખત. (જુઓ કિ. વી.
ઘટતે વખતે; અરવખત.) *n.* Rank,
position, honour. ૨. Time.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નાં આએ દુની-
આં. ૨. દનિયાં. ૩. આએ દુનીઆં-
ની કાયા, બદન, શરીર. *n.* This
world. ૨. Man. ૩. The body
or constitution for this world,
the body.

ખુલ્લુ = ખુલ્લુ નાં
પાપની સંગત, અપવીતરાધનો સંબંધ.
n. Contact or contamination of
sin, connection with impurity.

પ્રદાન = પ્રદાન-પ્રદાન વી.
 ઇન્ન દેનારી અપ્રેક્ષ કરનાર, નોકસાંતકારક
 અથવા સુખતી ઉપજાવનારે આપ આપ-
 નાર. *n.* The giver of gifts that
 harm, the bestower of hurtful
 income or profit.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. કેદી,
 બંદીવાન. (અવન પ્રાપ્ત પકડવું, ઉપરથી.)
n. A prisoner, one who is in
 confinement.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી.
 ક્રિ. પકડવું. ૨. કામ કરવું. ૩. To
 hold, to seize. 2. To do, to
 act, to perform.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. મીઠી, આક, ધૂળ.
n. Dust.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત વી. આકી તત્વ,
 આકી ઉત્તર. *n.* The element
 earth, earthy element.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. એ
 અવસ્થામાં જણાવેલાં પ્રાપ્ત વાંમના
 એક જાડવું નામ છે. આએ જાડથી દુની-
 આનાં સરવે જાડાની દાદાર અહુરમઝદે
 પ્રથમ ઉત્પત્તી કરી હતી. *n.* The name
 of a tree spoken of in the
 Avesta under the name પ્રાપ્ત
 Out of this tree all the other
 trees in the world were having
 been first created by God.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. વા
 આ, બોલવાની શક્તી. (અવન પ્રાપ્ત, ફાં
 گویش) *n.* Speech, the power of
 speaking.

૨૫૫

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી.
 નાં. હાનરમંદી, ઊકમત, અનાવડ. *n.*
 Skill, contrivance, design.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. ભવકાદાર,
 દેખાવર, જ્યેષ્ઠ. *a.* Splendid,
 majestic, good-looking.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત ક્રિ.
 ગરદન ઊલવવી, ડોકીનો લેહકો કરવો. ૩.
 To shake or move the neck, to
 nod.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. ચીજ, વસ્તુ.
 (અવન પ્રાપ્ત, પાંચ પ્રાપ્ત; ફાં પ્રાપ્ત)
n. A thing, matter.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. ગરદન,
 ડોક. (Chal. ضر, Syr. ضر ;) *n.*
 The neck.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત નાં કારણ, મતલબ.
 ૨. ઉપાય, એલાજ. ક્રિ. વિ. કેમ, કેવી
 રીતે. *n.* Object, purpose, reason.
 2. Remedy, means. *ad.* How,
 in what manner.

પ્રાપ્ત = પ્રાપ્ત-પ્રાપ્ત વી. ફતેહ
 કરનાર, ફતેહ મેલવનાર. *a.* Victori-
 ous, successful.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં મીડી, ધૂણ,
ખાક. ૨. આકીતવ. (Aram.
ખ def ખ્ખ clay; Syr. طينا,
Ar. طين, Heb. פֶּתֶל Forg.
פֶּתֶל) n. Dust, earth, loam. 2.
the element earth.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં ખુર,
નહાર, જ્યુત, બદ, ખરાબ. (Heb. מְבֹרָךְ
(טימא) in the widest sense: to
desecrate, profane, to make un-
clean (spiritually or leuitically)
what before was holy, adj. m.
מְבֹרָךְ (טימא) f. מְבֹרָכָה (טימא)
unclean, a. Evil, wicked, bad.

—

ખપ્પ=ખપ્પ નિં આદત,
ખવાસ, રૂઝ. ૨. જીશાન, ઇલાકી.
(અવન ખપ્પ) n. Habit, dis-
position, nature. 2. Sign,
taken, index.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં
આદત પાડવી, રૂઝ પાડવી. v. To
habituate, to accustom, to cause
to be of a certain habit or
disposition.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં સજા, ઇજા,
(અવન ખપ્પ; ફાંખ દખ્ખ, ઘા (ખપ્પ)).
n. Punishment, chastisement,
hurt.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં તેજાબ,
કેઆરડીલ, દરદને બાલી નાંખવારી દવાઈ.
(અવન ખપ્પ બાલવું.) n. An es-
sence, an acid, any medicine
that acts as a caustic and
destroys disease.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં ડાહજવું,
ડાહજ જવું. (અવન ખપ્પ ઉપરથી).
v. To be burned, to be scorched,
to be scalded.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં વખત, વેલા.
(અવન ખપ્પ;). n. Time.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં
(ખુર માણસ ઇઆ ખુરા આતમાનું)
બાલવું. (અવન ખપ્પ કેહવું, બાલવું,
ઉપરથી). n. Utterance or speech
(of wicked man or spirit).

ખપ્પ=ખપ્પ નિં સખતી,
ઈજા. ફિં સખતી યુલરથી, ઇજા દેવી.
n. Hardship, hurt, injury.
v. To cause hardship, to in-
jure, to hurt.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં
ફિં એલાજ કરવો, ઉપાયે કરવો. v.
To remedy, to adopt means or
measures.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં સલા-
મત, દરસ્ત, સાબિત. (અવન ખપ્પ;
ફાંખ દસ્ત) a. Safe, secure, en-
tire, well.

ખપ્પ=ખપ્પ નિં
હાડવઈ. ૨. સલામતી, દરસ્તી. ફિં
હાડને સાંધવાં, હાડને દરસ્ત કરવાં. ૨.

મજામત રહેવું. જલવાઈ રહેવું. *n.*
Surgery, the practice of sur-
gery. 2. Safety, security, the
state of being proper or well.
v. To set bones, to set frac-
tures, to set broken bones. 2.
To be safe to be secure, to be
preserved.

જાળી જાળી = જાળી જાળી
નાં મજામતી બરેલી હાલતમાં રાખનાર
ગુરુ અથવા માલિક. *n.* The teacher
or master who keeps safe.

ચાડ = ચાડ ચાડ નાં ચોરી
ફિં ચોરી કરી, (અવં ચાડ, ફિં
ચાડ) *n.* Theft, robbery. *v.*
To steal, to rob.

1—1

અવજાવ = અવજાવ-જાવ
ફિં વીં નવેસરથી, *ad.* Anew,
afresh, over again.

જાણવ = જાણવ-જાણવ ફિં તપા-
સીને જોવું, તપાસવું. (જુવો દફતર ૧ છું.
જાણવ-જાણવ જોલ. ફિં નકીરુન) *v.* To
examine, to view carefully.
(vide Vol. I., Glossary, under
જાણવ-જાણવ).

જાણવ = જાણવ-જાણવ નાં તપાસ,
સોધ, જોલ. *n.* Examination, in-
vestigation, search.

જાણવ = જાણવ-જાણવ વીં ઘણું
અતજગતું, ઘણી નજદીકીવાલું, અતજ-
ગતું સયું. ૨. ઘણુંસારું, ઘણું અગ-
તતું. *a.* Very close, intimate,
closely connected. 2. Very
good, very important.

જાણવ = જાણવ-જાણવ જું ફિં
લખાણ કરેલું, લખ થાએલો. નાં છુપી
ખાખત, બેદ. *p. p.* Written, re-
duced to writing. *n.* A secret,
a mystery.

જાણવ = જાણવ-જાણવ
વીં શુધ અવસ્તા પઠનાર, *a.* A cor-
rect reciter of the Avestá.

જાણવ = જાણવ-જાણવ નાં લખા-
ણની યાદ રાખનાર. *n.* One who
remembers what is written.

જાણવ = જાણવ-જાણવ નાં પેદાને
કરનાર, જાદાએતાલા. (જુઓ હમારાં બ-
નાવેલાં પેદાની વ્યાકરણને સર્દે ૪૪૫ મે).
n. The Creator, the Self-Exis-
tent. (Vide the Translator's
Pehlwi Grammar p. 445).

જાણવ = જાણવ-જાણવ
અથવા જાણવ-જાણવ નાં નવી સગા-
ઈ, નવી બેથાવંદી. ફિં વારકાએને પોતાની
(ઈઆને આપણી મજદીઅસની જરેતાથતી)
દીનમાં લાવવું. *n.* New relation-
ship, new kinship. *v.* To
bring strangers into one's own
religion, to make converts to
ones own religion.

જાણવ = જાણવ નાં તરાવત, ભીનાસ. *n.*
Moisture, dampness.

નદી = નદી નાં. આપીતિનસર,
આપીતત્વ. *n.* Water as an ele-
ment, the watery element.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ નાં. તાબે-
દારીવાલું મકાન. ૨. દોષાનુ, દોષાનુ
બંધીયાનું. (અવન કલ્પ + નિમ્નગતિ). *n.*
The house of bondage, the
place of servitude. 2. Hell,
the prison of hell.

નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ નાં
નાસ, નોકસાં. (Heb נָחַץ to pierce,
to cut into a thing, to cut off
hence to bite, of the serpent.)
n. Destruction, ruin, harm.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં નીચું,
હલકું. (ફારસી منخفض ;) *a.* Mean,
base, low.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં નાસકારક,
હાનિકારી પોહચાડનાર. (અવન અપી નાસ
કરવો,) *a.* Hurtful, injurious,
harm-causing.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં જાણી
કરવું. *v.* To make clear.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં કુમલ, નાજુલ.
(ફારસી نازک ;) *a.* Delicate, slender.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ નાં
નિમ્નગતિ નાં વીંછી રીતે, અંદર
અનિયમી. ૨-દેહથી, અંતરથી. *ad.*
Secretly, internally. 2. Heart-
ily, cordially.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં નિમ્નગતિ
નાં જાણાસો, વીસતાર. વીંછી અતલાવ-
નાર, જાણાસો કરનાર. *n.* Explana-
tion, exposition, discription.
v. One who shows, explains,
expounds.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં નકશ, ચીતાર,
નકશો. (ફારસી نقاشه ;) *n.* A picture,
a painting, a sketch.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ નાં યુનાઈ,
પાપ. વીંછી. *n.* Sin, un-
righteousness. *A.* Secret,
hidden.

૦—૦

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ નાં
નિમ્નગતિ નાં બદલો મેલવવાને-લગતું,
આપેલ મેલવવાને લગતું (મકાન); *n.*
That pertaining to obtaining
reward, that has relation to
income or profit.

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ નાં
ભાગવું, પડભસ્ટ થવું. *v.* To tumble
down, to be ruined, to lose
rank or station:

નિમ્નગતિ = નિમ્નગતિ-નિમ્નગતિ નાં
નિમ્નગતિ, પ્રત્યેક, માનતા, (અવન

પૂજા + (પૂજા ઉપરથી). *n.* Worship, adoration.

સેવક = સેવકસમાજ વીં
વીં ચાકરી કરનાર, ખેડતમગાર. *a.*
One who serves, a servant.

શક્તિ = શક્તિસમાજ વીં કહ્યતદાર,
નોરાવર. (અવં નમ્મ + નમ્મ 'નોરા-
વર,' ઉપરથી). *a.* Powerful,
strong, vigorous.

નિવેશન = નિવેશનસમાજ કિં દાખલ
થવું, અંદર ઉતરવું. (અવં નમ્મ તો
fall) *v.* To enter, to go in.

જાણીત = જાણીતસમાજ અં
ગમ્યજાણીત આહર નીકલી આવેલું,
ભાંજીયું, પારખી સજાએ એવું (દરદ.)
(અવં નમ્મ + નમ્મ ઉપરથી;) *a.*
Jutting out, that has come
out, recognisable, known.

નિબંધન = નિબંધનસમાજ-નિબંધનસમાજ
નીં સંબંધ, ૨. પ્રમાણ, કાએદો, નીચમ,
n. Relation, connection. 2.
Proportion, rule, regulation.

નિવેશન = નિવેશનસમાજ ભું
કિં શુધારેલું, પાછું સમારેલું, કિં
વીં શુધારીને, પાછું સમારીને (અવં
નમ્મ + નમ્મ સમારવું; ઉપરથી.) *p. p.*
Improved, reformed, repair-
ed. *ad.* having improved, re-
formed.

સંસ્થાપન = સંસ્થાપનસમાજ નીં
હથીઆર, આલાત, યોગાર. *n.* Ins-
trument, implement.

નિવેશન = નિવેશનસમાજ નીં
પાએમાલી, હાંણી, ખરાબી. *n.* Des-
truction, ruin, damage.

નિવેશન = નિવેશનસમાજ અં - નિવેશન
નિવેશન નીં લોક, રમ્યાત. માંણસો.
(જીવો દક્ષતર ૧ લાંમાં નિવેશન એ લ.)
n. The people, subjects. (Vide
Glossary; Vol. I under. નિવેશન).

નિવેશન = નિવેશનસમાજ વીં
ઉતરતી પદવીનું, હલકા દરજ્જાનું. *a.* Of
inferior rank, of low station.

જાણીત = જાણીતસમાજ નીં ચીજ,
વસ્તુ. *n.* Thing, matter.

જાણીત = જાણીતસમાજ-જાણીતસમાજ
અથવા જાણીતસમાજ નીં ઘરનો અસ
બાબ, ઘરનો સંમાંત, ફરનીચર. *n.*
Household articles, furniture.

જાણીત = જાણીતસમાજ વીં નીચ,
હલકું, હલકું, નીચ વીચારવાલું. (અવં
નમ્મ નમ્મ; ફાં નિમ્ન) *a.* Mean,
perverse, low, of base thou-
ghts.

નિવેશન = નિવેશનસમાજ નીં
સજા, ગુનાહનો બદલો. કિં સજા થવી,
ગુનાહનો બદલો મલવો. *n.* Punish-
ment, the reward or wages
of sin *v.* To be punished, to
obtain the reward of sin.

નિવેશન = નિવેશનસમાજ વીં સજા
થવાજોગ, સજાને લાએકવું. ૨. સજા કર-
નાર, ગુનાહની શીખ્યા આપનાર. *a.*
Deserving of punishment. 2.
One who punishes, a punisher.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ

અવગતિશીલ નિં હૃદયમત, પાદશાહી. ૨. સકતી, બલ. (ફાં પાદશાહી અવગતિશીલ + અવગતિશીલ 'પાદશાહી રાખનારે પાદશાહ' ઉપરથી.) *n.* Rule, Sovereignty. 2 Power, strength.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ નિં નેજાનો અર્થો. (અવગતિશીલ + અવગતિશીલ, ફાં પાદશાહી). *n.* The reward of virtue.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ નિં

કોહાટ, સરે; (અવગતિશીલ; ફાં પાદશાહી). *n.* Decay, putrefaction, putridity.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ અથવા અવગતિશીલ

નિં ધનધો, ઉદ્યોગ, કામ. *n.* Profession, vocation, calling.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ વીં સુન-

ગારેલું, નેપદાર, ૨. જડલું, મધેલું. (અવગતિશીલ; ઉપરથી.) *a.* Adorned, embellished. 2. Set, fixed, as a diamond.

૭—૭

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ વીં ઉતરવું,

ઉતરતે દરજેવું, હલકું, નીચું. (અવગતિશીલ; ફાં ઉતરવું). *a.* Inferior in rank or station, mean, low.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ કિં ઉધારવું,

પાલવું, પાલીને મોહકું કરવું. (અવગતિશીલ અથવા અવગતિશીલ; ફાં ઉધારવું). *v.* To bring up, to rear, to foster.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ નિં

વધારે, વધારતી. *n.* Increase, addition.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ વીં

અનીતીવાલું, હદની બહાર ગયેલું, અકાંબેદ. *a.* Immoral, vicious, that has gone beyond bounds, irregular.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ અથવા

અવગતિશીલ નિં ફરાગત, સરોવર, સેહલાઈ, (અવગતિશીલ, ફાં ફરાગત). *n.* Ease, convenience, accommodation.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ નિં આવતી

કાલ, કિં વીં બીજે દાહરે, આવતી કાલે. (ફાં ઉતરવું) *n.* Tomorrow. *ad.* On the next day, on the coming day.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ કિં વીં સુત-

લક, બીલકલ. (અવગતિશીલ ફાં ઉતરવું) *ad.* Entirely, wholly.

અવગતિશીલ = અવગતિશીલ વીં

ધણું વધારે, અતીશય. (અવગતિશીલ; ફાં) *a.* Much, more, excessive.

—

𐤒𐤓𐤕𐤓𐤕 = 𐤓𐤕𐤓𐤕 𐤓𐤕𐤓𐤕

નાં એતેકાદ, હિમાન, વીરવાસ. (Heb.
 𐤒𐤓 (𐤓𐤕) to be clear, pure;
 Figur. to be lovely, innocent.
 𐤓𐤕 (𐤓𐤕) to swear, to make
 clear, manifest, certain; Tor.
 𐤓𐤕 Syr. 𐤓𐤕, Arab. 𐤓𐤕) n.
 Belief, faith.

𐤓𐤕𐤓𐤕 𐤓𐤕 = 𐤓𐤕-𐤓𐤕

𐤓𐤕𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕
 𐤓𐤕. v. To enter, to be intro-
 duced, to permeate.

𐤓𐤕𐤓𐤕 = 𐤓𐤕𐤓𐤕

𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕, 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕.
 𐤓𐤕. v. To rear up, to foster.

𐤓𐤕𐤓𐤕 = 𐤓𐤕𐤓𐤕

𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕 𐤓𐤕, 𐤓𐤕. v.
 To overcome, to prevail.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 નાં 𐤓𐤕, ગણ-

તરી. (અવં 𐤓𐤕 ગણવું, ઉપરથી).
 n. Number, computation, cal-
 culation.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 નાં 𐤓𐤕, 𐤓𐤕,

𐤓𐤕, 𐤓𐤕. (Heb. Chald. 𐤓𐤕 a
 king, ruler; the use of this
 word to denote the highest
 counsellor, judge, leader, hero,
 king &c. Ar. 𐤓𐤕 Syr.
 𐤓𐤕 (king); Tor. 𐤓𐤕;) n. King,
 ruler, emperor.

𐤓𐤕 𐤓𐤕 } વીં દાનાધવાહું.

૨. પેહલે દરજેનું, મુખ્ય. નાં માદદો, પેહ.
 ૨. સીનગાર, બ્ર-નત. a. Possessed
 of wisdom, wise. 2. Of the
 first rank, chief. n. The stomach,
 the bowels. 2. Adornment,
 ornament, embellishment.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 નાં 𐤓𐤕,

દાનાઈ. વીં તરેહ તરેહનું, બાંતબાંતનું.
 𐤓𐤕 વીં વીગતે, આજાસાવાર. a.
 Understanding, wisdom. a. Of
 various kinds. ad. In detail,
 with particulars.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 નાં 𐤓𐤕,

૨. લાગણી. (અવં 𐤓𐤕 મસલવું, સાફ
 કરવું; ઉપરથી. 𐤓𐤕) n.
 Clearness. 2. A feeling, the act
 or sense of feeling.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 વીં પ્રકારનું, તરે-

હનું. a. Of a kind, of a variety.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 અથવા 𐤓𐤕

નાં લેજત, સવાદ. (𐤓𐤕 𐤓𐤕). n.
 Taste.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕 વીં ગેબી, અનદીહ.

નાં આવતી જોઈન, મીનાઈ જોઈન.
 a. Invisible, that cannot be seen.
 n. The coming world, the in-
 visible world.

𐤓𐤕 = 𐤓𐤕-𐤓𐤕

વીં આતમાને જોનાર, ગેબી સીજોની

١٩٧ = ١٩٧ નાં ગડ-ગુમરનિ
લગતું દરદ. *n.* A boil, a tumour,
the state of disease caused by
boils.

١٩٧ = ١٩٧ કિં પોહ-
ચવું, જાતે જવું. ૨. એલાજ અથવા
ઉપાયે કરવો. (અવં ١٩٧ પોહચવું, ઉપરથી;
ફાં ١٩٧) *v.* To reach, to arrive,
to go in person. 2. To remedy,
to apply a remedy.

١٩٧ = ١٩٧ વીં પોહચનાર,
૨. એલાજ અથવા ઉપાયે કરનાર. *a.*
One who or that reaches or
arrives. 2. One who or that
applies a remedy.

١٩٧ = ١٩٧ કિં છુટવું,
છુટકારો પામવો. (ફાં ١٩٧) *v.* To
be liberated, to be freed.

١٩٧ = ١٩٧ વીં
ભેદ ભરેલું, ભરંમવાલું. ૨. જુદી તરે-
હનું, જુદી જાતનું. *a.* Mysterious,
of secret import. 2. Of a
different kind.

١٩٧ = ١٩٧ કિં ખુશી
થવું, મગલ થવું. (અવં ١٩٧ ખુશી,
ફાં ١٩٧ અથવા ١٩٧) *v.* To
rejoice, to be glad, to be pleased.

١٩٧ = ١٩٧ નાં રસતો, રાહ,
મારગ. (અવં ١٩٧) નીતી, કાએદો,
ફાં ١٩٧) *n.* Road, path.

١٩٧ = ١٩٧ દીનતે
લગતી દાંનાઈ, ધરમને લગતી સહમજ.
n. The wisdom of the religion,
a knowledge of the religion.

١٩٧ = ١٩٧ કિં ચાલવું, ૨. ચલાવવું. (ફાં
١٩٧) *v.* To act, to behave.
2. To cause to act or move.

١٩٧ = ١٩٧ વીં નીચ
બનેલું, નીચું, હલકું, આખરે વગરનું.
a. Low, base, mean.

١٩٧ = ١٩٧ નાં ફળ, માડેનો
મેવો, ઉગણી. (અવં ١٩٧ ઉગવું, ફાં
١٩٧) *n.* Fruit growth.

١٩٧ = ١٩٧ નાં અવાસ, સ્વભાવ.
n. Disposition, temper, nature.

١٩٧ = ١٩٧ નાં વજાંલુ, ધોરંલુ, ૨. તરફ,
ગમ. *n.* Inclination, bent. 2. Di-
rection, hither or thitherward.

١٩٧ = ١٩٧ કિં શોક રાખવો
v. To be fond of, to desire.

١٩٧ = ١٩٧ વીં
પુરતું, કામેલ, પુરં. *a.* Sufficient,
complete, sufficing.

١٩٧ = ١٩٧ નાં કાંસું (ફાં ١٩٧)
n. Bronze, yellow-metal.

૧—૬

૧૩૦ પ્રકાશ = દીપ્ત્યુત્પન્ન

નિં પ્રકાશ, રેશની, તેજ. *n.* Lustre, light, shine.

૩૧૫ સર્વવૃદ્ધિ = સર્વવૃદ્ધિ-પ્રદ

વીં ઉપદેશ કરનાર, ઉત્પન્ન કરનાર, પેદા-એકનો વધારે કરનાર. *a.* The creator, the maker, the increaser of the creation.

૧૧૫૫૭ = સર્વવૃદ્ધિ અથવા

સર્વવૃદ્ધિ કિં પસંદ કરવું, ચુંટી કાઢવું. ૨. સુકરર કરવું, નેમનુક કરવી, અથવા નેમનુક થવી. *v.* To select, to choose, to approve. 2. To fix, to appoint, to be appointed.

૧૫૭૭ = સર્વવૃદ્ધિ વીં સહ-

મજનાર, જાણનાર, પીછાંણનાર. *a.* One who understands, distinguishes or knows.

૧૫૭ = સર્વવૃદ્ધિ વીં તપાસ કરેલું,

૨. ચુંટી કાઢેલું. *a.* Tried, that has been examined. 2. Selected, chosen.

૧૫૭૭ = સર્વવૃદ્ધિ વીં અલ્પ

મેલવનાર, નેમનો અલ્પ મેલવનાર. *a.* One who obtains reward, one who is rewarded for virtue.

૧૩૦-૫૭૭ = દીપ્ત્યુત્પન્ન-પ્રદ નિં

સવારી, અસવારી, સવાર થાઇને જવાની ગાડી ઇચ્છા થોડા. ૨. પસંદ કરવાનું. *n.* A riding, the act of riding, a horse or carriage for riding. 2. Fit to be chosen or selected.

૧૧૫૫૭ = સર્વવૃદ્ધિ-પ્રદ

કિં પીછાંણવું. ૨. ચુંટી કાઢવું. *v.* To know, to distinguish. 2. To select, to choose.

૫૭૭ = સર્વવૃદ્ધિ નિં ફતવો, હુકમ.

૨. મતલબ, સહમજ. *n.* An award, a command, an authoritative declaration. 2. The purport, the meaning.

૧૧૧ = સર્વ વીં હાંણી પોહચાડનાર,

જીઆં કરનાર. (અવન સર્વ હાંણી પોહ-ચાડવી). ૨. વગર પાતરવાલું (સુખડા જેવું) જાડ. *a.* One who causes harm, the injurer. 2. A leafless tree (like the sandal tree).

૧૧૫૫૭૭ = સર્વવૃદ્ધિ-પ્રદ

સર્વવૃદ્ધિ વીં હાંણી કરનાર, સંકટ આપનાર. ૨. નિં દરદ, પીડા, દુઃખ. *n.* An injurer, one who causes difficulties or dangers. 2. Disease, pain.

૫૭૭ = સર્વવૃદ્ધિ વીં હાંણી

આપનાર, હાંણી પોહચાડનાર કાંમ કરનાર. *a.* Injurer, one who does the work of injuring.

૧૧૫૫૭ = સર્વવૃદ્ધિ-પ્રદ

હાંણી પાંમેલું. *p. p.* Injured, that has received harm.

૧૭૭ = સર્વવૃદ્ધિ નિં કાંમ, ઉદ્યોગ,

ધનધો. ૨. કરનાર, *n.* Work, calling. 2. One who does work.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં જાણ, શબ્દ,
માણસ. *n.* A person, an indi-
vidual.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં સહમજ,
ગણેઆણ, દાનાઈ. *n.* Understan-
ding, knowledge, wisdom.

૭-૩-૨૦

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં છરી,
નશ્તર. (Heb. 𐤍𐤏𐤔 (שכין) *a*
knife, Arm. ܬܚܝܢ (سكين) Arab.
(سكينه, سكين) *n.* A knife, a
lancet.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં ૫૦, પચાસ.
(જોકે આએ એમણા, 𐎠𐎢𐎡𐎹 ના ઉચ્ચારથી
વંચાએછે, ૫૦ તપાસથી જોતાં આપ-
ણને જણાએછે કે, હીબર અને ચેઆ-
લડી બાષામાં ૫૦ સ, અને ૫૦ મ, નો
આધાર એકબીજાને મલતો હોવાથી,
પેહલવીમાં ૫૦ મ, ને બદલે ૫૦ સ, થએએછે;
અને ૫૦ એ ૫૦ ના ઉચ્ચારથી પેહલવીમાં
વંચાવાને બદલે '૫૦' થી વાંચેઆમાં
આવેએછે. તેથી વાજબી રીતે, એ એમણા
૫૦ મી, એટલે ૫૦ મ, અને ૫૦ ઇ, ના
ઉચ્ચારથી વંચાવો જોઈએછે; કેમકે હીબર
તથા ચેઆલડી ફરંગમાં લખેછે કે, ૫૦ As
a numeral *mem*, being the fourth
in the series of tens, signifies
40; એજ પરમાંણે ઉપલી કેતાબોમાં,
૫૦ ને વીસે લખેછે કે, as numeral
, ૫૦, being the tenth letter of
the alphabet denotes 10) *n.*
The figure 50.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં વાચા સકલી,
૨. નાંમ, એલકાબ. *n.* Speech, the

power of utterance. 2. Name,
designation.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 વીં માફકસરજ,
લાએક, ઘટ્ટુ. *a.* Suitable, fit,
appropriate.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 } ક્રિ
𐎠𐎢𐎡𐎹 }
અનવું, થવું. *v.* To happen, to
occur.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં
ગુમરાહી, પરદો, અંધાપો. *n.* Dar-
kness, blindness, a screen, a
curtain.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 વીં થંડું, સરદ,
(અવન સરદ 𐎠𐎢𐎡𐎹 𐎠𐎢𐎡𐎹) *a.* Cold.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹
ક્રિં પુરું થવું, પુરવાવું, પુરવાઈ રહેવું. *v.*
To be complete, to be filled up.

𐎠𐎢𐎡𐎹 }
𐎠𐎢𐎡𐎹 } વીં સાજજી,
સલામત, તનદસ્ત. *a.* Safe, whole-
some, healthy.

𐎠𐎢𐎡𐎹 = 𐎠𐎢𐎡𐎹 નાં
અનાવરને ઇઆ અનાવેલી ચીજને જાણવી
રાખનાર, અને સાચવનાર. *n.* A preser-

ver or protector of created things, one who protects.

અવસાદુલ્લુ = અવસાદુલ્લુ

અવસાદુ નાં આરામ, રાહત, કરાર. *n.* Ease, relief, comfort.

અવસાદુ = અવસાદુ નાં કહ-
અત, બલ. ૨. અસ્યાય, સંમન. *n.* Strength, power. 2. Materials, baggage, kit.

અવસાદુ = અવસાદુ નાં વરસ, સાલ.
(અવસાદુ ફાં સાલ, *n.* Year.

અવસાદુ = અવસાદુ નાં દુઃખ, વીડા,
દરદ. (અવસાદુ). *n.* Pain, disease, malady.

અવસાદુ = અવસાદુ

અવસાદુ નાં સવારીનું જાનવર,
જે ચોપગાં જાનવર ઉપર બેસીને સવારી
કરી શકાય તે. *n.* Animals used
for riding.

અવસાદુ = અવસાદુ નાં

અસર, લાગણી. કિં અસર થવી,
લાગવું, લાગુ પડવું. *n.* Effect, in-
fluence. *v.* To influence, to
produce an effect, to be
efficacious.

અવસાદુ = અવસાદુ નાં ભુખ. અવસાદુ
ભુખાપણું, ભુખની હાલત. (અવસાદુ
ફાં સરક). *n.* Hunger.

૫—૫

અવસાદુ = અવસાદુ

વીં કહે બનાવનાર, બંદીવાન કરનાર.
(જુઓ પેહલાં દફતરની ફરેગમાં અવસાદુ).

a. One who takes a prisoner,
One who imprisons. (Vide
Glossary, Vol I. under. અવસાદુ).

અવસાદુ - અવસાદુ
અવસાદુ

કિં પોહચાડવું, મોકલાવવું. (જુઓ
પેહલાં દફતરની ફરેગને ૪૬ મે સર્ક.)
v. To carry or convey to a
destination, to forward, to send.
(Vide Glossary, Vol. I. p. 46).

અવસાદુ = અવસાદુ કિં ઢુટવું, ૨.
ફાટવું. (જુઓ તરીખ' દફતરની ફરે-
ગમાં અવસાદુ). *v.* To break, to

snap. 2. To split, to crack. (Vide
અવસાદુ, Glossary, Vol. III).

અવસાદુ = અવસાદુ નાં

દેવની દીન, *n.* The religion of Devs.

અવસાદુ = અવસાદુ વીં ખુર,

અવસાદુ, દેવને લગતું. *a.* Evil,
full of blemishes or defects,
pertaining to Devs.

અવસાદુ = અવસાદુ કિં વીં નાં

અનાંમ, વીગતે. (જુઓ દફતર ખીજાંની
ફરેગમાં અવસાદુ). *ad.* Name
after name, with particulars, in
detail (Vide અવસાદુ Glossary, Vol. I).

અવસાદુ = અવસાદુ નાં ખારેહ,

ખુર, ચત્રકાટ. *n.* Khoreh, lustre,
majesty.

—૯—

ભ્રમન = **ભ્રમણ** નાં ટાલ, જોખ, (મનસકલીતે લગતો.) *n.* The act of weighing (mentally), the act of pondering.

મનન = **મનન** અથવા **મનન** = **મનન** નાં વીચાર, ધારણા. (જુઓ દફતર ખીજાંમાં ૧૧૧૭૫.) *n.* Thought, intention. (Vide ૧૧૧૭૫, Glossary, Vol. II.)

કમન = **કમન** નાં બદન, શરીર, કાયા. (જુઓ દફતર પેહલાની ફરહંગમાં કમ કમન બોલ.) *n.* Body, the bodily frame. (Vide કમન Glossary Vol. I.)

મનન = **મનન** નાં વીંધારખી સકાએ તેવું, પીછાંણી સકવાળેગ *a.* Distinguishable, recognizable.

મનન = **મનન** નાં વખત પુરો થવો, વખતનો છેડો આવવો, વખતનું તમામ થવું. *v.* The ending of time, the finishing of time.

મનન = **મનન** નાં સાથે રહેવું. *v.* To live with, to accompany,

મનન = **મનન** નાં બદનના અવ્યયો, શરીરના ભાગો, ૨. તત્વો, ઉત્સરો. *n.* The bodily members, the parts of the body 2. The elements.

મનન = **મનન** નાં હમેશાં, સદા. ૨. નાં પંતીઆલું, શરાકત. *ad.* Always, perpetually. 2. *n.* Partnership, coparcenery.

મનન = **મનન** નાં બેહુકું બોલવું, ભલતી વાતચીત. *n.* Nonsense, random talk.

મનન = **મનન** નાં સાથે મલેલું, સાથે ગુથાએલું. *a.* united, intertwined.

મનન = **મનન** નાં મદદગાર, એકબીજાને મદદ કરનાર, સાથી. *n.* A helper, a comrade.

મનન = **મનન** નાં આમે, એ. *pro* This.

મનન = **મનન** નાં સુખડ, સંદલ. (અવન સંદલ-વૃક્ષ, ઉપરથી.) *n.* Sandalwood.

મનન = **મનન** નાં જાંબ, ૨. ભાષા, બોલી. (અવસ્તા જાંબ, ફાં જાંબ) *n.* The tongue. 2. Language, speech.

મનન = **મનન** નાં ખુશ-બોઈ, સારી સુગંધી. (અવન મનન-ફાં, ફાં خوشبودی) *n.* Perfume, fragrance.

મનન = **મનન** નાં ભુખ, ૨. શોક, ઉલટ, જોરસો, *n.* Hunger 2. Fondness, eagerness, enthusiasm.

મનન = **મનન** નાં ક્રોધ, ૨. મોહત આવવું, મોતમંદ થવું. *v.* To suffer pain, to be afflicted- 2. To die, to perish.

આએ પુસ્તક ચોથાંને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું નંદ શુદ્ધી પત્રક.

સંક્રા.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૮૮	૧૫	 પાનૅ	 પાનૅ
૧૯૧	૭	 પાનૅ - પાનૅ	 પાનૅ - પાનૅ
૧૯૨	૧	 પાનૅ	 પાનૅ
૧૯૫	૪	 પાનૅ	 પાનૅ
...	...		{ ૮ 8
૧૯૭	૧૭	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૦૩	૧૧	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૦૫	૬	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૧૦	૧૪	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૧૧	૧	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૧૬	૩	 પાનૅ	 પાનૅ
... ..	૧૫	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૧૭	૩	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૧૮	૧૮	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૨૫	૧૯	 પાનૅ	 પાનૅ
... ..	૨૪	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૨૬	૮	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૩૧	૨૦	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૪૧	૧૯	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૪૨	૧૯	 પાનૅ	 પાનૅ
૨૪૮	૫	 પાનૅ	 પાનૅ

-အပ္ပါဠိ . နေဗျာဠိ . အနုဂ္ဂဟိတ . အ-အပ္ပါဠိ . အပ္ပါဠိ (၁၇၈) { ၁
 . အပ္ပါဠိ . အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ
 . အ-အပ္ပါဠိ . နေဗျာဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ
 -အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ
 အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ . အ-အပ္ပါဠိ

[illegible]

[illegible]

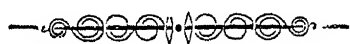
.ငါးယုလဲ .ငွေကြေး .ကျောင်းမကြီး .မကြီး .ကျောင်းမကြီး .ကျောင်းမကြီး (၁၇၇) { ၁
 ကြီးကြီး-မကြီး .၁-မကြီး .၁၆၆ .ကျောင်းမကြီး .၁-မကြီး .မကြီး .ကျောင်းမကြီး

[illegible]

[illegible]

၆၆) မြန်မာ့အလင်း . မြန်မာ့အလင်း . မြန်မာ့အလင်း

[illegible]

[illegible]

၁-အလင်းအမှတ် ၁၂၄ . အလင်းအမှတ် ၁၂၄ . အလင်းအမှတ် ၁၂၄ (၁၇၄) {_၁
 . အလင်းအမှတ် ၁၂၄ . အလင်းအမှတ် ၁၂၄ . အလင်းအမှတ် ၁၂၄
 အလင်းအမှတ် ၁၂၄ . အလင်းအမှတ် ၁၂၄ . အလင်းအမှတ် ၁၂၄

[illegible]

10
 11
 12

40 } 50 }
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 8

[illegible]

[illegible]

44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

{₁⁹} (۱۴۹) قیاس و حدیث . فروع و مسائل . احکام و عقوبات .

၁။ သံသရာ . ၂။ နိဗ္ဗာန် . ၃။ နိဗ္ဗာန် . ၄။ နိဗ္ဗာန် . ၅။ နိဗ္ဗာန် . ၆။ နိဗ္ဗာန် . ၇။ နိဗ္ဗာန် . ၈။ နိဗ္ဗာန် . ၉။ နိဗ္ဗာန် . ၁၀။ နိဗ္ဗာန် .

၆၆ . ဗုဒ္ဓသာသနာ့မဏ္ဍ . ၁-မဃဗျူဟ . ၁-ဗုဒ္ဓ-ဗျူဟ

[illegible][illegible]

မုသုဗ္ဗိယသုတ္တံ . မုသုဗ္ဗိယသုတ္တံ . မုသုဗ္ဗိယသုတ္တံ . မုသုဗ္ဗိယသုတ္တံ . မုသုဗ္ဗိယသုတ္တံ .

$\left\{ \begin{array}{l} 3 \\ 3 \end{array} \right.$
 ၁။ အထွေထွေအားဖြင့် နေပြည်တော် မြို့နယ်တွင် နေထိုင်သူများ၏ နေထိုင်မှုအခြေအနေအထားကို စိစစ်ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရသည်။

وَسَيُفْعَلُ بِنُحْشَةٍ عَلَيْهِمْ وَسَيُفْعَلُ بِنُحْشَةٍ عَلَيْهِمْ وَسَيُفْعَلُ بِنُحْشَةٍ عَلَيْهِمْ

اسلامی دین . و اسلام . لغت و سوره اے ایم . تم سے دوستی . سے اے ایم . واس .

والله اعلم بالصواب

{₄^x} وڏو پند . واٽ . سچو . مسخري . سڀني جي ڳالهه . سوچو . سو.

[illegible]

$\left\{ \begin{matrix} 4 \\ 5 \end{matrix} \right.$
 ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

{6} لادوے۔ لاددس۔ وسائیں۔ سوسود۔ وی وے۔ سدجو۔ سو۔

۱۶۶. ۱۶۷. ۱۶۸. ۱۶۹. ۱۷۰. ۱۷۱. ۱۷۲. ۱۷۳. ۱۷۴. ۱۷۵. ۱۷۶. ۱۷۷. ۱۷۸. ۱۷۹. ۱۸۰.

١٧ { وَاِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّحَابِ سَاقِطًا فَرَجُلٌ يَّحْمِلُ الْخَطَايَا اَلْاُولٰٓئِكَ يَفْعَلُ } وَاِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّحَابِ سَاقِطًا فَرَجُلٌ يَّحْمِلُ الْخَطَايَا اَلْاُولٰٓئِكَ يَفْعَلُ

[illegible][illegible]

٢٠. ٢١. ٢٢. ٢٣. ٢٤. ٢٥. ٢٦. ٢٧. ٢٨. ٢٩. ٣٠. ٣١. ٣٢. ٣٣. ٣٤. ٣٥. ٣٦. ٣٧. ٣٨. ٣٩. ٤٠. ٤١. ٤٢. ٤٣. ٤٤. ٤٥. ٤٦. ٤٧. ٤٨. ٤٩. ٥٠. ٥١. ٥٢. ٥٣. ٥٤. ٥٥. ٥٦. ٥٧. ٥٨. ٥٩. ٦٠. ٦١. ٦٢. ٦٣. ٦٤. ٦٥. ٦٦. ٦٧. ٦٨. ٦٩. ٧٠. ٧١. ٧٢. ٧٣. ٧٤. ٧٥. ٧٦. ٧٧. ٧٨. ٧٩. ٨٠. ٨١. ٨٢. ٨٣. ٨٤. ٨٥. ٨٦. ٨٧. ٨٨. ٨٩. ٩٠. ٩١. ٩٢. ٩٣. ٩٤. ٩٥. ٩٦. ٩٧. ٩٨. ٩٩. ١٠٠.

وہ۔ اے مومن! سچے اور نیک لوگو! ﴿۱۰﴾

فان . وساءلني . عسا اسود . واني سوي . لعمري . اني سوي .

[illegible]

[illegible][illegible][illegible]

وہندسہ، وایب، سدیق ندائی، وسدایہ، لٹس، راج ورسو، مدیو، مدیہ، طرے ددیہ۔

وَسَدَّ سُبُلَهُ. وَسَدَّ سُبُلَهُ. وَسَدَّ سُبُلَهُ. وَسَدَّ سُبُلَهُ. وَسَدَّ سُبُلَهُ.

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

၇၁. ၁၃၇၁-၇၂ (၁၆) နှစ်အတွက် အကျိုးအမြတ် အခွန်အခကြေးငွေ အကျိုးအမြတ် အခွန်အခကြေးငွေ အကျိုးအမြတ် အခွန်အခကြေးငွေ

[illegible][illegible]

وَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ كَانَتْ لَهُ حَقٌّ عَلَى النَّاسِ مِنْ مَالٍ أَوْ نَسَبٍ أَوْ دِينٍ فَلْيَسِّرْهُ وَلْيَسِّرْ لَكَ بِهِ النَّاسَ».

اسد۔ غنودہ۔ وسند اسد۔ واسن ددس۔ غنودہ۔ واسن دد۔

၁-အမှတ် ၂၆၊ ပုလဲမြို့နယ်၊ မြောက်ပိုင်းဒေသများတွင် နေထိုင်သူများ၏ အခြေအနေအထားကို စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

[illegible]

سید سعید علی . خان . محمد اور احمد . خان . سید سعید علی . خان .

[illegible]

١٤٤٠ هـ. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م. ١٩١٩ م.

မိမိ၏အမည် . မိမိ၏အဘဦးအမည် . မိမိ၏အဘဦးအမည် . မိမိ၏အဘဦးအမည် . မိမိ၏အဘဦးအမည် .

سید محمد داود خان . سید احمد خان . سید علی خان . سید محمد خان .

داسې. وایټ. او سټیډی. پوهنځی داسې. د. وایټ. داسې.

دوسرے مسائل اور مسائل کے جوابات۔

[illegible]

၁။ အထွေထွေ အချက်အလက်များ
 ၂။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၃။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၄။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၅။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၆။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၇။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၈။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၉။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ
 ၁၀။ အကျဉ်းချုပ် အချက်အလက်များ

1. *Handwritten text in Tamil script, likely a signature or name.*
 2. *Handwritten text in Tamil script, likely a signature or name.*

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

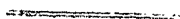

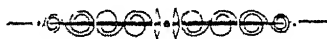
આએ પુસ્તક ચોથાને ઘપાતાં થાએલી ભુલને લગતું

પેહલવી શુદ્ધી પત્રક.

સંદેશી.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૬૩	૧૬	૪૩૪૫૫	૪૩૪૫૫
૧૬૪	૪	૧૫૭	૧૫૭
..	૧૨	૭૧૭	૭૭૧૭
..	૧૩	૧૧૫ ૧૧૫૭	૧૧૫ ૧૧૫૭
૧૬૫	૨	૧૧૫ ૧૧૫૭	૧૧૫ ૧૧૫૭
૧૬૭	૧૦	૧૫૭	૧૫૭૭
૧૬૮	૨૦	૧૫૭૭	૧૫૭૭
..	૨૨	૭૬૫	૭૬૫ ૭૬૫ { ૮
૧૭૨	૫	૬૬૫	૬૬૫ ૬૬૫
૧૮૦	૧૪	૧૫૭૭૭	૧૫૭૭૭
..	૧૬	૧૫૭૭	૧૫૭૭
૧૮૧	૧૭	૪૭૪૭	૪૭૪૭
..	૨૦	૧૫૭૭	૧૫૭૭
૧૮૨	૫	૭૭૭	૭૭૭
..	૧૧	૪૭૪૭	૪૭૪૭
૧૮૩	૧૭	૭૧	૧૧૭૧
૧૮૪	૧૫	૧૫૭૭	૭૭૭ ૧૫૭૭
..	૨૧	{ ૧૬
16	{ ૧૬ ૧૭ ૧૮
16 17 18
૧૮૬	૧૫	૬૬૫	૬૬૫
૧૮૭	૭	૭૭૭૭૭	૭૭૭૭૭
..	૧૪	૭૭૭૭૭	૭૭૭૭૭
૧૮૨	૪	૭૭૭	૭૭૭
..	૨૦	૧૧૫૭	૧૧૫૭
૧૮૩	૬	૪૭૭૭	૪૭૭૭ ૭૭
..	૧૩	૧૧૫૭	૧૧૫૭
૧૮૫	૧૭	૪૭૭૭૭	૧૧૫૭ ૪૭૭૭
૧૮૯	૧૪	૧૧૫૭૭	૧૧૫૭૭
૨૦૦	૧૬	૫૭૭૭	૫૭૭૭
૨૦૯	૯	૭૧૫	૭૧૫
..	૧૨	૭૧૫	૭૧૫
..	૨૧	૭૧૫	૭૧૫

[illegible]

(174) וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

2
 2
 3
 3
 4
 4

૨. ૧) સુધત્રી નકલમાં ગ્રંથ ગ્રંથાલ મળેલો.

૩. ૧) મધ્યમી નકલમાં ૧૫૫૭ નં. કરીને લખાણ કરેલું છે.

[illegible]

‘လ-ပ-ဒု-မ-န’ ခု လ-ပ-ဒု-မ-န နှစ် (၁၇၃) {_၁
 နှစ် လ-ပ-ဒု-မ-န နှစ်

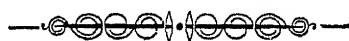
[illegible]

૧. ૧) સુધલી નકલમાં ૧૭૫ મલે છે.

૨. ૧) સુધલી નકનમાં ગ્રામજાલ છે. ૨) સુધલી નકનમાં મુજાલ મલે છે.

[illegible][illegible]

ש ב דלרדודגד מנפדו פג מנפד ווו וכו' ודולגד ונפג מנפד
 ופג ונפג מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד
 מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד
 מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד מנפד

[illegible][illegible]

૨. ૧) સુધલી નકલમાં ૧૫૦૦ છે.

૩. ૧) સુધલી નકલમાં ૬૫૫ મળેલ છે.

[illegible][illegible]

{ $\frac{3}{2}$ } מִלֵּי מַלְאָכָא וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא
 וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא
 וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא וְהַלְלָהּ מִלֵּי מַלְאָכָא

[illegible]

$\left. \begin{array}{l} 13 \\ 13 \end{array} \right\}$

98 }
14 }

$$\left. \begin{array}{l} 2 \\ 1 \end{array} \right\}$$

34 }

$$\left. \begin{array}{l} 4 \\ 8 \end{array} \right\}$$

૧૨. ૧) આગળ જોઈએ નકલ કરનારની ભુલથી ૧૧ મા ફરમામની એચારત એવરારમેથી હતી, અને તે સંઘસી નકલમાં લખાએથી હતી, પણ હમાએ તે એવરારી એચારતને અતરેથી કાઢાડી નાંખીને ૧૨ મા ફરમા શુધારેલો છે.

{ $\frac{8}{4}$ } سحر و جادو و افسون و فحشاء و فجور و عجز و غلبه

$\left\{ \begin{matrix} 4 \\ 5 \end{matrix} \right.$ טעם שמואל אהרן דלורד צי טאטענדיג וואס פארקערט וואס

אשר יצא למצרים וישב בארץ מצרים וישב בארץ מצרים וישב בארץ מצרים

[illegible][illegible][illegible][illegible]

$\frac{1}{x^2} = x^{-2}$

الاولى من ليد والاولى من ليد والاولى من ليد

{ $\frac{L}{8}$ } من سحره و او را به سحره و او را به سحره و او را به سحره

[illegible][illegible]

۱۰۸ - ۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۱۳ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۱۶ - ۱۱۷ - ۱۱۸ - ۱۱۹ - ۱۲۰

ווייט וואס-מאכט לעבן אים און איז דאס פאר אונדז פארשטיינליך.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

...
...

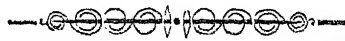
[illegible][illegible]

48 } 49 } 40 } 50 }

૧૩ { ૧૪ }
 ૧૪ { ૧૫ }
 ૧૫ { ૧૬ }

૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૬ મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૫૫૫ મલે છે. ૩) સઘલી નકલમાં ૧૦૦૦ મલે છે. ૪) સઘલી નકલમાં ૨૦૦૦ મલે છે. ૫) સઘલી નકલમાં ૩૦૦૦ મલે છે.

કાવચેથી લેલું છે તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 {૬} લેવામાં આવેલું છે તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 {૭} તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 {૮} તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 {૯} તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 લેવામાં આવેલું છે

{૧} (૧૭૫) તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે

{૨} તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 {૩} તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે
 અને તેમજ તેમ જાણવા ઉપર લેવામાં આવેલું છે

૧. ૧) સ્થળની નકલમાં ૧૭૫૦ મળેલું છે.

૨. ૧) આએ વત્યાએઆમાંની એઆરત નકલ કરનારની ભુલથી નીકળી ગયેલું છે.

{^૧_૧ (૧૦૩) જે દેવે જાણી મેળવેલું એક લેખનું છે અને

જે લેખનું એક વાંચન અને એક વાંચન છે

{^૨_૨ જાણી એક લેખનું મેળવેલું છે અને એક લેખનું છે

લેખનું એક વાંચન અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

{^૧_૧ (૧૦૪) જે દેવે જાણી મેળવેલું એક લેખનું છે અને

અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

{^૨_૨ જાણી એક લેખનું મેળવેલું છે અને એક લેખનું છે

અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

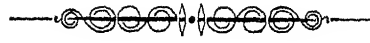
અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે અને એક વાંચન છે

નામના વાજા નાજીવૃ કોલે અજા વાજા વાજા અજા
સજા કો દાજા જી

{ ૧ } (૧૫૧) જી કુ વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૨ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૩ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૪ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૫ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૬ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૭ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૮ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૯ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

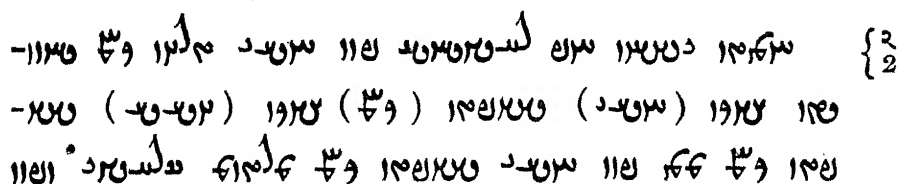
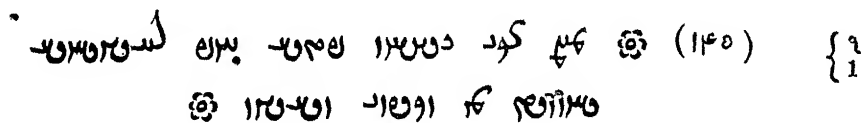
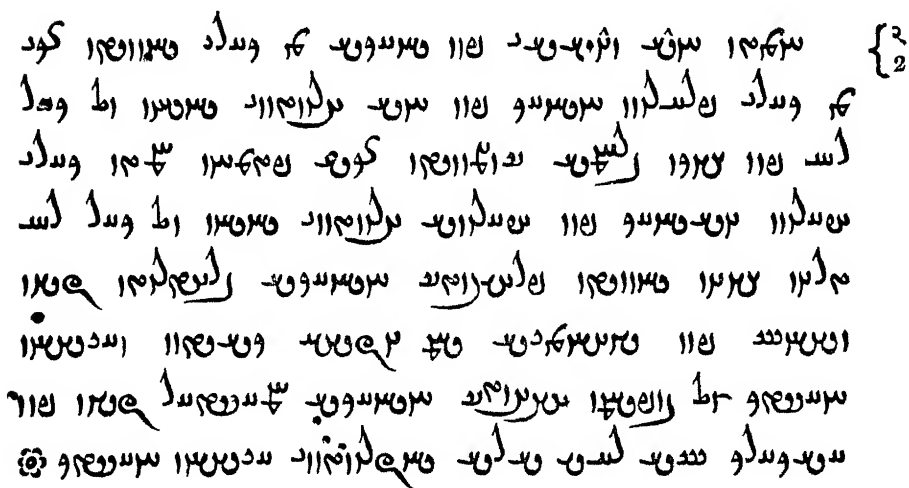
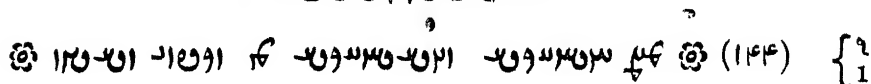
{ ૧૦ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

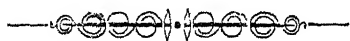
{ ૧૧ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

{ ૧૨ } સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

સજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા વાજા

૩. ૧) સઘલી નકલમાં સજા મલેછે. ૨) સઘલી નકલમાં સજા મલેછે.

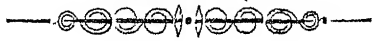

[illegible]

१} ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ (१५२)

$\frac{2}{2}$ } ספרים לטובת ומהלכות פנים דלכות ודלכות ומהלכות
 ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 $\frac{3}{3}$ } ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 $\frac{4}{4}$ } ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 $\frac{4}{5}$ } ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות
 ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות ומהלכות

[illegible][illegible]

{₂²} מלכות שמים ונצחיות ודבש וזית וקמח וסוף

אשר לא ידעו להם מהם ומהם ומהם ומהם

[illegible]

מחנה אהל מועד ואלה שמות האנשים אשר באו אל משה ואל אהרן לומר לפני ה' ונאמר לנו

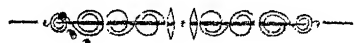
[illegible]

מחלקת המחקר והפיתוח - מחלקת המחקר והפיתוח

٤
 ٥

לפיכך נראה שיש להבחין בין שני סוגי תגובות:

۱۱۵ مسدود و مسدود و مسدود و مسدود

{₁⁹} (141) ॐ, ह्रस्वः मन्त्रो सप्तः ग्लान्तिं करोत्यसौ विसृज्य समन्तम् ।

[illegible]

$\left\{ \begin{array}{l} 3 \\ 2 \end{array} \right\}$ ספרים או שני ודגים ספרים שני ספרים שני ספרים שני

[illegible]

מלכותם וזוהי מלכותם וזוהי מלכותם וזוהי מלכותם

૬. ૧) સુધત્રી નકલમાં ગ્રાટ મળેછે. ૨) સુધત્રી નકલમાં ગ્રાહ્ય છે.

૭. ૧) સુધત્રી નકલમાં ૫૫ છે. ૨) સુધત્રી નકલમાં ૫૫૭૫ મળે છે.

ત્રિ ' ષિ' નિર્ણય સ્વરો ઓડો ' ષિ' ત્રિ										
ઃ	નિ									
સ્વરો										
ઓડો										
	અ	ઇ	ઉ	ઊ	ઋ	ૠ	ઋ	ૠ	ઋ	ૠ

{^૧
 (૧૩૮) ત્રિ ષિ સ્વરો નિર્ણય : નિર્ણય ઓડો નિર્ણય ઓડો
 (અડોડો નિર્ણય ઓડો) નિર્ણય ઓડો નિર્ણય ઓડો
 નિર્ણય ઓડો નિર્ણય ઓડો નિર્ણય ઓડો

{^૨
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 {^૩
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 {^૪
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
 નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY,
NEW DELHI

Catalogue No. 891.53/Sun - 34176

Author— Sunjana, P.D.P.

Title— Dinkard. Vol.4.

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.